

ལྷོ་ལོ་ལོ་ལོ་

བོད་རིག་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཁས་དབང་རྒྱ་ར་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག

མཁས་དབང་རྒྱ་ར་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་ནི། (ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥) ལིང་གླང་།
བོད་རྒྱ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༩ ལ་ཡལ་བ་གྲས་མཐོང་ས་དབང་འབྱུང་མེད་
ཆུ་མཆོད་དང་། ཡུལ་སློབ་མ་ཆེ་རིང་གི་སྐུ་སྲུང་དཔེ་རྒྱུ་བལྟ་སྟེ།
དབྱུང་ལོ་གཉིས་གསུམ་ནས་ལ་སྐྱེ་མཁུན་སྐྱེ་གོང་མས་རྒྱ་ར་རིན་པོ་ཆེ་
མིང་དུ་ཁོས་འཛིན་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་དབང་ལོད་དཔོན་དུ་
ཁྲིམ་མངའ་གསོལ། ལོ་ཤས་དཔལ་ལོད་རྒྱ་ར་གླེང་དུ་བཞུགས་ཏེ་
ཡོངས་འཛིན་དག་དབང་དཔལ་ལྷན་གྱི་དྲུང་ནས་གསན་སྟོང་གནང་།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་དབྱུང་སྐྱེ་ཕྱོད་ནས་འབྲས་སྤྲངས་སློབ་མང་གྲུ་
ཆང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྲུང་དུ་བཞུན་
པ་ཆོས་གྲགས་དང་། ཉལ་ཏ་དགེ་བཤེས་སློབ་ཐང་ཁྱུག་རྒྱུ་ལོགས་

བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་བོད་ཡུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་འཛོགས་མཛད་པར་ཡང་རིས་བརྟན་པའི་མཆོན་གནས་ཀྱི་བྱ་དགའ་ཐོག་ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔལ་
ལྷན་ཆུང་སྤང་གྲུ་ཆང་དུ་ཞུགས་ཏེ། ཆུང་ཕྱི་ལོ་གསན་བསམ་གྱིས་དཔལ་འཛོགས་དང་། དགེ་བསློམ་ཡུང་མཛད། སྐབས་དེ་དག་དུ་སྐབས་ཆེ་མོག་ཅོག་རྒྱེ་
འཆང་དང་། ལྷ་བཙན་རྒྱུ་ཆེ་འཆང་། ལ་སྐྱེ་བས་ཆེ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཞུགས་ནས་དབང་ལུང་མན་དག་མཐའ་ཡས་པ་
གསན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོ་མཛོད་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ལྷ་སར་ཕེབས། ཞབས་བསྟེན་ནས་སྐྱེན་དག་གསན་སྟོང་མཛད་པར་ཆོས་པའི་རིག་བྱེད་ལ་མངའ་
བརྟེས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ཆུ་གར་དུ་ཕྱོད་སྟེ། ཀ་སྐུག་ཏུ་ (Professor Roerich) དྲུང་དང་། ཀ་ལི་ཀ་ཏར་ (Tagore University) མཐོ་སློབ་ བུ་ཀར་
(Professor Basudey) བཅས་ཀྱི་དྲུང་ལོ་གཉིས་ཅས་སྤྲོད་གསན་སྟོང་མཛད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ་ལིར་ཕེབས་ཏེ་ཆུ་གར་ཆུལ་ཡོངས་ཆུང་འཕྲིན་
ཁང་དུ་ལོ་གསུམ་རིང་བཞུགས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་རང་གཞུང་གི་བཀའ་འབྲེལ་བཞིན་སུར་སིར་བོད་སྐྱུག་ཁྱིམ་ཕྱིར་ཕེབས་ཏེ། ཀན་ལོལ་དུ་
མ་ཕེབས་བར་དུ་སྐྱུག་ལྷ་སྟོང་གི་བཞུགས་གནང་། སྐབས་དང་དུས་སུ་དོན་གཉེར་ཅན་
ཆོར་སྐྱན་ཆེག་རིག་གནས་ཀྱི་སློབ་ཁྲིད་གནང་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ས་རིག་ལམ་སློབ་
གཉེར་ཁང་དང་། ས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཐོ་སློབ་ ས་སྐྱེ་མཐོ་རིས་སློབ་གྲྭ། སློབ་མ་གྱིང་བཙན་
དཔོན་སོགས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སློབ་གཉེར་ཁང་མང་པོར་ཆེད་ཕེབས་ཀྱིས་གནས་
བརྒྱུད་དང་། མཁས་འབྲུག་སྐྱོ་སྤྲུལ་ཏུགས། སྤྲུལ་རབས་སོ་བཞི་བ་དང་། དཔག་
བསམ་ཁྲིལ་དུ་སྐྱེན་དག་མེ་ལོང་མ་སོགས་སློབ་ཁྲིད་གནང་ཞིང་། དེ་དག་ཡུང་ཕྱོན་
ཀྱི་དཔེ་ཆ་དུ་གྲུབ་གཞི་མཛད་དེ། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ལྷ་བུ་མཁས་པ་
གོང་མའི་ཞལ་རྒྱུན་དང་། དཔལ་ལྷན་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་དང་། དཔེར་བཞིན་གསར་
ཆོས་མཛད་པ་མང་པོས་རྒྱར་བརྒྱན་ནས་ལུང་དང་སྟོང་བ་རྒྱང་འབྲེལ་གྱིས་འཆད་ཁྲིད་
མཛད་པ་དང་། ཁྱད་པར་རིག་གནས་ཀྱི་འཆད་རྒྱུན་ལོན་ཏུ་དཀོན་ལེན་ཆེན་མང་པོ་
འཆད་ཁྲིད་དང་། འབྲེལ་བ་ཤད་བརྒྱུས་ཏེ་ཁྱབ་སྤེལ་གནང་བའི་མཛད་ཆེས་ནི་ཀུན་
ཀྱིས་ཆེས་ཅན་ཞུ་བའི་གནས་སུ་བྱུང་། མདོར་ན། དཔལ་ལྷན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆེ་གང་པོ་བོད་
ཀྱི་རིག་གནས་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་། སློབ་ཁྲིད། གསར་ཆོས་བཅས་ཀྱི་སློབ་ལོགས་
སྤྲུལ་སྤེལ་ཏེ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལྷ་བ་ ༧ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་སུང་སིར་དགོངས་པ་ཆོས་
དབྱིངས་སུ་ཐིམ་པའི་རྩལ་བཞུན་གྱོ།

མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་དང་ལྷན་དུ་སློབ་པ།

གཙོ་གཉེན།

ཆོས་དྲུང་དཀར་པོ་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་།

ལག་བསྟར་ཚོམ་སྒྲིག་པ།

ཨ་འདུས་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།

འཇམ་དཔལ་དགའ་བ།

ཚོམ་སྒྲིག་པ།

མཁེན་རབ་བཟང་པོ།

སྤྱན་ཡངས་རྒྱ་མཚོ།

མོ་གསལ་དོན་བྱལ།

ཨ་འདུས་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།

འཇམ་དཔལ་དགའ་བ།

འབྲེལ་གཏུགས་ཁ་བྱང་།

Cho Dung Karpo

(Sakya Literary Magazine)

Gongkar Choede Monastery

Laldang Tibetan Colony

Plot. Brotiwala, P.O. Vikasnagar

Dehradun, Uttarakhand (INDIA)

Email: chodungkarpo@gmail.com

པར་གཞི་སྒྲིག་སྒྱུར།

ཆོས་དྲུང་དཀར་པོ་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་།

པར་སྒྱུ་དང་འབྲེལ་སྒྲུལ།

ཆོས་དྲུང་དཀར་པོ་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་།

ཚུམ་སྒྲིག་པའི་འབྲིན།

བོད་ཕྱི་ནང་གི་དུས་ཚོའི་སྒྲིག་པ་པོ་ལྟན་ཀླུ་ས་ལ་འཆོས་པ་འདི་དང་སྒྲགས། ང་ཚོ་ཤེས་རིག་གི་སྒྲིག་པ་བྱ་འདི་
དུ་ལྟན་འཛོམས་བྱུང་བར་དགའ་སྟོབས་ལྟོས། ང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་རྩ་བ་གི་དུས་སྐབས་འདིར་བོད་ཀྱི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལེགས་བྱང་ཉམ་གསོ་དང་། དར་སྤེལ་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡིན་པས། དཔྱད་ཐུན་གྱི་ཚུམ་པ་པོ་
ཚོས་གལ་ཆེའི་ལས་དོན་འདིར་རྒྱ་བ་སྐྱོར་གནང་རྒྱ་དེ་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་སུ་སྒྱུར་ཡོད། མ་གཞི་ནས་
བཅོན་ཁྱོལ་ནང་མཚོན་ན་དུས་དེ་བ་པལ་མོ་ཆེ་དཔར་བསྐྱེད་ཐེན་པ་དང་བདག་པོས་བོར་བའི་ཤོག་སྒྲིག་པ་གྱི་
གལ་དུ་ཚུད་པའི་སྤང་ཚུལ་ཞིག་དུ་ཚོར་སྤྲོ་མོ་ནས་ཡོད་ནའང་། ཁྱོགས་གཅིག་ནས་ཚུམ་རིག་ལ་དུང་བ་ཡོད་
པའི་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་ཁྱོགས་པོ་ཚོར་རང་གི་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྤེལ་སའི་སྒྲིག་པ་བྱ་ཆད་ཐུན་
ཞིག་བྱུང་ན། རིག་གཞུང་དང་མི་རིགས་ལ་ཞབས་འདེགས་ཐུན་བྱ་ཨེ་ཡོང་སྟེ་པའི་རེ་བས་ཁྱིད་དེ་ད་བར་
དཔར་སྐྱེད་གྱི་ལས་སུ་ཞུགས་པ་ལགས། ལྷག་པར་ཚུམ་སྒྲིག་ལས་དོན་གཉེར་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྱོད་དུ་ཚོར་
རིན་པལ་གྱི་ལས་སྟོན་དང་། རྒྱ་སྟོབས་སྤེལ་མཁན་བོད་རིག་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་མོ་མཁས་དབང་རྒྱ་ར་
རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཞི་བར་གཤེགས་པ་ནི་ཉ་ཅང་རྒྱ་པམ་གྱི་གནས་སུ་སྒྱུར་བས། ང་ཚོས་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་
ནས་དམ་པ་གང་གིས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་བརྒྱུད་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་ཐད་བཞག་པའི་མཛད་རྗེས་ལ་ཡི་
རངས་དང་བཀའ་བློན་རྗེས་བྱ་རྒྱ་ཡིན།

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བྱ།

ང་ཚོས་དུས་དེའི་ཆེད་གཉེར་གྱི་ལས་བྱ་བ་རྒྱུད་ནས་མི་ལོ་ཕྱི་ལ་སོ་བརྒྱུད་ཅས་འགོ་བཞིན་ཡོད་ལ། ལོ་རྒྱུ་དེ་
དག་གི་རིང་སོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་། རིག་གཞུང་སྤངས་སྤོབ་ཆེད་དཔྱད་ལྡན་གྱི་ཚུལ་པ་སོ་དང་། རྟོག་པ་སོ་
ནམས་ཀྱིས་རྒྱ་བ་སྐྱོར་ལེགས་སོ་ཐོབ་པར་མ་ཟད་སྤྱིར་སྟག་བསམ་དང་གཏོང་སོད་ཆེ་བའི་སྤྱིན་བདག་མི་
ཉུང་བ་ཞིག་གིས་དུས་དེའི་འདིར་མ་དདུལ་གྱི་མ་ཐུན་རྒྱུན་གནང་བར་བརྟེན། ད་ལྟའི་བར་ཚོས་དུང་དཀར་
པོའི་ཚུལ་རིག་གི་དབྱངས་འགྲོས་སྤྱ་ཚོགས་པ་ཞིག་རྒྱ་ཆེའི་རྟོག་པ་སོ་ཚོའི་བརྟེ་སེམས་དང་འབྲལ་མེད་དུ་
གནས་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད། དེ་མཚུངས་ད་ལོར་ཡང་ཤུགས་དགེ་སྤོང་ཁུན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ལགས་ཀྱིས་
ཉིན་སྟོར་ ༩༡༠༠/ དང་། ས་སྤྱ་མཐོ་སྟོབ་ཀྱི་སྟོབ་བྱུང་ལྟེ་ལ་རམ་གནས་བཞུགས་ཨ་མདོ་འཛམ་དབྱངས་
བརྟན་འཛིན་དང་། ཁྱིམ་ཆེ་རིང་ནམ་རྒྱལ། སྤྱ་པ་ཀྱན་དགའ་ཆེ་དབང་། ལི་ཐང་དབང་ཆེན་བཅས་ཀྱིས་ཉིན་
སྟོར་ ༥༠,༠༠༠/ གནང་ནས་འདོན་ཐེངས་འདིའི་སྤྱིན་བདག་གནང་བར་ང་ཚོས་སེམས་གཏིང་ནས་ཐུགས་རྗེ་
ཆེ་བྱ་རྒྱུ་དང་། ཁྱེད་ཚོས་སོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་ཐད་བཅངས་པའི་སྟག་བསམ་ལ་ཡི་རངས་བསྟུགས་
བརྗོད་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། ད་དུང་མཁས་དབང་རྒྱ་ར་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱི་མོ་དགའ་ལྡན་ཚོས་འཛོམས་ལགས་ཀྱིས་
མཁས་དབང་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་པར་མཐོ་སྤྱོད་གནང་བར་ཡང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

དཀར་ཆག

དབྱད་ཞིབ།

སྤྱི་ལོ་གི་གསང་བ།	1
རོང་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་སྤྱི་ཆེའི་ལོ་རྒྱུས་	
ཞིབ་འཇུག་གི་དཔྱད་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སྐོར་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་བ།	7
ཐེག་ཆེན་ཆོག་ས་སྤྱོད་ཀྱི་གསང་རྒྱ་བཀོལ་བའི་ཐབ་དོན་གནད་ཀྱི་ཁྱེད་ལྟུང་།	37
དཔལ་མཛད་ས་འགན་བཟུང་བོད་རྒྱལ་བྱུང་ཆུབ་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་སྐྱེད་བ།	47

ལོ་རྒྱུས།

ཆོས་ལུན་གློ་བའི་ཡུལ་གྱི་དགོན་པ་ཁག་གི་དོ་སྤྱོད་ཅུང་བསྟུས།	62
ཆོས་དྲུང་དཀར་པོ་རྒྱུད་ཐུགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་དང་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས།	78

ཆེད་སྒྲིག

བརྒྱ་ཆའི་དཔལ་ས་སྤྱིའི་གཙུག་ལག་སྤོབ་གཉེར་ཁང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་བསྟུས།	83
མཁས་དབང་རྒྱ་ལོ་ཆེན་མོ་ལྷུ་བའི་ཆེད་སྒྲིག	
༼མཛད་རྣམ་བརྟན་བར། རང་རྣམ། གསུང་ཚུལ་༼ཁུ་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར།༽༽	87

བསྟུར་ཚུལ།

རྩོང་སར་མཐུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེད་བ།	109
འདྲ་མཉམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེག་སྤྱིལ་འཛོལ་བ།	114

བཅར་འདྲི།

དཔལ་ལྷ་རྒྱལ་དབང་ཀུམ་པ་མཆོག་ལ་བཅར་འདྲི་ཞུས་བ།	126
--	-----

དཔེ་དེབ་སྐྱུར་ཞིབ།

བདག་གི་ཁྱུ་འབྲེལ་དཔེ་སྤྱོད་ཐེན་མོ།	136
--	-----

སྤྱི་ཡིག་གི་གསང་བ།

གཅིག་གྱི་བཤམ་པ།

ང་ཚོས་ནམ་རྒྱུན་སྐད་ཆ་བཤམ་སྐབས་དང་། གཞན་ལ་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་སྐབས།
ཚོས་ཡིག་འབྲི་སྐབས་བཅས་སུ་མིང་དང་ཆོག་གིས་མ་འདང་བའི་དཀའ་ངལ་དང་། ལ་སྐད་དང་
ཡིག་སྐད་གཉིས་ལ་བར་ཁྲད་ཆེ་བའི་དབང་གིས་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་ཡང་ཡང་འཕྲད་ཀྱིན་
འདུག ཡིན་རྒྱུ་ནི། ད་ཡོད་ཀྱི་བརྟུན་པ་ལྷན་ལུགས་སམ། བརྟུན་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་སུམ་ཅུ་
བ་དང་། རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་བོད་མི་ས་ཡ་དྲུག་གི་སྐད་ཆ་དང་ཡི་གེ་གཉིས་
ཆ་ཁེབས་སུ་བྱ་བ་ཡོད་མེད་དང་། དེ་ལ་ལེགས་བཅས་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་མིན་སོགས་ཅ་
བ་ནས་སློང་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ནི་བརྟུན་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་རེ་ཞིག་བསྐྱེད་ས་་
ཏེ། འདིར་ནམ་རྒྱུན་ང་རང་གིས་ཡི་གེ་འབྲི་སྐབས་འཕྲད་བཞིན་བའི་ཡིག་རྟོག་གཅིག་རང་གི་
སྐོར་ལ་སློང་མོལ་སུང་བྱ་ཞིག་བྱ་ཅིས་ཡིན། དཀའ་བའི་ལྷོག་ཆུ་སྐྱེས་པའི་ཡི་གེ་འདི་མདོ་
སྐད་པ་དག་ལ་མཚོན་ན་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཁོ་ནས་མ་གཏོགས་ཡུལ་མི་བྱིངས་ཀྱིས་མི་གོ་བའི་ཡི་

གེ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་རྣམ་པས་སྤྲོ་ཞེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་འདིའི་ཆབ་ལ་སྤྲོ་ཡིག་འདི་ཉིད་མེད་སྟོང་བྱེད། དེར་བརྟེན་དབྱས་སྐྱད་ཀྱི། ལས་སྤྲོ་པོ་རེད། ཅེས་པ་འདིའི་དོན་ཨ་མདོའི་ཁ་སྐྱད་ཀྱི། སྤྲོ་མོ་རེད་ཟེས། ངས་སྤྲོ་གྲུ་བཟུང་བ་ནས་དེ་རིང་བར་སྤྲོ་མོ་ཞེས་པའི་ཡིག་འདི་མེད་སྟོང་བཀྲང་བ་ཞིག་འཛན་གྱིན་མི་འདུག། ང་ཚོར་ཁ་སྐྱད་མང་པོ་ཞིག་ངག་ནས་བརྗོད་པ་ཅམ་ལས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་དབབ་རྒྱ་མེད་པ་ལྟ་བུའི་གོ་མས་ག་ཤིས་རྒྱན་འབྲུམས་པ་ཡོད་སྟབས། སྤྲོ་ཞེས་པའི་ཡིག་འདི་ཡང་པལ་ཆེར་དེའི་ཁོངས་སུ་གཤམ་གས་པར་སྤྱང་། ཡིན་ནའང་ངས་སྤྲོ་ཞེས་པའི་ཡིག་འདི་འབྲི་ཐེངས་རེ་རེ་བཞེན་སེམས་རོར་ཐོག་མར་འཆར་བ་ནི་སྤྲོ་ཡིག་འདི་ཉིད་མ་ཡིན་པར་སྤྲོ་ཞེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་འདི་རེད། ཡིག་མཚན་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་གིས་སྤྲོ་ཡིག་འདི་བསྐྱལ་ནས། བསམ་སྟོན་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་ལ་འཛན་ཤེས་ཀྱིས་སྤྲོ་ཡིག་འདི་ཉིད་ཡིག་བསྐྱར་བྱས་ཏེ་སྤྲོ་གཅི་ལ་ཐོན་འོངས་པ་ནི་སྤྲོ་ཡིག་འདི་ཡིན་དགོས་པ་འབྱུང་གིན་ཡོད།

ངས་སྤྲོ་ཡིག་འདི་ཉིད་འབྲི་མི་དགོས་པ་དང་བཤད་མི་དགོས་པའི་རྒྱང་སྟོར་ཅི་ཅམ་བྱས་ཀྱང་། ཨ་མས་བསྐྱབས་པའི་ཡིག་འདི་རྩ་བ་འདི་དག་རང་ལྷགས་ཀྱིས་སེམས་རོས་ནས་ཡལ་བ་སུམ་ཏུ་མི་འགྲོ་ཞིང་། གཤམ་བརྗོད་ཏུ་གཏོང་བའི་ཐབས་ཤེས་གཞན་ཀྱང་མ་རག། ལར་འདི་ཉིད་ལྟ་བུ་མི་ཆུང་གཅིག་ལ་འཕྲད་པའི་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་མི་གངས་ས་ལ་དུ་མར་བྱན་མོང་ལ་འཕྲད་བཞེན་པའི་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། སྤྲོ་སྟོང་བྱེད་རིན་མེད་པ་ཞིག་ཀྱང་མ་ཡིན་པར། སྤྲོ་ཡིག་གི་དོན་དུ་སྤྲོ་ཡིག་རྗོད་མཁན་གྱི་མི་གངས་ས་ལ་དུ་མས་རྩ་སྐྱར་མ་བྱས་ཀྱི་བར་དུ་ཐུ་མཐུད་གནས་རྒྱ་ཡིན་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ཅི་ལ་མིན།

སྤྲོ་ཡིག་འདི་སྤྱིར་བཏང་གི་འཇུག་ལུལ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། བརྟེན་འགའ་ཞིག་ཏུ་བསུ་བ་ལ་བསྤྲོ་བ་དང་། བརྟེན་པ་ལ་བསྤྲོ་བ། བསམ་གས་པ་ལ་བསྤྲོ་བ། བསང་བ་ལ་བསྤྲོ་བ། བཅོན་པོ་ལ་བསྤྲོ་བ། བསལ་བ་ལ་བསྤྲོ་བ་ལྟ་བུ་དྲ་དང་། དེར་སང་ཡོངས་གྲགས་མེད་སྟོང་བྱེད་བཞེན་པ་ནི། གནད་བསྐྱལ་བ་དང་། བཀའ་སྤྲུལ་བ་ལྟ་བུ་ལས་བཀོལ་སྟོང་མང་པོ་མེད་པར་གྱུར་ཡོད།

སུམ་རྩ་པའི་གཞུང་དུ་ནས་ལས་གཉིས་སྤྱད་པ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཞིག་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་། ལག་ལེན་དངོས་ཀྱི་སྐབས་ལས་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་དཔེ་མཚོན་ཆོད་རྟོག་ཅན་གཅིག་རང་ལས་རྟེན་མི་བྱལ། དུས་རབས་དང་སྐད་ཡིག་ལ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཐེབས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནས། ལས་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཡང་ལས་སྤྱོད་མ་ཡིན་པར་ལས་སྤྱོད་ཀྱིས། དེ་ནི་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེའི་རྒྱ་མཚན་སུམ་འབྲེལ་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པ་ནི། ཏུན་ཉོང་གཏེར་ཡིག་སོགས་ཡིག་རྟེན་ཁག་ཅིག་ཏུ་ལས་སྤྲོ་ལས་པ་ཞེས་པ་ཞིག་འབྱུང་བ་དེ་ཡིན་པར་འབྲེལ་གྱིན་ཡོད། དེ་ཉིད་ལ་མི་འཐད་པའི་སྤྱོད་བྱེད་གཏོང་དགོས་དོན་མེད་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཡིན་ལུགས་རྟོག་གསལ་པོར་བྱེད་བྱུང་མཁན་ཀྱང་མེད་པར་སྤྱང་། ད་དུང་རྟགས་འཇུག་སྤྱི་འགྲོས་ལ་གཞིགས་ན་སྤྲོ་ཡིག་འདི་ཉིད་གཟུགས་འགྱུར་བའི་བྱ་ཆེན་ཅིག་ཡིན་སྟབས། མ་འོངས་པ་ལ་བསྤྲོ་བ་དང་། ད་ལྟ་བ་དང་སྤྲོ་ལ་ཆོག་ལ་སྤྲོ་ལ། འདས་པ་ལ་བསྤྲོ་བའི་འདྲ་འབབ་པ་ཡིན་མོད། དེར་སང་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཆར་སྟོན་འཇུག་པ་ཡིག་མི་ཐོབ་པ་འབྲི་ཚུལ་ལྷགས་ཆེ་ལུགས་འདི་འཛིན་མཁན་དག་ནི་སུམ་རྟགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལས་ཤིང་དཔར་དུ་གང་ཐེབས་པ་རྩ་ཆེར་འཛིན་མཁན་དག་གི་འདོད་ཤོགས་ཡིན།

གཉིས། སྐབས་བབ་ཀྱི་བརྗོད་དོན་དངོས།

ཐན་གྱིས་ཅི་ཙམ་བསམས་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་ང་ཚོས་ཡུལ་མི་ས་ཡ་དུ་མས་ཉིན་དེའི་འཆོ་བའི་ནང་ཐེད་སྟོང་ཆེ་ཙམ་ཡོད་
 བའི་སྤྱི་ཡོག་གི་ཁྱབ་ཁོངས་འདི་སྤང་ཐེད་སྤྱད་འཛོག་ཐེད་རྒྱ་དེ་ཐབས་ལམ་ལེགས་ཤོས་དེ་མ་ཡིན་པར། འདིའི་འཇུག་ཡུལ་དང་གོ་
 དོན། ཡི་གེ་གང་ཐོབ་པ་སོགས་ལ་དབྱང་ཞིབ་བྱ་རྒྱ་དང་། སྤྱི་ཡོག་དང་སྤྱི་ཡོག་འདི་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་བལ་ཆེར་འདྲ་མཚུངས་
 ཡིན་པ་དོ་འཕྲོད་ཆེད། མདོ་ཁམས་པ་དག་གི་ཁ་སྐད་ཁོད་དར་ཁྱབ་ཆེ་བའི་སྤྱི་ཡོག་དང་། ཡིག་སྐད་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཆེ་བའི་སྤྱི་ཡོག་
 གཉིས་གཤེབ་བསྐྱར་དཔེ་མཚོན་ཁག་ཅིག་གཤམ་གསལ་ལྟར།

༡	མ།	མ།
༢	མོད།	མོད།
༣	མོག།	མོག།
༤	མོད།	མོད།
༥	མེབས།	མེབས།
༦	མོག་པ།	མོག་པ།
༧	མོག།	མོག།
༨	མོད།	མོད།
༩	མེ་པོ།	མེ་པོ།
༡༠	མོ།	མོ།

ཡི་གེ་སྐོར་ཚོགས་འདི་གཉིས་གཤེབ་བསྐྱར་བྱས་པའི་རེད་མིག་ལ་གཟིགས་ན་ང་ཚོར་བསམ་སྟོབས་སྐྱར་མ་ཞིག་ངས་
 བར་འཁོར་ཐུབ་པ་ཡིན་ལ། གཤམ་དུ་དེ་དག་ལ་དཔེ་མཚོན་དང་བཅས་འབྲེལ་བཤད་ཐན་བྱ་རེ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

༡༽ སྤྱི་སྤྱི་གང་ཞིག་ཐེད་སྤྱད་ཐབས་བདེ་བའི་དོན་ཏེ། ཡིག་སྐད་ཀྱི་སྤྱི་ཡོག་པ་དེའི་དོད་ཐུབ་ལྟ་བུ་ཡིན། སྤྱི་ཡོག་འདི་ཨ་མདོ་བའི་སྤྱི་
 ཆོག་ཏུ་གསལ་བ་ནི།

སྟོང་ལ་ཏྲ་ཞིག་ཡོད་དུས་ན། སྤྱི་ཡོག་སྟོང་རྒྱ་སྟོང་དེ། །
 སྟོང་ལ་པ་མ་ཡོད་དུས་ན། སྤྱི་ཡོག་ལེན་རྒྱ་སྟོང་དེ། །

ཅེས་དང་།

སྟག་ཤར་བ་རྒྱལ་ལ་འགྲོ་ནི་ཚོ། །རྒྱལ་པར་འགྲོ་སྟེང་ཆུང་ཡོང་དགལ། །
ཆུང་ཡོང་སྟེན་ན་རྒྱ་ཞིག་དགོས། །རྒྱ་མེད་ན་རི་སྟེང་ར་ལོ་རེ། །

ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་དགའ་ཡིག་གི་ཕྱོག་ཁྲ་ལ་སྤྲི་ཡིག་མ་བཞག་པར་སྟེ་ཡིག་བརྗོད་པའི་སྟེ་ཆོག་མང་པོ་ཡོད་ཅིང། ནུམ་
རྒྱན་གྱི་ཡུལ་མིའི་ཁ་སྒྲིལ་སྤྲི་ཞེས་པ་འདི་བེད་སྟོང་གཏོང་མཁན་མི་རྟེན། ལྷ་ས་ནས་བྱང་ཤར་དུ་འགྲོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཆོ། ཨ་
མདོ་སྟོང་མ་བཞུལ་ཅན་ནས་ཡི་གེ་ལ་སྤྲངས་མ་སྟོང་མཁན་ཞིག་ལ་སྤྲི་མི་སྤྲི་ཞེས་བཤད་ན་སྟུང་གྲང་གོ་མི་བྱལ། སྟེང་མི་སྤྲི་ཞེས་
ཤོད་དང་བདེ་སྒྲགས་ངང་གོ་བྱལ། མི་འདི་ལས་སྤྲི་བོ་མ་རེད་ཟེར་རྒྱུའི་ཆབ་ལ། མི་འདི་སྤྲི་མོ་མ་རེད་ཟེར། དེས་ན་ཁྱེ་ཅག་ལ་སྟེ་
ཡིག་འདི་འཇུག་ཡུལ་དང་བཅས་ར་འཛོད་བྱང་།

༡༽ སྟོང་། སྟོང་ཡིག་གི་དོད་སྟོང་ཡིག་འདི་ནི་ཁ་ཟས་གོས་སོགས་སྟོང་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སྟང་བོས་བྲོ་སྟོང་གིན་འདུག མཆོད་རྟེན་
རྒྱག་ཆེད་ཞལ་འདེབས་སྟོང་གིན་འདུག་ཟེར། སྟོང་ཡིག་འདི་གཟུགས་འགྱུར་བའི་བྲ་ཆོག་ད་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟབས། འདིས་བྲངས་པའི་
འདས་ཆོག་ལ་བསྐྱངས་དང་། མ་འོངས་པར་བསྐྱང། སྟུང་ཆོག་ལ་སྟོང་། དེ་བཞིན་བྱེད་པ་བོ་ལ་སྟོང་མཁན་བཅས་སྟེ་འཕོད།

༢༽ སྟོབ། སྟོབ་ནི་ཡི་གེ་དང་ལག་ཅུལ་ལ་སོགས་སྟོབ་པའི་དོན་ཏེ། ཡི་གེ་སྟོབ། སྟོན་སྟོབ། ཅིས་སྟོབ། ཤིང་བཟོ་སྐྱངས་སྟོབ་
སོགས་ཟེར། བསྐྱབས་ཟེན་པའམ་འདས་ཆོག་ལ་བསྐྱབས་ཟེར། ཡི་གེ་བསྐྱབས་ནས་ཕྱིར་ཡོང་ལྟ་བུ་ཟེར། སྟུང་ཆོག་ལ་སྟོབས་ཟེར།
ཁྱེད་ཀྱིས་ཁོང་ལ་ཡི་གེ་སྟོབས་ཟེར། འདི་ཡང་དུས་གསུམ་སྟུང་ཆོག་དང་བཅས་པ་ཡོད་པའི་གཟུགས་འགྱུར་བའི་བྲ་ཆོག་ཞིག་
ཡིན།

༣༽ སྟང་། སྟང་ཡིག་འདིའི་དོན་ནི། སྟང་བོ་ལྟ་བུ་ས་ལ་འགྲེལ་ནས་ཡོད་པ་ཡར་སྟོང་བའི་དོན་ཏེ། དར་ཤིང་སྟོང་གིན་འདུག ཆང་
འཐུང་ལམས་འགྲམ་དུ་འགྲེལ་བ་ཡར་བསྐྱངས། ཁང་བའི་ཀ་མགོ་བསྐྱངས། བག་ཤེས་པས་མཁའ་ནད་བསྐྱངས་ལྟ་བུ་སྟེ་གང་ཞིག་
བསྐྱངས་པའི་དོན་ལ་འཇུག།

༤༽ སྟེབས། མཆོ་སྟོན་གྱི་ཁོང་ཁྲལ་ཁག་ཅིག་ཏུ། འདི་ནས་རྩ་ཆོད་གསུམ་གྱིས་སྟེབས་བྱལ་ལྟ་བུ་དང་། སྟེ་ཆ་ནས་སྟེ་འབུམ་ལ་ཉི་
མ་གཅིག་གིས་སྟེབས་བྱལ་ལྟ་བུ་ཟེར། དེ་ལ་འབྲོག་པ་ནམས་ཀྱིས་འབྲུ་སྟོང་བྱེད། རྒྱ་མཆན་ནི་ཨ་མདོ་སྟོང་སྟེ་རྟེན་སྟེང་ས་ལ་སྟེབས་
དང་མི་སྟེབས་ཞེས་པ་སྟོབ་བྱལ་ མིན་གྱི་དོན་ཏེ། ལག་པ་ཁང་བའི་གནམ་ངོས་ལ་སྟེབས་བྱལ། མདུང་ཡུ་བྱང་བས་མ་སྟེབས་ཐལ་
ཟེར་བ་ལྟ་བུ་སོགས་གང་ཞིག་གིས་གང་ལ་སྟོབ་མིན་གྱི་དོན་ཡིན་དགོས། འོན་ཀྱང་བསམ་སྟོབ་ཞིབ་ཆགས་པོ་བཏང་ན། ཁོང་ནས་
པས་སྟེབས་མི་སྟེབས་ཟེར་བ་དེ་སྟེབས་བྱལ་མིན་གྱི་དོན་ཡིན་དགོས་པས་ངོ་མཆར་ལྟན་པ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་།

༥༽ སྟོག་པ། འདི་ལ་ཡིག་སྒྲིལ་དུ་སྟོག་པ་ཟེར། དེ་རིང་བར་སྟོག་པའི་དོད་སྟོག་པ་ལ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་དག་ཆ་གཏན་ཁེལ་བ་ཟེར།
དབྱས་གཙང་བ་དག་གིས་བགས་ཆག བགས་ཆགས། བགས་ཅག་སོགས་བྲིས་པ་ཤས་ཆོ། མདོ་སྟོང་པ་པལ་ཆེར་གྱིས་ཅག་འབྲི།

སྒྲིག་པའི་རྒྱུ་འབྱུང་པར་ལ་གཞིགས་ཏེ། ལུགས་སྒྲིག་གིས་བཅོས་པ་ལ་ལུག་སྒྲིག་ར་སྒྲིག་གིས་བཅོས་པ་ལ་ར་སྒྲིག་ཆར་བྱས་
བཅོས་པ་ལ་ཆར་སྒྲིག་སོགས་སུ་འབོད།

༥༽ སྒྲིག་འདི་ནི་ཕྱི་ནང་བརྗེ་སྒྲུབ་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་དོན་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཞིང་སའི་ཆེད་དུ་ས་ཆོད་སྒྲིག་གིན་འདུག་ཅེས་ལྟ་བུ་ཡིན། ད་
དུང་འདི་ཉིད་གཟུགས་འབྱུང་བའི་བྱ་ཆེག་ཀྱང་ཡིན་དགོས་སྟབས། བསྒྲིག་བྱའི་ས་ཆོད་ལྟ་བུ་མ་འོངས་པ་དང་། ས་ཆོད་བསྒྲིགས་ཏེ་
ཞིང་དུ་བསྒྲུབ་ལྟ་བུ་འདས་པ། ས་ཆོད་སྒྲིགས་ཤིག་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་ཆེག་ ས་ཆོད་སྒྲིག་མཁན་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་པོ་ལ་འཇུག་གཞན་ཡང་གྱོན་
གོས་ཕྱི་ནང་བསྒྲུབ་པ་ལ་སྟོང་ཐུང་ཕྱིར་སྒྲིག་ཟེར། དག་དང་གོད་ཆག་སོགས་ཕྱིར་སྒྲིག་བའམ་སྒྲིག་པའི་དོན་ཏེ། དམག་སྒྲིག་ཕྱིར་སྒྲིག་
གོད་ཁ་ཕྱིར་སྒྲིག་ལྟ་བུ་དོན་གྱིས་འབབ། ཡང་དདུལ་སེལ་མ་ཕྱིར་སྒྲིག་པའི་དོན་ཏེ། སྒྲོར་མོ་གཅིག་ཕྱིར་སྒྲིག་ལྟ་བུ། དངོས་པོ་དང་
ལམ་ལུགས་སོགས་མགོ་ཉིང་སྒྲིག་པའི་དོན་དུ་འང་འཇུག་པར་སྒྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་རྩ་མ་མགོ་མཇུག་སྒྲིག་ གོང་མའི་སྤྱིད་དབང་མགོ་
ཉིང་སྒྲིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་འོ། དེར་སང་སྒྲིག་གི་ཆབ་ཏུ་རྒྱུགས་འབྲི་བ་ནི་དོན་གྱིས་གནད་མ་ཤེས་པའི་སྒྲིན་ཡིན། ཁོ་བོས་ཀྱང་སྒྲུབ་དེ་
འདྲ་བྲིས་པ་དམ་ཡང་དོན་གྱིས་སྒྲིག་འདི་ཉིད་ལས་འགོ་ས་གཞན་མེད་པར་སྒྲུབ།

འོན་ཏེ་དེར་དུས་ཀྱི་སྐད་གདངས་ལ། གོང་གི་དཔེ་མཆོན་དེ་དག་གི་སྒྲིག་གདངས་རྒྱུ་བྱེད་པའི་སྒྲིག་ཡོད་སྟབས་སྒྲིགས་
ག་ལ་འོས་སྟམ་ན། དེ་ཡང་བདེན་མོད། རྒྱུགས་ཞེས་པ་འདིས་ལས་གང་ཞིག་གི་མཇུག་བསྒྲུབ་པའི་དོན་ཅམ་ལས་མི་སྟོན། སྒྲིག་
པ་ཕྱིར་རྒྱུགས། སྒྲོར་མོ་རྒྱུགས། སྤྱིད་དབང་མགོ་མཇུག་རྒྱུགས་ལྟ་བུ་བྲིས་ན་ཡིག་དོན་ལ་གོ་རྒྱུ་མེད། རྩ་རྒྱུ་ཁ་སྐད་དུ་རྒྱུགས་
ལྟ་བུར་རྒྱུ་པ་ནི། ད་བར་མཁས་པས་དབུང་དེན་མ་མཐོང་བ་དང་། དཀྱུས་མས་དོ་སྒྲུབ་མ་བྱས་པར་རྒྱུན་རིང་ལུས་ཁར། དག་ཐོག་
ཏུ་ལྟན་སྒྲིམ་སུ་ཡོད་པའི་སྒྲིགས་དེ་ཉིད་རི་མོའི་ལམ་དུ་མཐོང་རྒྱུ་མེད་ཅིང་། སྒྲིག་དང་རྒྱུགས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིག་གདངས་ཀྱང་ཉེ་བས་མ་
བརྟགས་མ་དབུང་བའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱུགས་འདི་ཉིད་བྲིས་པར་སྒྲུབ།

༦༽ སྒྲུབ་ཀྱི་འདི་ནི་ཁོ་དང་། ལུགས། དག་ཟངས་མ། ཁ་ར་སོགས་ཀྱིས་བཅོས་པའི་སྒྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་དགོས། ད་བར་ཡི་གེ་བ་རྣམས་
ཀྱིས་སྒྲུབ་སྒྲིག་གཉིས་འཇུག་པ་མཆོངས་པའི་གནད་མ་ཤེས་སྟབས། ཟངས་ཡིག་འདི་བྲིས་ཏེ། ཁོ་ཟངས། ལུགས་ཟངས། ཁར་ཟངས་
ལྟ་བུ་བྲིས་འདུག་ཀྱང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་ཟངས་མིན་སྟབས་ཟངས་ཡིག་མི་ཐོབ་ཅིང་། ཁ་སྐད་དུ་ཟངས་ལྟ་བུར་རྒྱུ་པ་ནི།
སྒྲུབ་པའི་སྒྲིག་ཐུང་ཐུང་ཟངས་ཉམས་པ་ཅམ་ཡིན།

༧༽ སྒྲེ་པོ། འདི་ནི་དེར་དུས་ཡིག་སྐད་དུ་སྒྲེ་པོར་འབོད་པ་དེ་ཡིན། སྒྲུབ་སྒྲུབ་འཇུག་པ་མཆོངས་རྒྱུ་ལ་མ་ཤེས། སྒྲེ་ཡིག་གི་སྒྲི་
གདངས་ཀྱང་རྩ་ལམ་དུ་འང་མ་སོང་བའི་བར་མཆོངས་ཤིག་ཏུ་འབྲི་རྒྱུ་ལ་མི་མཆོངས་པ་སྒྲིག་གས་འབྱུང་གིན་ཡོད། དཔེར་ན་ཨ་
མདོ་བ་དག་གིས་སེས་པོ་དང་། སེ་པོ། སེ་སོ་ལྟ་བུར་རྒྱུ་པ་ནི། བོད་རྒྱ་ཆེག་མཐོང་དུ་ཅེས་པོ་བྲིས་འདུག་ ཡིན་རྒྱུ་ནི་སྒྲེ་པོར་འབོད་
དགོས་པར་མཐོང་།

༡༠༽ སྒྲོ། འདི་ནི་ར་ལུག་དང་འབྲི་གཡག་སོགས་ཀྱི་ཆོད་པའི་ནང་གི་ཟས་སྒྲིགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ དགོས་ཏེ། ཡིག་སྐད་དུ་སྒྲོ་བྲིས་

དབྱད་ཞིབ།

ཡོད། དེང་དུས་ཀྱང་རྒྱ་ནག་གི་དུས་རྒྱུ་རང་དུ་རྒྱུ། འདིའི་གནད་མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་བོད་རྒྱ་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོར་བཙོ་
བྲིས་འདུག་ཀྱང་། བཙོ་ནི་ཤ་སྟགས་བཙོ་བྱའི་བྱ་ཆོག་མ་འོངས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། ཡིག་སྐད་ཀྱི་སློང་དང་འབྲེལ་ཆ་ནས་མེད་པ། དེང་
དུས་ཀྱང་རྒྱ་ནག་གི་དུས་རྒྱུ་སློང་སྤྱོད་ཀྱང་རང་བཙོ་བྱའི་ཡོད་སྟབས་དོན་གྱིས་སློང་ཡིག་འདི་ཉིད་ལས་མ་འདས་པ་འདྲ།

གསུམ། མཐུག་བསྐྱུ།

རས་རྒྱན་རིང་བོ་ཞིག་ལ་སྤྲུག་པའི་མིང་འབྲི་མ་ཤེས་པར་ལུས། བྲིས་ཆོག་མཛོད་རེ་རྒྱུད་དང་། ཚོ་མ་ཡིག་ཁག་ཅིག་ཏུ་
ཆག་དང་ཆགས། ཅག་དང་ཅག་སྟགས་ལག་ཏུ་གང་ཐེབས་བྲིས་འདུག་པ་མཛོད་ནས་སྤྱོད་ཀྱང་རས་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཅག་ཡིག་འདི་ཉིད་
བྲིས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་བསམ་སྒྲོ་ཞིབ་ཏུ་བཏང་ན། བྲིས་རྒྱན་སྤྱོད་ཡིག་དང་སྤྱོད་ཡིག་འདི་གཉིས་འདྲུག་ལུས་མཚུངས་པ་མང་བའི་སྒྲོ་
བསྐྱེད་བྱུང་། དེའི་ཐོག་ནས་བསམས་པས་གོང་དུ་དཔེ་མཛོད་དུ་བཀོད་པ་དེ་དག་ཆེད། གསང་བ་དེ་དག་ཤེས་ལྡན་པ་དག་ལ་དབྱུང་
གཞིའི་ཆེད་འདིར་བཀོད་པ་ཡིན།

འདི་སྒྲོ་ལ་མི་འཐད་མཁན་དང་། ཡིན་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ར་འཕྲོད་ཀྱང་ཁས་ལེན་བྱེད་འདོད་མེད་མཁན། རྒྱ་མཚན་
ཅི་ཅམ་བཤད་ཀྱང་ར་འཕྲོད་རྒྱ་གཏན་ནས་མེད་མཁན་དག་ལ་ནི་འོ་བརྒྱལ་ཞུ་འདོད་མེད། བདག་ལ་འཐད་པ་ལྟ་བུའི་དོགས་འཆར་
ཡོད་ཀྱང་བསམ་གཞིགས་དཔྲིས་བྲིས་པ་མ་གནང་བའི་སྤྱོད་བོ་ནམས་དང་། གནས་ལུགས་དང་རྒྱ་མཚན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་མཁན་
ནས་དཔྱོད་ལྡན་པ་འབྲེལ་ཡོད་ཆེ་ལོགས་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་ཡིན་པས་སྤྱོད་མཐུད་དབྱུང་བའི་རེ་བ་ཡོད། ད་དུང་ཞིབ་ཆགས་ཀྱི་ལུགས་
སྤྱོད་བྲིས་ན་ངོ་མཚར་ལྡན་པའི་དཔེ་མཛོད་གཞན་ཡང་ཆེད་རྒྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་ཀྱང་། བསམ་གཞིགས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་གཅིག་གིས་གནས་
ལུགས་མང་པོ་ར་འཕྲོད་འབྲུང་བུ་ལ་ཡིན་སྟབས་དེ་རིང་འཕྲུལ་དུ་འདི་ཅམ་གྱིས་འཐུས་པར་བྲ།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༡ བྱང་ཨ་རིའི་གྲོང་ཁྱེད་ཨོལ་ལྷན་ལུགས་ལུགས་

དོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་སྐུ་ཆེད་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ ནམ་ཐར་སྒྲིབ་ལ་ཅུང་ཟད་དབུང་བ།^[1]

Jörg Heimbels^[2]

དོ་སློང་མདོར་བསྟུན།

དོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་ (1382–1456) གི་དུས་རབས་བཙོལ་པའི་ས་སྐྱའི་སྐུ་ཆེན་ཁག་གི་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་བའི་དགེ་བཤེས་ཞིག་ཡིན་ལ། ས་སྐུ་པའི་བསྟན་འཛིན་གངས་ཅན་མཛེས་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཡང་ཡིན། དོར་ཆེན་1382 ལོར་ས་སྐུར་འབྱུངས་ཞིང་། རྗེ་འདིའི་རིགས་དང་གཤུངས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་སྐུ་འདྲ་བའི་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཡང་ཡིན་ལ། ཡབ་མེས་གོང་མ་རྣམས་འབྲིང་མཆོམས་ནས་ས་སྐུའི་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་ཏེ། གར་ལ་སོགས་པར་འབྲོག་མཛད་ཅིང་བཞུགས་པ་ལས་རིམ་གྱིས་བདག་ཆེན་གཞི་ཐོག་པའི་གསོལ་རྩལ་བར་གྱུར་པ་ཡིན། བྱེད་པར་རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱི་ལྷ་རྒྱུ་ཡིས་ཞི་ས་སྐུ་ཆོག་གི་ཉེ་གནས་ཆེན་པོ་དཔོན་ཆེད་གྲུབ་པ་ཡོན་ཏན་ (འབྱུངས་ལོ་ནི་ 1356) ཡིན་པར་གསུངས་མོད། འོན་ཀྱང་དོར་ཆེན་གྱི་ཡབ་དངོས་

[1] དབུང་ཚུལ་འདིར་དོར་ཆེན་པོ་དགེ་བཤེས་གཉེན་ལྷ་ལྷིང་མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པའི་ཉེ་མ་མཆོག་དང་། ཁང་གསར་ཀླན་འཇམ་དབྱངས་ལེ་ཤེས། Dr. David Jackson, Prof. Franz-Karl Ehrhard, Prof. Dorji Wangchuk. ལས་རྫོགས་ Dr. Volker Caumanns (M.A.) དང་། Mathias Fermer (M.A.) ཡིག་བསྟར་ཐད་སློབ་ཐོན་ལེ་ཤེས་བཅས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་གྱི་བཀའ་སློབ་དང་དགོངས་འཆར་གང་མང་གནང་བར་སྦྱང་དབུས་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་ཡིན། དབུང་ཚུལ་འདི་ནི་དོར་ཆེན་པོ་དགེ་བཤེས་ཀྱི་དབུང་ཚུལ་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྟར་བ་ཞིག་ཡིན་པས་དེའི་ནང་མཆན་འགྲེལ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་འགོད་ཐུབ་པ་སོང་བས། གལ་ཏེ་འདི་ལ་མཁྱེན་རྟོགས་གནང་མཁན་ཡོད་ཆེད་ཀྱི་དབུང་ཚུལ་གྱི་དབུང་ཚུལ་ “Biographical Sources for Researching the Life of Ngor chen Kun dga’ bzang po (1382–1456)” ལ་གཞིགས་རྫོགས་གནང་། དེའི་དྲ་ཆིག་ནི་ http://himalaya.socanth.cam.ac.uk/collections/journals/ret/pdf/ret_22_03.pdf ཡིན།

[2] དོར་ཆེན་དང་དོར་དགོན་ཕྱག་བཏབ་རྗེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱུང་བའི་དབུང་ཚུལ་དེ་ནི་དོར་ཆེན་པོ་དགེ་བཤེས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཡང་ཡིན་པའི་འབྲུག་བྱེད་པའི་འབྲུག་རམས་པའི་སློབ་གནས་ཀྱི་དབུང་ཚུལ་ཞིག་ཡིན། དོར་ལྷགས་ཀྱི་དོ་སློང་མདོར་བསྟུན་ཐད་ DAVIDSON 1981 ལ་གཞིགས། དོར་མཁན་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུན་མཁྱེན་འདོད་ན་ JACKSON 1989 ལ་གཞིགས། དོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐད་མཁན་ཐུབ་བསྟན་སྦྱང་པོས་བཅུམས་གནང་བའི་ «དོར་ལེ་མི་ཆོས་ལྡན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་» ལ་གཞིགས།

ཁོང་སྐུ་ཚེ་དེ་མེད་ལ་གཙོ་བོ་ས་སྐྱ་ར་བཞུགས་ཤིང་། ལྷ་མང་ཤར་དང་སྒོ་རུམ་ལ་སོགས་པའི་ས་སྐུ་འདི་པའི་མཛོད་དུ་ས་སྐུ་
གོང་མ་རྣམས་ལྷའི་གསུང་རབ་ལ་གཟེགས་རྟེན་ལེགས་པར་མཛད། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་གཙོ་བོ་ཤར་ཆེན་ལེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་
(1359–1406) དང་། ལྷ་མ་དབལ་ལྷན་ཚུལ་ཁྲིམས་ (1333–1399)། ས་བཟང་འཕགས་པ་གཞོན་ཏུ་སྒོ་གྲོས་ (1346–1412)།
ལམ་འབྲས་གསན་ཡུལ་བྱུང་ཆེན་སངས་རྒྱལ་དབལ་ལམ་བུལ་ཤར་ཤིར་ (1339–1420) གྲགས་པའི་དགེ་བཤེས་དུ་མ་བསྟེན་པར་
མཛད། རོར་ཆེན་འདི་ཉིད་གསང་སྒྲགས་ཉམས་ལེན་གནང་བ་དང་མཉམ་དུ་འདུལ་ཁྲིམས་མིག་འབྲས་བཞེན་སྤང་བར་མཛད་མཁན་
ཀྱི་ལྷ་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། བྱུང་མཐའི་བར་ཀྱི་འཐེན་ཁྲིར་དང་། ས་སྐུ་འདི་ཉི་འཁོར་ཀྱི་ཟང་ཟེང་ཆེ་བའི་སྤྱི་ཆོགས་ལ་བྱགས་འབྲུང་སྟེ་
གཞིས་ཀ་ཅེན་ས་སྤྱི་ལེ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་དུ་ཆགས་པའི་རོར་དུ་བྱོན་ཏེ། ས་སྐུ་འདི་ཆོས་བརྒྱད་དྲི་མ་མེད་པའི་བཤད་ཉན་སྟེལ་གསུམ་
བྱ་བྱིར་ 1429 ལོར་དབལ་རོར་ཨེ་ཕྱི་ཆོས་ལྷན་བྱག་བཏབ། ཆང་མ་མེད་པར་དབེན་གནས་ཤིག་དུ་བཞུགས་ཏེ་འཆད་ཉན་མཛད་
ན། བསྟན་པ་དང་བྲལ་པ་ལ་པན་ཆེ་བར་དགོངས་ནས། བཅའ་ཁྲིམས་དམ་པོ་སྟོལ་གཏོད་གནང་། ཁོང་རང་གིས་མཁན་ཐོག་དང་པོ་
མཛད་པ་དང་། བྱིས་སྤྱ་མཁན་པོ་རིམ་བྱོན་གྱི་འཕྲིན་ལས་འོག་རོར་འདི་ཡང་ས་སྐུ་འདི་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་འཆད་ཉན་སྟེལ་
གསུམ་གྱིད་སའི་གདན་ས་གྲགས་ཙན་ཞིག་དུ་བྱུང་བ་མ་ཟད། གཞན་གྱི་སྒོ་རོར་ལུགས་རྒྱུན་རེས་ཙན་ལྷན་པ་ཞིག་དུ་བྱུང་བས།
མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་སོགས་ནས་སྟོབ་གཉེར་བ་མང་དག་ཅིག་གནས་འདིར་འདུས་ཤིང་། ཡོན་བདག་གྱང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་
ཡོད། གཞན་ཡང་གདན་ས་དེ་ཉིད་ལམ་འབྲས་ཆོགས་བཤད་ཀྱི་བརྒྱད་པའི་སྟེ་གནས་སུ་འང་བྱུང་། མདོར་ན་རོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་
བཟང་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྟོལ་གཏོད་མཛད་པའི་རོར་ལུགས་འདི་ས་སྐུ་འདི་ཆོས་རྒྱུད་ནང་གསེས་ཁོང་སྐུ་དྲུག་གསུམ་ཙན་ཞིག་དུ་འབེལ་
རྒྱས་བྱུང་ཞིང་། ད་བར་སྤྱི་འཇུག་མ་ཉམས་རྒྱུན་ཆགས་སྤྱི་གནས་པ་དང་། ས་སྐུ་འདི་ཆོས་རྒྱུད་གཙོ་ཆེ་བ་ས་རོར་ཆང་གསུམ་
ཁོང་གྱི་ཡ་གྲལ་ཞིག་གྱང་ཡིན།^[3]

རོར་ལུགས་དེ་མངའ་རིས་དང་དེར་བཤ་ཡུལ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་དོལ་བོ་དང་སློ་བོ་སོགས་སུ་དར་སྒབ་བྱགས་

ཆེན་ཡུང་། རོར་ཆེན་སློ་བོ་ཡུལ་བོ་ཡལ་སྐས་ཀྱིས་གདན་ཞུ་ཕྱིར་ཐེངས་གསུམ་ཙམ་སློ་བོར་ཞབས་ཀྱིས་བཅག་ཅིང་།

[3] ས་རོང་ཆར་གསུམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ད་བར་ངོས་རང་པ་ལག་སོན་བྱུང་བའི་དཔེ་ཆའི་ཁྲོད་ནས་ཐོན་སྐྱེད་པའི་ཉེ་མཇུག་གྲུང་ས་མཁའི་དབང་པོས་(1820–1892) མཛད་པའི་ «གསང་སྤྲུགས་གསལ་སྤྲེང་གི་གདན་རབས་» (pp. 87.1, 94.1, 118.6) ནང་གསལ་ལ། ལྷི་ར་ཤོད་དགར་རྡོ་རྗེ་གདན་པ་ཀྱུན་དགའ་ནས་རྒྱལ་ (1432–1496) གྱིས་སྔོན་གཤེད་གནང་བའི་ཤོད་དགར་པ་པ་མོགས་པའི་ས་སྐྱའི་ནང་གསལེས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུད་དེ་ཆོས་རོང་ཆར་གསུམ་གྱི་ཁྲོད་དགོན་གསེབ་སྔོན་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་ས་སྐྱ་པ་རང་ཕུང་འདི་ཆོས་རྒྱུད་གཞན་ནས་ཀྱང་ཀྱི་མིང་གཅིག་ཀྱང་ཕྱུས་ས་རོང་ཤོད་ཆར་གསུམ་ («བརྒྱུད་འཛིན་སྤྱེ་ས་ཕུའི་མིང་གངས་», p. 1211.2) དང་། རོང་རྫོང་ཤོད་གསུམ་ («ཞུ་ལའི་གདན་རབས་», p. 172.4) རོང་རྫོང་ཆར་གསུམ་ («གནས་མཆོག་ས་སྐྱ་», p. 3) ཞེས་པ་སོགས་ཡོད།

ངོང་ལ་རྩོམ་ཐོག་ཏུ་གཉེན་མཁན་ཕྱགས་མཐའ་ནས་གཏན་དུ་འབྱོན་པ་ས་ངོར་དགོན་འདི་ཉིད་རིམ་གྱིས་དུས་
 བྱང་ནང་ཆོས་ལྟེ་ཆེན་པོར་གྱུར། དུས་རབས་བརྒྱ་དྲུག་པ་ནས་བཙེ་བརྒྱད་པའི་བར་ངོར་གྱི་སྐྱ་བྱང་གཙོ་བོ་ཁག་བཞི་ཕྱག་བཏབ་
 ཡོད་པ་སྟེ། ཐར་ཅེ་འཇམ་ཐར་པ་ཅེ་དང་། ལྷ་ལྷིངས་སམ་ལྷ་ལྷིང་། ཁང་གསར་རམ་ཁང་(ག)སར་སྤུན་ཆོགས་སྒྲིང་། ཡང་ན་སྤུན་
 ཆོགས་ཁང་(ག)སར། ཕན་བདེ་འཇམ་ཕན་ཁང་བཅས་བཞི་ཡིན། ངོས་རང་གིས་ད་བར་ཞིབ་དཔྱད་བྱས་པར་གཞིགས་ན། ཐར་ཅེ་ནི་
 དུས་རབས་བཙེ་ལྷ་པའི་སྤྲང་དམ་བརྒྱ་དྲུག་པའི་སྟོད་ལ་ཕྱག་བཏབ་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཐོག་མར་མཁན་ཐོག་ནས་དགོངས་པ་འཁོལ་
 པའི་མཁན་བྱང་ཁག་ཅིག་གི་གཟིམས་ཁང་དང་སྐྱ་མཆོམས་བཞུགས་ས་ཡིན། དུས་རབས་བརྒྱ་དྲུག་པའི་སྤྲང་ནས་བྱང་ཉིད་གཏུང་
 རྒྱུད་ཀྱིས་བདག་གིར་མཛད། ལྷ་ལྷིང་སྐྱ་བྱང་ནི་པལ་ཆེར་ངོར་གྱི་མཁན་ཐོག་བརྒྱ་བཞི་པ་ (མཁན་ཐོག་གནང་ཡུན་ 1595–1615)
 ཤར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟ་ཤིས་ (1558–1615) ཀྱིས་ཕྱག་བཏབ་པ་ཞིག་རེད། ཁོང་ནི་ཤར་པའི་གཏུང་རྒྱུད་ནས་བྱང་པའི་ངོར་
 མཁན་ཐོག་དང་པོ་དེ་ཡིན་ཅིང་། ལྷ་བྱང་དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཁོང་གི་གཟིམས་ཤག་གནང་ཆེད་བཏབ་པ་ཞིག་ཏུ་སེམས། ཁང་གསར་སྐྱ་
 བྱང་ནི་པལ་ཆེར་དུས་རབས་བརྒྱ་བརྒྱན་པའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་ཕྱག་བཏབ་པ་ཞིག་རེད། Jackson ལགས་དང་། Smith ལགས་ཀྱི་
 གསུང་ལ་ཕན་བདེ་ནི་ངོར་མཁན་ཐོག་སོ་བཞི་པ་ (1733–1740) དཔལ་ལྷན་ཆོས་སྐྱོང་ (1702–1759) གིས་དུས་རབས་བཙེ་
 བརྒྱད་པའི་ནང་ཕྱག་བཏབ་པ་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་གསུངས་མོད།^[6] འོན་ཀྱང་ངོར་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ལ་བལྟས་ན་ཕན་ཁང་ཐེར་
 མཁན་ཁང་པ་དེ་དཔལ་ལྷན་ཆོས་སྐྱོང་མ་འཁྲུངས་གོང་ལ་ཕྱག་བཏབ་ཟིན་པ་ཞིག་རེད། ལྷ་བྱང་གི་གདན་འདྲིན་ནི་པལ་མོ་ཆེ་གཙང་
 ལུལ་གྱི་སྐྱ་བྱག་ཆོའི་རྒྱུད་ནས་བྱང་པའི་བྲལ་པ་ཡིན། དེ་དག་གི་ཁྲིད་ནས་ལྷ་ལྷིང་སྐྱ་བྱང་ཁོན་ཤར་པའི་གཏུང་རྒྱུད་ཀྱིས་ད་བར་རྒྱན་
 འདྲིན་གནང་བྱུང་ཡོད།

[5] རོང་དང་ཕྱེད་པའི་དབང་གི་ཚས་འབྲེལ་བྱུང་ཚུལ་ནང་ «གསལ་ཕྱགས་གསར་རྒྱུད་ཀྱི་གདན་དབང་» (pp. 84.4–85.1) ནང་། “ཕྱེད་གི་ཚས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འཛིན་ཕྱི་གདན་ས་དབང་བྱུང་བྱུང་ཕྱེད་ (...) གི་ (...) ལྷུ་བ་ཚེན་མང་སྟོར་རྒྱལ་པོ་ [1361?–1485] དང་། ཕྱེད་གི་པོ་ཐར་པ་ལཱ་ལེས་སེར་གཞི་དཔོན་གྱིས་པག་ལྷུ་བ་ཚེན་འདི་རོང་ཆེན་རྫོང་འཆད་ཀྱི་སྒྲེབ་པ་ཡིན་པས་དེད་དུས་ཚས་རྗེ་རོང་འདི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་སྟོར་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་སྤྱུས་” ཞེས་བཤེད་ཡོད། རོང་དང་ཕྱེད་གི་རྒྱལ་པོ་ དེའི་བརྒྱུད་པ་པཅས་དབང་མཆོད་གནས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་གནད་སྤྱད་མང་རོས་རང་གིས་དཔྱིན་ཡིག་ཐོག་མེས་པའི་དཔྱད་ཚུལ་ HEIMBEL 2011: 50–51, n. 9 ལ་གསེགས།

9

རྩོམ་གྱི་མཁན་པོ་བསྐྱོད་གཞག་གནང་ལུགས་ནི་ཐོག་མར་སོ་སོའི་ཁྱིམ་རྒྱུད་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འཁོས་ཀ་སོགས་གང་ལའང་མ་དམིགས་པར་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལོན་གང་རྩོགས་ལ་སྟོན་ཏེ་མཁན་པོར་མངའ་གསོལ་གནང་ལུགས་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་སྐྱེ་བྱེད་གཙོ་བོ་ཁག་བཞི་ལྟེན་པ་ལྟར་ཆེས་མཁན་པོ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་སྐྱེ་བྱེད་ཁག་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆོའི་རྒྱུད་པ་ནས་བདམས་བསྐྱོད་གནང་གི་ཡོད། ཁོང་ཆོར་གཞོན་དུས་ནས་ཞབས་བྱུང་ (མཁན་པོར་འོས་པའི་གོ་གནས་ཤིག་གི་མིང་།) གི་མཚན་གནས་སྤྱད་དེ་དམིགས་བསལ་གྱི་སྟོན་སྟེང་བྱེད་དུ་འཇུག་གི་ཡོད། དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་སྟོན་ལ་མཁན་པོ་བསྐྱོད་གཞག་གནང་ལུགས་ཐད་ལམ་ལུགས་གསར་བ་ཞིག་སྟོན་གཏོང་ཡོད་དེ་སྐྱེ་བྱེད་ཁག་བཞི་རེ་མོས་གནང་ནས་མཁན་ཐོག་ལོ་གསུམ་གནང་སྟོན་བྱུང་ཡོད། དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་སྟོན་སྟེང་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བྱེད་ཁག་གསུམ་གྱིས་ཡང་སྟོན་རྩོམ་འཛིན་གནང་བའི་ལམ་ལུགས་གསར་གཏོང་མཛད་དེ་ཞབས་བྱུང་ཁ་ཅིག་སྐྱེ་བྱེད་ཁག་མཁན་པོ་གོང་མའི་སྒྲིབ་སྒྱུར་རྩོམ་འཛིན་ལྟ་སྟོན་བྱུང་ཡོད།

1. རྩོམ་ཆེན་གྱི་སྒྲིབ་ཆོའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆའི་སྟོན་

སྤྱིར་རྩོམ་ཆེན་གྱི་སྒྲིབ་ཆོའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བའི་རང་རྒྱུ་ཞིག་མེད་སྟབས། ཁོང་གི་དངོས་སྟོན་དང་བརྒྱུད་འཛིན་ཆོས་མཛད་པའི་རྩོམ་ཆེན་གྱི་རྒྱུ་ཐར་ནི་ད་པན་ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་ངས། དེར་སྐབས་ར་ཆོའི་མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་ཐར་གཉིས་ལས་མེད་པས། དབུད་ཆོས་འདིའི་ནང་རྒྱུ་ཐར་དེ་གཉིས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་མིན་མཚན་ཅན་ལས་དངོས་སུ་མཐོང་ཆོས་མེད་པའི་རྒྱུ་ཐར་གྱི་སྟོན་ལའང་ངོ་སྟོན་ལྟ་རྒྱུ་ཡིན། གཞན་རྩོམ་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་ཤར་ཆེན་ལེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་། བྱུང་ཆེན་བུ་ལྷོ་གླི། ས་བཟང་འཕགས་པ་གཞོན་ལུ་སྟོན་གྱིས་བཅས་ཀྱི་རྒྱུ་ཐར་གསུམ་དང་། ཁོང་གི་དངོས་སྟོན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་ (1388-1469) དང་། གསེར་མདོག་པའ་ཆེན་པུ་ཀྱེ་མཆོག་ལྷན་ (1428-1507)། བོ་རམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གོ་ (1429-1489) གསུམ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཐར་དང་། སྟོན་པོ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་ལྷན་གྱུ་བ་ (1456-1532) ཀྱི་རང་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ནང་རྩོམ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཅུང་ཟད་གསལ་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་རྩོམ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུད་པ་མིན་སྟབས་དབུད་ཆོས་ནང་སྟེང་ན་གཅིག་ནས་ཡིག་འབྲུ་མང་བ་དང་། གཉིས་ནས་ནང་དོན་རྒྱུ་ཆེན་དོགས་ནས་འདིར་ཁོ་བོས་རྩོམ་ཆེན་གྱི་རྒྱུ་ཐར་ཁོ་ནར་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

2. ད་ལྟའི་བར་མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་ཐར་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་

ད་ལྟ་མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་ཐར་གཉིས་པོ་ནི་རྩོམ་ཆེན་ལྷན་གྱི་མཁན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། གཅིག་ནི་རྩོམ་ཆེན་སྒྲིབ་ཆོའི་བཞུགས་སྐབས་མཛད་པ་དང་། གཅིག་ནི་ཁོང་དགོངས་པ་རྩོགས་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་སོང་རྗེས་ལྷོགས་བསྐྱེད་པ་ཞིག་རེད། གཤམ་དུ་རྒྱུ་ཐར་མཛད་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། རྩོམ་ཆེན་དབར་གྱི་འབྲེལ་བ། རྒྱུ་ཐར་མཛད་པའི་དགོས་བ། རྒྱུ་ཐར་གྱི་པར་མ་མི་འདྲ་བ། པར་མ་པན་ཚུན་དབར་གྱི་བྱེད་པར་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་སྟེང་ནས་རྒྱུ་ཐར་དེ་གཉིས་ངོ་སྟོན་ལྟ་རྒྱུ་ཡིན།

རྩོམ་ཆེན་གྱི་འཕྲོ་བཀྲུག་ལས་སྒྲུབ་པ་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་། ལྷོག་པ་དུས་ཀྱི་དོན་ཆེ་འཆར་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྩེ་ཀྱན་དགའ་པ་ཐར་
 པར་ཐར་པ་མཛད་པ་ལྟུང་པ་། (རྩོམ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 1) ཞེས་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ནི་རྩོམ་ཆེན་གྱི་ཐུགས་སྒྲུབ་རྩོམ་རྩིས་ཀྱི་སྐབས་
 ལ་པ་ལྟུང་ཆེན་མེས་ས་དཔལ་འཆེན་པོ་དཀོན་མཆོག་གྱུ་པ་མཆོན་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་ཡིན།^[8]

ལྷ་ས་ཆེན་པོ་ལྷ་ས་ཀྱི་སྟོང་ཏཱ་ལའི་མྱེད་ལྷ་ལེས་པའི་ས་ཆར་བཞུངས་པ་དང་།^[9] 1424 ལོ་མཆོད་གྲུང་ལོ་ལྷ་ས་རྩ་སོ་བདུན་

[9] འདི་ཐད་ «ལུས་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 1» (p. 588.4) དང་ «ལུས་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 2» (p. 207.5) ལ་གཟིགས། འོན་ཀྱང་ «ལུས་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 3» (p. 4.2) དང་ «རོང་གདན་རབས་» (p. 4.1) གྱི་ནང་དུ་རྩོམ་ཞེས་མི་གསལ་བར་སྒྲག་མོ་ཞེས་བཀོད་འདུག །ཡུལ་དེའི་སྐྱོར་ལ་ EVERDING 2006: vol. 2, 20–22 ལ་གཟིགས། དེའི་ནང་ལུས་ཆུའི་རྩ་བ་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པའི་ལུང་ལ་དེར་རྩོམ་ཏེ་རྩལ་དང་། ལུས་ཆུའི་ཤར་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པའི་ལུང་པར་རྩོམ་ཤར་དུ་རྩོམ་འཛིན་གྱི་ཡོད། སྤྱིར་སྒྲུབ་རྩོམ་ཤར་གྱི་ཁོངས་གཏོགས་ཤིག་ཡིན་ལ། སྤྱིར་སྒྲུབ་ཁྱིམ་རྒྱུད་གཅིག་ནས་མཁུ་ཕྱིར་ལུས་ཆེན་གྱི་ཆ་བོ་འཛའ་དོར་གྱི་མཁན་ཐོག་བརྒྱུད་པ་ (1513–1524) ལུས་ཆེན་སངས་རྒྱལ་འཛིན་ཆེན་ (1453–1524) དང་། ལུས་ཆེན་སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོད་ (1542–1618)། ལྷུག་ཆེན་དགོན་མཆོག་སྒྲོ་ཤོས་ (འབྲུངས་ལོ་ནི་ 1428)། འཛིན་མཆོག་དགོན་མཆོག་རྒྱ་མཆོ་ཤོགས་མཁས་པ་མི་ཅུང་བ་ཞིག་མཆོད་ཡོད། དེའི་ཐད་ Ibid.: vol. 2, 22 དང་ 22, n. 30 ལ་གཟིགས། དེ་མིན་དེའི་ནང་ལུས་ཀྱི་སའི་ཆགས་དབྱིབས་དང་ཡུལ་གོས་པ་གཤམ་ལྷགས་ལོ་རྒྱལ་གྱི་འཕེལ་རིམ་ཤོགས་ཀྱང་བཀོད་ཡོད་པས་ Ibid.: vol. 2, 1–59 དང་ 17, Map Skizze des Mus chu-Tals ལ་གཟིགས་པར་འཇོག།

བཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ས་སྐྱར་རྩེ་ཆེན་དང་ཐོག་མར་མཇུག་པ་ཡིན། རྩེ་ཆེན་མ་མཇུག་པའི་ཕྱིན་ཏུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཞོན་
 ཏུ་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཞབས་ཀྱི་ཡིན་པ་དང་།^[10] ཁོང་དང་མཉམ་དུ་བོད་ལ་བཞུགས་སྐབས་རྩེ་ཆེན་གྱི་སྟོན་པ་ཐོས་པས། མཇུག་
 འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་ཉག་རེ་གྲགས་པ་སྐྱམ་པོའམ་ཉག་རེ་མན་དག་པ་ཞེས་པའི་བརྩམས་པ་ཞིག་གིས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
 གཞོན་ཏུ་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐུ་མདུན་ནས་དགེ་སློང་གི་ཕྱོད་པ་ཞུ་བའི་ཆེ།^[11] ཉག་རེ་གྲགས་པ་སྐྱམ་པོས་རྩེ་ཆེན་གྱི་སྐུ་ཡོན་དང་
 མཐུན་ཆུ་རི་ལྟར་ཡོད་མེད་སྟོང་ཞུས་པས། སྐུ་ཆེན་གྱི་ཐུགས་ལ་རྩེ་ཆེན་འདི་ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 དམ་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་ཏེ། དེའི་ཞབས་བྱུང་ནས་བདེ་མཆོག་ལོ་ནག་ཤིང་ལ་གསུམ་གྱི་ཆོས་སྟོན་ཞུ་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་
 ཐོག་མ་དེ་བྱུང་བ་ཡིན། མཐར་ 1423 ལོར་ས་སྐྱར་རྩེ་ཆེན་མཇུག་ཏུ་ཕྱིན་པས། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེ་དུས་རྩེ་ཆེན་སྐུ་མཆོམས་ལ་
 བཞུགས་ཡོད་སྟབས། བདེ་མཆོག་གི་དཔེ་ཆ་ལག་ལ་ཞིག་གནང་སྟེ་དེ་དག་ལ་ལྟོགས་ཀྱིས་ཤེས་བཀའ་ལན་གནང་།

1424 ལོ་མགོར་རྩེ་ཆེན་སྐུ་མཆོམས་གོ་ལ་ཏེ་ཤུག་བཟང་སྐུ་འབྱུང་ཏུ་མཇུག་ནས་དཔོན་སྟོབ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་འདྲེས་
 པར་བྱུང་། རྩེ་ཆེན་གྱི་སྐུ་མདུན་ནས་བདེ་མཆོག་ལུ་ནག་ཤིང་གསུམ་ཅ་རྒྱུད་སོགས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསུམ། 1429 ལོའི་
 བར་དུས་ལུན་པལ་མོ་ཆེ་ས་སྐྱར་བཞུགས་ཏེ་རྩེ་ཆེན་གྱི་སྐུ་མདུན་ནས་གསུང་དག་རིན་པོ་ཆེ་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཆ་
 ཆང་གསུམ། དེའི་སྐབས་སུ་ 1425 ལོར་ས་སྐུའི་ལྷ་ཁང་ཁྱ་བྱང་གི་ཐེག་ཆེན་ཆོས་རྩེ་ཀུན་དགའ་བཟའིས་ (1349–1425) སྐུ་
 གཤེགས་ཤིང་། 1426 ལོའི་སྟོན་ཏུ་རྩེ་ཆེན་སྐུ་མོ་ཞིག་བསྐྱུང་ནས། སྐུ་མང་དག་དང་སྐུ་མཆོམས་མཇུག་། མཆོམས་གོ་ལ་ནས་སྐུ་
 ཆེན་ལ་“ཁྱེད་སྟོབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་ལ་ལམ་འབྲས་ཆང་མ་ཞིག་མ་འཕྲོད་པ་འདི་འབྲེང་བར་འདུག་”^[12] ཅེས་གསུངས་
 ཤིང་། “དེ་དུང་དེད་ལ་གསུང་དག་ལམ་འབྲས་ཡོད་པས་དེ་ཉོན་ཅིག་”^[13] ཅེས་ཀྱང་གསུངས། དེ་ནས་ 1426 ལོའི་དབྱར་དུས་
 གསུང་དག་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་བ་བཞི་པ་ཞིག་གསུན་ནས་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་ཏེ། སྟོན་དུས་སྐུ་མོ་ཕྱིན་ཏུ་ཕྱིན་པའི་
 རྒྱལ་པོ་ཨ་མ་དཔལ་ལམ་ཨ་མ་དཔལ་ (1388–1456 ཅམ་བར་) གྱིས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་རྩེ་ཆེན་སྐུ་མོར་བྱོན།^[14] སྐབས་
 དེ་དུས་རྩེ་ཆེན་གྱིས་སྐུ་ཆེན་ས་སྐྱར་བྱོན་ལ་བཞུགས་གསུངས་ནས་འཕོད་མི་མངགས། ས་སྐྱར་རྩེ་ཆེན་གྱི་བཞུགས་གནས་

[10] དེའི་ཐད་ «སྐུ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 1» (pp. 594.5, 596.56) དང་། «སྐུ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 2» (p. 213.3)། «སྐུ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 3» (p. 8.4) བཅས་ལ་
 གཟུགས། ཁོང་གི་སྐུ་ཆེན་གྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་ཕྱ་ཕྱིར་ལོ་བདུན་ལྷག་བསྟེན་པ་ཡིན། དེའི་ཐད་ «སྐུ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 2» (p. 210.5) ལ་གཟུགས། ཁོང་གི་རྣམ་
 ཐར་མདོར་བསྐུས་ཤིག་ SHEN WEIRONG 2002: 161, n. 137 ལ་གཟུགས། «མདོ་སྐད་ཆོས་འབྱུང་ 2» (p. 11.19) དུ་ “སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཞོན་ཏུ་རྒྱལ་མཆོག་
 གི་རྣམ་ཐར་སྐུ་ཆེན་གྱིས་མཇུག་པ་” ཞེས་བཀོད་འདུག་པས། སྐུ་ཆེན་གྱིས་མཇུག་པའི་གཞོན་ཏུ་རྒྱལ་མཆོག་གི་རྣམ་ཐར་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་ཐོག་འདུག།

[11] དེའི་ཐད་ «སྐུ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 1» (p. 596.6) རྩེ་ཆེན་རེ་གྲགས་པ་སྐྱམ་པོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། «སྐུ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 2» (p. 213.4) དང་། «སྐུ་ཆེན་གྱི་
 རྣམ་ཐར་ 3» (p. 8.4) རྩེ་ཆེན་རེ་མན་དག་པ་ཞེས་གསལ་ཡོད།

[12] «སྐུ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 1» (p. 598.4) ལ་གསལ། དེའི་ཐད་ «སྐུ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 2» (p. 215.5) ལ་འདྲེས་གཟུགས།

[13] «སྐུ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 1» (p. 598.5) ལ་གསལ།

[14] དེའི་ཐད་ «སྐུ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 1» (p. 599.4–6) རྩེ་དུ། 1427 སྟོན་དུས་སྐུ་མོར་གདན་དྲངས་པ་དང་། 1428 སྟོན་དུས་ས་སྐྱར་ཆུང་བྱོན་ཆུ་ལ་གསུངས་པ་དང་
 ། «སྐུ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 2» (p. 216.1–4) རྩེ་དུ། 1427 སྟོན་དུས་སྐུ་མོ་ལ་ཐོན་པ་དང་རྒྱ་བ་དུག་གི་རྩེ་ས་སྐྱར་བྱོན་ཆུ་ལ་གསུངས་འདུག།

ལྷག་བཟང་སྐུ་འབྱུང་བ་བཞུགས་ཏེ། བཀའ་ཚུལ་མང་དུ་གསལ་ཞིང་གྲ་སྒྲོར་བ་མང་པོའི་གྲོགས་དན་མཛད་དེ་བཞུགས།^[15] རྩ་ཆེན་ཐུག་པ་བྱུག་ནས་མར་བྱོན། 1428 ལོའི་སྤྱི་ལོ་ 1429 ལོའི་སྤྱི་ལོ་བར་ཏེ་རྩ་བ་བདུན་དུ་ལམ་འབྲས་གསུངས། དང་པོ་མི་བདུན་ཅུ་ཙམ་བྱུང་ཡང་། མཐར་ཐུས་ཆེན་སོགས་མི་བཅུ་བཞི་མཐར་ཐིན་པར་ཉམས་ཁྲིད་དུ་གསལ། ལམ་འབྲས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གནང་བས་ཡི་གེར་གྲིས་ན་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་མ་གྲིས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དུས་ཐུས་ཆེན་གྱིས་ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཐིན་གྲིས་མཛད་པའི་ནང་གི་བཤད་ཐབས་ཀྱི་ཆེད་སྤྲོད་པའི་ལོ་ལྟེ་དུས་ཕྱིས་རྩ་ཆེན་གྱིས་མ་གནང་བས་ན། ཐུས་ཆེན་ལ་གནང་བ་བཞིན་གཞན་སྤུ་ལའང་མ་གནང་བར་ངས་སོ། །^[16] དེ་ནི་ཐུས་ཆེན་གྱིས་ལམ་འབྲས་ཀྱི་སྐྱབས་སྒྲོབ་བཤད་ཀྱི་ལམ་ནས་རྩ་ཆེན་གྱི་སྐུ་མདུན་ནས་ཞུས་པ་ཞིག་དང་། ཐུས་ཆེན་གཅིག་དུས་རྩ་ཆེན་གྱི་བཤད་སྤྱོད་ལྟར་གསུང་བའི་ཐོག་ནས་རྩ་ཆེན་གྱི་སྐུ་མདུན་ནས་ཞུས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག་^[17]

1429 ལོར་རྩ་ཆེན་གྱི་དགོན་པ་བྱུག་བཏབ་སྐབས་ཐུས་ཆེན་ཉིད་རྩ་ཆེན་གྱི་བྱུག་ཕྱིར་ཕེབས་ཤིང་།^[18] རྩ་ཆེན་དགོན་བྱུག་བཏབ་ཐིན་རྩ་ཆེན་གྱིས་ཐུས་ཆེན་ལ་སྤྱི་ལོ་གཉིས་ཙམ་དགོན་པར་བཤད་ཉན་གནང་དགོས་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་ཕེབས་ཀྱང་སྐུགས་དམ་ཁོ་ནར་བཞུགས་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་ཁ་ཆེས་ཆེར་ཡོད་སྐབས་དེ་ཞིག་བཤད་ཉན་གྱི་སྒྲོས་པ་མ་མཛད་པར་བཞུགས་འདུག་^[19]

དེ་ལྟར་མཆོམས་པའི་ཐུས་ལ་སྐུ་མཆོམས་སྤྱི་བཞུགས་པ་མ་གཏོགས་རྩ་ཆེན་ཐོག་མར་མཛུལ་བ་ནས་སྐུ་ཆེ་མ་རྩོགས་བར་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་དུ་བསྟེན། “མདོར་ན་སྐུ་རྒྱུ་ལོ་གསུམ། ཕྱིས་རྩ་བ་བདུན། ཡེ་མི་ཆོས་ལྷན་དུ་ལན་བརྒྱུད་ཕེབས་ནས།”^[20]

[15] དེའི་ཐད་ «ཐུས་ཆེན་གྱི་རྩམ་ཐར་ 2» (p. 216.1–2) ལ་གཟིགས། དེའི་ཐད་ «ཐུས་ཆེན་གྱི་རྩམ་ཐར་ 1» (p. 599.3–6) ལའང་གཟིགས། ཡིན་ནའང་ «ཐུས་ཆེན་གྱི་རྩམ་ཐར་ 1» (p. 599.5–6) རྩ་བ་ལྟར་ལྟོ་ལྟོ་ལྟར་ཐད་མི་འདྲ་བ་ཞིག་བཏོད་འདུག་སྟེ། “དབུང་ལྷག་བཟང་སྐུ་འབྱུང་བ་བཞུགས་ནས། ཁམས་གཙང་གི་གྲུ་པ་རྩམས་ལ་རང་རང་གི་སྒྲོ་དང་འཆོམས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་མཛད་དོ།” ཞེས་བཏོད་འདུག།

[16] དེའི་ཐད་ «ཐུས་ཆེན་གྱི་རྩམ་ཐར་ 2» (p. 216.4–5) ལ་གཟིགས། ཐུས་ཆེན་གྱིས་སྤྱི་ལོ་རྩ་ཆེན་གྱི་སྐུ་མདུན་ནས་ཞུས་པ་སྤྱོད་པའི་ཐུས་ཆེན་ལམ་འབྲས་ཐེངས་གསུམ་ཞུས། དེའི་ཐད་ «ཐུས་ཆེན་གྱི་རྩམ་ཐར་ 3» (p. 11.5–6) ལ་གཟིགས།

[17] ཐུས་ཆེན་གྱིས་ལམ་འབྲས་ཀྱི་སྐྱབས་སྒྲོབ་བཤད་དང་ཆོགས་བཤད་ཅེས་པའི་དམིགས་གསལ་གྱི་ཐ་སྙད་མེད། འོན་ཀྱང་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆའི་ནང་གསལ་པར་གཞིགས་ན། ཆར་ཆེན་སྒོ་གསལ་རྒྱ་མཆོས་ (1502–1566/67) མཛད་པའི་བདག་ཆེན་སྒོ་གྲོས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་རྩམ་ཐར་ནང་སྒོ་བ་བཤད་དང་ཆོགས་བཤད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཐོག་མར་བཏོད་ཡོད། དེའི་ཐད་ STEARNS 2001: 39–45 དང་། STEARNS 2006: 2–3, 245–246 ལ་གཟིགས།

[18] དེའི་ཐད་ «ཐུས་ཆེན་གྱི་རྩམ་ཐར་ 1» (p. 601.5) དང་། «ཐུས་ཆེན་གྱི་རྩམ་ཐར་ 2» (p. 216.5) ལ་གཟིགས། དེའི་ཐད་སྤྱི་ལོ་རྩ་ཆེན་གྱི་ཕྱི་ལོ་ «ལམ་འབྲས་རྩ་བ་རྒྱུད་ཀྱི་རྩམ་ཐར་ 1» (p. 62) རྩ་ཆེན་དགོན་བྱུག་བཏབ་སྐབས་ཀྱི་མཁའ་ལས་པ་མཛད་ཚུལ་བཏོད་ཡོད། འོན་ཀྱང་ «ཐུས་ཆེན་གྱི་རྩམ་ཐར་ 2» (p. 216.5) རྩ་ཆེན་གྱི་རྩམ་ཐར་འདི་དང་དཔོན་སྒོ་བ་རྩ་ཆེན་གྱི་ཁྲི་ལས་དང་གསུང་ཆོས་ཀྱང་དམར་པོ་བྱུང་། ཞེས་གསལ་ཡོད་པར་བརྟག་ན། བཤམ་ཆེད་དེ་ “མཁའ་ལས་” དང་། “སྒྲོན་ཁང་” “ཞེས་པའི་ཆོག་བཅད་སྐབས་ལ་རྩེ་ཆེན་ཏེ་ཐུས་ཆེན་གྱིས་མཁའ་ལས་པ་ཡང་མཛད་ཅེས་བཏོད་པ་མིན་ནམ་སྟེ།

[19] དེའི་ཐད་ «ཐུས་ཆེན་གྱི་རྩམ་ཐར་ 1» (p. 607.1–3) དང་། «ཐུས་ཆེན་གྱི་རྩམ་ཐར་ 2» (p. 219.2–4) ལ་གཟིགས། ཐུས་ཆེན་གྱི་རྩམ་ཐར་གསུམ་ཀྱང་སྐུ་ཆེད་སྤྱོད་ལ་རྩེ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཁོ་ན་འཕེལ་ཐབས་བྱས་པ་ལས་གཞན་ལ་བཀའ་ཚུལ་གསུང་རྒྱུ་དང་དགོན་པའི་དབུ་མཛད་ཀྱི་འགན་བཞེས་མེད་ཚུལ་གསལ། དེ་མིན་རྩ་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་ཐུས་ཆེན་ལ་བཀའ་ཚུལ་གསུང་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེན་ལས་སྤེལ་རྒྱུའི་སྐུལ་མ་གནང་ལུགས་ཡོད་པས། དེའི་ཐད་ «ཐུས་ཆེན་གྱི་རྩམ་ཐར་ 1» (pp. 593.6–594.2, 594.5–595.1) དང་། «ཐུས་ཆེན་གྱི་རྩམ་ཐར་ 2» (pp. 212.4–6, 213.6–214.1, 219.6–220.4)། «ཐུས་ཆེན་གྱི་རྩམ་ཐར་ 3» (pp. 6.6–7.2, 9.2–3.) བཅས་ལ་གཟིགས།

[20] «ཐུས་ཆེན་གྱི་རྩམ་ཐར་ 1» (p. 602.2) ལ་གསལ། «རྩ་ཆེན་ཐོག་མས་» (p. 5.2) དང་། «ཐུས་ཆེན་གྱི་རྩམ་ཐར་ 2» (p. 216.5–6)། «ཐུས་ཆེན་གྱི་རྩམ་ཐར་ 3» (p. 11.4–6) བཅས་ལའང་གཟིགས།

དམ་པའི་ཆོས་གསལ། ལྷན་པ་སྐྱེ་མཆོས་པ་ཞུགས་ཞོར་དུ་ 1437 ལ་སྒྲིང་ཁ་བདེ་བ་ཅན་དགོན་དང་། 1454 ལ་བསམ་གཏན་
བྱག་གི་རི་ཁོད་བྱག་བཏབ།^[21] རྩོམ་ཆེན་མཆོག་སྐབས་རེ་ཡུལ་གཞན་དུ་ཕེབས་སྐབས་ལྷན་ཆེན་ལ་རང་གི་སྐྱེ་ཆབ་བྱེད་དགོས་
པའི་བཀའ་མངགས་གནང་སྟེ་ཡོད་པ། དཔེར་ན་རྩོམ་ཆེན་ཐངས་གཉིས་པ་ 1436 ལོར་སྐྱོ་བོར་ཕེབས་སྐབས་ལྷན་ཆེན་ལ་རྩོམ་
དུ་བསྐྱེད་ཐོག་ལས་འབྲས་ལ་སོགས་གསུངས་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བ་བཞིན་གོ། །

རྩོམ་ཆེན་མཐའ་མར་མཇུག་དུས་ནི་རྩོམ་ཆེན་མཆོག་དགོངས་པ་སྤང་རན་ལས་འདུལ་ཁར་ཡིན་ཞིང་། སྐབས་དེ་དུས་
ལྷན་ཆེན་ལ་རྩོམ་ཆེན་ཐངས་ཀྱི་ཆུ་ལ་ཆབ་དུ་དབང་བསྐྱར་མཛད།^[22] རྩོམ་ཆེན་དགོངས་པ་རྩོགས་རྩིས་ 1456 ལས་ 1458
ལོའི་བར་རྩོམ་གྱི་གདན་སའི་ཁུར་བཞེས་ཏེ་ཆོས་གསུངས་པ་དང་། བྱིན་པ་གྱི་རྟེན་གསུམ་ཆུ་ཆེར་བཞེངས་ཤིང་། 1458 ལོར་དུང་
ཆེན་ཞོར་བྱ་བཟང་པོས་ (1403–1466) ལྷན་ཆེན་བསམ་འབྲུབ་རྩེར་གདན་དྲངས། བཀའ་ཆོས་གནང་ནས་ལྷན་ཆེན་ལ་ཕེབས་ཏེ་ལ་
མ་བདེ་ལྷན་རི་ཁོད་བྱག་བཏབ། དེ་ནས་རྩོམ་གྱི་གདན་ས་མ་དོར་བའི་རང་ནས་ལྷན་དང་རྩོམ་གཉིས་སུ་རྒྱུན་ཕེབས་གནང་སྟེ་དགོན་
ཁག་གི་བྱགས་འགན་བཞེས།^[23] རྩོམ་ཆེན་གྱི་བྱ་སྒྲོལ་ཉ་མ་ཆོས་ཀྱང་ལྷན་ཆེན་སྐྱེ་མར་ཁུར་ཏེ། སྐྱེ་མ་ལ་བསྐྱེད་ཞེས་འབོད།^[24]

1462 ལོ་སྟེ་གཙང་ཆུ་མིག་པ་འགར་སྟོན་འཇམ་དབྱངས་ཤེས་རབ་ཆུ་མཆོ་ (1396–1474) རྩོམ་གྱི་མཁན་པོར་
བསྐྱོས། 1465 ལོར་རྩོམ་ཆེན་གྱི་དབོན་ཆུ་ལ་ཆབ་ཀྱན་དགའ་དབང་བྱག་ (1424–1478) རྩོམ་ཆེན་གྱི་བཀའ་བཞིན་ཨེ་མི་ཆོས་
ལྷན་གྱི་གདན་སར་བསྐྱོས་སོ། ། མདོར་ན་ལྷན་ཆེན་གྱིས་རྩོམ་གྱི་གདན་ས་མཛད་ནས། རྩོམ་ཆེན་ལས་གསུངས་ཆུ་ཆེ་བ་བྱོགས་

[21] དེའི་ཐད་ «ལྷན་ཆེན་གྱི་རྩོམ་ཐར་ 1» (pp. 607.5, 608.6) དང་། «ལྷན་ཆེན་གྱི་རྩོམ་ཐར་ 2» (pp. 239.2–240.1, 240.1–2)། «ལྷན་ཆེན་གྱི་རྩོམ་ཐར་ 3»
(p. 23.6) བཅས་ལ་གཞིགས། སྒྲིང་ཁ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་དགོན་པའི་བྱག་བཏབ་པའི་སྐོར་ལ་ «གཉན་ཆེན་ལོ་གསུང་རབས་» (pp. 171–172) རྩོམ་ཆེན་ཞིག་གསལ་ཡོད།
འོན་ཀྱང་དེ་ནི་ལས་མོ་ཆེ་ཞིག་ «ལྷན་ཆེན་གྱི་རྩོམ་ཐར་ 2» (pp. 219.6–220.4) ལས་པ་པ་ཞིག་རེད་འདྲག་ལ། EVERDING 2006: Teil 2, 48–49 རྩོམ་ཆེན་དེ་
ནི་ལྷན་ཆེན་གྱི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པ་དང་། སྤྱིན་བདག་གནང་མཁན་ནི་ལ་སྟོན་གྱི་བྱང་བདག་ཅིག་ཡིན་ཆུ་ལ་གསུངས་ཡོད། དགོན་དེ་ཆགས་ཡུལ་ནི་ལྷན་ཆེན་ཡིན། དེའི་ཐད་
Ibid.: 22, n. 29 དང་ 17, ས་བཟླ་ Skizze des Mus chu-Tals ལ་གཞིགས། Hedin ལགས་ཀྱིས་དེའི་ཆགས་དབྱིབས་ཀྱི་དཔེ་རིས་གཉིས་དང་པར་ཞིག་ཀྱང་བརྒྱབ་
པའི་སྐོར་ Ibid.: 21, དཔེ་རིས་ Zwei Zeichnungen Sven Hedins mit Aussichten des Klosters Ling [sic] kha bDe ba can དང་ 48, པར་ Das Kloster
Gling kha bDe ba can ལ་གཞིགས།

[22] དེའི་ཐད་ «རྩོམ་ཆེན་གྱི་རྩོམ་ཐར་ 2» (pp. 561.2–562.1) དང་། «རྩོམ་ཆོས་འབྱུང་» (p. 351.1–2)། «ལྷན་ཆེན་གྱི་རྩོམ་ཐར་ 1» (pp. 613.4–614.1)། «ལྷན་
ཆེན་གྱི་རྩོམ་ཐར་ 2» (pp. 220.6–221.1) བཅས་ལ་གཞིགས། ལྷན་ཆེན་ཆུ་ལ་ཆབ་དུ་བསྐྱོས་པའི་སྐོར་ལྷན་ཆེན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྩོམ་ཆེན་གྱི་རྩོམ་ཐར་ནང་བཞག་
མེད། དེའི་ཆུ་མཆོན་ནི་གལ་ཏེ་རང་གིས་མཛད་པའི་སྐོར་ལྷན་ཆེན་རང་ཉིད་ཆུ་ལ་ཆབ་དུ་བསྐྱོས་པའི་སྐོར་བཞག་ན་རང་གིས་རང་ལ་བསྟོན་པའི་ཆུ་ལ་དུ་སེམས་སྟབས་
མཁས་པའི་སྟོན་ཆུ་ལ་གྱིས་དམའ་ལ་འཛིན་པའམ་ཁེངས་སྤྱངས་ཀྱི་ཆུ་ལ་མཛད་པ་ཞིག་ཏུ་ངོས་སྟོན། དེའི་ཐད་ «རྩོམ་ཆེན་གྱི་རྩོམ་ཐར་ 1» (pp. 471.6–472.2) ལ་གཞིགས།

[23] དེའི་ཐད་ «ལྷན་ཆེན་གྱི་རྩོམ་ཐར་ 2» (p. 232.2–3) རྩོམ་ «དེའི་བྱི་ལོ་རྩེ་ལོ་རྩོམ་པ་ལྷན་ཆེན་མཁན་ཆེན་མེར་ཆུ་མ་པ་ལ་གདན་སའི་ཁུ་བ་ལུལ་ནས་འདིར་ཞུ་བ་ཏེ་
ཁུ་བ་ལ་བྱུང་སྟེ་ཁོང་བསྐྱོ་བའི་བཀའ་འོག་ལ་སོགས་པ་མཛད།» ཅེས་གསལ་ཡོད་ལ། «རྩོམ་ཆོས་འབྱུང་» (p. 351.1–2) དང་། «བདེ་མཆོག་ཆོས་འབྱུང་» (p. 232.5–6)
ནང་ལའང་དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་གསལ། འོན་ཀྱང་ «ལྷན་ཆེན་གྱི་རྩོམ་ཐར་ 1» རྩོམ་ཆེན་གྱིས་འཇམ་དབྱངས་ཤེས་རབ་ཆུ་མཆོ་མཁན་ཐོག་དུ་བསྐྱོས་པའི་སྐོར་བཞག་
མེད་པ་དང་། «རྩོམ་གདན་རབས་» (p. 8.3) རྩོམ་ «ཆུ་སྐུལ་གྱི་ལོ་ [=1473] མངས་ཆུས་ཀྱིས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་དུས་རྒྱུ་བྱག་པའི་ཆོས་བཞི་ལ་ཨེ་མི་ཆོས་ལྷན་
གྱི་བཀའ་སྐྱོར་ཞེས་པ་མངའ་གསོལ།» ཞེས་བཞག་ཡོད། འོན་ཀྱང་ JACKSON 1989: 53 ལགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་བཞིན་ཁམས་ཆུ་དང་ལྷགས་གཉིས་འབྲུལ་བས་ཆུ་སྐུལ་
(=1473) དེ་ལྷགས་སྐུལ་ (=1461) ལ་བཅོས་དགོས།

[24] དེའི་ཐད་ «རྩོམ་གདན་རབས་» (p. 5.2) ལ་གཞིགས།

2.1.2. ལུས་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་དངོས་དོ་སྟོན།

རྣམ་ཐར་དེ་དེ་པན་པར་བསྐྱེད་བྱས་པའི་པར་མ་མི་འབྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། གཅིག་ནི་ཕྱེ་དགེ་པར་མ་ལྟར་པར་བཏབ་
 པའི་ལམ་འབྲས་སློབ་བཤད་ཀྱི་སྒྲ་བརྒྱད་རྣམ་ཐར་གྱི་ཁོངས་སུ་ཤོག་གངས་ཅ་བ་གཉིས་མ་ཞིག་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་། 1983 ལོར་
 ས་སྐྱ་ཆོས་ཆོགས་སམ་ས་སྐྱ་ཆོས་ཀླུ་གར་ལ་པར་བསྐྱེད་བྱས་པ་ཞིག་ཤིང་། གཅིག་ཤོས་ནི་པོ་ཉི་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་
 ལས་བྱུང་པའི་«ས་སྐྱ་པའི་ལམ་འབྲས་སྒྲ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་»ནང་ཤོག་གངས་ཀྱི་བརྒྱད་མ་ཞིག་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་
 1985 ལོར་ས་སྐྱ་ཆོས་ཆོགས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ལ་པར་བསྐྱེད་བྱས་པ་ཞིག་ཤིང་། རྣམ་ཐར་དེ་གཉིས་སྤྱར་རྒྱབས་པར་མའི་ཤོག་ངོས་
 ཆེ་ཆུང་དང་། འབྲུ་ཆེ་ཆུང་། ཡིག་ཐེང་མང་ཉུང་གི་ཁྱད་པར་ཅིམ་མ་ཟད། རྫོང་ཆིག་དང་ཆེག་ཤད་རྒྱག་སྟངས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
 ཡང་ཉུང་ཟད་འདུག^[26]། དེ་མིན་རྣམ་ཐར་གཉིས་པ་དེའི་མཐུག་ཏུ་བསྟོ་སྟོན་གྱི་ཆོགས་བཅད་དང་པོད་ཡིག་གི་གཟུགས་སུ་བྲིས་
 པའི་ཡེགས་སྤྱར་གྱི་ཡི་གེ་འགའ་བཞེད་འདུག^[27] ཁོན་ཀྱང་རྣམ་ཐར་དེ་གཉིས་ཀྱི་བརྫོང་བུའི་ནང་དོན་གྱི་ཐད་ལ་ཁྱད་པར་གང་ཡང་
 མི་འདུག །

བར་ལམ་ལུས་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་ཁོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་དེ་བསྐྱར་བར་བཏབ་པའི་བར་གཞི་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་
ཡོད་པ་ལས། 2007 ལོར་ཁོར་སར་ལྷ་འགྲོ་བ་སྤྱི་དཔལ་བར་བསྐྱབ་པའི་མེ་ལྷོ་ལུས་པའི་ས་སྤྱིའི་ལམ་འབྲས་ཞེས་པའི་པོ་ཏི་
ཚྲོགས་པ་སྤྱིགས་ནང་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་།^[28] 2008 ལོར་བལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆེན་ཞེས་པའི་བར་སྐྱབ་ཁང་ནས་
གསར་སྤྱིག་པར་བསྐྱབ་པའི་ལམ་འབྲས་སྤྱིགས་ལམ་སྤྱིགས་ཀྱི་སློབ་བཤད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བཞུགས་ཡོད།^[29] 2010

[29] དེའི་ཐད་ «ལས་འབྲས་ 3» (vol. 1, pp. 535–587) ལ་གཟིགས། ལས་འབྲས་ཚོགས་བཤད་ཀྱི་རྒྱ་བརྒྱད་རྣམ་ཐར་གྱི་སྤེཾངས་ནང་ཕྱོད་ལ་མངལ་དུ་མེད་པའི་དོར་མཁན་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་མི་ལྷང་བ་ཞིག་བཞག་པ་འདྲག།

ལོར་དཔལ་བཅེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་དེབ་གཟུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསྐྱབ་བསྒྲིག་བྱས་པའི་ཨེ་ཨི་བཀའ་འབྲུམ་
བཅས་ཀྱི་ནང་ཚུལ་ཐར་དེའི་པར་མ་གསར་པ་ཁག་གཅིག་ཀྱང་ཐོན་ཡོད།^[30] བསྐྱར་པར་བཏབ་པའི་པར་གཞི་གསུམ་པོ་དེ་ནི་
ལམ་འབྲས་སྟོབ་བཤད་སྡེ་དགེ་པར་མའི་སྒྲ་བརྒྱད་ཚུལ་ཐར་ནང་བཞུགས་ཡོད་པའི་པར་གཞིར་བརྟེན་ནས་པར་བཏབ་པ་ཞིག་རེད་
འདུག །དཔར་མ་དེ་ཆོ་སྤྱད་གཞན་ཨ་རིའི་“བོད་ཀྱི་ནང་བསྐྱར་དཔེ་ཆོགས་ལྟེ་གནས་” (=TBRC) ལུ་“ཇེ་བཙུན་དམ་པ་ཀུན་དགའ་
བཟང་པོའི་ཚུལ་པར་ཐར་པ་”ཞེས་པའི་དབུ་མེད་ཀྱི་བྲིས་མ་ཤོག་གངས་ཞེ་བཞི་མ་ཞིག་ཡོད།^[31] ད་དུང་ཨེ་ཌ་ལིའི་རྒྱལ་ས་རོམ་ལ་
“ཆོས་ཇེ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་ཚུལ་ཐར་”ཞེས་པའི་དབུ་མེད་ཀྱི་བྲིས་མ་ཤོག་གངས་ཞེ་བཙུན་ཐམ་པ་བྲས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ཚུལ་
གསུང་འདུག^[32] །གཞན་«འབྲས་སྤྱངས་དཀར་ཆག»ནང་ཚུལ་ཐར་དེར་“ཇེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཀུན་དགའ་བཟང་
པོའི་ཞལ་སྤྱན་ཀྱི་ཚུལ་པར་ཐར་པ་”ཞེས་ཁ་བྱང་མི་འབྲ་བ་ཞིག་བཀོད་ཡོད་ཅིང་དེར་ཤོག་གངས་སུམ་ཅུ་ལྟ་ཞུ།^[33]

2.2. མངའ་རིས་པ་སངས་རྒྱལ་ཕུན་ཆོགས་ (1649–1705) ཀྱིས་མཛད་པའི་དོར་ཆེན་གྱི་ཚུལ་ཐར་སྟོན།

མངའ་རིས་པ་སངས་རྒྱལ་ཕུན་ཆོགས་ནི་དོར་གྱི་མཁན་ཐོག་ཉེར་ལྔ་པ་ (1686–1689) ཡིན་ཞིང་།^[34] དེར་སྐབས་
མཛད་དུ་ཡོད་པའི་དོར་ཆེན་གྱི་ཚུལ་ཐར་“དོ་ཇེ་འཆང་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་ཚུལ་པར་ཐར་པ་ལེགས་བཤད་ཚུ་པོ་འདུས་པའི་རྒྱ་
མཚོ་ཡོན་ཏན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་” (=«དོར་ཆེན་གྱི་ཚུལ་ཐར་ 2») ཞེས་པའི་མཛད་པ་པོ་ཡང་ཡིན།

2.2.1. མངའ་རིས་པ་སངས་རྒྱལ་ཕུན་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས།

དམ་པ་དེ་ཉིད་ 1649 ལོར་མངའ་རིས་སྤང་གྱི་ཀྲུམ་ཉེ་བའི་འབྲོག་གསེབ་ཏུ་སྐྱེ་བཞུགས་ཤིང་། དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་
པ་བཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་སྐོ་ལྷག་པ་ཀུན་དགའ་སྐུན་བྱུང་དང་མཛལ་ནས། ཞང་པོས་ཨེ་ཨི་ཐར་ཅེར་སྟོར་གཏོད་ཀྱི་ཞུ་ཡིག་
མཛད་དེ། བྱུང་བའི་ཀྱིས་ཨེ་ཨི་ཆོས་ལྷན་ལ་ཞིང་། སྤྱི་ཕྱིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཙུན་ལག་གཉིས་སྟུག་ཙམ་བསྟེན་ནས་འབྲན་ཆ་
བྲལ་བའི་མཁས་ཆེན་ཡོངས་གྲགས་ཞིག་དུ་སྤྱང་ཞིང་། ཉེར་ལྔ་པ་ 1673 ལོར་ཐར་པ་ཅེའི་བཀའ་ལེབས་དང་ལེན་གྱིས་ཁམས་སྐྱ་

[30] དེའི་ཐར་ «ཨེ་ཨི་བཀའ་འབྲུམ་» (vol. 8, pp. 262–311) ལ་གཟིགས།

[31] དེའི་ཐར་ TBRC (W2CZ7931) ལ་གཟིགས།

[32] དེའི་ཐར་ DE ROSSI FILIBECK 2003: 334, no. 670, section 11 ལ་གཟིགས།

[33] དེའི་ཐར་ «འབྲས་སྤྱངས་དཀར་ཆག» (vol. 2, 1515, no. 017073) ལ་གཟིགས།

[34] སངས་རྒྱལ་ཕུན་ཆོགས་ཀྱི་ཚུལ་ཐར་ནི་དོར་མཁན་ཐོག་ཅུ་བརྒྱད་པ་ (1703–1710) ཤར་མི་ཉག་རབ་སྐྱང་པ་བྲམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་བཟང་ (1675–1710)
གིས་མཛད་པའི་ “འཇམ་པའི་དབུངས་སངས་རྒྱལ་ཕུན་ཆོགས་བཟུ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་ཚུལ་པར་ཐར་པ་བྱུང་བསྐྱར་སྤྱང་བའི་ཉིན་ཤེད་” ཅེས་པ་
ཡིན་ཞིང་། དེར་སྐབས་ «ལམ་འབྲས་ 3» (vol. 29, pp. 265–361) ནང་མཛལ་རྒྱ་ཡོད། «ལམ་འབྲས་ 3» (vol. 29, pp. 145–264) ནང་སངས་རྒྱལ་ཕུན་ཆོགས་
ཀྱི་རང་ཚུལ་ “བྱུང་ལ་བ་སངས་རྒྱལ་ཕུན་ཆོགས་ཀྱི་མྱོང་བ་བཞེད་པ་དེས་འབྲུང་གཏམ་གྱི་རོལ་མཚོ་” ཞེས་པ་ཡང་བཞུགས་ཡོད། རོལ་རང་གིས་དབུང་ཆོས་འདི་འབྲི་སྐབས་
དབུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་དེ་གཉིས་ལྟ་རོམ་མ་བྱུང་། རང་ཚུལ་མདོར་བསྟུས་ཤིག་ «དོར་གཏན་རབས་» (pp. 50.6–51.4) ནང་དང་། ཚུལ་ཐར་མདོར་བསྟུས་ཤིག་དོར་མཁན་ཐོག་
སོ་བཞི་པ་ (1733–1740) དཔལ་ལྷན་ཆོས་སྟོང་ (1702–1759) གིས་མཛད་པའི་ «དོར་གཏན་རབས་ཁ་སྟོང་» (pp. 498.5–516.6) ནང་ལའང་བཞུགས།

སྟོང་གཏོང་སྤྲུང་བསམ་སྒྲིང་སྤྲུང་དུ་འབྱུང་ལ་ཕེབས་ཏེ། བཤད་སྤྲུབ་སྤེལ་མས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཆེའི་སྟོན་ལ་འབྱུང་ལ་ཕེབས་ཏེ། 1686 ལོའི་བར་བཞུགས། དེ་དུས་ 1683 ལོར་རྒྱ་ནག་མདོ་ཁམས་སྤྲུང་དུ་འབྱུང་ལ་བྱོན་པའི་
ཞབས་སྟོང་རྩེ་ལུང་པ་བྱམས་པ་ཤེས་བྱ་བཟང་པོ་ (1661–1702) ལ་གདན་ས་གནང་ནས། ཨེ་ཨྲི་ནས་སྤྲུན་འབྲུན་པའི་པོ་ཉ་དང་
མཆོད་ཡོན་གྱི་བཀའ་ཤོག་ཕེབས་པར་བརྟེན། དེ་འབྲུལ་རིམ་གྱིས་རྒྱ་ལ་ཕེབས་ཏེ། 1686 ལོར་རྩེ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཁྲིར་
བྱོན་ནས། 1689 ལོར་ཤར་ཆེན་སངས་རྒྱལ་བ་སྤྲུན་འཛིན་པན་བདེའི་འབྲུང་གནས་ (1667–1693) རྒྱ་ལ་ཆོས་ལ་བཀོད་
ནས། རྩེ་ཉིད་ཨེ་ཨྲི་གཟིམས་སྤྲུག་ཁང་དུ་བྱུང་བཞུགས་གནང་། ཕྱིས་སྤྲེ་དགེ་སྤྲེ་མ་ཆེ་དབང་རྩེ་རབ་དུ་བྱུང་བའི་མཆོན་སངས་
རྒྱལ་དཔལ་བཟང་དུ་གྲགས་པས་རྒྱལ་དབང་མཆོད་ཡོན་གྱི་བཀའ་ཤོག་དང་བཅས་ཕེབས་དགོས་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པས།
1699 ལོར་མདོ་ཁམས་སྤྲུང་གནང་སྟེ་དབུ་སྒྲ་མཛད། སྤེ་དགེའི་ཕྱོགས་སྤྲུང་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པར་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་
ཆེན་པོ་མཛད་ནས་དགྲུང་ལོར་བདུན་པ་ 1705 ལོར་སྤེ་དགེ་སྤྲུན་བྱུང་སྟེ་དུ་ཞི་བར་གཤེགས།^[35]

རྒྱ་ལ་ཕེབས་ཆེན་རིམ་བྱོན་ཆོའི་ནང་ནས་དམ་པ་དེ་ཉིད་ནི་བཀའ་འབྲུག་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། དེར་སྤྲུབས་རྒྱུ་ལྟེན་ཞིབ་
འབྲུག་བྱེད་སྤྲུབས་མཁོ་གཤེད་ཆེ་བའི་ཡིག་ཆ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཀྱང་དམ་པ་དེའི་ཐུགས་རྩེའི་དྲིན་ལས་མ་ཉམས་པར་མཐོང་ཆོས་སྤྲུ་
ཡོད་དེ། «རྒྱ་ལ་གདན་རབས་»དང་། རྒྱ་ལ་ཕེབས་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལུང་པའི་རྒྱ་ལ་ཕེབས་ཆེན་རིམ་བྱོན་འགའ་ཞིག་གི་རྣམ་ཐར་སོགས་
ཡོད་ལ།^[36] རྒྱ་ལ་ཕེབས་ཆེན་དགོན་མཆོག་སྤྲུན་བྱུང་གིས་མཛད་པའི་«རྒྱ་ལ་ཕེབས་ཆེན་»གི་བྲིས་འབྲིང་བསྒྲུབས་གནང་ཡང་མཛད། ཁོང་
གི་གསུང་འབྲུམ་པོད་བཞི་ཡོད་པ་སྤྲེ་དགེ་པར་ཁང་ནས་པར་སྤྲུན་བྱས་ཡོད་མོད།^[37] འོན་ཀྱང་དེར་སྤྲུབས་གསུང་འབྲུམ་ཁོད་
ནས་ཐོར་བྱ་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཆ་ཆོང་བ་མཛུལ་རྒྱ་མཛད། བར་ལམ་གསུང་ཁ་ཅིག་«ཨེ་ཨྲི་བཀའ་འབྲུམ་»ནང་པར་བསྤྲུན་
འབྲེམ་སྤེལ་གནང་འདུག།^[38]

2.2.2. སངས་རྒྱལ་ཕུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱ་ལ་ཕེབས་ཆེན་རྣམ་ཐར་རྩོམ་སྒྲིག་

རྒྱ་ལ་ཕེབས་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་དེ་ཉིད་རྒྱ་ལ་ཕེབས་ཆེན་སྤྲུ་གཤེགས་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་སྤྲུ་ཆུ་མོ་གཉིས་ཙམ་འདས་པའི་སྤྲུབས་ཏེ་
1688 ལོའི་པོད་ཟླ་དགུ་པའི་ཆོས་བཅོ་ལྔ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟེན་ཞིབ་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དངོས་སྤྲུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། རྣམ་ཐར་དེ་པར་མ་མི་
འདྲ་བ་ཁག་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་བཏབ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི་ལམ་འབྲུམ་སྤྲུ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་གྱི་སྤེ་ཁོངས་སྤྲུ་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་།
གཉིས་པ་ནི་རྣམ་ཐར་དེ་རང་ལོགས་སྤྲུ་པར་བཏབ་པའི་པོ་ཉི་ཞིག་ཡོད། རྣམ་ཐར་སྤེ་ཕྱོགས་ད་པན་པར་བསྤྲུན་བྱས་ཡོད་པ་ལས།

[35] རྒྱ་ལ་ཕེབས་ཆེན་དང་སྤེ་དགེ་གྱི་རྒྱ་ལ་ཕེབས་ཆེན་མཆོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་གནང་སྤྲུང་སྤྲུང་ཐད་རྒྱ་ལ་ཕེབས་ཆེན་པོའི་དྲིན་ལོག་གི་དབུང་ཆོས་ HEIMBEL 2011: 62–63, n. 68 ལ་
གཟིགས།

[36] རྣམ་ཐར་དེ་ཆོ་གང་ཡིན་ཐད་ HEIMBEL 2011: 63, no. 70. གཟིགས།

[37] སངས་རྒྱལ་ཕུན་ཆོགས་ཀྱི་གསུང་འབྲུམ་པོད་ཁ་ཅི་དེར་སྤྲུབས་མཛུལ་དུ་ཡོད་དེ། “པོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་དཔེ་ཆོགས་ལྟེ་གནས་” (TBRC: W1CZ1145) ཀྱིས་པར་
བསྒྲུབ་ཟིན། ཁོང་གི་གསུང་འབྲུམ་ནང་བཞུགས་པའི་གསུང་གི་ཐོ་ཡིག་ཞིག་ «དཀར་ཆག་མཐོང་བས་ཡིད་འཕྲོག་» (pp. 114–119) དང་། TBRC (P796) ལ་གཟིགས།
ཁོང་གི་གསུང་བརྒྱ་བདུན་ «སྤེ་དགེ་པར་ཁང་གི་པར་ཡིད་དཀར་ཆག་» (pp. 385–387) ནང་ལའང་གསལ།

[38] དེའི་ཐད་ «ཨེ་ཨྲི་བཀའ་འབྲུམ་» (vol. 19–20) ལ་གཟིགས།

ཉེ་ཆར་ 2007 ལོར་རྫོང་སར་ལྔ་རིག་སློབ་གླིང་ནས་འགེམ་སྒྲེལ་བྱས་པའི་ས་སྐྱའི་ལམ་འབྲས་དང་།^[41] 2008 ལོར་བལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆེན་ཞེས་པའི་དཔེ་རྙིང་བསྟར་སྤྲིག་ཁང་ནས་བསྐྱབ་པའི་ལམ་འབྲས་སྒྲེགས་བཅ་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་ཀྱི་ཚོགས་བཤའ།^[42] 2010 ལོར་དབལ་བཙེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞེས་འབྲུག་ཁང་ནས་བསྟར་སྤྲིག་བྱས་པའི་ཨེ་ཤི་བཀའ་འབྲུམ་བཅས་ཀྱི་ནང་རྣམ་ཐར་དེའི་པར་མ་གསར་པ་ཁག་གཅིག་ཀྱང་ཐོན་ཡོད།^[43] བསྐྱར་པར་བཏབ་པའི་པར་གཞི་གསུམ་པོ་ནི་སྡེ་དགེ་པར་མའི་ལམ་འབྲས་རྒྱ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ནང་བཞུགས་ཡོད་པའི་པར་གཞིར་བརྟེན་ནས་པར་བཏབ་པ་དང་། རྣམ་ཐར་གསུམ་ཀ་ས་སྐྱ་ཚོས་ཚོགས་ཀྱིས་པར་བསྐྱབ་བྱས་པའི་ལམ་འབྲས་ནང་ཡོད་པའི་རྣམ་ཐར་དང་དག་ཆ་ཞོར་ཚུལ་སོགས་གཅིག་མཚུངས་འདྲ་བའི་འབྲུག་ཁང་ནས་པར་བཏབ་པ་དང་། ཡོད་པར་མ་དེ་ཚོ་ཕུད་གཞན་ཨ་འེའི་བོད་ཀྱི་ནང་བསྐྱབ་དཔེ་ཚོགས་ལྟེ་གནས་ཀྱིས་སྡེ་དགེ་པར་ཁང་གི་པར་ཤིང་ནས་བཏབ་པའི་ལམ་འབྲས་ཚོགས་བཤའ་ཀྱི་རྒྱ་བརྒྱད་རྣམ་ཐར་ལས་བོད་ཁ་བ་དང་ག་པ་གཉིས་པར་བྱ་བཏབ་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་དོར་ཆེན་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ནི་བོད་ཁ་བའི་ཐོག་མར་བཞུགས་ཡོད།^[44] ས་སྐྱ་ཚོས་ཚོགས་ཀྱིས་པར་བསྐྱབ་བྱས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ནང་བསྐྱབ་དཔེ་ཚོགས་ལྟེ་གནས་ཀྱིས་པར་བཏབ་པའི་མ་ཡིག་ནི་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཏེ། དཔེ་ཆའི་ནང་ཟུར་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱ་དང་དག་ཆ་ཞོར་པ་སོགས་གཅིག་ཏུ་ངས།

གཞན་ཡང་སངས་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཛད་པ་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་དེ་ལོགས་སུ་ཤོད་ཞིག་གི་སྟོན་པར་དུ་
བཏབ་པ་དེ་ནི་ཤོད་གྱི་ནང་བསྟན་དཔེ་ཚོགས་ལྟེ་གནས་ཀྱིས་ཤོག་གྲངས་དེ་ལྷག་མའི་རྣམ་ཐར་མི་འདྲ་བ་གཉིས་པར་བརྒྱབ་པ་
དེ་ཡིན།^[45] དེ་གཉིས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པའི་པར་མ་ཞིག་ལ་དྲགས་ཀྱི་མང་སྟོད་གོན་པར་ཡང་བཞུགས་ཡོད། ཤོར་ལྷས་
1976 ལོར་རྒྱ་གར་དུ་སྟེད་གཤེད་ཡབ་ཆེན་ཆེ་དབང་རྟོ་རྟེ་རེ་ག་པའི་ན་ (1786–1842) ཀྱིས་དཔལ་གྱི་རྟོར་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་
སྟངས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་ཞིག་དང་མཉམ་དུ་དཔར་སྟར་བྱས་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་ནི་ལོགས་སུ་ཤོད་ཞིག་གི་སྟོན་པར་བཏབ་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་

[45] དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོལ་ TBRC (W2CZ7950) ནང་། TBRC (W3CZ1323) ལ་གཟེགས།

ལོགས་སུ་བར་དུ་བཏབ་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་བར་མ་དང་ལམ་ལྟས་ལྷ་བརྒྱད་རྣམ་ཐར་ནང་བཞུགས་པའི་རོང་ཆེན་གྱི་རྣམ་
ཐར་གཉིས་དབར་གོ་སྤྱར་ལྟར་སྐབས་ཁྱད་པར་ཅུང་ཐད་འདུག་སྟེ། དང་པོ་དཔེ་ཆའི་ལོ་མཁུག་གཉིས་ཀྱི་ནང་བྱར་ལ་ཡོད་པའི་
སྤྱི་མི་འདྲ་བ་དང་། གཉིས་པ་ལོགས་སུ་བཏབ་པའི་རྣམ་ཐར་དེའི་ལོག་ངོས་གཅིག་ཡིག་སྟེང་བཟུན་ལས་བྱུབ་པ་དང་། ལམ་ལྟས་
ལྷ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ནང་བཞུགས་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་ཡིག་སྟེང་བྱུག་ལས་བྱུབ་འདུག །གསུམ་པ་མིང་ཆོག་གཅིག་ལ་དག་ཆ་མི་འདྲ་
བཅས་དག་ཆ་ནོར་པའི་གནས་ཚུལ་ལྟོན། ལྷག་དོན་དུ་ལོགས་སུ་བཏབ་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་མཁུག་དེར་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་
པའི་བར་བྱང་དང་། བསྟོ་སྟོན་གྱི་ཆོགས། ལུང་དང་པོ་དེ་ཡིག་གི་གཟུགས་སུ་བསྐྱར་བའི་ལོགས་སྐྱར་གྱི་ཡི་གེ་པོ་དེ་ཡིག་བཅས་
གསུམ་སྐྱགས་ཀྱི་བཟ་ཤིས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་སྟོན་ལས་བཞོད་འདུག།^[46] །སངས་རྒྱས་ཕུན་ཆོགས་ཀྱིས་དོ་དམ་བཞུགས་པས་
བར་འདྲེས་མ་ཁག་སྟིན་བདག་གཅོད་པོ་ནི་ཁོང་སྟེ་དགོར་སྐུན་འདྲེན་མ་ཁག་སྟེ་དགོར་སྐུན་ཁྱད་པོན་ས་སྟོང་སྐུ་མཆོད་བར་དོ་རྟེ་རབ་
དུ་བྱང་པའི་མཆོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་དུ་བྲགས་པ་དང་ཁྱི་ཆེན་ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་སོགས་ཡིན་པ་དང་། ཡི་གེ་བ་
དགོ་སྟོང་བཟ་ཤིས་དབར་སྐྱག་དང་། བར་ཤིང་ཞོ་མ་ཁག་དབུ་མཛོད་སྐྱ་སྐབས་ཡིན་པ་བཅས་གསལ་འདུག དག་ཆའི་ཐད་ལོགས་སུ་
བཏབ་པའི་བར་མ་དེ་དག་ནི་ལམ་ལྟས་ལྷ་བརྒྱད་རྣམ་ཐར་ནང་བཞུགས་པའི་རོང་ཆེན་རྣམ་ཐར་ལས་ཁྱད་པར་སྤྱང་།

2.2.3. སངས་རྒྱལ་ལུན་ཆོག་གས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དའི་ཚུལ་མྱིག་བྱེད་སྐད་སྤངས།

[47] རྟེན་མཛུགས་ DE ROSSI FILIBECK 2003: 345–346, no. 731–733 རང་། Ibid.: 338, no. 690, 695 ལ་གཞིགས་པས།

དུ་སྒྲིབ་པ་ལས། འདིར་སྤྲུགས་སྤུས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤུས་ཆེན་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་གཞིར་
བཞག་དེར་མི་གསལ་བ་རང་གིས་ཇི་ལྟར་མཛོང་བའི་ཡི་གེ་གཞན་གྱིས་ཁ་བསྐྱང་ནས་བཀོད་པ་ལ།^[48] ཞེས་གསལ་ལ། རྣམ་ཐར་
གྱི་མགོ་མཇུག་བར་གསུམ་དུ་སྤུས་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཆ་ཆང་བ་བཀོད་ཅིང་། ཐན་སྤུས་ཆེན་གྱིས་མཛད་
པའི་རྣམ་ཐར་ཁ་སྐྱོང་བཅས་གྱི་མཇུག་བྱང་གཉིས་པོ་ཡང་ལུང་འབྲེན་མཛད་འདུག །དེ་མིན་སྤུས་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ནང་
མི་གསལ་བའི་དོན་རྣམས་རྣམ་ཐར་གཞན་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཁ་སྐྱོང་ངམ་གསལ་བའདད་ མཛད་པ་མ་ཟད། ད་དུང་དོར་ཆེན་གྱི་བསྟོད་པ་
དང་སྒྲ་མ་གོང་མ་ཆོད་གསུང་སྟོན་གྱི་རྣམ་ཐར་དུ་བཀོད་ཡོད། དངོས་གཞིའི་ནང་དོན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གྱང་རྣམ་ཐར་གཞན་ལ་བརྟེན་
ཏེ་རྒྱས་བཤད་བྱས་པ་མིན་ནམ་སྟེ།^[49]

རྣམ་ཐར་དེའི་མགོར་དོར་ཆེན་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པའི་སྟེས་བྲུ་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཚུལ་མདོ་
གཉིས་ལུང་དུ་བྲངས་ཏེ་གསུངས་ཡོད་ལ།^[50] སྟེ་སྟེ་ལྷ་མ་གང་ཡིན་གྱི་སྟོར་ཡང་བཀོད་ཡོད་པས། དེ་ལ་ང་ཆོས་དབུང་ཞིབ་ཅུང་
ཟད་ཅིག་བྱས་ན་དེར་མཆོང་བསམ་བློར་ཅིན་ཡོད་དེ། དོར་ཆེན་གྱི་དངོས་སྟོན་སྤུས་ཆེན་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ནང་རྒྱལ་
བས་ལུང་བསྟན་པ་དང་། སྟེ་བ་ལྷ་མ་གང་ཡིན་གྱི་ཡོ་རྒྱས་སོགས་བཀོད་མེད་ལ། སངས་རྒྱས་ལུན་ཆོགས་ཁོང་རང་གིས་མཛད་
པའི་རྣམ་ཐར་ནང་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པའི་སྟེས་བྲུ་ཡིན་པའི་སྟོར་བཀོད་པ་དེ་ཡང་རང་སྟོས་ཆོག་བཟོ་བྱས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་ཏེ།

[48] «དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 2» (pp. 480.6–481.1) ལ་གསལ།

[49] དེའི་ཐད་དཔེར་ན་ཆ་བཞག་ན་དོར་དགོན་པ་བྱུག་བཟུང་བའི་ཡོ་རྒྱས་གསུང་སྟོན་སྤུས་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ནང་མདོར་བསྟུས་ཤིག་ལས་གྲེས་
མེད་མོད། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལུན་ཆོགས་ཀྱིས་དེའི་ཐད་ཞིབ་ཅིང་སྤྲོ་བ་མང་པོ་མཛད་འདུག །དེའི་ཐད་ «དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 1» (pp. 459.1–460.2) དང་། «དོར་ཆེན་
གྱི་རྣམ་ཐར་ 2» (pp. 524.2–529.3) ལ་གསལ།

[50] དེའི་ཐད་སངས་རྒྱས་ལུན་ཆོགས་ཀྱིས་ «དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་མདོ» (བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ་, no. 119; ŌTANI: no. 769; TŌHOKU: no. 101) དང་། «དམ་པའི་ཆོས་པ་མང་དཀར་པོའི་མདོ» (བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ་, no. 131; ŌTANI: no. 781; TŌHOKU: no. 113) བཅས་གཉིས་ལས་ལུང་
བྲངས་འདུག ། ལུང་བྲངས་པ་དེ་གཉིས་ STEARNS 2006: 245, 654, n. 362–365 ལགས་ཀྱིས་ཀྱང་དོར་ཆེན་གནང་འདུག །ལུང་དེ་ཇི་ལྟར་བྲངས་ཡོད་མེད་ «དོར་ཆེན་
གྱི་རྣམ་ཐར་ 2» (pp. 477.3–479.1, 479.1–479.4) ལ་གསལ། སངས་རྒྱས་ལུན་ཆོགས་ཀྱིས་མདོ་དང་པོ་ལས་དགོས་ཤིང་ཉེ་ནང་དོན་ཁ་ཅིག་ཚུར་བྲངས་པ་ལས་གོ་
ཤིང་མེ་མ་ཇི་བཞེན་བྲངས་མེད། སངས་རྒྱས་ལུན་ཆོགས་ཀྱིས་ལུང་དེ་མ་བྲངས་སྟེན་ནས་འཇམ་དབྱངས་སའི་ནང་བཅེད་བཟང་ལུག་ (1524–1578) གིས་ “གསང་ཆེན་བསྟན་པ་
རྒྱས་བྱེད་” ནང་དུ་འདུང་མདོ་གཉིས་པོ་ལུང་དུ་བྲངས་ཟེན་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་བཟོ་བཅོས་ཅུང་ཟད་བརྒྱབ་ཐོག་ཆོག་ཀྱང་། “དགེ་སྟོང་གཞན་གྱིས་འདི་ལ་རྩོད་པར་འགྱུར་”
ཅེས་པ་ཁ་སྐྱོན་བྱས་པར་མཛད་ཏེ། དེ་ནི་ཕྱིས་སུ་དོར་ཆེན་དང་མཁས་གྲུབ་ཇི་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་ (1385–1438) གཉིས་དབར་རྩོད་པ་བྱུང་ཚུལ་སྟོན་པའི་གནས་ཚུལ་
གསལ་བཤད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག །དོན་དངོས་ཐོག་མདོའི་ནང་ (TŌHOKU: no. 101, 190.2) “གང་དག་ཕྱི་དུས་དགེ་སྟོང་རྣམས་འབྱུང་བ། །རྩལ་དང་གཉུམ་དང་ཕེན་
ཏུ་རྩལ་བ་ཡིན།” ཞེས་གསལ་བཤད་པ་ལས་ «གསང་ཆེན་བསྟན་པ་རྒྱས་བྱེད་» (p. 150.2–3) ལྟར་ “འཕགས་པ་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་མདོར་། (...) ཁོར་དང་གཉུམ་
དང་ཕེན་ཏུ་རྩལ་བ་ཡི། །དགེ་སྟོང་གཞན་གྱིས་འདི་ལ་རྩོད་པར་འགྱུར། ཞེས་ཆོས་ཇི་མཁས་གྲུབ་པས་མདོ་མ་ཡིན་ཞེས་སྟུང་པ་འདི་བསམ་པའང་ལུང་བསྟན་པ་དང་། (...)” ཞེས་
གསལ་བཤད་ལ། སངས་རྒྱས་ལུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ «དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 2» (p. 478.3–4) ནང་། “གང་དག་ཕྱི་དུས་དགེ་སྟོང་རྣམས་འབྱུང་བ། །རྩལ་དང་གཉུམ་
དང་ཕེན་ཏུ་རྩལ་བ་ཡི། །དགེ་སྟོང་གཞན་གྱིས་འདི་ལ་རྩོད་པར་འགྱུར།” ཞེས་པའི་ནད་གི་ཆོག་ཀྱང་ “དགེ་སྟོང་གཞན་གྱིས་འདི་ལ་རྩོད་པར་འགྱུར།” ཅེས་པ་དེ་ཡང་གསལ་བཤད།
དེའི་རྗེས་ཁོང་གིས་མདོའི་ཡིག་ཐེང་གཉིས་ཀྱི་འོག་ནས་སྤྲོང་ཡང་ལུང་ («དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 2», p. 478.3–4; TŌHOKU: no. 101, 190.4) “ཆོས་འདི་རྒྱལ་བས་
གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཞེས། །འཇིག་རྟེན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ཀུན་དགར་ལྟོས།” ཅེས་བྲངས་འདུག །ཆོག་ཀྱང་ “དགེ་སྟོང་གཞན་གྱིས་འདི་ལ་རྩོད་པར་འགྱུར།” ཅེས་པ་དེར་དོས་རང་
གིས་ད་བར་དོས་འཛིན་གསལ་པོ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་མ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ལྟར་ན་པལ་ཆེར་ཁ་སྐྱོན་བརྒྱབ་པ་ཞིག་ཡིན་བཟོ་འདུག་སྟེ། ཆོག་ཀྱང་ “རྩལ་དང་གཉུམ་
དང་ཕེན་ཏུ་རྩལ་བ་ཡིན།” ཞེས་པའི་ “ཡིན་” དེ་འབྲེལ་སྤྱིའི་སྤང་ “ཡི” ལྟ་བུ་བཅོས་བྱས་ཏེ། “དགེ་སྟོང་གཞན་གྱིས་འདི་ལ་རྩོད་པར་འགྱུར།” ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་འབྲེན་འདུག་
སྟེ། འོན་ཀྱང་དེའི་ཐད་འབྲིག་མིན་གང་ཡིན་ན་དུང་སྤུས་ཐུང་དབུང་པ་བྱ་དགོས་འདུག་སྟེ།

གཤམ་དུ་ང་ཚོས་རྣམ་ཐར་དེའི་ནང་ནས་ང་ར་ཆེན་གྱི་ཁྱིམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒོར་བཀོད་པའི་དུམ་བུ་ཞིག་མཆན་གཞིར་
 བངས་ཏེ་རྣམ་ཐར་དེ་ཚོམ་སྤྱིག་གེད་སྤངས་གང་འདྲ་ཡིན་མིན་གསལ་བཤད་བྱས་ན། དེ་བས་ཀྱང་ཁ་གསལ་གོ་བདེའི་ལམ་ནས་
 རྟོགས་བྱལ་སྟེ། “རྣམ་པར་ཐར་བ་ཅུང་ཟད་ཅིག་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡག་ཉིས་ཏེ། རབ་རྩ་མ་ཁྱོན་བ་དང་། རབ་རྩ་ཁྱོན་པའི་རྣམ་པར་
ཐར་པའོ། ། བྱ་གེ་པ་ཤ་ཆེན་གྱིས་ས་བཅད་གསུམ་དུ་མཛད། ཆོས་དཔལ་བཟང་པོས་སྦར་[ལུར་] མཛད་བ་སོགས་མང་ཡང་གནད་
 རོན་གཅིག་གོ། དང་པོ་རབ་རྩ་མ་ཁྱོན་གོང་གི་རྣམ་ཐར་ནི། རྗེ་འདྲིའི་རིགས་དང་གཤུང་ནི། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཁང་དུ་གྱུར་བ་
ཅིག་རོམས་ཅིག་གྱུར་གྲགས་པ་ཅིག་རོ་སྟེའི་རྒྱལ་པོ་མཆན་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་གྱུར་པའི་བརྒྱད་པ་བཟང་པོའོ། [ཡལ་མེས་གོང་མ་
རྣམས་འབྲིངས་མཆནས་ནས་ས་སྐྱ་ཁྱོགས་སུ་ཁྱོན་ཏེ། ག་ར་ལ་སོགས་པར་འབྲོག་མཛད་ཅིང་བཞུགས་པ་ལས་རིམ་གྱིས་བདག་
ཆེན་གཞི་ཐོག་པའི་གསོལ་རྗེ་བར་གྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་རྗེ་འདྲི་ཉིད་གྱི་ཁྱི་ལྟར་གྱི་ཡལ་ནི། ས་སྐུ་ཆོགས་གྱི་ཉེ་གནས་ཆེན་པོ་
དཔོན་ཆང་གུབ་པ་ཡོན་ཏན་ཞེས་བྱ་བ་དཔལ་ལྷན་སྒྲུ་མ་དམ་པའི་དྲུང་ནས་ཞུས་པའི་ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྟེན་ཡིན་ཅིང་། བང་
ལྟར་ན་བདག་ཆེན་གཞི་ཐོག་པ་ཀྱུན་དགའ་རིན་ཆེན་ཡིན་ཏེ། གུབ་ཆེན་སྒང་པ་ཀྱུན་རྫོས། སྤྱི་ལྟར་ཉེ་གནས་ཆེན་པོ་གུབ་པའི་སྐས།
།སྐས་པའི་ཡལ་ནི་བདག་ཆེན་ཀྱུན་རིན་ཡིན། དཔལ་ལྷན་ཀྱུན་དགའི་རིགས་བརྒྱུད་ས་སྐུ་ལ། དཔལ་ལྷན་ས་སྐུ་པ་ལ་གསོལ་བ་
འདེབས།།”^[52] ཞེས་གསུངས་པ་ལས། “—— རྟགས་འདི་ནི་སྐས་ཆེན་གྱི་གསུང་ལུང་དུ་བངས་པ་ཡིན་པ་དང་། “...” རྟགས་འདི་ནི་
སྒང་པ་ཀྱུན་དགའ་རྫོོ་མོས་གྱི་གསུང་ལུང་དུ་བངས་པ་ཞིག་རེད།

ཀླུ་ཐང་དེའི་ཚོམ་སྒྲིག་ཕྱིན་སྤངས་གཞན་ནི་དོར་ཆེན་གྱི་ཀླུ་ཐང་སྤྱིར་པའི་ནང་གནད་དོན་གཅིག་གི་ཐང་བཤད་པ་མི་
མ་བུ་ན་བ་གང་ཡོད་ཀླུ་མས་རིམ་བ་ལྟར་ཆགས་གྱིས་བཀོད་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་“གསལ་ཡིག་ཏུ་མི་གསལ་བ་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། ཆོས་
རྩེ་ཡོ་ཤེས་ཀྱིས་མཆོང་པའི་བྱང་དུ། པར་ཕྱིན་བྱུ་ལྷོག་ [=ལྷོག་] གི་སྤྱིར་ནས་ཆོར་ལྷ་གསལ་ཞེས་ཆོས་དབུ་བ་བ་གསུང་སྟ། པཱ་
ཏས་ཕྱིན་དང་ལྷ། རྩེ་ལྷུས་པས་བཞེ་གསལ་གསུང་ཞིང་། མཁན་ཆེན་བྱུ་ལྷོ་པའི་ཟེན་གྱིས་ཕྱི་སྤྱིར་ནས་ཀྱང་གསལ་གསུང་བ་ལྷ་
བྱུ་ལོ།”^[53]

སངས་རྒྱལ་ཡུལ་ཚོ་གས་ཀྱིས་རྣམ་ཐར་དེ་མཛད་དཔེ་སྟོན་དོན་ནི་ཁོང་རང་གི་སྐུ་མ་དོར་གྱི་མཁུ་ཐོག་ཉེར་པའི་པ་

[51] “གསང་ཆེན་བསྟན་པ་རྒྱས་ཤིང་” ཅེས་པའི་གཞུང་དེ་ STEARNS 2006: 129–251 ལགས་ཀྱིས་དབྱིན་ཡིག་ཐོག་ཡིག་བསྐྱར་གནང་ཡོད། དེའི་ནང་བཞུགས་པའི་
ངོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐང་མདོར་བསྟན་པའི་གྲིག་ Ibid.: 245–246 ལ་གསལ་ལ་བསམ་གཟིགས།

[52] «དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 2» (p. 482.1–5) ལ་གསལ།

[53] «རོ་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་ཐང་ 2» (p. 491.1-2) ལ་གསལ་གྱི་མཐའ་ཆེན་གྱི་བླ་མ་ཞེས་པའི་དགེ་འདུན་པ་ལེས་གཉེན་དེའི་གལ་གྱི་ཐུག་གསལ་གྱི་ཐོན་སངས་རྒྱུ་ཡིན་པ་དཔལ་ (1350-1414) ཡིན། རྟེན་དེ་ལྟར་ JACKSON 1987: vol. 1, 135 ལ་གསལ་གྱི་: “This great scholiast was not only a key transmitter of Prajñāpāramitā exegesis, but he is also said to have been a noteworthy reviver of Pramāṇa studies within the Sa-skya-pa tradition.”

(1673–1686) མི་ཉག་པ་ལྷན་གྲུབ་དཔལ་ལྷན་ (1624–1697) གྲིས་སྒྲུལ་རྩོམ་རྒྱུག་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་“(...)ཅེས་
བ་རྒྱལ་བ་ལུང་བསྟན་པའི་སྒྲིས་བྱ་ཆེན་པོ་དོན་རྒྱུ་ལྷན་དགའ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལེགས་བཤད་ཚུ་བོ་འདུས་པའི་རྒྱ་
མཆོ་ཡོན་ཏན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་འབྲུང་གནས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དམ་བཤེད་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་ཐར་གྱི་ཡི་གེ་དུ་མ་མཛད་ཀྱང་།
དེར་སངས་དཔེ་རྣམས་འདྲོས་དཀའ་ཞིང་སྐབས་དོན་རྣམས་རྟོགས་དཀའ་བས་རྣམ་ཐར་ལྷ་མ་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་བསྟུས་པའི་ཡི་གེ་
ཞིག་བཞིས་ [=གྲིས་] ཞེས་རྒྱལ་ཆོབ་དམ་བཤེད་ལས་ལྷན་རིང་དུ་བསྐྱེད་པའི་བྲུབ་བདག་སྒྲུ་མ་ལྷན་གྲུབ་དཔལ་ལྷན་གྱི་ཞལ་ལྷ་
ནས་ཀྱི་བཀའ་ཅིང་པན་གནང་བ་སྤྱི་ལོར་སྐྱབས་ཤིང་།”^[54] ཞེས་གསལ་བས་སོ། །ཤོད་གསལ་གྱི་གསུང་སྐད་དེར་གཞིགས་ན་
དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ཡས་མས་སུ་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་དག་དུས་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་ཁྲིད་ཁ་ཐོར་ཡ་ཐོར་དུ་གྱུར་བའི་གནད་དོན་
ཞིག་ཡོད་པ་མངོན་སུག། ལྷག་དོན་དེ་དུས་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་རྟེན་པ་དེ་ཆོ་དུས་རབས་རྗེས་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་མཁན་གྱི་ཆེད་དུ་
སྤང་སྒྲིབ་བྱེད་རན་ཞིང་། དེའི་ལས་དོན་སངས་རྒྱས་སྤྱན་ཆོགས་ཀྱིས་ཁོང་གི་སྒྲུ་མའི་བཀའ་དང་དུ་སྐྱབས་ཏེ་རྣམ་ཐར་རྟེན་པའི་ནང་
དོན་བསྟུས་ཏེ་རྩོམ་སྒྲིག་མཛད་འདུག། འོན་ཀྱང་གྲིས་སུ་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་དེ་ཆོ་དུང་མཛུགས་དགའ་བ་དང་དགོན་པོ་ཡོད་པ་དེ་
ཡིག་ཆའི་ནང་གསལ་འདུག། ཨ་ཁུ་ཆིང་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་ (1803–1875) མཛད་པའི་«དཔེ་རྒྱན་དགོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཐོ་
ཡིག་»ཅེས་པའི་ནང་དུ་སྤྱི་མཆོང་དང་སངས་རྒྱས་སྤྱན་ཆོགས་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་མཛད་བྱང་བཀོད་པ་སྤྱད། དེ་
མིན་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་མི་འདྲ་བ་ཁག་གཉིས་ཀྱི་མཛད་བྱང་ཡང་བཀོད་འདུག།^[55] དེ་མིན་དུང་སྤེད་གཤེས་པར་ཁང་ནས་བཀྲའ་
པའི་ལམ་འབྲས་སྒྲོབ་བཤད་ཀྱི་ནང་དུ་བཀོད་པའི་སྤྱི་མཆོང་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། སངས་རྒྱས་སྤྱན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་
པའི་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་གཉིས་དབར་“རྗེ་འདིའི་རྣམ་ཐར་གྱི་གེ་པ་ཆ་ཆེན་དང་། ཡེ་ཆེན་པོ་མཛད་བརྟེན་ན་སྤྱང་འཕྱུང་དགོས་”^[56]
ཞེས་ཟུར་མཆན་བཀོད་པ་ལྷན་ན། དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་དེ་དག་དཔེ་རྒྱན་ཤིན་ཏུ་དགོན་པ་འཕམ་ཐོན་ཡོད་ཀྱང་གང་བཞུགས་གསལ་
ཁ་གཏན་ནས་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་དེས་ཤེས་སུ་བསམ། དེ་དོན་ལས་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཁ་ཐོར་སོང་བ་ཤིན་ཏུ་ནས་མཛུགས་
དགའ་བ་ཡིན་ཚུལ་བདེན་དཔང་བྱེད་སུག།

སངས་རྒྱས་སྤྱན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་སྤྱི་དོན་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ། དངོས་དང་འཕྲོས་པའི་དོན་
ལས། དངོས་ཀྱི་དོན་ནི་དོར་ཆེན་གྱི་སྤྱི་ཆའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡིན་ཅིང་། འཕྲོས་པའི་དོན་ལས་དང་པོ་ནི་ཨེ་མི་གྱི་ཐ་སྙད་དེ་སྤྱིར་
མདོ་ཡི་ཁ་ཕྱོགས་དང་། གྲེ་བྲག་ལྷགས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་ནས་བཤད་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཞེས་པའི་ས་བཅད་ནང་
དོར་དགོན་ལ་བསྟོད་པ་གསུམ་སྤུལ་ཚུལ་གསལ་ཡོད་པ་སྟེ། དང་པོ་ནི་སྤོ་པོ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་ལྷན་གྲུབ་ (1456–1532)
ཀྱིས་མཛད་པའི་“ཨེ་མི་གྱི་བཀོད་པ་ལ་བསྟོད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཐེག་ཆེན་སྤྱད་བྱངས་”ཞེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཨེ་མི་
ཆོས་ལྷན་གྱི་ཟུར་ཆེན་སྒྲུ་མ་སངས་རྒྱས་ལྷན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་“དཔལ་ཨེ་མི་ཆོས་ལྷན་བསྟོད་པ་ཀྱི་ལིའི་རྒྱན་རྣམ་པར་བཀྲ་
བ་”ཞེས་པ། གསུམ་པ་ནི་ཀུན་འཕྲིན་ལས་པ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བས་ (1456–1539) མཛད་པའི་“དཔལ་ཨེ་མི་ཆོས་
ལྷན་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་པོ་བྱང་ཆེན་པོའི་རྟེན་གདན་རབས་དང་བཅས་པ་ལ་བསྟོད་པ་ལྷ་གི་རྣམ་པར་བཞད་པའི་སྤྱད་བྱངས་”ཞེས་པ་

[54] «དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 2» (pp. 579.6–580.2) ལ་གསལ།

[55] དེའི་ཐང་ «དཔེ་རྒྱན་དགོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཐོ་ཡིག་» (p. 508, no. 10928–10931) ལ་གཞིགས།

[56] «དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 1» (p. 473.6) ལ་གསལ།

བཅས་རེད།^[57]

སྐབས་དོན་གཞུང་དཔྱུས་དང་འབྲེལ་བ་དེ་ཙམ་མེད་ཀྱང་འདིར་དག་སེལ་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བརྗོད་འདོད་པ་ལ། སངས་རྒྱུ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་མཛུགས་མ་ཐག་ཏུ་དོར་མཁན་ཆེན་བཟུ་བླུག་པ་ (1618–1622) སྐབས་ཁང་བ་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་ (1563–1636) ཀྱིས་མཛད་པའི་“ཇེ་བཙུན་དོན་ཇེ་འཆང་ཀྱན་དགའ་བཟང་པོའི་ལམ་འབྲས་བཀའ་རྒྱ་ཐེམ་པའི་གཟེགས་སྣང་གི་གསལ་འབྲེད་”ཅེས་པ་སྤྲུགས་མར་བཀོད་ཡོད་པར་བརྟེན་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་སངས་རྒྱུ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པར་དོས་འཛིན་གནང་འདུག །རྒྱ་མཚན་ནི་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་དེའི་མཛུགས་བྱང་དེ་སངས་རྒྱུ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་མཛུགས་བྱང་ཡིན་པར་སེམས་ཏེ་འབྲུལ་གཞི་བྱང་འདུག་གོ།^[58]

3. དེང་སྐབས་མཛུགས་བྱེད་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་སྒྲིབ།

གོང་དུ་ཁོ་ལོས་དོར་ཆེན་གྱི་དངོས་སྟོན་ཆོས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་དག་གི་དོ་སྟོན་ཟུར་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པ་ཡིན། གཤམ་དུ་རྣམ་ཐར་དེ་དག་གི་མཛད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིབ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཞུ་འདོད་པ་ལགས། སངས་རྒྱུ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ «དོར་གདན་རབས་» ནང་“དེ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཐིན་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་སྟེ། ཇེ་མུས་བསམ་མཛད་པ། གྲུ་གོ་པམ་ཆེན། སངས་རྒྱུ་ཕུན་མཚན། སྤང་པ་ཀྱན་སྟོ། གྲུ་གོ་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ་སོགས། སྟོན་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱད་པ་ཁོ་ལོས་བྲིས་པའི་རྣམ་ཐར་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཆོར་ཤེས་པར་བྱལོ།”^[59] ཞེས་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་མཛད་པ་པོའི་མཚན་འཁོད་པ་ལས། མུས་པ་ནི་གོང་དུ་དོ་སྟོན་ཞུས་ཐེན་པའི་དོར་ཆེན་གྱི་སྤྱད་པ་ཀྱི་སྤྱད་པོ་མུས་ཆེན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་ཡིན་ཞིང་། སངས་རྒྱུ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ནང་མུས་ཆེན་སྤྱད་པའི་རྣམ་ཐར་མཛད་པ་པོ་གཞན་བཞི་པོའི་མཚན་ཐོན་ཡོད། ཁོང་བཞི་པོ་ནི་དོར་ཆེན་གྱི་སྟོན་རྒྱུད་ཀྱང་ཡིན་པའི་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད།

[57] བརྗོད་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ «དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 2» (pp. 569.1–570.5, 570.5–571.4, 571.4–577.6) ནང་གསལ། སྟོ་ལོ་མཁན་ཆེན་གྱི་བརྗོད་པ་དེ་ནི་གྲུ་གོ་པམ་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་རྒྱུན་ལྟར་བཀོད་པར་མཛད། བརྗོད་པ་དེ་ «སྟོ་ལོ་མཁན་ཆེན་གྱི་གསུང་འབྲས་» (vol. 1, fols. 90b–91b, vol. 4, fols. 104a–105b) ནང་ལའང་གསལ།

[58] དེའི་ཐད་ TUCCI 1949: 157 དང་། KHETSUN SANGPO 1997: vol. XI, 402། SOBISCH 2008: 89, 182, no. #641# བཅས་ལ་གཟིགས། དེ་མིན་མུས་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་དང་། ཁ་སྐོང་བཅས་ཀྱི་མཛུགས་བྱང་གཉིས་ནི་སངས་རྒྱུ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ནང་ལུང་བྲངས་པས། SHEN WEIRONG 2002: 149, n. 92, 207–208, n. 289, 400 ལགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་མུས་ཆེན་གྱིས་མཛད་པར་དོས་འཛིན་གནང་འདུག

[59] «དོར་གདན་རབས་» (p. 3.5–6) ལ་གསལ།

གུ་གེ་པཌ་ཆེན་ནི་གུ་གེ་པཱི་ཏ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན་མཆོག་ཡིན་ཞིང་།^[60] གུ་གེ་པཌ་ཆེན་དང་དོར་ཆེན་དབང་གི་
འབྲེལ་བ་དང་གུ་གེ་པཌ་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་དོར་ཆེན་གྱི་ལྷས་ཐར་དེའི་ཁྲངས་གང་འདྲ་ཡིན་མིན་ཅུང་ཟད་སླེད་ན་སངས་རྒྱས་
ལུན་ཆོགས་གྱིས་མཛད་པའི་དོར་ཆེན་གྱི་ལྷས་ཐར་དུ་“འདི་ཡན་གྱི་ལྷས་ཐར་གུ་གེ་པཌ་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་ཁོང་རང་གིས་ལོ་བརྒྱ་བདུན་
བསྟེན་ཅིང་མཆོད་གཤོག་དང་གོ་རེ་ལེན་བགྱིས་པ་དང་། གཞན་སྤྱི་མཁའ་མཛད་པ་མང་པོ་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་ [དོར་ཆེན་ལ་གོ་དགོས་]
ལོ་བཅོ་ལྔའི་བར་བརྟེན་པའི་སྒྲ་མ་དབལ་ལྷན་པ་དང་། རྒྱལ་ཆབ་ཆོས་ཆེ་ཀུན་དབང་པ་ལོགས་ཀྱི་གསུང་རྒྱུས་བཞེན་བཀོད་པ་ཡིན་
གསུངས་སོ།”^[61] །ཞེས་གསལ་བ་ལས་ཤེས་ལུབ།

གུ་གི་བོ་མེད་ཏང་དུང་མཆོན་གཞན་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ལ་བསམ་གཞིག་གཉེན་སྦྲེལ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་
པ་རབ་རྒྱས་(1801-1866) གྱིས་མཛད་པའི་«མདོ་སྨྲ་ཆོས་འབྲུང་»དང་ཨ་ཁུ་ཆིང་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་«དཔེ་
རྒྱན་དཀོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཐོ་ཡིག་»གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་བཀོད་པའི་ཁོང་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐང་དེ་སྤྱི་མཆོད་མིན་ལ་ངེས་ཤེས་གསལ་
པོ་ཞིག་ཡོད་ཐུབ་སྟེ། ཆོས་འབྲུང་དེ་དང་དཔེ་ཐོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་སྤྱི་མཆོད་པའི་རྣམ་ཐང་གྱི་སྟོང་བཀོད་

[61] «རོང་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐང་ 2» (p. 554.2–3) ལ་གསལ། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་ཇེ་ཀླན་དབང་ས་ཞེས་པ་དེའི་རོང་ཆེན་གྱི་དཔོན། རོང་མཁན་ཐོག་བཞི་ས་ (1465–1478) རྒྱལ་ཚབ་ཀླན་དབང་ས་དཔལ་ (1424–1478) ལ་དེའི་དམིན།

པ་ཕྱད། དེ་མིན་ད་དུང་གྲུ་གོ་དཔོན་པོ་ནམ་མཁའ་སྒོ་གསལ་ཞེས་པས་ཀྱང་རྩོམ་གྱི་རྣམ་ཐར་མཛད་ཡོད་ཚུལ་བཞག་འདུག།^[62]
 རྟོན་དངོས་ཐོག་གྲུ་གོ་དཔོན་པོ་ནམ་མཁའ་སྒོ་གསལ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་གྲུ་གོ་པ་ཆེ་ཏེ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཐད་དུ་ཆོས་སངས་རྒྱལ་ཕྱན་
 ཆོག་གིས་མཛད་པའི་རྩོམ་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་གཟིགས་ན་མཁའ་ཉིད་ཀྱིས་ཐུབ་སྟེ། དེའི་ནང་དུ་“དཔོན་པོ་ཨ་ཙ་ལེས་ཀྱང་གྲུ་
 དཔོན་པོ་ནམ་མཁའ་སྒོ་གསལ་ཞེས་ཀྱང་གྲུ་ མ་ཉི་ཅི་ཏེ་ཞེས་ཀྱང་གྲུ་ གྲུ་གོ་པ་ཆེ་ཞེས་ཀྱང་གྲུ་བ་མཆོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་
 དང་ལྡན་པ་”^[63] ཞེས་གྲུ་གོ་པ་ཆེ་ཏེ་མཆོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ཡོད་ཚུལ་གསལ་པོར་སྟོན་གནད་མཛད་འདུག། གཤམ་ཡང་དེ་
 མིན་ཡོངས་གྲགས་སུ་གྲུ་གོ་པ་ཆེ་ཏེ་དང་། གྲུ་གོ་མཁའ་ཆེན་དག་དབང་གྲགས་པ་ (དུས་རབས་བཙུ་པའི་ནང་ཕྱིན་ལས་མཛད།)
 ཞང་ཞུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པ་ (1404–1469) བཅས་གསུམ་ལ་གྲུ་གོ་ནས་ཕྱོན་པའི་མཁའ་པ་”གྲགས་པ་རྣམ་གསུམ་”ཟེར།^[64]

དེང་སྐབས་དུ་ཆོས་གྲུ་གོ་པ་ཆེ་ཏེ་མཛད་པའི་རྩོམ་གྱི་རྣམ་ཐར་དེ་ཡང་སྤྱིར་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་མིན་ཤིག་ཀྱིས་
 དཀའ་མོད། རྟོན་ཀྱང་དུ་ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་འགའ་ལ་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་རྣམ་ཐར་དེ་སྟོར་ཅུང་ཐད་ཤིས་ཐུབ་སྟེ། ལྷན་ཆེན་
 སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་ (1542–1618) གྱི་གསལ་ཞིག་ནང་“རྣམ་ཐར་དངོས་གྲུབ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་”ཞེས་བཞག་ཡོད་ཅིང་།^[65]
 དེ་ཉིད་གྲུ་གོ་པ་ཆེ་ཏེ་མཛད་པའི་རྩོམ་གྱི་རྣམ་ཐར་དེའི་མཆོན་གྲང་དངོས་པོར་ལ། སངས་རྒྱལ་ཕྱན་ཆོག་གིས་མཛད་པའི་
 རྩོམ་གྱི་རྣམ་ཐར་ནང་དུ་“གྲུ་གོ་པ་ཆེ་ཞེས་པ་བཅད་གསུམ་དུ་མཛད།”^[66] ཅེས་གྲུ་གོ་པ་ཆེ་ཏེ་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དེར་
 ས་བཅད་གཙམ་ཡོད་མིན་གསལ་སྟོན་གནད་འདུག། དེ་མིན་ད་དུང་སངས་རྒྱལ་ཕྱན་ཆོག་གིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ནང་“དེ་
 ལྟར་ཟེ་ལྷན་པ་དང་། བཟུང་ཞེས་ཐར་གཉིས་ཅུང་ཐད་ཞིབ་པར་སྤྱང་བས་ཁུངས་བཅད་པའོ།”^[67] ཞེས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྩོམ་
 ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་མཛད་སྐབས་གཞི་རྟེན་གང་ལ་བཅོལ་བ་དང་། གྲུ་གོ་པ་ཆེ་ཏེ་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་རྒྱལ་བསྐྱུས་གང་འདྲ་ཞིག་
 ཡིན་མིན་ཤིག་ཐུབ་པོ།

[62] དེའི་ཐད་ «དཔེ་རྒྱུན་དཀོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཐོ་ཡིག་» (p. 508, no. 10930) དང་། «མདོ་སྤྱད་ཆོས་འབྲུང་ 1» (vol. 1, p. 25.5) | «མདོ་སྤྱད་ཆོས་འབྲུང་ 2» (p. 3) བཅས་ལ་གཟིགས།

[63] «རྩོམ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 2» (p. 535.6) ལ་གསལ། «བདེ་མཆོག་ཆོས་འབྲུང་» (p. 233.1–2) དང་ «ལམ་འབྲས་ཁོག་ཕུབ་» (p. 545.2–3) རྟོན་དེ་ཉིད་ལ་གྲུ་གོ་
 པ་ཆེ་ཏེ་མཛད། ལྷན་སྐྱེལ་པ་ཆེ་ཏེ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་ཡང་ཞུ། «བདེ་མཆོག་ཆོས་འབྲུང་» (pp. 233.3–235.1) དང་ «ལམ་འབྲས་ཁོག་ཕུབ་» (pp. 545.5–547.3) རྟོན་
 རྩོམ་ཆེན་དང་གྲུ་གོ་པ་ཆེ་ཏེ་དབང་གྱི་འབྲེལ་པའི་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཞིག་ཀྱང་གསལ།

[64] བོད་ཡུངས་མྱེ་ཆོག་མཆོན་པའི་གཞི་ཆོས་ལུགས་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་ཆེན་གྱི་དབུ་ཁྱེད་ཀྱན་གྱི་ཆེ་མིང་རྒྱལ་པོ་ལགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ནང་བཞག་པོད་ཡོད་ (ལྷ་
 ས་ 19 December 2011)། དག་དབང་གྲགས་པའི་སྟོར་ VITALI 1996: [89]–96 ལ་གཟིགས། ཞང་ཞུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྐྱུས་ཤིག་ SAMTEN
 CHOSPHEL, “Chowang Drakpa,” <http://www.tibetanlineages.org/biographies/view/240/6770> ལ་གཟིགས།

[65] དེའི་ཐད་ SOBISCH 1998: 17 ལ་གཟིགས། རྣམ་ཐར་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་ SOBISCH ལགས་ཀྱིས་མ་གསུངས་གོང་ནས་ Gene E. Smith (1936–2010)
 ལགས་ཀྱིས་གསུངས་གྲུབ་ཡོད། དེའི་ཐད་ SMITH 1970: 2, n. 8 ལ་གཟིགས།

[66] «རྩོམ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 2» (p. 482.1) ལ་གསལ།

[67] «རྩོམ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 2» (p. 554.3–4) ལ་གསལ།

སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་ནི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་ཕྱི་དྲུང་འཕེལ་ལས་ཆེ་བའི་མི་སྣ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། རོར་ཆེན་གྱི་བུང་
 དུ་གཅིག་ནས་སློབ་གཉེར་དང་གཉིས་ནས་ཞབས་ཤིང་གནང་སྲིད་བའི་སྐྱེས་བུ་ཞིག་ཡིན། རོར་ཆེན་གྱིས་བཀའ་ཆོས་གང་གནང་བ་
 དང་། དད་ལྡན་བུ་སློབ་སྤུ་ལ་སྒྲིམ་བ་གནང་མིན་སོགས་ཡི་གེར་བཏབ་མཁན་ཞིག་རེད།^[68] སངས་རྒྱལ་ལུན་ཆོགས་གྱིས་མཛད་
 བའི་རོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ནང་སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་ཁོང་ལ་ད་དུང་མཚན་གྱི་འཕོད་སྐྱད་ས་ཆ་ཆང་བ་གཉིས་ཅམ་ཡོད་པ་བཀོད་
 འདུག་སྟེ། མཚན་གྱི་རྣམ་ཐང་ས་གཅིག་ལ་གྱོང་པོར་གྲགས་པ་མདོ་ཁམས་ཕྱོད་པ་ཀུན་མཁྱེན་སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་དང་།
 རྣམ་ཐང་ས་གཞན་ཞིག་ཏུ་མདོ་ཕྱོད་རྩ་མདོ་པ་གྱོང་པོ་སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བཀོད་འདུག་ལ།^[69] མཚན་གྱི་ཐོག་སྐྱད་ས་
 དེ་དག་ལས་ཁོང་ནི་འབྲུངས་ལུལ་ཁམས་ནས་ཡིན་པ་དང་། ཁམས་ཀྱི་ས་ཆ་རྩ་མདོ་ཞེས་པ་ནས་ཡིན་པའམ་ཡང་ན་སྤུང་གྱི་རྩ་ལྷ་
 སྐྱད་ས་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པའོ་འདུག ཐུགས་གཤིས་ཀྱང་གྱོང་པོ་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་འདུག་སྟེ། རོར་ཆེན་གྱིས་ཁོང་ལ་བསྐྱར་བའི་
 སྤྱིངས་ཡིག་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་དུ་“སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་པ་ལ་སྤྱིངས་པ། ཡོ་སྤྱ་སྟེ། ཐུགས་བརྒྱའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་གྱོང་
 པོ་ཀུན། །མ་ལུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་རོ་བོ་ལ། སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པར་མཚན་གསོལ་བའི། །རྟག་པར་རང་རྒྱུད་བསྐྱེག་
 ལ་ལུག་འཆལ་ལོ། །གང་གིས་གྱོང་པོའི་ཀུན་སྤྱོད་བསྐྱར་བའི་ཆེ། །ཀོ་སྐམ་ཤིན་ཏུ་མཁྱེགས་པའང་བེལ་གཞོན་ན། །གཡག་དང་མཛོ་
 བས་གྱོང་བ་སློམ་ཅི་འཆལ། །དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་འདྲ་གྱོང་པོའི་མཚོག་ཏུ་གྱུར། (...)”^[70] ཞེས་བཀོད་པ་ལས་ཤེས་སུ་བོ། དེ་མིན་སངས་
 རྒྱལ་ལུན་ཆོགས་གྱིས་རོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་མཛད་སྐབས་སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་རོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལས་
 ལུང་འདྲན་གནང་ཚུལ་བཀོད་ཡོད་པ་སྟུང་། གཞན་སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དེའི་འབྲེལ་ཡོད་གནས་ཚུལ་
 ཤེས་རྟོགས་དག་ལོ། །

གོང་དུ་སངས་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་«དོར་གདན་རབས་»ནང་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་མཛད་པ་པོ་དེ་ཙམ་
ཡོད་མིན་གསུང་སྐབས་སྔད་པ་ཀུན་རྫོགས་པའི་མཆན་ཞིག་བཏོད་ཡོད། དོན་དངོས་ཐོག་མཆན་ཆ་ཆང་ལ་སྔད་པ་ཀུན་དགའ་
རྫོགས་ཞུ་བ་དེ་ཡིན། ཁོང་ནི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་སྟོད་དུ་འཕྱེད་ལས་ཆེ་བའི་སྤྱི་ཆེན་དམ་པ་ཞིག་རེད། དམ་པ་དེས་མཛད་
པའི་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་དེའི་མཆན་བྱང་གང་ཡིན་དུ་བན་བར་གསལ་ཁ་ཅི་ཡང་མེད་མོད། དོན་ཀྱང་རྣམ་ཐར་དེ་ཙམ་ལུས་གང་
འདྲ་ཡིན་མིན་དེ་སངས་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ནང་དུ་སྔད་པ་ཀུན་རྫོགས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ལུང་
འདྲེན་སྐབས་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་ལམ་ནས་དྲངས་པ་གཤམ་གྱིན་པར་བརྟེན་པལ་ཆེར་སྔད་པ་ཀུན་རྫོགས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་ནི་

[70] «དོར་ཆེན་གྱི་བཀའ་འབྲུམ་» (vol. 4, pp. 712.6–713.2) ལ་གསལ།

ཆོགས་བཅད་ཀྱི་ལས་ནས་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན་པའོ་འདུག། རྣམ་ཐར་དེའི་པར་ཤིང་དེ་སྤྱོད་དང་སྤྱེ་དགེར་བཞུགས་ཡོད།^[71] དེ་
མིན་ད་དུང་སངས་རྒྱུ་མཉམ་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་དུ་སྤྱུས་ཆེན་གྱིས་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་མཛད་སྐབས་
ཡི་གེ་པ་ནི་སྤང་བ་ཀྱུན་སྒོ་ཡིན་ཚུལ་ཡང་གསུངས་འདུག་ལ།^[72] སྤང་བ་ཀྱུན་སྒོ་སྤྱུས་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་དང་ལས་འབྲས་ཀྱི་
བཤའ་བ་ཞིག་ཀྱང་མཛད་གནང་འདུག།^[73]

3.4. དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་མཛད་པ་པོ་གྲག་གེ་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོའི་སྒོར།

སྤྱིར་ན་གྲག་གེ་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ་ཞུ་བ་དེ་ཡང་སྤྱིར་མི་སྤྱུ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་མིན་ཁ་ཆོན་གཅིད་དཀའ་ཡང་། སངས་
རྒྱུ་མཉམ་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་དུ་དོར་ཆེན་གྱི་བུ་སྒོ་བ་ཇི་ཅམ་ཡོད་མིན་མཆོན་བཀོད་གནང་སྐབས་མངའ་
རིས་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་ནས་བྱུང་བའི་སྒོ་བ་མའི་གྲས་སུ་གྲག་གེ་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ་ཡང་ཡོད་ཚུལ་བཀོད་འདུག་ལ། གྲག་གེ་ཆོས་
དཔལ་བཟང་པོས་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་མཛད་སྐབས་ས་བཅད་ལྗང་དེའི་རྣམ་ཐར་ཚུལ་ཡང་གསལ་ཁ་བཏོན་འདུག། །དེ་མིན་
ཨ་ཁུ་ཆིང་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་«དཔེ་རྒྱན་དཀོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཐོ་ཡིག»ནང་དུ་ཡང་གྲག་གེ་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོས་
མཛད་པའི་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཡོད་ལུགས་བཀོད་འདུག་^[74] །«མདོ་སྤྱད་ཆོས་འབྱུང་»བཅས་ས་སྐབས་དབུང་ག་ཞིའི་ཡིག་ཆ་
གང་འདྲ་ཡོད་མིན་གྱི་ཐོ་བཀོད་ནང་གྲག་གེ་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོས་ཤར་པའི་གདུང་རབས་ཞེས་པ་ཞིག་ཀྱང་མཛད་ཡོད་ཚུལ་བཀོད་
འདུག་^[75]། གྲག་གེ་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ་དེ་«ཨ་ཁུ་ཆིང་ཤེས་རབས་ཀྱི་གསུང་འབྲས»ནང་བཞུགས་པའི་“ཇེ་བཙུན་ས་སྤྱུ་པའི་གསུང་
རབ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ལེགས་པར་བཤའ་བའི་ཡི་གེ་བོད་ཡུལ་འཕྲོ་ཀྱན་བསྐྱོད་ [=བཀོད་] པའི་ཆོས་སྒོ་ཕྱོགས་བརྒྱར་རིང་དུ་བྱེ་
བ་”ཞེས་པའི་མཛད་པ་པོ་ཡང་ཡིན་ལས་ཆེ། །བསྐྱན་བཅོས་དེའི་མཛད་བྱང་ནང་“ཞེས་ཇེ་བཙུན་ས་སྤྱུ་པའི་གསུང་རབ་ལ་འཇུག་
ཚུལ་ལེགས་པར་བཤའ་བའི་ཡི་གེ་བོད་ཡུལ་འཕྲོ་ཀྱན་བཀོད་པའི་ཆོས་སྒོ་ཕྱོགས་བརྒྱར་རིང་དུ་བྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྐྱན་བཅོས་
འདི་ཡང་། དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱུ་པའི་བསྐྱན་འཛིན་ཀྱན་གྱི་གཙུག་རྒྱན་དམ་བ་རྒྱལ་བའི་ལུང་བསྐྱར་གྱི་བདུད་ཅི་བརྟེས་པའི་ཇེ་བཙུན་
རྡོ་རྗེ་འཆང་ཀྱན་དགའ་བཟང་པོའི་གསུང་རྒྱན། ཇེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་སྒོ་བ་མ་ཆོས་ཇེ་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོས་ཡི་གེར་བཏབ་པའི་
གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་བཀོད་པ་འདི་ནི། ས་སྤྱུ་པ་སྤྱུགས་འཆང་དག་དབང་ཀྱན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་(...)
མགྲོགས་པར་སྦྱར་བའོ།”^[76] །ཞེས་པས་གསལ།

[71] དེའི་ཐད་ «དཀར་ཆག་མཐོང་བས་ཡིད་འཕྲོག» (p. 437) ལ་གཟིགས།

[72] དེའི་ཐད་ «དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 2» (p. 565.2) ལ་གཟིགས།

[73] དེའི་ཐད་ «དཀར་ཆག་མཐོང་བས་ཡིད་འཕྲོག» (p. 72) ལ་གཟིགས།

[74] དེ་དག་གི་དོན་གསུམ་ཐད་ «དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 2» (p. 532.3–4) ནང་། «དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 2» (p. 482.1)། «དཔེ་རྒྱན་དཀོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཐོ་ཡིག»
» (p. 508, no. 10931) བཅས་ལ་གཟིགས།

[75] དེའི་ཐད་ «མདོ་སྤྱད་ཆོས་འབྱུང་ 2» (p. 6.16–17) ནང་། “སྒོ་བོ་མཁན་ཆེན་།། གྲག་གེ་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ། ཀྱན་ཉིད་ཀྱ” [=གྲག་] བྱེ་ [=བྱེ་] རྣམ་མཁའ་བཟང་
པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དོར་ཐར་པའི་གདུང་རབས་ལྟ།” ཞེས་གསལ།

[76] «ཨ་ཁུ་ཆིང་ཤེས་རབས་ཀྱི་གསུང་འབྲས» (vol. 4, p. 186.1–5) ལ་གསལ། དེའི་ཐད་ SOBISCH 2008: 1–63, 219–233 ལ་འཇུག་གཟིགས།

གཞན་ཡང་འདིར་ངོ་ཚོས་དོགས་པ་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་དོན་གཅིག་ཡོད། དེ་ནི་སྐྱ་ཆེན་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ་དང་གྲག་གེ་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་པ་གཉིས་ཡང་སྟོང་མི་གཅིག་ཡིན་མིན་གྱི་གནད་དོན་འདི་རེད། སྐྱ་ཆེན་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ་ (1371–1439) ནི་སྐྱ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་ (1312–1375) གྱི་ཉེ་གནས་ཆེན་པོ་གནང་མཉེན་པོ་རྒྱལ་གྱི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལྷན་པ་ལོང་། གྲག་གེ་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ་དང་དུས་པལ་ཆེར་མཉམ་པའི་ས་སྐྱ་པའི་སྐྱ་མ་ཞིག་རེད་ལ།^[77] བྱིས་སྤྲུལ་ལྷན་པ་གྲུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཡབ་སྤྲུལ་གྱི་སྐྱ་རིམ་པ་གནང་ཞིང་། དེ་ནས་ 1420 ལོར་ཁྱི་ལྷ་དབང་རྒྱལ་མཆོན་ (1404–1464) གྱིས་དབུ་སྒར་བཀོད་ནས་ལོ་མང་བཞུགས།^[78] 1427 ལོར་དོར་ཆེན་སྟོ་པོར་ཐངས་དང་པོ་ཐེབས་སྐྱབས་གྲུང་ཐང་རྫོང་དཀར་དུ་པན་ཚུན་མཇུག་མོལ་ཡང་གནང་མཉེན་པོ་ཞིག་ཆུང་ལ་དེ་ནི་«སྐྱ་ཆེན་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་»ནང་གསལ།^[79]

དོས་རང་གི་བསམ་ཚུལ་ལྟར་ན་གྲག་གེ་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ་དང་སྐྱ་ཆེན་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ་གཉིས་ནི་དོན་དངོས་ཐོག་མི་གཅིག་དུ་དོས་འཛིན་བྱས་ན་མི་འགྲིག་པར་མཐོང་། དེའི་རྒྱུ་མཆན་ནི་གྲག་གེ་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོའི་མཆན་མགོར་གྲག་གེ་ཞེས་ཟེར་བ་ལས་ཁོང་ནི་མངའ་རིས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོར་རྟོགས་ཐུབ་པ་དང་གཅིག་པོ།^[80] །སངས་རྒྱལ་བླ་མ་ཆོག་གསུམ་མཛད་པའི་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ནང་གྲག་གེ་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོའི་མཆན་གྱི་མགོར་གྲག་གེ་ཞེས་སྤྲུལ་བ་ལས་སྐྱ་ཆེན་ཆོས་པའི་ཆོག་དེ་གཏན་ནས་སྤྲུལ་མེད་པ་དང་གཉིས། དོར་ཆེན་དགོངས་པ་མཛོགས་སྟོན་གྱི་ལོ་བཅུ་བདུན་གོང་ནས་སྐྱ་ཆེན་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ་དགོངས་པ་མཛོགས་ཟེར་བས་དུས་ལུགས་སྤྲུལ་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་དུ་སྐྱ་ཆེན་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོས་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་མཛད་ཨེ་ཡོད་སྟེ་པ་དང་བཅས་གསུམ་མོ། །

4. དཔོན་གྱི་དཀར་ཆག་ཁག་དུ་གསལ་པའི་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་སྟོན།

གོང་དུ་ཁོ་མོས་ངོ་སྟོན་ཟིན་པའི་རྣམ་ཐར་ཁག་དུག་པོ་དེ་དག་ནི་མཁན་ཆེན་ཨ་པད་རིན་པོ་ཆེ་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་ (1927–2010) སོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་«དཀར་ཆག་མཐོང་བས་ཡིད་འཕྲོག་»ནང་རྩིས་པ་པོའི་མཆན་དང་གསུང་རྩིས་ཀྱི་མཆན་སྒྲགས་མར་བཀོད་སྐབས་པལ་མོ་ཆེར་དོན་ཅེ་འཆང་གི་རྣམ་ཐར་ཞེས་ངོ་སྟོན་གྱི་ཚུལ་དུ་གསུང་བ་ལས་དོན་དམ་རྩིས་པ་པོ་སོ་སོས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་མཆན་དངོས་གང་ཡིན་གསལ་སྟོན་བྱས་མེད་དེ། དཔེར་ན།

- ༡ སྐྱ་ཆེན་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མཛད་པ་ལ། “དོར་ཆེན་དོན་ཅེ་འཆང་གི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྟུན།”
- ༢ གྲག་གེ་ཆོས་ལྷན་པ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མཛད་པ་ལ། “དོན་ཅེ་འཆང་གི་རྣམ་ཐར་” ཞེས་དང་།

[77] སྐྱ་ཆེན་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོའི་སྐྱ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་ཐར་ EVERDING 2000 བཅུ་དྲུག་ EHRHARD 2004། DIEMBERGER 2007 བཅས་ལ་གཞིགས།

[78] དེའི་ཐད་ EVERDING 2000: vol. 1, 126–127 བཅུ་དྲུག་ vol. 2, 517–519 བཅུ་དྲུག་ EHRHARD 2004: 258, 367, n. 90 ལ་གཞིགས།

[79] དེའི་ཐད་ «སྐྱ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་» (fols. 27b6–28a4) ལ་གཞིགས།

[80] སྐྱ་ཆེན་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ་ནི་ས་སྐྱར་འཁྲུངས་མོད། འོན་ཀྱང་མཆན་ལ་གྲུང་ཐང་གི་སྐྱ་ཆེན་ནས། མངའ་རིས་སྐྱ་ཆེན་ཞེས་ཀྱང་ཞུ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེའི་ཐད་ «བསྟན་འཕྲིན་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་» (p. 212) ནང་གསལ།

- 3 སྐད་པ་ཀུན་དགའ་ཆོས་ཀྱིས་མཛད་པ་ལ། “རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་རྣམ་ཐར་” ཞེས་དང་།
- ༤ སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པ་ལ། “རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་རྣམ་ཐར་” ཞེས་དང་།
- ༥ གྲུ་གེ་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པ་ལ། “རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་རྟོགས་བརྗོད་” ཞེས་དང་།
- 6 སངས་རྒྱས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཛད་པ་ལ། “ངོ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་” ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། [81]

དེ་མིན་དཀར་ཆག་དེའི་ནང་ད་དུང་“གོང་སྟོན་སོགས་མཁས་པ་མང་པོས་མཛད་པའི་ངོ་ཆེན་གྱི་གསུང་རྣམས་མི་འདྲ་བ་བཅུ་གསུམ།
སྡེ་དགེ་མི་ཉག་སོག་ཡུལ་སོགས་ལ་བར་བཞུགས་ལ་ཤོད་བརྒྱ་ [=བརྒྱ?] གློར་”[82] ཞེས་བཀོད་པར་ཡང་ང་ཆོས་ལ་མཐུད་
དེ་དོ་སྤངས་བཞག་པར་བྱ་དགོས་འདུག་སྟེ།

ད་དུང་«འབྲས་སྤངས་དཀར་ཆག་»གི་ནང་བཅུན་པ་བདེ་མཆོག་དཔལ་བཟང་གིས་མཛད་པའི་“རྡོ་རྗེ་འཆང་གྱུན་དགའ་བཟང་པོའི་
རྣམ་ཐར་”ཞེས་པ་ཞིག་ཀྱང་བཀོད་འདུག་པ་དེར་བཞག་ན། [83] སྤྱིར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གྱུན་དགའ་བཟང་པོ་ཞེས་པའི་མི་སྤྱི་མི་
ཉུང་བ་ཞིག་ཐོན་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་ངོ་ཆེན་མ་གཏོགས་གྱུན་དགའ་བཟང་པོ་གཞན་གྱི་མཆོན་མགོར་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཞེས་པའི་མཆོན་
གནས་དེ་སྤར་སྟོལ་མི་འདུག་པས། བཅུན་པ་བདེ་མཆོག་དཔལ་བཟང་གིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་ཡང་ངོ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཡིན་
པར་ངོས་བཟུང་ན་འགྲིག་པར་མཐོང་།

གཞན་ཡང་གོང་དུ་སྡེ་དགེ་པར་ཁང་ནས་བཏབ་པའི་ལམ་འབྲས་སྤོབ་བཤད་ཀྱི་ནང་དུ་སྤྱི་མི་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དང་
སངས་རྒྱས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ངོ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་གཉིས་དཔར་བཀོད་པའི་བྱར་མཆན་ནང་ཡེ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་
ངོ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་རྟེན་ན་སྤར་འཇུག་དགོས་ཚུལ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་པས། དེ་ལས་ཡེ་ཆེན་པོ་ཞེས་པས་ཀྱང་ངོ་ཆེན་གྱི་
རྣམ་ཐར་མཛད་ཡོད་པ་རྟོགས་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ཡེ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་སྤྱིར་སྤྱི་མི་ཆེན་གྱི་ནང་དུ་བར་ཡང་ཁ་ཆོན་གཙོད་པར་མ་རུས།

5. མཇུག་བསྟུ་བའི་གཏམ།

ཁོ་པོས་དབུང་ཚུལ་འདིར་ངོ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་མཛད་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ལ་
དབུང་བ་བྱེད་ཁུལ་བྱས་ཡོད། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་སྤྱིར་རྣམ་ཐར་གྱི་ཡིག་ཆར་བརྟན་ནས་ཞིབ་འཇུག་གནང་མཁན་གྱི་ཐབས་ཤེས་
གལ་ལག་པར་ཆེ་བ་ནི་སྤྱི་མི་ཆེན་གཤམ་འཇུག་པར་ཞིག་གི་རྣམ་ཐར་གྱི་དངོས་ཡོད་ནང་དོན་གང་ཡིན་མིན་ཐད་ཞིབ་སྤེལ་སྟོན་ཞུ་

[81] དེའི་ཐད་ «དཀར་ཆག་མཐོང་བས་ཡིད་འཕྲོག་» (pp. 54, 57, 72, 73, 114) ལ་གཟིགས།

[82] «དཀར་ཆག་མཐོང་བས་ཡིད་འཕྲོག་» (p. 437) ལ་གསལ། «དཀར་ཆག་མཐོང་བས་ཡིད་འཕྲོག་» (p. 67) ནང་གོང་སྟོན་ཞུ་མཁན་མི་གཅིག་ཡོད་ཅིང་ཁོང་གི་གོང་
སྟོན་དབང་ཕྱུག་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་། གོ་རམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེའི་ (1429–1489) སྟོབ་མ་དང་རྣམ་ཐར་མཛད་པ་པོ་ཡིན་པ་ལས་ངོ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་མཛད་པའི་གློང་
གཏན་ནས་འཁོད་མི་འདུག།

[83] དེའི་ཐད་ «འབྲས་སྤངས་དཀར་ཆག་» (vol. 2, p. 1555, no. 017555) ལ་གཟིགས།

དབྱད་ཞིབ།

ཐར་བཏང་ཐོག །རྣམ་ཐར་མཛད་པ་པོ་དེའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། རྣམ་ཐར་མཛད་ཡུལ་དབར་གྱི་འབྲེལ་བ་གང་ཡིན་ལ་སོགས་པའི་གནས་
ཚུལ། རྣམ་ཐར་དེའི་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་དབྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ། འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་དག་རྒྱུན་ཤེས་རྟོགས་དགོས་རྒྱུ། རྣམ་ཐར་དེའི་ཚོམ་
སྤངས་ཀྱི་བྲུང་ཆོས་བཅས་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་རྒྱུས་མངའ་གང་ལེགས་བྱེད་དགོས་པ་དེ་རེད། དབྱད་རིམ་དེ་དག་བརྒྱད་ན་ད་གཞོན་
རྣམ་ཐར་དེའི་ནང་དོན་གསལ་པོར་ཤེས་ཐུབ་པ་མ་ཟད། ཡང་སྤྱིར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་བབ་གང་འདྲ་ཞིག་དང་། རྒྱ་ཆེན་གང་འདྲ་
ཞིག་གི་གནས་སྤངས་འོག་ཚོམ་མིན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཡང་གསལ་པོར་རྟོགས་ཐུབ། དེ་དང་འདྲ་བར་སྤྱི་ཆེན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
གི་མཛད་པ་བརྗོད་པའི་རྣམ་ཐར་གཅིག་རང་ལས་མེད་ནའང་གོང་གི་ཐབས་ཤེས་དེ་དག་སྤྱད་ན་རྣམ་ཐར་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་
ཚུལ་རྣམས་ལ་འང་གསལ་ཤོགས་གང་ལེགས་ཡོད་རྒྱུར་ཕན་པ་ངེས་ཅན་ཞིག་ཐོན་ཐུབ།

མདོར་ན་དོར་ཆེན་གྱི་སློབ་མ་ལྟ་ཅམ་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ཁོད་ནས་དེར་སྐབས་ར་ཆོས་མཐོང་དུ་ཡོད་པ་ནི་དོར་ཆེན་གྱི་
ཐུགས་སྤྲས་སམ་དོར་གྱི་མཁན་ཐོག་གཉིས་པ་ཐུས་ཆེན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མཛད་པའི་དོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་དེ་མ་
གཏོགས་མཛལ་རྒྱ་མེད་ཅིང་། མངའ་ངེས་པ་སངས་རྒྱུས་ཤུན་ཆོགས་གྱིས་དོར་ཆེན་དགོངས་པ་རྩོགས་ཏེ་མི་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷམ་
ཅུ་སོ་གཉིས་ཀྱི་རྩེས་སུ་དཀའ་བ་དུ་མ་སྤྱད་དེ་དོར་ཆེན་གྱི་བྱ་སློབ་གཞན་བཞིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ནང་དོན་ཚོམ་སྤྲིག་མཛད་
པའི་རྣམ་ཐར་དེ་མཛལ་རྒྱ་ཡོད། གཞན་དེ་མིན་པོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྙིང་པ་ཁག་གི་ཁོད་དང་དེར་སྐབས་ཐོན་པའི་ཡིག་ཆའི་ནང་དོར་
ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་གཞན་པ་ཡང་ཡོད་སྤིང་བས། དེའི་ཐད་དཔྱད་ལྡན་གྱི་ཞིབ་འཇུག་པ་རྣམས་པས་ཀྱན་གྱི་མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར་ཐུབ་
པའི་འབད་བརྩོན་གནང་རོགས་ཞུ།

བོད་ཡིག་གི་དབུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ།

(དཔེ་ཆའི་མཚན་ཆ་ཚང་གོང་གི་དབུང་ཚུལ་ནང་གིས་ཆེ་ཡིག་ཚོགས་ཏེ་ཅང་མང་དུ་དོགས་ནས་བསྐྱུས་མིང་བཀོད་ཡོད་པས། ཞིབ་པ་མཐུན་འདོད་ན་གཤམ་གྱི་དབུང་ཡིག་ནང་བཀོད་ཡོད།)

«དཀར་ཆག་མཐོང་བས་ཡིད་འཕྲོག་» = མཁན་ཆེན་ཨ་པད་ཅེན་པོ་ཆེ་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་ (1927–2010) སོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དཀར་ཆག་མཐོང་བས་ཡིད་འཕྲོག་ཚུལ་མཛོད་བྱེ་བའི་ལྷོ་མིག་། A Bibliography of Sa-skye-pa Literature. New Delhi: Ngawang Topgyal, 1987.

«བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ།» = ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ཉེ་གནས་ཀྱི་བཀའ་བསྐྱར་དཔེ་བསྐྱར་ཁང་གིས་ཚུལ་སྤྲིན་བྱས་པའི་བཀའ་འགྱུར་(དཔེ་བསྐྱར་མ།)། བེ་ཅིང་། ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱར་ཁང་, 2008.

KHETSUN SANGPO (1920–2009). Biographical Dictionary of Tibet and Tibetan Buddhism. Vol. XI, The Sa-skye-pa Tradition (Part Two). Dharamsala, H.P.: Library of Tibetan Works and Archives, 1979.

«སློ་བོ་མཁན་ཆེན་གྱི་གསུང་འབུམ།» = སློ་བོ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་སྣོན་གྱུབ་ (1456–1532) ཀྱི་གསུང་འབུམ།, 7 vols. TBRC: W00KG01660.

«དགེ་བའི་རབ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་མདོ།» (Kuśalamūlaparidharasūtra / Kuśalamūlasampragrahasūtra); in: བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ་, no. 119, vol. 48 (བོད་དཔ.), 3–581; Ōtani, no. 769, vol. 65 (བོད་གྲུ་བ་), 137.1.1–236.5.6; and Tōhoku, no. 101, vol. 48 (བོད་དཔ.), 2–227.

«དགོས་འདོད་འབྱུང་བ་» = གཞིའམ་/བཞི་ཕྱེ་བ་འཇམ་དབྱངས་ནས་མཁའ་བརྟན་པས་མཛད་པའི་ [གྲག་བརྟེན་ཏེ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར།] དགོས་འདོད་འབྱུང་བ། བྲིས་མ། དབུ་མེད། རོག་གངས་ 19།

«རྡོར་ཆེན་གྱི་བཀའ་འབུམ་» [རྡོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་བཀའ་འབུམ།]. 4 vols. Manduwala, Dehradun, U.P.: Ngor Pal E-Wam Cho Dan, 1993. TBRC (W11577).

«རྡོར་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 1» = སྤུས་ཆེན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་ (1388–1469) ཀྱིས་མཛད་པའི་སྤྲིགས་དུས་ཀྱི་རྡོར་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཚས་ཀྱི་རྡོར་ཆེན་དགའ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཐར་པ་མདོར་བསྐྱུས་པ།; in: ལམ་འབྲས་སློབ་བཤད་: The Sa-skye-pa Teachings of the Path and the Fruit, according to the Tshar-pa transmission. Dehra Dun, U.P.: Sakya Centre, 1983, vol. 1 (བོད་ཀ་བ་), 432–473.

གཞན་རྣམ་ཐར་དེ་ཉིད་སྤྲིགས་བཅས་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་ཁག་བཞི་ཙམ་གྱི་ནང་དུ་འདྲ་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་མཛད་ཡོད་དེ།

(1) ཆོས་རྗེ་རྡོར་ཆེ་འཆང་གི་རྣམ་ཐར།; in: ས་སྐྱ་པའི་ལམ་འབྲས་སློབ་བཤད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་: Selected Biographies of the Sa-skye-pa Lam 'bras Masters (Reproduction of the Golden Manuscript of the Sa-skye-bka'-'bum). Dehra Dun: Sakya Centre, 1985, 189–325.

(2) སྤྲིགས་དུས་ཀྱི་རྡོར་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཚས་ཀྱི་རྡོར་ཆེན་དགའ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཐར་པ་མདོར་བསྐྱུས་པ།; in: ས་སྐྱའི་ལམ་འབྲས་: དེ་བཞིན་གཤམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགྲོད་པ་གཅིག་བྱའི་ལམ་ཆེན་གསུང་དག་ཅིན་པོ་ཆེའི་སྤྲིགས་བཅས་ལས། ལྷོ་དགེ་རྡོར་མར་: རྡོར་མར་ལྷོ་རིག་སློབ་སློང་ 2007, vol. 1 (བོད་ཀ་བ་), 614.3–675.

(3) སྤྲིགས་དུས་ཀྱི་རྡོར་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཚས་ཀྱི་རྡོར་ཆེན་དགའ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཐར་པ་མདོར་བསྐྱུས་པ།; in: གསུང་དག་ལམ་འབྲས་སློབ་བཤད་ཆེན་མོ་: The Great Collection of the Lamdre Lobshe Teachings. Kathmandu: Guru Lama, Sachen International (རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆེན་) 2008, ལྷོ་མའི་རྣམ་ཐར་སློང་། (Biography of masters), vol. 1 (བོད་ཀ་བ་), 535.2–587.4.

(4) སྤྲིགས་དུས་ཀྱི་རྡོར་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཚས་ཀྱི་རྡོར་ཆེན་དགའ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཐར་པ་མདོར་བསྐྱུས་པ།; in: དཔལ་བཅེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྐྱར་ཁང་གིས་ཚུལ་སྤྲིན་བྱས་པའི་ཨ་ཁྲི་བཀའ་འབུམ། དཔེ་ཆོགས་ནི་མེས་པོའི་ལུས་བཞག, no. 132–151. བེ་ཅིང་། ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱར་ཁང་ 2010, vol. 8, 262–311.

«རྩོམ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 2» = མངའ་རིས་པ་སངས་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་ (1649–1705) གྱིས་མཛད་པའི་དོན་རྩེ་འཆང་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་
ལེགས་བཤད་ཚུ་བོའི་འདུས་པའི་རྒྱ་མཚོ།; in: ལམ་འབྲས་སྟོབ་བཤད་: The Sa-skya-pa Teachings of the Path and the Fruit, according to
the Tshar-pa transmission. Dehra Dun, U.P.: Sakya Centre, 1983, vol. 1 (ཤོད་ཀ་པ་), 475–585.

གཞན་རྣམ་ཐར་དེ་ཉིད་སྒྲེགས་བམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཁག་གསུམ་ཙམ་གྱི་ནང་དུ་འདྲེས་པའི་སྒྲིགས་མཛད་ཡོད་དེ།

(1) དོན་རྩེ་འཆང་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལེགས་བཤད་ཚུ་བོ་འདུས་པའི་རྒྱ་མཚོ།; in: ས་སྐུའི་ལམ་འབྲས་: དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
གྱི་བཟོད་པ་གཅིག་ལུའམ་ཆེན་གསུང་དག་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲེགས་བམ་ལས། ལྷེ་དགོ་རྩོད་སར་: རྩོད་སར་ལྷ་རིག་སྟོབ་སྒྲིང་ 2007, vol. 1 (ཤོད་ཀ་པ་),
677–823.

(2) དོན་རྩེ་འཆང་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལེགས་བཤད་ཚུ་བོ་འདུས་པའི་རྒྱ་མཚོ།; in: གསུང་དག་ལམ་འབྲས་ཆོགས་བཤད་ཆེན་མོ་: The
Great Collection of the Lamdre Tshogshe Teachings. Kathmandu: Guru Lama, Sachen International (རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆེན་),
2008, ལྷ་མའི་རྣམ་ཐར་སྟོན། (Biography of masters), vol. 27 (ཤོད་ཀ་པ་), 1–133.

(3) དོན་རྩེ་འཆང་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལེགས་བཤད་ཚུ་བོ་འདུས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཡོན་ཏན་ཡིད་བཞིན་རྩོར་བུའི་འབྲུང་གནས།; in: དཔལ་
བརྟེན་པོ་དེ་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྟུན་ཁང་གིས་ཙམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་ཨེ་ཤི་བཀའ་འབྲུག་དཔེ་ཆོགས་ནི་མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག་, no. 132–151. པེ་ཅིང་: ཀྲུང་
གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་ཁང་, 2010, vol. 20, 1–117.

«རྩོམ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 3» = མངའ་རིས་པ་སངས་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་ (1649–1705) གྱིས་མཛད་པའི་དོན་རྩེ་འཆང་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་
ལེགས་བཤད་ཚུ་བོའི་འདུས་པའི་རྒྱ་མཚོ།; in: དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ཆེན་གསུང་དག་རིན་པོ་ཆའི་རྒྱུ་བརྒྱུད་པའི་
རྣམ་ཐར་སྒྲེགས་བམ་ལས། TBRC: W00CHZ0103345. Copy made available from the library of Ta'i Si tu Rin po che at Shes rab
gling, Kangra, Himachal Pradesh, India, vol. 1 [I1CZ43], fols. 1a–53b6.

«རྩོམ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 4» = མངའ་རིས་པ་སངས་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་ (1649–1705) གྱིས་མཛད་པའི་དོན་རྩེ་འཆང་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་
ལེགས་བཤད་ཚུ་བོའི་འདུས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཡོན་ཏན་ཡིད་བཞིན་རྩོར་བུའི་འབྲུང་གནས། TBRC: W2CZ7950.

«རྩོམ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 5» = མངའ་རིས་པ་སངས་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་ (1649–1705) གྱིས་མཛད་པའི་དོན་རྩེ་འཆང་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་
ལེགས་བཤད་ཚུ་བོའི་འདུས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཡོན་ཏན་ཡིད་བཞིན་རྩོར་བུའི་འབྲུང་གནས། TBRC: W2CZ7950.

«རྩོམ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ 6» = མངའ་རིས་པ་སངས་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་ (1649–1705) གྱིས་མཛད་པའི་དོན་རྩེ་འཆང་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་
ལེགས་བཤད་ཚུ་བོའི་འདུས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཡོན་ཏན་ཡིད་བཞིན་རྩོར་བུའི་འབྲུང་གནས་: The life of the founder of the Ngör pa tradition, Ngör-
chen Kun-dga'-bzani-po by Ngör-chen Sañsrgyas-phun-tshogs. དེ་དང་ལྷེ་དགོ་ཡབ་ཆེན་ཆེ་དབང་དོན་རྩེ་རིག་འཛིན་ནམ་བུ་སྐུ་པ་ཀུན་དགའ་
བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་དབལ་གྱི་དོན་རྩེ་ཕྱི་ནང་བསྐྱེད་རིམ་ཉམས་ལེན་གནད་གྱི་གསལ་བྱེད་སྒྲུང་བརྒྱུད་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཉིན་གྱི་དེ་: A
detailed exegesis of external and internal aspects of the visualization practice of the Hevajra Tantra དང་མཉམ་དུ་པར་སྟུན་
བྱས། New Delhi: Trayang and Jamyang Samten, 1976, 135–315.

«རྩོམ་ཆེན་འབྲུང་།» = རྩོམ་ཆེན་དགོན་མཆོག་སྟན་ཐུབ་ (1497–1557) དང་། མངའ་རིས་པ་སངས་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་ (1649–1705) གཉིས་ཀྱིས་
མཛད་པའི་ A History of Buddhism: being the text of དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་ཚུལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་བསྟན་པ་[འི་]རྒྱ་མཚོ་འབྲུག་པའི་གྲུ་
ཆེན་ཞེས་བྲུ་བ་རྩོམ་འགྲོ་ཁྲོད་བཅས། New Delhi: NgawangTopgay, 1973.

«རྩོམ་གདན་རབས།» = མངའ་རིས་པ་སངས་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་ (1649–1705) གྱིས་མཛད་པའི་དབལ་ཨེ་ཤི་ཆོས་ལྷན་གྱི་གདན་རབས་ནོར་བུའི་ཐོང་
ལ།; in: ལམ་འབྲས་ཆོགས་བཤད་: The Sa-skya-pa Teachings of the Path and the Fruit, according to the Nor-pa transmission. Dehra
Dun, U.P.: Sakya Centre, 1985, vol. 4 (ཤོད་ཀ་པ་), 1–52.

སྐད་རིགས་གཞན་གྱི་དབུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ།

Davidson, Ronald M. “The Nor-pa Tradition.” *Wind Horse* 1, 1981: 79–98.

Davidson, Ronald M. “Reflections on the Maheśvara Subjugation Myth: Indic Materials, Sa-skya-pa apologetics, and the birth of Heruka.” *The Journal of the International Association of Buddhist Studies* 14 (2), 1991: 197–235. Reprinted in *The History of Tibet, Volume II, The Medieval Period: c.850–1895. The Development of Buddhist Paramouncy*, Alex McKay (ed.). London and New York: Routledge Curzon, 2003: 206–232.

De Rossi Filibeck, Elena. *Catalogue of the Tucci Tibetan Fund in the Library of IsIAO. Vol. 2.* Rome: Istituto Italiano per l’Africa e l’Oriente, 2003.

Diemberger, Hildegard. *When a Woman becomes a Religious Dynasty: The Samding Dorje Phagmo of Tibet.* New York: Columbia University Press, 2007.

Ehrhard, Franz-Karl. *Die Statue und der Temple des Ārya Va-ti bzang-po: Ein Beitrag zu Geschichte und Geographie des tibetischen Buddhismus. Contributions to Tibetan Studies, vol. 2.* Wiesbaden: Dr. Ludwig Reichert Verlag, 2004.

Everding, Karl-Heinz. *Das Königreich Mang Yul Gung thang: Königtum und Herrschaftsgewalt im Tibet des 13. – 17. Jahrhunderts. 2 vols. Monumenta Tibetica Historica, Abteilung I, Band 6, Results of the Nepal German Project on High Mountain Archaeology, Part VI.* Bonn: VGH Wissenschaftsverlag GmbH, 2000.

Everding, Karl-Heinz. *Herrscherurkunden aus der Zeit des mongolischen Grossreiches für tibetische Adelshäuser, Geistliche und Klöster, Teil 2: Diplomata Tibetica, Die vierzehn Urkunden für die Tausendschaft Mus. Mit einer Studie zur historischen Entwicklung des Mus chu-Tales im westlichen gTsang in der Zeit des 12.–15. Jahrhunderts. Monumenta Tibetica Historica, Abteilung III: Diplomata Et Epistolae, Band 9.* Halle (Saale): International Institute for Tibetan and Buddhist Studies, 2006.

Heimbel, Jörg. “Biographical Sources for Researching the Life of Ngor chen Kun dga’ bzang po (1382–1456).” Marc-Henri Deroche, Joshua Schapiro, Seiji Kumagai and Kalsang Norbu Gurung (eds.), *Revisiting Tibetan Religion and Philosophy, Proceedings of the Second International Seminar of Young Tibetologists, Paris, 2009. Revue d’Etudes Tibétaines* 22 (Novembre 2011), [47]–91.

http://himalaya.socanth.cam.ac.uk/collections/journals/ret/pdf/ret_22_03.pdf

Jackson, David P. *The Mollas of Mustang: Historical, Religious and Oratorical Traditions of the Nepalese-Tibetan Borderland.* Dharamsala: Library of Tibetan Works & Archives, 1984.

Jackson, David P. *The Entrance Gate for the Wise (Section III): Sa-skya Paṇḍita on Indian and Tibetan Traditions of Pramāṇa and Philosophical Debate. 2 vols. Wiener Studien zur Tibetologie und Buddhismuskunde, Heft 17.* Wien: Arbeitskreis für Tibetische und Buddhistische Studien, Universität Wien, 1987.

Jackson, David P. “Sources on the Chronology and Succession of the Abbots of Ngor E-wam-chos Idan.” *Berliner Indologische Studien* 4/5, 1989: 49–94.

Jackson, David P. “The ‘Bhutan Abbot’ of Ngor: Stubborn Idealist with a Grudge against Shugs Idan.” *Lungta* 14, 2001: 88–107.

Jackson, David P. *The Nepalese Legacy in Tibetan Painting. Masterworks of Tibetan Painting Series, vol. 2.* New York: Rubin Museum of Art, 2010.

Kramer, Jowita. *A Noble Abbot from Mustang: Life and Works of Glo-bo mKhan-chen (1456–1532).* Wiener Studien zur

Tibetologie und Buddhismuslunde, Heft 68. Wien: Arbeitskreis für Tibetische und Buddhistische Studien, Universität Wien, 2008.

van der Kuip, Leonard W. J. “Apropos of Some Recently Recovered Texts Belonging to the Lam ’bras Teachings of the Sa skya pa and Ko brag pa.” *Journal of the International Association of Buddhist Studies* 17 (2), 1994: 175–202.

Lo Bue, Erberto (ed.). *Wonders of Lo: The Artistic Heritage of Mustang*. Mumbai: Marg Foundation, 2010.

Ōtani = Shōju Inaba et al. *The Tibetan Tripitaka. Peking Edition. Catalogue & Index. Reduced-size edition*. Kyoto: Rinsen Book Co., 1985.

Shen Weirong. *Leben und historische Bedeutung des ersten Dalai Lama dGe ’dun grub pa dpal bzang po (1391–1474): Ein Beitrag zur Geschichte der dGe lugs pa-Schule und der Institution der Dalai Lamas*. Monumenta Serica Monograph Series XLIX. Sankt Augustin: Institut Monumenta Serica, 2002.

Smith, Gene E. “Introduction.” In *Glo bo Mkhan chen Bsod nams lhun grub, Tshad ma rigs pa’i gter gyi nam par bshad pa rigs pa ma lus pa la ’jug pa’i sgo: A commentary on the Tshad ma rigs gter of Sa-skya paṇḍi-ta*. Ngagyur Nyingmay Sungrab, vol. 25. Gangtok: S. T. Kazi, 1970, 1–10. Reprinted as “Glo bo Mkhan chen and Buddhist Logic in Tibet.” Among *Tibetan Texts: History and Literature of the Himalayan Plateau*, Kurtis R. Schaeffer (ed.). Boston: Wisdom Publications, 2001, 111–116.

Smith, Gene E. “The Diaries of Si tu Paṇ chen.” Among *Tibetan Texts: History and Literature of the Himalayan Plateau*, Kurtis R. Schaeffer (ed.). Boston: Wisdom Publications, 2001, 87–98.

Sobisch, Jan-Ulrich. “The ‘Records of Teachings Received’ in the Collected Works of A myes zhabs: An Untapped Source for the Study of Sa skya pa Biographies.” In *Tibet, Past and Present: Tibetan Studies I, PIATS 2000, Tibetan Studies: Proceedings of the Ninth Seminar of the International Association for Tibetan Studies*, Henk Blezer (ed.). Leiden, Brill’s Tibetan Studies Library, 2/1. Leiden: Brill, 2002, 161–181.

Sobisch, Jan-Ulrich. *Hevajra and Lam ’bras Literature of India and Tibet as Seen Through the Eyes of A-mes-zhabs. Contributions to Tibetan Studies*, vol. 6. Wiesbaden: Dr. Ludwig Reichert Verlag, 2008.

Stearns, Cyrus. *Luminous Lives: The Story of the Early Masters of the Lam ’bras Tradition in Tibet*. Boston: Wisdom Publications, 2001.

Stearns, Cyrus. *Taking the Result as the Path: Core Teachings of the Sakya Lamdré Tradition*. Boston: Wisdom Publications, 2006.

Tōhoku = Hakuju Ui et al. *A Complete Catalogue of the Tibetan Buddhist Canons (Bkaḥ- hgyur and Bstan-hgyur)*. Sendai: Tōhoku Imperial University, 1934.

Tucci, Giuseppe. *Tibetan Painted Scrolls*. 2 vols. Kyoto: Rinsen Book Co, 1980. Reprint from *la Libreria Dello Stato*, Rome, 1949.

Vitali, Roberto. *A Short History of Mustang (10th–15th century)*. Dharamsala, H.P.: Amnye Machen Institute, 2012.

བླ་མཁའ་མོ་ལོ་དབྱང་ཞིབ་ཡིག་ཆ།

TBRC = བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་དཔེ་ཆོག་མཁའ་ལྷོ་གནས། The Tibetan Buddhist Resource Center, <http://www.tbrc.org>.

ཐུབ་བསྟན་རབ་གསལ། {མ་རྒྱ་མཐོ་སྒྲིབ།}

ཐེག་ཆེན་ཆོགས་སྤྱོད་ཀྱི་གསང་རྒྱ་བཀྲོལ་བའི་ཟབ་དོན་གནད་ཀྱི་སྒྲ་འོད་ཅེས་བྱ་བཞུགས་སོ།།

༡༥ ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཆོག་གིས་སྦྱང་སྦྱོང་བ།

ནམ་འཕྲེན་བྱབ་པའི་དབང་སོ་རྒྱལ་བ་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ་
མཆོད་དོ་སྐྱབས་སུ་མཆོའོ་བྱེད་ཀྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ།

གདོད་ནས་དག་པའི་འོད་གསལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ།
སྒྲོ་བྱར་སྟན་པའི་སྐྱབས་ལས་རབ་ཐོལ་ཏེ།
དག་དང་མ་དག་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དབང་བཞིན།
སྤྱོད་ཆོགས་གཞུགས་སྤྱོད་འོལ་བའི་སྒྲ་མ་མཁྱེན།

མཉམ་མེད་རྒྱལ་བའི་ཡབ་ཆེན་ཡིན་མོད་ཀྱང་།
བྱབ་དབང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཆུལ་བརྒྱུད་སྟེ།
སྐལ་ལྷན་འགྲོལ་ཤེས་རབ་སྦྱེད་པའི་ལྷ།
ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་འདུད།

ཆགས་དང་སྤང་བའི་བྱི་མ་མེད་ན་ཡང་།
གངས་འཛིན་སྤྱོད་ཀྱི་བསྟན་འགྲོལ་ཉེར་དགོངས་ནས།
འགྲོག་བྱེད་ཆར་བཅད་གོ་དན་ཆོས་ཀྱིས་བཏུལ།
བསྟན་དང་འགྲོ་བའི་དབལ་གྱུར་ས་བཅ་རྒྱལ།

ལུང་རིགས་ཟབ་མོའི་གནད་གསང་འཕགས་པའི་ཆོ།
 ཆོས་དང་ཆོས་མིན་ཡང་དག་འབྱེད་པ་ཡི།
 གསུང་གསང་མཐོན་པོ་ཡང་ཡང་སྒྲིག་དཔའ་བ།
 གུན་མཁྱེན་སྒྲ་མས་རྩེ་སུ་བཟུང་དུ་གསོལ།

མ་དག་འཁོར་བའི་གྲོང་དུ་གནས་ན་ཡང་།
 མ་དག་འཁོར་བའི་གྲོང་དུ་མ་བྱིང་ཞིང་།
 མ་དག་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་སྒྲོབ་པ་ཡི།
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་སྒྲོར་ཅུང་ཟད་སྒྲོ།

༡༽ ལམ་གྱི་འཇུག་སྒྲོ་ཆོགས་ལམ་སྒྲོར་སྒྲིང་བ།

ཞེས་ཡུལ་དམ་པ་རྣམས་ལ་མཆོད་བསྐྱོད་ཀྱི་ཤིས་
 ཆོག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དག་གིས་མཆོད་ཅིང་བསྐྱོད་དེ་ཐེག་
 ཆེན་ཆོགས་སྒྲོར་སྒྲོར་ནས་རང་ཆོར་གང་ཤར་ཅུང་ཟད་སྒྲོ་
 བར་བྱ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་རང་ཅག་གི་མི་རིགས་འདི་
 རང་རང་གི་སྒྲོ་ནས་ཀྱིས་ཐེག་མིན་དང་ལག་ལེན་དུ་ཁེལ་མིན་
 ལ་མི་ལྟོས་པར་ལྟ་བུར་གྱུན་གྱི་ཡང་ཅེ་ཁོ་ནར་འཇུག་པ་ཁས་
 འཆེ་བའི་ཆོས་སྒྲོ་དམིགས་བསམ་པ་ཞིག་ཡིན་ལྟ་བུས་འདི་
 དག་གི་ཐོབ་སྐྱབས་སུ་བབ་པར་མཐོང་། དེས་ན་སྒྲིང་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་གྱི་མགོ་མཇུག་བར་གསུམ་པོ་མཐའ་
 དག་སྒྲོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པ་མེད་ཅིང་།
 དེ་ཡང་དང་པོར་ཆོགས་ལམ་ནས་ཞུགས་ཏེ་རིམ་གྱིས་མཐར་
 ཕྱིན་པར་བྱེད་དགོས་པས་དེའི་ངོ་བོ་སོགས་རི་ལྟར་ཞེ་ན།
 ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི། ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་སྒྲོན་
 འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཐེན་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་
 པོའི་རྒྱ་ཆོགས་སྒྲོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གང་ཞིག་ཆོས་ཉིད་ལ་
 གསལ་སྤྱང་ཐོབ་པའི་སྒྲོ་བྱུང་གི་ཤིས་རབ་མ་སྒྲེས་པའོ།

འདི་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཆོགས་ལམ་དང་། ཐར་
 པ་ཆ་མཐུན་ཞེས་བརྗོད་ལ། དེའང་ཆོགས་ནི་བསོད་ནམས་

དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡིན་ཞིང་དེ་དག་གོམས་པས་ཐར་པ་
 ཆ་མཐུན་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ཆ་ནས་ཆོགས་ལམ་ཞེས་
 ཟེར་ཞིང་། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཡང་། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས།

དེ་ཕྱིར་ཐར་པ་ནོར་ཅམ་ཟད་པ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐར་པ་ནི་སྤང་འདས་ཡིན་
 ལ། དེའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྟེ་དེའི་རྒྱ་དང་མཐུན་པར་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པས་ན་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། ཐར་པ་
 སྒྲོར་ལམ་ལ་བྱས་ཏེ་དེའི་ཆ་སྟེ་རྒྱ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་
 ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའང་བྱུང་པ་
 དགོངས་གསལ་ལས། ཐར་པ་ནི་སྤང་ལས་འདས་པ་དེའི་
 ཆ་དང་མཐུན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ནོ་ཞེས་
 གསུངས་པས་རྣམ་པ་གྱུར་ཏུ་འདི་ལྟར་འདོད་རིགས་པར་སྦྱུལ།
 ད་དུང་འདི་ལས་འཛིན་མཆོམས་ཁ་གསལ་ཞིང་རྣམ་གཅད་
 བཅན་པོ་ཡོད་པ་དགོས་ན། ཐར་པ་ནི་སྤང་འདས་དང་། ཆ་
 མཐུན་ནི་ཐར་པ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་སྒྲོར་ལམ་གྱི་རྒྱ་
 ཡིན་པས་ཡང་དག་པར་ན་ཐར་པ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་སའི་
 ཆ་མཐུན་ཞེས་ཟེར་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་བར་གྱི་ཆོག་དག་མི་མངོན་
 པར་བྱས་ནས་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཞེས་འདོན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
 ཅ། འོན་དུ་འཇིག་ལྟ་ཞེས་པ་དེ་འཇིག་ཆོགས་ལ་དམིགས་པ་
 སྒྲོན་དུ་སོང་ནས་གཞི་མེད་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བུ་པ་ཟེར་
 རྒྱ་ཡིན་ཡང་བར་གྱི་ཆོག་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས་འཇིག་ལྟ་
 ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ལ་ཁྱུངས་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཁྱུངས་
 མེད་ཅང་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱལ་བརྟེན་མངོན་པ་གུན་བརྟུས་ཡོད་
 དེ། དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཆོགས་ལམ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོའི་སྒྲོ་
 པོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་རྣམ་པར་ཐར་པར་འགྱུར་བའི་གནས་
 ཀྱི་སྒྲོན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཆོག་རྒྱུད་དེའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཀོལ་ན་འདི་ལྟར་ཏེ།
 རྣམ་པར་ཐར་པར་འགྱུར་བའི་གནས་ཏེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕྱིར་
 མི་ལྟོག་པར་ཐར་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ས་སྒྲོར་ལས། དེའི་
 སྒྲོན་ཉིད་དུ་འགྱུར་རྟེ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་དེའི་རྟེན་ནས་

རྒྱུ་རྒྱུ་པ་ནི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དང་ཚོགས་ལམ་ཡིན་ཞེས་
པའི་དོན་ནོ། །

དེའི་ཕྱིར་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དོན་ནི་ཐར་པ་ལས་
ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་ས་སྤྱོད་ལས་གྱི་རྒྱ་ཚོགས་ཞེས་བཤད་ན།
ཚོགས་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་གོ་བདེ་ལ་འཛིན་
མཆམས་ཆེས་གསལ་བ་མ་ཟད། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ལུང་ཁྱད་ས་
གསལ་པོར་འབྱུང་དུ་བཏོན་ཡོད་པས་སློབ་གསུང་རྣམས་ཀྱིས་
ཡིད་ལ་འཛིག་པར་འཚུལ།

མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སམ་མཆན་ཉིད་དེ་ལྡན་ལ་དབྱེ་
དུས་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེ་བའི་དབྱེ་བའམ་ཚོགས་ལམ་པའ་བ་དང་
ཚོགས་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་གསུངས་ཤིང་། དེའང་
ཐན་བ་ཉིར་བཞག་ནས་བཟུང་སྟེ། །

སངས་རྒྱུ་རྣམ་པའི་མཐར་ཐུག་རྣམས།

ཞེས་པ་ལྟར་དེ་ཐོག་མ་ནས་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་
སྟེན་གྱི་པའི་ལམ་སྟེ་ཐན་བ་ཉིར་བཞག་བཞི་ལ་ཉམས་བཞེས་
གནང་དགོས་པས་དེ་ཡི་གནས་སྐབས་ལ་ཚོགས་ལམ་རྒྱུང་དུ་
དང་། དེ་ལ་ཅུང་ཟད་གོ་མས་ན། ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་
སྟེ་ཡང་དག་སྤོང་བ་བཞི་ལ་འབད་བ་ལྟར་ལེན་པས་ཚོགས་
ལམ་འབྲིང་། དེ་དག་ལག་ལེན་ལ་ཁེལ་བའི་ཉམས་བཞེས་ཡང་
དག་གནང་ཐུབ་སྟེ། རང་གཞན་གྱི་དོན་འགལ་འཛོལ་མེད་པར་
སྦྱབ་པའི་ཐབས་སྤྱན་དང་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་པའམ་རྩ་འབྲུལ་
ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཆེད་གཙོ་བོ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གཞོལ་ནས་
ཉིང་དེ་འཛིན་ཡོངས་སྟེ་སྤྱོད་པའི་ལམ་སྟེ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་
བཞིའི་ཉམས་ལེན་ཐོབ་པ་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཞེས་མངོན་པ་
ཀུན་བཏུས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་པར་གསུངས།

ཡང་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་པའ་བ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་
ཞེས་གཉིས་སྟེ་བ་ལྟར་ན། སློན་འབྲུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་
རྒྱུ་ལ་བསྐྱེད་དེ་ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་པའི་ཡོན་ཏན། སློན། མཚན་
ཉིད་བཅས་ཤེས་ཤིང་སངས་རྒྱུ་སོགས་ཡུལ་ལྷ་ལ་མཁས་
པའི་ཆེད་དུ་མཁུན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་

པ་ནས་སྤྱོད་པའི་མཆན་ཉིད་ལ་མཁས་པར་མ་གྱུར་བར་གྱི་
ཐོས་བསམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ནི་ཚོགས་ལམ་
པའ་བ་དང་། སྤྱོད་པའི་མཆན་ཉིད་ལ་མཁས་པའི་ཆེ་སངས་
རྒྱུ་སོགས་ཡུལ་ལྷ་ལའང་མཁས་པར་གྱུར་ནས་དེ་ཞིག་ཐོས་
བསམ་ལ་མི་ལྷོས་པར་སངས་རྒྱུ་སོགས་ཡུལ་ལྷ་ལ་མཁས་
པའི་དད་སོགས་ལྡེ་རྒྱུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པས། དེ་ནས་བཟུང་
སྟེ་བསྐྱོམ་བྱའི་དོན་སངས་རྒྱུ་སོགས་ཡུལ་ལྷ་ལམ་ཆོས་ཉིད་
ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོད་མཆེད་པའི་སྤྱོད་ལམ་
དོད་མ་སྤྱོད་པར་གྱི་སྤྱོད་པས་བསྐྱུས་པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ལ་
ཚོགས་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ་འདི་དང་།

མཆན་མེད་རབ་དུ་སྤྱིན་ལ་སོགས། །

ཡང་དག་བསྐྱབ་ལ་མཁས་པ་ནི། །

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་འདི་ལ། །

ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་ལྟ་བ་མཆན་མེད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། སྤྱོད་པ་སངས་རྒྱུ་སོགས་
ཡུལ་ལྷ་ལ་མཁས་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཐེན་པའི་ཐར་
པ་ཆ་མཐུན་གཉིས་དོན་གཅིག་དེས་ན་འདི་ཉིད་ལས།

གང་གིས་མཚོན་ཏེ་མཆན་ཉིད་དུ། །

ཤེས་བྱ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ། །

ཤེས་པ་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། །

ངོ་བོ་ཉིད་གང་མཚོན་བྱ་ཡང་། །

ཞེས་དང་།

སངས་རྒྱུ་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་། །

སྤྱིན་སོགས་སྤྱོད་ཡུལ་བཙོན་འགྲུས་དང་། །

བསམ་པ་ཐུན་ཚོགས་ཐན་པ་དང་། །

རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཉིང་འཛིན་དང་། །

ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། །

ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་རྣམ་ལྟ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམ་པ་སེམས་

བསྐྱེད་མྱེད་སྒྲིལ་ཏེ་སྦྱོར་བ་རྣམས་བསྐྱོམ་པར་བཞེད་ནས་སྦྱོར་
 བའི་མཆན་ཉིད་སོགས་ཆོས་གསུམ་དང་སངས་རྒྱས་སོགས་
 དུལ་ལྔ་ལ་མཁས་པའི་ཆེད་དེ་དག་ལ་སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་
 གྱི་ཐོས་བསམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཉམས་ལེན་དག་ནི་ཐེག་ཆེན་
 ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་པལ་པ་དང་། དེ་ནས་སྦྱོར་བའི་མཆན་ཉིད་
 སོགས་ལ་མཁས་པའི་ཆེ་མཆན་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 དང་ཐབས་སྦྱོར་རྗེ་ཆེན་པོས་ཐེག་པའི་སྦྱོར་ནས་མཆོག་གསུམ་
 ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་དང་། སྦྱིན་སོགས་ཉམས་སྦྱོར་ལེན་པར་
 སྦྱོར་བའི་བཅོམ་འགྲུལ། བསམ་པ་ལུན་ཆོགས་སེམས་བསྐྱེད་
 མི་བཟུང་བའི་བྱ་བ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 གནས་པའི་ཉིང་འཛིན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་དད་སོགས་རྣམ་
 བྱེད་གི་དབང་པོ་ལྔ་བསྐྱོམས་པས་བསྐྱོམ་བྱའི་དོན་ལ་གསལ་
 སྤང་མ་ཐོབ་པར་གྱི་སྦྱོམ་པས་བསྐྱེད་པའི་ཉམས་ལེན་རྣམས་
 ཐེག་ཆེན་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་ཁྲུང་པར་ཅན་ནས་བསྐྱོམ་བྱའི་
 དོན་དེ་དག་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ་པའི་ཆེ་སྦྱོར་ལམ་རྩོད་ཐོབ་པ་
 དང་། དད་སོགས་ལྔ་ཡང་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་
 དབང་བྱེད་པའི་དབང་པོར་གྱུར་པར་འདོད། དེས་ན་ཁྲི་མེད་
 བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་དག་གིས་དང་པོར་ཉམས་སྦྱོར་
 ཁྲིའི་བྱེད་པའི་སྦྱོར་སྤྱོད་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་། ཡོད་པ་དང་
 ། དེས་པར་ལག་ཏུ་ལེན་དགོས་པ་དེ་ནི་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་པལ་
 བ་སྟེ་ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་དུ་དང་འབྲིང་ཡིན་ཞིང་། གནས་སྐབས་
 དེ་དག་ལ་བྱེད་དགོས་པ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་དང་བཅས་
 བ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབ་ཅིང་བྱ་བ་ཉེར་གཞག་
 བཞི་དང་། ཡང་དག་སྦྱོང་བ་བཞི་ལ་ཉམས་བཞེས་དངོས་སུ་
 གནང་རྒྱ་དེ་ཡིན་པས། ད་ལྟའི་དུས་ཀྱི་གནས་བབ་ལྟར་ཤེས་
 བྱིན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཁག་ལ་ཐོས་བསམ་འདྲ་བྱེད་པ་ཅམ་མ་
 ཟད། མདོ་སྡུག་གང་རུང་གི་ཆོག་པའི་སྦྱོར་ནས་ཐོབ་པའི་སེམས་
 བསྐྱེད་མ་ཉམས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཐོག་གཙོ་བོ་བྱེད་པ་ཉེར་
 གཞག་བཞི་དང་ཡང་དག་སྦྱོང་བ་བཞིའི་ཉམས་ལེན་ལ་དངོས་

སུ་ཞུགས་མ་བྱུང་ན། མཐར་ཐུག་འབས་བྱ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བཟོད་
 བ་ལྟ་ཅི་ད་ལྟ་ལམ་དུ་ཆུད་པ་ཅམ་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་བས། རང་
 གཞན་ལ་ཅུང་ཟད་བརྒྱུད་སྒྲུབ་ཡོང་བར་དམིགས་ནས་དེ་དག་
 རི་ལྟར་ཉམས་སྦྱོར་ལེན་སྤངས་སམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་མདོར་ཅམ་རེ་
 བཟོད་ན།

དེའང་བྱ་བ་ཉེར་གཞག་ཅེས་པ་ནི། ལམ་ལ་འཇུག་
 པའི་ཐོག་མར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ། དམིགས་ཡུལ་ལུས་སོགས་
 ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་སྦྱིའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་ནས་
 ཡོངས་སུ་བཞག་ཅིང་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་དང་དེའི་དམིགས་
 རྣམ་མི་བཟུང་པར་འཛིན་པའི་བྱ་བ་མཆུངས་ལྡན་དང་བཅས་
 པའི་མངོན་རྟོགས་ཤིག་ཡིན།

དེས་ན། དབྱས་མཐའ་ལས།

- གནས་ངན་ལེན་དང་སྤྱིར་རྒྱུའི་བྱིར། །
- གཞི་ཡི་བྱིར་དང་མོངས་པའི་བྱིར། །
- བདེན་པ་བཞི་ལ་འཇུག་བྱ་བས། །
- བྱ་བ་ཉེ་བར་གཞག་པ་སྦྱོམ། །
- ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡུལ་བྱི་ནང་གི་ལུས་ལ་

དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རྒྱུར་ཁྲིའི་དུ་བོར་བའི་ལུས་སོགས་དང་
 རང་གི་ལུས་མི་གཙང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་སོགས་ལུས་རང་
 གི་མཆན་ཉིད་མི་གཙང་བ་དང་། ལུས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་
 བ་སོགས་སྦྱིའི་མཆན་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་ཤེས་རབ་
 གྱིས་གཏན་ལ་ཐབས་ཤིང་བྱ་བས་དམིགས་རྣམ་དེ་བཟུང་སྟེ་
 རྒྱུན་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་ནས་བྱེད་པ་ཉེར་གཞག་
 སྦྱོམ། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་ལུས་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་
 རང་བཞིན་དུ་རྟོགས་ནས་སྦྱུག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པར་
 འགྱུར།

ཡང་ཡུལ་བྱི་ནང་གི་ལུས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བར་
 མིགས་ཏེ་རྣམ་པ་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྦྱུག་བསྐྱེད་གསུམ་ཅི་
 རིགས་ཀྱིས་མཛད་ན། སྦྱིའི་མཆན་ཉིད་རང་གི་ཐོས་མ་གྲུབ་
 པར་གཏན་ལ་ཐབས་ཏེ་གོང་ལྟར་ཆོར་བ་བྱེད་པ་ཉེར་གཞག་

སྒྲོམ། དེ་ལ་བཞེན་ནས་ཀྱན་འབྲུང་གི་གཙོ་པོ་སྟེང་པ་དེ་ཚོར་
 བ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུར་རྟོགས་ནས་ཀྱན་འབྲུང་བདེན་པ་ལ་
 འཇུག་དེ་བཞེན་ཡུལ་སེམས་ལ་དམིགས་ཏེ་རྣམ་པ་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱི་ལོ་མཚན་ཉིད་བདེན་པའི་རང་
 བཞེན་མེད་པར་གཏན་ལ་མཐོང་ཏེ་སེམས་རྒྱུད་པ་ཉེར་གཞག་
 བསྐྱོམས་པས་ན། བདག་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་ཤེས་སྒྲིབ་ཅིག་
 གིས་འཇིག་པར་རྟོགས་ནས་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པའི་ཆེ་བདག་
 ཆད་ཀྱི་དོགས་པའི་སྒྲག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འགོག་བདེན་ལ་
 འཇུག་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་ནས་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ལ་དམིགས་
 ཏེ་རྣམ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད། རང་དང་གཞན་གྱི་དོ་མོར་གྱུར་
 པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་སྤྱི་ལོ་མཚན་ཉིད་ཡོད་མེད་
 སོགས་ཀྱི་མཐའ་གང་དུ་མ་བྱུང་བར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་
 ལ་པའ། དེ་ནས་དམིགས་རྣམ་དེ་ག་རང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟར་བྱུང་
 བྱས་ནས་བསྐྱོམས་ན་ལས་བདེན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་ན་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་
 རྣམས་གཅིག་ཏུ་སྤང་བྱ་དང་དད་སོགས་རྣམས་བྱང་གི་ཆོས་
 རྣམས་ལས་དུ་བསྟེན་བྱ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་སོ་
 ཞེས་གསུངས་ཡོད།

དེས་ན་དངོས་གནས་ལས་ཉམས་བཞེས་གནང་
 འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དང་ཐོག་དེས་པར་དུ་གོང་གི་དམིགས་
 རྣམ་འདི་དག་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཐག་ཆོད་པ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་
 རྒྱུན་དུ་སྒྲོམ་པ་དངོས་སུ་ལག་ལེན་ལ་བཏབ་དགོས་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ཡང་། ཉམས་ལེན་འདི་དག་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དངོས་
 སུ་ལག་ལེན་ལ་ཁྱེད་སྤྱོད་པ་གཞིན་ཐེག་ཆེན་ལས་དུ་དངོས་
 སུ་རྒྱུད་པ་མ་ཟད། དེ་ནས་ཉེར་གཞག་བཞེན་པའི་ཁོར་བའི་རྒྱུ་ལོ་
 གཙོ་པོ་ལོག་སྟེང་གཉིས་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྒྲོ་བཞིའི་གཉེན་
 པོ་ཡིན་པས་མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་
 པ་སོགས་སྒྲོ་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་བཞི་པོ་སྤྱད་དུ་ལྟོག་པར་འགྱུར་
 བ་ཐེ་མི་ཆོས་པས། འདི་དག་ནི་བདག་བདེ་ལོགས་སུ་འདོད་
 པ་ཀྱན་གྱིས་ཐོག་མ་ནས་འབད་འབྲུངས་དགོས་པའི་གནད་

འགག་གཅིག་བྱ་དེ་ཡིན་པར་སྟུམ།

དེ་ལྟར་ལས་ལ་འཇུག་པའི་ཐོག་མར་བསྐྱོམས་པར་བྱ་
 བ་ཆོགས་ལས་རྒྱུད་དུ་འབྲས་བུ་ལུས་སོགས་ཡུལ་བཞི་ལ་
 རང་སྤྱི་ལོ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཟླག་སྟེ་བསྐྱོམས་པས་
 དེ་དག་གི་དོན་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཇི་བཞེན་ཁོང་དུ་
 རྒྱུད་པ་ན། དགེ་སྤྱིག་གི་སྤང་དོར་ལ་སྒྲོ་བའི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་
 རང་བཞེན་ཅན་ཡང་དག་སྤྱོད་པ་བཞི་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་
 སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་བྱེད་པའམ་ཉེས་པ་ལཱའི་གཉེན་པོར་
 སྤྱོད་པའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་དང་ལྟན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱོམ་པར་
 བྱེད་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་སོགས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་དང་
 གིས་འབྲུང་ཞིང་། དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཉམས་བཞེས་གནང་སྟངས་
 དང་སོ་སོའི་དོ་མོ་སོགས་ཀྱང་དེ་དུས་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་
 འདིར་མ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་གཤམ་
 ཉེས་པ་དང་། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་སྤྱོད་པའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་
 ལ་ད་ལྟ་ནས་དོ་སྤྱད་དགོས་ཤིང་། དེ་ནས་ཉེར་གཞག་བཞེན་
 བོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་པོ་ནས་མེད་ན་ཐབས་མེད་ཡིན་པའི་
 གནད་ཀྱིས་རྒྱུད་ཐད་སྒྲོ་བྱུང་བའི་སྤྱི་ལོ་མཚན་ཉིད་ལ་ཡོང་དམ་པ་གོང་
 མའི་གཞུང་གི་འབྲུ་ཆོགས་བཏུས་པ་ལས་རང་གི་སྤྱོད་འབྲས་
 མིན་པ་ནི་སྤྱི་ལོ་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་ལྟོང་ལགས།

མདོར་ན་དགེ་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱོད་གིས་མཚོན་པའི་
 ཆོས་སྤྱིགས་ཀྱི་ཉམས་བཞེས་ཆེ་རྒྱུད་གང་ཡིན་ཡང་རང་ཆོས་
 ད་བར་ལག་ལེན་དུ་མ་བཏབ་ནས་འདི་ལྟར་ལུས་པ་ལས་སྐྱོམ་
 སྤྱོད་པ་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལྟག་སོང་བའི་གནས་ལུགས་
 ཤིག་གཏན་ནས་མེད་པ་བཞིན། ད་བར་དེ་ནས་ཉེར་གཞག་ལྟར་
 ཅམ་ཡང་བསྐྱོམས་མ་སྤྱོད་པའི་བྱས་ཉེས་འདི་ཡང་མ་ཤེས་
 བས་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། རང་ཆོས་སྤྱད་བཞེན་པའི་གཞུང་ལུགས་དག་
 ལས། ལུས་མི་གཙང་བ། ཆོར་བ་སྤྱད་བསྐྱུལ། སེམས་མི་རྟག་
 ཆོས་བདག་མེད་དུ་ལུང་དང་རིགས་པས་གཏན་ལ་མཐོང་བ་ལྟར་
 ཡིད་ཆེས་ཏེ་རྒྱུན་དུ་དེར་བསམ་མཐོང་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གཉོང་
 ཞིང་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དེ་ནས་ཉེར་གཞག་བཞེན་སྐྱོམ་པ་

ཡིན་པས་སོ། །

༣ ་ ཐེག་ཆེན་སྐྱོར་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་སོགས་
ལ་དབྱང་བ།

འོན་ཐེག་ཆེན་སྐྱོར་ལམ་སྤྱི་ལོ་འོ་ཤ་དང་སོ་སོའི་
སྤངས་རྟོགས་སོགས་ཇི་ལྟར་ཞེན། སྤྱིར་བཏང་བྱས་ན། འདིར་
སྐྱོར་ལམ་སྐྱོར་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེད་མེད་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་
སྐྱོར་ལམ་བཞི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བཞིའི་གཉེན་སོར་
རི་ལྟར་འགྲོ་ཚུལ་ལམ། དེ་བཞི་ཡི་དམིགས་རྣམ་མཁ་འཛིན་
སྤངས་ལ་ཚུང་ཟད་གསལ་ཁ་མ་བྱིན་ན་སྐྱོ་གསར་རྣམས་ཀྱིས་
རྟོགས་དཀའ་བའི་གནས་ཤིག་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་པས་མ་ཤེས་
ཤེས་ཁུལ་བྱེད་པའི་རང་གཤིས་ཀྱི་དབང་དུ་ཤོར་ན་ཅི་ཞིག་
བྱེད། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་སྐྱོར་ལམ་གྱི་མཆོད་ཉིད་ནི། ཆོས་
ཉིད་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ་པ་ནས་མདོན་དུ་མ་གྱུར་བར་གྱི་ཐེག་
ཆེན་མདོན་རྟོགས་ཞེས་འཛིན་ན་ཐེག་ཆེན་སྐྱོར་ལམ་གྱི་འོ་ཤ་
སྐྱོ་ཡུལ་དུ་འཕེན་ཏུས་པའི་ཡོངས་གཙོ་དགས་ལ་སོ་ཡོད་ཅིང་
གཞན་གྱིས་ཆོག་དོན་ལ་སྒྲིན་ཀ་བརྗོད་པའི་སྐབས་མི་དབྱེ་
བའི་རྣམ་གཙོ་དཔོན་པར་སེམས།

དེ་ནས་སོ་སོའི་སྤངས་རྟོགས་རིམ་པ་བཞིན་བརྗོད་
ན། ཐེག་ཆེན་སྐྱོར་ལམ་བློན་གྱིས་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པའི་
ཆོས་ཉིད་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ་པས་གཞིའི་རྟོན་ཅན་ཉོན་མོངས་
གཟུང་རྟོག་སྤངས་པ་སྟེ། གཞི་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་
གསལ་སྤང་ཐོབ་པས་གང་ཟག་བདག་འཛིན་མདོན་འབྱུར་བ་
སྤངས། གཞི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དོར་བའི་བཟུང་བ་རང་བཞིན་
མེད་པ་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ་པས་དོར་བའི་ཆོས་ལ་བདེན་འཛིན་
མདོན་འབྱུར་བ་སྤངས་ཏེ་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཅོམ།

ཐེག་ཆེན་སྐྱོར་ལམ་ཅེ་མོས་ལམ་བདེན་གྱི་ཆོས་
ཉིད་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ་སྟེ་ལྷའི་བྱའི་བདུད་བཅོམ་པ་སྟེ། ཟླང་
བྱ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱོད་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ཏེ་
གཉེན་སོའི་རྟོན་ཅན་རྣམས་བྱང་གཟུང་རྟོག་སྤངས། དེའང་ལམ་

གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ་ན་ལྷའི་བྱའི་བདུད་བཅོམ་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ལྷ་བསྐྱེད་རྣམས་པ་ལ་ཞེན་པ་དང་། སྐྱོམ་པ་
ཡིད་འཛིན་གྱི་ཞི་གནས་ལ་ཞེན་པ། སྐྱོད་པ་སྤང་དོར་ལ་ཞེན་
པ། འབྲས་བྱ་རེ་དོགས་ལ་ཞེན་པ། ང་མཁས་ང་བཅོན་གྱིས་
ང་རྒྱལ་བ་སོགས་བཅོམ་པའི་བྱུར་ལྷའི་བྱའི་བདུད་གྱིས་མི་
ཚུགས་པས་སོ། །

ཐེག་ཆེན་སྐྱོར་ལམ་བཟོད་པས་འཛིན་པ་རང་
བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ཏེ་རྩ་བ་འཛིན་རྟོག་པ་སྤངས་པ་སྟེ།
སྟུག་བསྐལ་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ་ནས་
བྱང་སོའི་བདུད་བཅོམ། དེའང་རི་ལྟར་ཞེན། མཉམ་གཞག་
གི་རྟོགས་པ་དེའི་མ་ཟུས་རྩེས་ཐོབ་ཏུ་སྟུག་བསྐལ་བདེན་པ་
བཟོད་ཡུལ་དུ་བྱེད་ནས་སྟུག་བསྐལ་ལ་སྐྱོན་དུ་མི་ལྟ་བར་དེ་
ཉིད་བཟོད་པའི་རྒྱུ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པར་རྟོགས་ནས་བཟོད་པ་
བསྐྱེམས་པས་ལུས་ཀྱི་ན་ཆ་དང་སྟུག་བསྐལ་ཞི་བ་ཐོབ་པས་ན་
བྱང་སོའི་བདུད་བཅོམ་ཞེས་བྱ་ལ། འདིར་བཟོད་པ་ཞེས་བརྗོད་
པ་ཡང་གནད་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་སེམས་ཀྱང་གཞུང་ལས་ནི།
ལས་ཉོན་གྱིས་ངན་འགྲོར་མི་སྟེ་བའི་བརྟག་མིན་འགོག་པ་ཐོབ་
ཅིང་གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་སྟེ་མེད་དོན་ལ་བཟོད་པས་ན་བཟོད་
པ་ཞེས་གསུངས་ཡོད།

ཐེག་ཆེན་སྐྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གིས་ཆོས་
བཏགས་ཡོད་ཅེས་ཡང་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་ཏེ་བཏགས་
འཛིན་རྟོག་པ་སྤངས་པ་སྟེ། འགོག་བདེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་
གསལ་སྤང་ཐོབ་ནས་ཆོས་བཏགས་པ་ཅེས་དུ་ཞེན་པའང་སྟོག་
ནས་སྤང་ལས་ཉོན་གྱི་སྟེ་འཆི་མི་འབྱུང་བས་འཆི་བདག་གི་
བདུད་བཅོམ་ཞེས་བྱ་ལོ། །

མདོར་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱོར་ལམ་བཞིའི་དམིགས་
རྣམ་འདི་ལྟར་རོང་སྟོན་ཆོས་རྩེའི་ཟབ་དོན་གནད་ཀྱི་སྒྲ་འོད་
ལས་བཤད་པ་ལྟར་གོ། ད་བཟོད་རྣམ་རྟོག་བཞི་བ་བཏགས་
འཛིན་རྟོག་པའི་ངོས་འཛིན་སྟོགས་གཞན་ནས་བཤད་པ་ལྟར་

བཏགས་པ་ཙམ་འཛིན་པའི་སྐོར་ལོང་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ལ་
 རོས་བརྒྱུ་རྒྱ་མ་ཡིན་པར། རོང་སྟོན་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་
 ལུགས་ལས། ཆོས་དང་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་ཙམ་དུ་འཛིན་
 པའི་རྣམ་རྟོག་ཉིད་ལ་འདོད་པ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་སྦྱོར་ལམ་
 ཆོས་མཆོག་གིས་བྱེད་པར་བཤད་པའི་སྤང་གཉེན་གྱི་འགལ་
 མཆམས་ལ་མི་སྤོངས་པར་འགྱུར་རྟེ། འདི་ལྟར་འཆད་དུས་
 སྤང་གཉེན་འཛིན་སྤངས་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཆེས་གསལ་པོར་
 བྱས་པའི་བྱིར་རྟེ། སྤང་བྱ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་ཆོས་
 བཏགས་ཡོད་ཙམ་དུ་དམིགས་པའི་ཞེན་སྟོ་ཡིན་ཞིང་གཉེན་པོ་
 ཆོས་མཆོག་གི་མཉམ་བཞག་དེ་ཆོས་བཏགས་ཡོད་ཙམ་ཡང་
 མི་དམིགས་པའི་ངེས་ཤེས་ཡིན་པ་གསལ་བས་སོ། །

དེ་ལས་གཞན་དུ་ཆོས་དང་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་
 འཛིན་པ་མི་དམིགས་པ་བཟོད་པའི་རྣམས་ལ། དེ་དག་བཏགས་
 ཡོད་ཀྱི་འཛིན་པ་མི་དམིགས་པ་ཆོས་མཆོག་གི་རྣམ་པ་ཞེས་
 པ་ཙམ་ཞིག་བཤད་ཅིང་གོ་ནས་བསྐྱེད་ན། རྣམ་རྟོག་བཞི་བ་དེ་
 དར་ལྷིག་པ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་བཏགས་འཛིན་ལ་རྣམས་
 ཡོད་དུ་ཞེན་པའི་རྣམ་རྟོག་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་གཤོན་མི་ཟ་སྟེ།

ངེས་དང་སྦྱོར་འདོགས་ཞེན་ལུལ་གཅིག །

འཛིན་སྤངས་ཐད་དུ་བྱིར་ན་སེལ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་དང་ཆོས་མཆོག་གཉིས་
 སྤང་གཉེན་དུ་སོང་བའི་ངེས་ཤེས་དང་སྦྱོར་འདོགས་ཡིན་པས་
 དམིགས་པ་གཅིག་ལ་འཛིན་སྤངས་དངོས་འགལ་ཡིན་དགོས་
 པ་གང་ཞིག ཞེན་ལུལ་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་འཛིན་པ་བྱས་ནས་
 རྣམ་པ་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ་ཙམ་ཆོས་
 མཆོག་ཏུ་བཤད་ཅིང་གོ་འདུག་པས་སོ། །

དེས་ན་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་མཉམ་
 བཞག་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་ཙམ་ཡང་མི་
 དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་སྦོལ་ངེས་པར་གོ་དགོས་སོ། །

༤༽ བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སྟོམ་པའི་སྦྱོར་ ལམ་མཉམ་བཞག་སྟོ་རིགས་གང་ཡིན་དཔྱད་ལ།

འོན་འདི་རྟོག་རྟོག་མེད། ཆད་མ་ཆད་མིན་སོགས་
 སྟོ་རིགས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོན་བྱོན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 ལུང་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་སྤྲོངས་ཅི་རིགས་བྱངས་ནས་རྣམ་པ་སྦྱ་
 ཆོགས་གསུངས་པ་ལས། ཏ་ལམ་གསུང་དབྱངས་གཅིག་ཏུ་
 བསྐྱགས་པ་མེད་པས་འདི་ནི་ཆེས་ཁ་ཆོན་གཙོད་དཀའ་བའི་
 ཟབ་གནད་ཅིག་ཏུ་གྱུར་འདུག་ཀྱང་། རང་གི་བསམ་ཆོད་ལྟར་
 བྱས་ན་ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་ཆེན་པོས་གསུངས་པ་ལྟར་པལ་
 ཆེར་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཡིན་པར་འདོད།

དེ་ལྟར་ན་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མའི་དགོངས་པ་དང་
 འགལ་བར་འགྱུར་རྟེ། དུམ་དོན་རབ་གསལ་ལས། འདི་རྗེས་
 དཔག་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། རྟགས་ལ་བཞེན་ནས་བསྐྱབ་
 བྱ་དང་པོར་རྟོགས་པའི་སྟོ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ལ། དེ་སྤྱད་ཅིག་
 གཉིས་པ་པན་ཆད་ནས་བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་ ཞེས་
 དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་ཐེག་ཆེན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་སྟོམ་
 པའི་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་བཞག་ནི་བཅད་ཤེས་ཡིན་རྟེ། གཅིག་དུ་
 བལ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ལས་སྤང་བ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་
 པའི་རིགས་རྒྱན་སྟོམ་པར་བྱེད་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་
 གསུངས་པས་སོ་ཞེ་ན། དེར་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་ཡོད་པའི་
 རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མའི་དགོངས་པ་དང་འགལ་བར་
 དོགས་པའི་དངངས་སྒྲག་ཅི་ཞིག་དགོས་རྟེ། དུམ་དོན་འདི་ནི་
 གཙོ་བོ་རོང་ལྷིག་ཆོག་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་སྤངས་ཏེ་སྟོ་བ་
 དཔོན་སེང་བཟང་ལྟར་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོར་པའི་
 དབྱ་མ་པར་བཀལ་བའི་སྐབས་ཡིན་པས། འདི་དག་ནི་དེའི་
 ལུགས་ལྟར་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་པ་ལས་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་
 ཀྱིས་སྦྱོར་ལམ་དེ་ཆད་མིན་དུ་མི་བཞེད་དེ། དེས་རང་ལུལ་

བདག་མེད་པའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེས་བདག་མེད་གསུམ་པོ་དོན་སྤྱིའི་སྟོན་པ་རྟོགས་པའོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བཀའ་འབྲེལ་གཏེར་གྱི་ཁ་འབྲེད་དེ་རང་གི་བཞེད་
 དགོངས་རྒྱལ་མ་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེ་ཉིད་ལས་
 ཐེག་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོར་ལས་རྒྱལ་
 བེ་སྟོན་པའི་འདུན་གྱི་རྟོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་
 གསུམ་པོ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་གསུངས་པ་འདི་མཇལ་ན་སྟོངས་པ་མི་དྲངས་པའི་རྒྱ་ཅི་
 ཡང་མེད་ལ། ད་དུང་འདི་ལས་ཁ་གསལ་ཞིང་དཔུང་བཅན་པའི་
 ལུང་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་ལྗོངས་དགོས་ན།

དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ།
 གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་
 དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་པ་འཇལ་དེའི་རྒྱན་སྟོན་པའི་སྟོན་
 པའི་ཕྱིར།

རྟོགས་ཀྱང་མཁུན་སྒྲ་མའི་ལུང་གིས་བྱུང་སྟེ།
 བཀའ་འབྲེལ་ལས། དེ་དག་བདག་མེད་གསུམ་པོ་དོན་སྤྱིའི་
 ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྟོན་པའི་ཞེས་པ་དང་། ཡུམ་དོན་ལས།

གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་ལས་སྒྲ་བ་
 བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རིགས་རྒྱན་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སྟོན་
 ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱུང་བ་སྟོན་དུ་མེད་ལ།

ཁྱབ་པ་ནི་ཆོས་རྗེ་རིང་སྟོན་ཆེན་པོས་བསྐྱབས།
 དེའང་རི་ལྷར་ཞེན། ཟབ་དོན་གནད་ཀྱི་རྒྱ་འོད་ལས། སྟོར་ལས་
 དེ་དག་སྟོར་རིགས་ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་གང་དུ་བཟུང་བར་བྱ་
 ཞེན། རྟོག་གེ་པ་ལྷར་ན་རྟོགས་ཐེན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་དྲན་
 པ་ཡིན་ཞིང་ཆད་མ་མེན་ནོ་ཞེས་བཞེད་ལ། དབུ་མ་པས་ནི་
 ཆད་མ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

མི་བསྐྱུ་བ་ཙམ་གྱིས་ཆད་མར་བྱུང་གྱི། ཡུམ་སྐར་
 མེད་གསུང་དུ་རྟོགས་པ་ནི་མི་དགོས་སོ། །

ཆད་མའི་སྐད་དོད་བྲམ་ན་ཞེས་པའི་བྲ་ནི་རབ་དང་
 སོ་སོ། ད་དུང་དང་པོ་སོགས་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་པ་ལས།

རྟོག་གེ་པས་འདིར་དང་པོ་ལ་འཇུག་པར་བཞེད་ལ། དབུ་མ་
 པས་རབ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པས་རབ་ཏུ་འཇལ་བས་ན་ཆད་
 མ་ཞེས་བྱའོ། །

འོན་ཅིང་སྟོན་པས། མཛོན་སུམ་ཆད་མ། རྗེས་
 དཔག་ཆད་མ། དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཆད་མ། ལུང་ཆད་མ་དང་
 བཞིར་བཤད་པས། འདིར་ཆད་མ་བཞི་ལས་གང་བཟུང་ཞེ་
 བ། རྗེས་དཔག་སྟེ། རྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་
 རྟོགས་པའི་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་འདུན་པའི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་
 རོ་ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ཞིབ་མཇལ་གནང་ན་ངས་འདིར་
 རྒྱས་པ་ལྷར་ཡིན་པའི་ངས་ཤེས་ཤོངས་ངས་རེད་སྟེ།

འོན་གོང་ལྷར་རིང་སྟོན་ལས་སྟོན་པའི་སྟོར་ལས་
 འདི་སྟོན་པའི་འདུན་གྱི་རྟོག་སྟོན་རིགས་སུ་གསུངས་
 བ། འཇལ་མཁོན་ས་སྐྱ་བཤ་ཆེན་གྱི་དགོངས་དང་མི་མཐུན་
 པར་འབྱུང་ཏེ། ཐུབ་པ་དགོངས་གསལ་ལས། དེས་འབྲེད་ཆ་
 མཐུན་བཞི་པོ་སྟོན་པའི་གང་དུ་འདྲ་ཞེན། ཞེས་པ་ནས་དྲན་པ་
 དཔུང་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འདོད་པ་ནི་རྟོག་གེ་པའི་ཞེས་པ་ཐད་དོ་
 ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྒྱལ་འབྲེད་མཛོན་སུམ་དང་ཡིད་དཔྱོད་དུ་
 འདོད་པ་སོགས་བཀག་ནས། དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་ཤེས་རབ་
 གསུམ་གྱིས་གོམས་པར་བྱས་པའི་རང་རིག་མཛོན་སུམ་ཡིན་
 ཏེ། དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གོམས་པའི་རང་རིག་
 བཞིན་ནོ། །

ཞེས་སྟོར་ལས་བཞི་རང་རིག་ཏུ་གསུངས་འདུག་
 པའི་ཕྱིར་ཞེན། ཡུམ་དོན་རབ་གསལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་མཇལ་
 སྟོང་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་དེར་འདི་ལ་དོགས་སྟོང་གནང་ཐེན་
 པས་ཐེ་ཆོས་དགོས་དོན་མེད་མོད། བཀའ་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་
 པ་ལ་སྐར་ཏེ་འདི་དང་ཀྱང་མཁུན་སྒྲ་མའི་དགོངས་པ་གནད་
 གཅིག་དུ་བྲལ་པའི་ཚུལ་ཅུང་ཐད་རྒྱས་ན། འདིར་ས་བཤ་གྱིས་
 རང་རིག་ཡིན་གསུངས་པ་ནི་དོན་དུ་སྟོར་ལས་ཁ་ཕྱིར་བསྐྱས་

ལ་ཞེན་སྒོ་ཡིན་ཡང་ཞེན་པའི་ཆ་ལས་དུ་མི་འགྲོ་བའམ་མི་
འཛོག་པར་མཐར་ཞེན་བཀག་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཡིན་
པས་དེ་ལ་དགོངས་ནས་རང་རིག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ནི་གཏེར་གྱི་ཁ་འབྲེད་ལས་སྒྲོར་ལས་འདིར་བསྟན་གྱི་རྟོག་པ་
ཡིན་ཞེས་པ་དང་། འདིར་བསྟན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་སྒྲོར་ལས་ཡིན་
ཞེས་པར་ནི་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། འདིར་བསྟན་གྱི་རྟོག་པ་ནི་མངོན་
པར་ཞེན་པའི་ཆ་ནས་འཛོག་དགོས་ཤིང་སྒྲོར་ལས་ནི་མངོན་
ཞེན་བཀག་པའི་ཆ་ནས་འཛོག་དགོས་པའི་བྱིར་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་སྒྲོར་ལས་དེ་སྒྱིར་ཞེན་སྒོ་ཡིན་ཡང་ཞེན་པའི་ཆ་ནས་
རྣམ་རྟོག་ཏུ་འཛོག་པ་ལས་ལས་དུ་མི་འཛོག་པར། རྟག་མི་རྟག་
སོགས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་ལ་མངོན་ཞེན་བཀག་པའི་ཆ་ནས་ཐེག་ཆེན་
སྒྲོར་ལས་དུ་འཛོག་པའི་ཚུལ་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་གསུངས་
པ་དང་གཞན་གཅིག་དོན་གཅིག་ཏུ་བབ་པ་ནི་ཐོས་བསམ་
ཀྱི་འཇུག་པ་ཡངས་པ་སུས་ཀྱང་མཐེན་དེས་ལྟར་ཡིན་ཞིང་།
སྒྲོར་ལས་དེ་མཐར་ཞེན་བཀག་པའི་ཆ་ནས་འཛོག་དགོས་པའི་
ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས།

དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །
བདེན་པའི་རྟོན་ཅན་དེ་ཡིན། །
རྣམ་པ་མངོན་ཞེན་ལ་སོགས་པའོག། །
ཅེས་པ་འདི་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །

སྒྱིར་འདི་དག་ལ་མཁས་བླ་བ་གོང་མ་མང་པོས་
ལུང་རིགས་ཀྱིས་བཀྲལ་བཟླ་མཐའ་ཡས་པ་གནང་ཡོད་པས་
དེ་དག་གི་འགྲོས་ལ་གཞིགས་ཏེ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱར་སྒྲུབ་ན།
ཐལ་དག་གི་བྱེད་བས་བརྒྱན་པའི་ཡིག་ཆོགས་མང་པོ་འབྲི་
བ་ལ་ངལ་བ་མེད་ཀྱང་། གྲིས་པས་སྒྲུ་ལ་ཡང་དགེ་མཉམ་ཡོང་
མི་སྲིད་པ་མ་ཟད་འགའ་ཞིག་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་དུ་ཡང་
འགྱུར་སྲིད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བདག་ནི་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོ་ལ་
བལྟ་བའི་སྒྲོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་དཔྱད་ཡོང་རྣལ་

མ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཁར། གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་གདམས་པ་
གཅིག་ཏུ་ཤར་བའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཞིག་མ་ཡིན་ཡང་། རྒྱན་དུ་
སྒོ་བ་དཔོན་རྣམ་པས་ཞལ་མཆིད་གནང་བ་བཞིན་རང་གི་མེ་
ཏོག་གང་ལ་སོག་པའི་ལྷ་སྒྲུལ་ལ་དགའ་མོས་ཡོད་པ་ཙམ་ལས།
མཁས་བླ་བ་གོང་མ་ལ་རེས་སུ་བཅད་པའི་ཕྱོགས་སྒྲུང་ནི་དེ་
བས་མེད་བས་ཀྱན་མཐེན་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེན་ལུལ་
བྱས་ནས་འཐད་ཕྱོགས་ཙམ་སྦྱང་བ་ལས་སུན་འབྲེན་གྱི་ངལ་
བ་ཐེག་མེན་ལ་རེ་ལྟོས་མ་བྱས་པ་ཡིན།

ད་དུང་རྒྱ་མཚན་གཅིག་ནི་རང་ཉིད་ལ་ཐོས་བསམ་
ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ལམ་གྱི་སྤོང་བ་གཏན་ནས་མེད་
པས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་
ཀྱིས་འབད་བ་བཀྱིས་ནས་བཟང་བྱ་བ་ཅུ་ལྷག་ལྷག་འདས་ཟེན་
ཡང་། ད་ལྟ་བུར་བལྟ་བྱེད་དུས་སྒོ་མཐ་པ་ཞིག་ལ་ངས་ཐོས་
བསམ་བྱེད་ཚུལ་དེ་ནི། ལམ་མཁའི་མེ་ཏོག་གི་རྩི་བཟང་། མོ་
གཤམ་གྱི་བྱ་མོའི་མཛེས་སྤྱུག རེ་བོང་ར་ཡི་རྩོད་བལ་སོགས་
ལ་དབྱང་པ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པར་སོང་ནས། རྒྱུད་ལ་ཐོས་
བསམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལམ་རིམ་སྤྱོད་གཅིག་ཀྱང་མ་སྒྲིལ་པ་མ་ཟད།
ཐ་ན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོ་དང་པོ་ཆོགས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཅི་འདྲ་
ཡིན་པ་དང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ལག་ལེན་གང་དག་ཡིན་མིན་སྒྲོར་
ལ་མཐོ་བསམ་གཏན་ནས་འཁོར་སྤོང་མེད་པ་ལྟར་དེས་ཤེས་
ཅན་མི་འདུག་པས། ཅུང་ཟད་ཡིད་སྒྲོ་བཅས་སྒྲུངས་
ཟེན་པའི་གཞུང་ཆོགས་ནས་ཆོགས་སྒྲོར་སྒྲོར་ཐེངས་གཅིག་
བསྐྱར་སྒྲོག་བྱས་པ་དང་སྒྲགས་རང་གི་ཟེན་ཐོའི་ཚུལ་དུ་འདི་
ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་པས། ལམ་གྱི་གནད་གསུང་འབྲུག་པའི་
རིགས་ཅེས་ཀྱང་ཡོད་དེས་པས་མཐེན་ལྟར་སྒྲོག་པ་པོ་རྣམས་
ཀྱིས་ཡིག་དག་ཅི་རིགས་ནས་བཀའ་སྒྲོབ་གནང་བའི་རེ་བ་དང་
ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པས་དེ་བཞིན་དགོངས་ཚུབ་ཡོང་བ་
ཞུ་རྒྱུ་བཅས་སོ། །

༥༽ མཐར་སློན་ཆོག་གིས་མཇུག་བསྟུ་བ།

རོང་སློན་ཟླ་མེ་དང་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མ་ཡི། །
 མདོ་བྱུགས་གསུང་རབ་པལ་ཆེར་ཐོས་པ་ཡི། །
 བསྐྱལ་བ་བཟང་པོའི་འོད་སྒྲུང་ཤོག་པ་དེས། །
 སློ་ཡི་ཐུན་པ་ཅུང་ཟད་བསལ་སོང་སྟེ། །

 དེ་ཡི་བདག་ཆེན་སློན་གྱི་ལས་སློན་དང་། །
 བཞེས་གཉིན་རྣམས་ཀྱི་གཟིགས་སྐྱོང་ཉིད་ཡིན་པས། །
 དེ་དང་དེ་ཡི་བཀའ་འདྲིན་སྲིད་མཐའི་བར། །
 བརྟེན་དུ་མེད་ལ་འདྲིན་བཟོ་བསྐྱེད་པར་ཤོག། །

 གཞུང་ལུགས་ཐབ་མོ་རྣ་བར་ཐོས་པ་ཡིས། །
 བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་ལམ་རིམ་སེམས་ལ་འཇགས། །
 དེས་འབྱུང་བྲག་པོས་ལམ་ལ་བསྐྱལ་བས། །
 ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་རུ་སོན་པར་ཤོག། །

 དེ་ནས་མཐོང་དང་སློམ་པའི་མདོན་རྟོགས་རྣམས། །
 རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་དེ་ལུས་ཅན་མ་ལུས་པ། །

མ་སློན་སློན་ཅིང་སློན་པ་བསྐྱལ་བའི་བྱིར། །
 འཁོར་བར་གནས་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་ཤོག། །

 འདི་དང་འདི་འབྲའི་རྣམ་དཀར་དགའ་བའི་ལས། །
 རང་དང་གཞན་གྱིས་བསགས་པ་མི་སྡེད་པས། །
 ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མའི་བྱུགས་ཟླ་ཉིད་བསྐྱལ་ཏེ། །
 ཤོག་པར་འབྱུན་པའི་འགྲོ་ཀུན་སློལ་བར་ཤོག། །

 གཤམ་པའི་གཟའ་ཡིས་ལང་ཆོ་མ་ཟེན་གྲོང་། །
 རང་འདྲིན་ཐུན་པའི་རྩ་བ་གཏན་བཙུག་སྟེ། །
 འདིར་སྒྲུང་སྲིད་པའི་ཕུན་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ལ། །
 ཆགས་ཞེན་འཁྲི་བ་ཆོད་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོ་བས། །

 རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་གྱིས། །
 སློན་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་བཞིན་མི་འབྲུབ་ཀྱང་། །
 འདི་དང་འདི་འབྲའི་གནས་ཀྱི་བསྟོ་སློན་གྱི། །
 སློན་འབྲས་མཐའ་དག་ཐུར་དུ་འབྲུབ་པར་ཤོག། །

དཔལ་མཛད་ས་འགན་བུལ་བོད་རྒྱལ་བྱང་ཚུབ་རྒྱལ་མཆན་མཆོག་སྐྱེང་བ།

འདིར་དཔལ་མཛད་ས་འགན་རྒྱལ་བུལ་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་ས་སྤྱོད་མི་རྒྱུ་བྱང་ཚུབ་རྒྱལ་མཆན་མཆོག་སྐྱེང་བར་བྱ་བ་ལ་
ཅུ་བའི་ས་བཅད་གཙོ་བོ་གསུམ་སྟེ། ཁོང་གི་མི་གཞི་དང་བྱང་ཆོས་སྐྱེང་བ། ལེགས་སྤེལ་གསར་བཅོས་སྒྲོར། བག་བྱའི་གདུང་
རྒྱུད་ལ་གཞིགས་སྤངས་བཅས་ཡིན་མོད། དགོས་དབང་གིས་རྒྱང་ས་དང་ཕག་བྱ་མདོ་ཅམ་བཤད་པ་དང་། མི་རྒྱུ་བྱང་ཚུབ་རྒྱལ་
མཆན་མཆོག་དོ་སྤྱོད་སྤྱིང་བསྐྱུས་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་རྒྱལ་དུ་བཤད་པར་བྱའོ།

ས་བཅད་དང་ལོ། ཁོང་གི་མི་གཞི་དང་བྱང་ཆོས་སྐྱེང་བ།

འདི་ལ་ནང་གསེས་རིམ་པ་བཞིར་དབྱེ་བ་ནི། རང་བདེན་གཙུག་ཡུལ་དང་བཀའ་བློན་བསམ་ཤེས་མཛད་
ཚུལ། གོ་སྐབས་དམ་འཛིན་དང་རང་བབ་ཁུར་ལེན་མཛད་ཚུལ། དཔལ་བོའི་སྤྱིང་སྤྱོད་ས་དང་རང་ཚུགས་
བརྟན་བཞིན་ལུགས་། དབྱང་ཞིབ་ཟབ་ནན་དང་ལེགས་སྤེལ་གསར་བཅོས་མཛད་ཚུལ་བཅས་མཛད་པ་
གསུམ་དང་ལུགས་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྐྱེང་བྱ་ཡིན།

༡༽ རང་བདེན་གཙུག་ཡུལ་དང་བཀའ་བློན་བསམ་ཤེས་མཛད་ཚུལ།

དེ་ཡང་ཕག་བྱ་བྱང་ཚུབ་རྒྱལ་མཆན་ཁོང་ལ་(འོག་ནས་བྱང་རྒྱུ་ཞེས་བསྐྱུ་རྒྱུ་ཡིན།)རང་བདེན་མ་ཡིན་
པའི་ལས་ལ་ཁ་གཏད་གཙོག་པའི་སྒོ་སྤོབས་ཤིག་ལྟར་སྤྱོད་ས་སམ་སྤྱོད་རྒྱུ་དུས་ནས་ཡོད་པར་འདུག་སྟེ།
དཔེར་ན། ཁོང་ས་སྤྱོད་པེབས་སྤྱོད་ས་ལས་ནས་ཞབས་འབྲིང་བོད་འདེད་ཆོས་ཁོང་ལ་ཁ་ཟས་དུས་ཐོག་དུ་
མ་སྤྱོད་པར། “ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་ས་ལ་རྟོག་པས་ནས་བོད་བྱ་འདེད་མི་ཆོ་བརྒྱུད། ང་ས་སྤྱོད་མི་འགྲོ། མར་ལྟོག་

པ་ཡིན་བྱས་པས། ཁོང་ཚོས་བྱུག་བཅུ་ལ། བཟའ་ཚུ་དུས་སུ་སྟེར། གང་གསུང་བསྐྱབ་ཟེར་བའི་དམ་བཅས།”^[1] ཞེས་པ་ལྟར་ཁོང་ལོ་ན་གཞོན་པའི་དུས་ནས་དང་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ལས་ལ་ངོ་ཚྭ་དྲག་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། གཞན་གྱིས་དབང་ཡོད་ཐུབ་ཆོད་ལ་གཉའ་མི་སྐྱར་བར་ཉག་ཏུ་བདེན་པ་ཁོ་ནའི་རྩེ་སུ་འབྲང་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བྱིས་སུ་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བཟང་གིས་གཡའ་པག་ཐང་གསུམ་མངའ་ཕྱེ་གཅིག་ཏུ་བཅོས་ཏེ་ཁོང་གསོད་པའི་ཅིས་བཏང་ནས། ཁོང་དང་པག་གྲའི་མི་རྣམས་འཛིན་བཟུང་བྱེད་སྐབས་ཀྱང་ཁོང་གི་དབྱེ་ཚུ་ལ་ལ། “དེ་ཉིད་སྒོ་མ་བདེ་ནས། ང་ཞོར་བ་ཞེ་ཡིན་བསམ། བསམ་མཐོ་བཏང་དུས། ང་མ་ཞོར། ཁོང་དང་རྣམས་ཞོར་བ་ཡིན་འདུག”^[2] ཅས་ཁོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་བཟང་པོ་མེད་སྟེ་དེ་ལོགས་ཉེས་དཔྱེད་ཀྱི་ལམ་ནས་དང་བདེན་གཙན་ཏུ་བཀྱར་བ་དང་། གཞན་གྱིས་དེ་ལ་རྟོག་རྩིས་བཏང་ཡང་གོ་མ་གང་གིས་བསྐྱར་མེད་པར་རང་ལ་ཐོབ་འོས་པའི་བདེན་པ་དེའི་ཆེད་དུ་ཆོ་སྲོག་གི་གཏུགས་གཤེར་བྱས་པ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་མཛད་རྩེས་བཞག་ཡོད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་རང་ལ་མན་འདོགས་མཁན་གང་དེར་འིན་མཛོད་དང་བཀའ་འདྲིན་བསམ་ཤེས་བྱེད་པའི་བོད་རིགས་སྤྱི་སྟོན་གྱི་གོ་མས་གཤིས་བཟང་བོ་དེ་འདྲའི་མངའ་འདུག།

དཔེར་ན། “ ལྷ་མའི་(བདག་ཉིད་ཆེན་པོ) ཞལ་ཏས། ཁྱོད་རིན་པོ་ཆེ་བྱེད་དམ། ཁྱིད་པོ་བྱེད་གསུང། རིན་པོ་ཆེ་བྱེད་ཞུས་པས། རིན་པོ་ཆེ་མི་ཡོང་བས། གཡུལ་རྒྱལ་སྤོབས་གསུང། ར་ཞིང་བྱིས་བསམ་སྒོ་བཏང་ཅ་ན། ལྷ་མ་དེ་རྟོག་ཆེ་འཆང་དངོས་སུ་འདུག མཛོན་པར་ཤེས་པ་མངའ་བ་ཡིན་པར་འདུག་བསམ་ནས། མོས་གྲུས་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པ་སྤྱིས།”^[3] ཞེས་དང་། ལྷག་པར་ལྷ་མ་མཉམ་མེད་པའི་བཀའ་འདྲིན་དབྱེ་ཚུ་ལ་ནི། “ད་ལྟ་ཡར་བཅད་དུ་བྱ་བ་ཀྱན་མ་འཛོལ་བ་དང་། བཟང་དུ་སོང་བ་འདི། ལྷ་མ་མཉམ་མེད་ཆེན་པོའི་སྤྱི་ཡིན།”^[4] ཞེས་གསུངས། ལྷ་མ་ཁོང་གི་དྲུང་ནས་ཆོས་གཅིག་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདིག་རྟོག་གི་བྱ་བ། ཚུ་ལེན་གང་རེས་དང་། ཤིང་འབྱུང་ལྟོ་བསྐྱོད། མདའ་རྩོམ་ཆོངས་གསུམ་རྒྱག་སྟངས། ཆོགས་དབྱུས་སུ་གཏམ་ཤོད་སྟངས། མང་པོའི་དབྱེ་ཚུ་སྟངས་ཡན་བསྐྱབས་པས་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་བ་ཡིན་གསུངས།

ཡང་ས་སྤྱིའི་བཀའ་ལྟར་ལྷ་མ་མཉམ་མེད་པ་ཆེན་པོ་གཡའ་པག་འདུམ་དུ་བྱོན་སྐབས་བྱང་རྒྱན་གྱིས་ལྷ་མའི་བཀའ་འདྲིན་བསམ་བཞིན་རང་ཉིད་ལ་བདེན་ཁ་ཡོད་ཀྱང་ལྷ་མར་མི་ཁ་སྟོག་ཡོད་དགོངས་ཏེ། ད་ཐེངས་ལྷ་མ་བྱོན་པས་གཡའ་བཟང་བར་རྒྱལ་ཁ་ཅམ་བསྐྱར་ཆོག་ཞུས་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ཡང་ལྷ་དཔོན་རྒྱུད་པའི་འིན་ཅམ་བསམ་པ་མིན་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་འཁོར་གཡོག་གི་འིན་ཡང་དུས་རྒྱུན་གྱགས་ལ་འདོགས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཁོང་གི་གསུང་ཚིག་གི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཉོར་གཞོན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་དཔལ་རིན་སོགས་ཀྱི་བྱས་རྩེས་ལ་ཡི་རང་བསྟགས་བརྩོད་ཀྱིས་རང་ལ་སྒོ་གཏོད་བྱེད་མི་རྣམས་བྱམས་པས་སྤོང་ཞིང་སྤྱོད་ཀྱིས་འཆོ་བར་བྱེད་པ་དང་། མི་རྒྱུད་ནས་མི་རྒྱུད་པར་བདག་སྤོང་བྱེད་དགོས་ཚུ་ལ་གསུངས་པ་དང་བྱས་རྩེས་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་རྩེས་སུ་རྩོང་མཁར་སོ་སོའི་དཔོན་ལ་བསྐྱོས་པ་སོགས་འིན་བཟོ་སྒོ་མེད་གནང་ཡོད་པ་ལས། རང་ལ་གོ་གནས་མེད་དུས་གཞན་ལ་ངོ་དགའ་སྤེལ་ལང་དང་། གོ་གནས་མཐོ་སར་སྤེལ་ཆེ་ཆུ་བརྒྱལ་བ་དང་ཟམ་པ་བསྐྱར་ཞེས་པའི་དཔེ་ལྟར་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་འིན་བྱས་པ་དག་མི་བསམ་པར་དཔོན་ཉམས་དོད་ནས་བཞུགས་མཁན་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་ནོ། །

[1] རྒྱུད་ཀྱི་པོ་ཏི་བསེ་དུ་རྒྱས་པ། ༡༩༤༤ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། འོག་གངས། ༡༣༣
 [2] རྒྱུད་ཀྱི་པོ་ཏི་བསེ་དུ་རྒྱས་པ། ༡༩༤༤ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། འོག་གངས། ༡༣༣
 [3] རྒྱུད་ཀྱི་པོ་ཏི་བསེ་དུ་རྒྱས་པ། ༡༩༤༤ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། འོག་གངས། ༡༣༣
 [4] རྒྱུད་ཀྱི་པོ་ཏི་བསེ་དུ་རྒྱས་པ། ༡༩༤༤ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། འོག་གངས། ༡༣༣

ཁ། གོ་སྐབས་དམ་འཛིན་དང་རང་བབ་ཁྲ་ལེན་མཛད་ཚུལ།

སྤྱིར་ཁོང་ཉིད་ཐུགས་གཤིས་ཅུང་ཅུང་པོ་ཡོད་ཀྱང་བསམ་པ་བཟང་ཞིང་པན་སེམས་ཆེ་བ། གཞན་གྱི་རྒྱ་ལོར་གཞིས་ཁྲིམ་སོགས་ལ་ཉམ་སེམས་མེད་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་འཁོར་གཞིས་དང་རང་ཉིད་ལ་ཐོབ་འོས་པའི་གོ་སྐབས་དག་གི་ཐད་དེས་པར་བརྩོན་སེམས་དང་བཅས། རང་ལ་བབ་པའི་འགན་འཁུར་དུ་སྒྲངས་ཏེ་གོ་སྐབས་དམ་འཛིན་གྱིས་རང་ཉིད་དམ་དཔལ་མག་མོ་བྱ་པའི་ལ་རྒྱ་དང་རྒྱལ་ཁ་རྩོད་ལེན་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན།

ཁོང་གིས་གོ་སྐབས་རྩོད་ལེན་གནང་སྐབས་ལ་ཆ་མཚོན་ན། ཁོང་གསང་བའི་ཚུལ་གྱིས་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བཟང་བས་བརྩོན་ནས་གྲོལ་མེས་འཁོར་ནས་ལ་གཞིས་ཀ་མ་སྤྱད་པར་བསྐྱུགས་པའི་དང་སྤྱགས། “ཁ་མཆུ་འདི་མཐར་མ་ཐོན་བར་དུ། ཁྱིད་དཔོན་སྤྱི་བཟའ་པ་གང་གིས་ཀྱང་། ཆོས་བྱེད་པ་སྤྱད་དང་། ཉེན་སྤྱད་མ་འདོན་ཅིག་བྱས་ནས་ཐག་བཅད།”^[5] གསུངས་པ་བཞིན་ལུགས་ཆ་ཐོག་ཏུ་བརྟུང་དགོས་ཞེས་པའི་དཔེ་ལྟར་ཁོང་གིས་དམངས་སེམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་བའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་དམ་འཛིན་གྱིས་དབྱ་བོས་གང་ཡིན་འདི་ཡིན་མཁེས་པའི་མཚམས་ལ་དབྱུང་ལུགས་བྱངས་ཏེ། གཤམ་བཟང་བའི་གཞིས་དཔོན་སྤོན་སྤྱད་སྒྲངས་པའི་འཕྲོ་རྒྱུས་སྤངས་པས་མ་ཆད། རིང་པོར་མ་འགོར་བར་ཐང་བོ་ཆེར་ཡང་དབྱུང་འཇུག་བྱས་ཏེ་གཞན་གྱིས་དོ་ཆུ་མེད་པའི་ཆད་ལ་སོན་པར་བྱས། ད་དུང་ཁོང་གིས་ཐམས་ག་བསྐྱེད་པ་དང་སྤྱེ་ཏུ་གདོང་ལ་བརྟུང་བརྒྱུ་པ་སོགས་དོན་ཆེན་གཅིག་གི་ཐད་གོ་སྐབས་དམ་འཛིན་དེ་འདྲ་ཞིག་གནང་བུམ་མེད་ཆོ། ལོ་རྒྱུས་སྤྱང་གི་མིང་བྱང་བཞིན་པོ་འདི་དང་སང་མཐོང་རྒྱ་མེད་ཅེས་བཤད་ཆོག་པ་ཞིག་རེད། ཡང་ཁོང་གི་གཤིས་ཀ་ཞིག་ནི་དཔོན་ས་ལ་ཉམ་སེམས་དང་ཡིད་སྤོན་དེ་འདྲ་མེད་པའི་གསུང་བྱར་མང་པོ་མཐོང་རྒྱུ་འདུག།

དཔེར་ན། “ར་དཔོན་ཆེན་ལས། ར་རང་གི་ཁྱི་དཔོན་འདི་ཁ་དགལ། དཔོན་ཆེན་ལ་སྤོན་ན། བྱས་ནས་མཉམ་བསྐྱེད།”^[6] ཞེས་ས་སྤྱེའི་ཆུ་མ་ཀྱང་སྤངས་པའི་མཉམ་ནས་གསུངས་ཤོན་སྤངས་དེས་མཚོན་ཅུས། འོ་ན། ས་སྤྱེའི་ལག་ནས་ཅེ་ཕྱིར་སྤྱད་དབང་འཕྲོག་ཟེར་ན། དེ་ནི་གཉིས་ཆུང་ལ་བཅན་པོ་དབང་ཡོད་ཀྱིས་སྤྱོད་མ་བཅུག་པར་ཏུ་ཐུག་གིས་ཤོལ་ལ་མ་སྤོན་གྲོག་དགོས་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ས་སྤྱེ་རང་ལ་ནང་འཇུག་བྱུང་སྟེ་དབང་འཛིན་གྱི་ལུས་པ་ཉམས་པ་དང་བསྐྱེད། སྤྱང་སྤོབས་ཅན་གྱི་བྱང་རྒྱན་གྱིས་མི་མང་གི་རེ་འདོད་དང་མཐུན་པར་སྤྱབས་ཞུ་གང་ཞུས་ལ་མགོན་དབྱུང་གཉན་པོ་མཛད་པ་སོགས་ལས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་སྤྱད་དབང་འཛིན་དགོས་པ་བྱུང་ཡོད་ཅེས་བཤད་ན་ཤིན་ཏུ་བདེན་པ་དང་འཐད་པར་མཐོང་།

སྤོན་ཁོང་ཁྱི་དཔོན་ལ་བཞུགས་སྐབས་རྒྱལ་མཚན་སྤྱབས་པ་བྱས་གཞིས་ཀར་གང་ཡང་མེད་པ་ཞིག་བཟོས་པས་མ་ཆད་བྱ་པོན་ཡང་ལུས་དུ་བཞག་ཡོད་པ་དང་། ཐོག་མའི་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆུན་ལ་གཉེར་བ་སྤོན་པ་གཞོན་ཏུ་འདྲེན་གྱིས་ཁོང་གི་མངགས་ཆ་ལྟར་མ་བསྐྱབས་པས་བྱུང་འབྲས་ཀྱང་མ་སོན་ཡང་། ཁོང་གིས་ཐུགས་པམ་གྱི་རྩམ་འགྱུར་ཙ་པ་ནས་མི་མཛད་པར་རང་རྒྱུད་རིང་པོའི་ཐོག་ནས་འབད་བརྩོན་སྤྱོད་མེད་ཀྱིས་གཉེར་བ་གསར་དུ་བསྐྱོ་བཞག་གནང་བ་དང་རང་བབ་ཀྱི་ཁྲ་འདི་ལྟར་བཞེས་ཡོད་དེ། “དེ་རྒྱུད་། གཞོན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་གཉེར་བའི་ཁག་འཁུར་གྱིས་ཟེར་བའི་ཁ་ཏུ་བྱས་པའི་དུས་སུ། རའི་བྲལ་འགོར་སྤྱོད་པའི་ཆན་པ་ཞིག་དགོས་ཟེར། གཉེར་པ་ཆན་པ་རང་ཡིན། ཁྱོད་ངས་ཁ་ཏུ་གང་བྱས་པ་ལས་མི་འགལ་བ། དོས་པོ་སེ་བ་གཅིག་ཀྱང་།

[5] ཆུངས་ཀྱི་པོ་ཉི་བམ་ཏུ་རྒྱས་པ། ༡༩༩༦ ལོ་དམྱེངས་མི་དམངས་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་། ཤོག་གྲངས། ༡༩༧

[6] ཆུངས་ཀྱི་པོ་ཉི་བམ་ཏུ་རྒྱས་པ། ༡༩༩༦ ལོ་དམྱེངས་མི་དམངས་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་། ཤོག་གྲངས། ༩༦༩

ཟུར་གསོག་མ་བྱེད། ང་དང་ཁྱོད་ཚུགས་ཁ་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་གོ་དགོས་བྱས་ནས་ཞིབ་ལ་རྒྱས་པའི་ཁ་ཏྲ་བྱས། སྐབས་རེ་ཉིན་
རེ་བཞིན་རྒྱང་བཏགས་གཏོང་དགོས་པའང་བྱུང་། སྐབས་རེ་ཉི་མ་གསུམ་བཞིན་རྒྱང་དགོས་པ་བྱུང་། ཁོ་ཡང་ང་ལ་སྐྱག་པ་དང་།
འཛིགས་པ་ཞེན་ཆེ་བ་གྲུས་པར་ཡོད། ལོ་གསུམ་བཞིན། ནང་སོའི་མདོག་ཐོན། རོམ་བྱ་ལོན་ནམས་ཀྱང་དགའ་རབ་(གང་འཆམ་)
སངས།”^[7]

ཞེས་དང་། དེ་ཡང་ཁོང་ནི་དཔོན་ཚུགས་བཟུང་སྟེ་ཁ་བཀོད་པ་རྒྱང་རྒྱང་གནང་མཁན་ཞིག་མ་ཡིན་པར། གན་རྟེ་རྩེས་
མང་གཙོའི་དབྱ་ཁྱིེད་ཀྱིས་རང་ཉིད་མང་ཆོགས་ཀྱི་གཡོག་པོ་ཡིན་བསམ་དགོས་ཞེས་གདམས་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་སྐབས་དེར་ཁོང་གི་
ཐུགས་ལ་འཕང་འབྱུངས་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཚན་སྒྲ་མ་མཉམ་མེད་པས་ཁོང་ལ། “དཔོན་རབ་ཅིག་གྱེད་ན་གཡོག་རབ་ཅིག་ཤེས་དགོས།
གཡོག་ལ་སྟོབ་མ་ཤེས་ན་དཔོན་མི་ཡོང་གསུངས། རྫོ་སྟེད་ཅིག་དེར་བྱུང་། ད་ལྟ་ཡན་ཆད་དུ། བསམས་ཅོན། ཤིན་ཏུ་མད་པར་
འདུག”^[8]

ཅེས་གདང་འཁེལ་བ་དང་གཉིང་ལོན་པའི་ཐོག་ནས་གསུངས་བྱོན་ཡོད་པས་ཤེས་ནུས། ཡང་ཁོང་གིས་“དེ་ནས་བཟུང་
ངས་ཁིང་གི་ལོ་བ་ཅིག་ཞིག་པ་ཚུན་ལ་བལྟ་རྟོག་བྱས་པ་ཡིན་གསུངས།”^[9] ཞེས་གསལ་བའི་ཆོག་འབྱུང་འདི་དག་ལས་ང་ཆོས་ཁོང་
གི་འགན་ལེན་སྐད་ལ་སྟོབ་སྟོབ་དང་དམིགས་དཔེ་བལྟ་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

མདོར་ན། ཁོང་གིས་རྫོང་ར་ཐེང་གསུམ་དེ་བྱི་དག་ཕྱོགས་ལ་གཏད། ནང་ཁུལ་ལ་བལ་ལས་འཇམ་པ་བྱས་པས་ཁྱི་དཔོན་
སྟོན་མ་བཞིན་དཔོན་འབངས་ལ་བྲལ་དུ་སོང་བའི་དུས་ལ་རྫོགས་ཆོག་བཀོད་དེ། མཐུན་སྦྲིལ་གོང་བྱ་གཅིག་སྦྲིལ་གྱིས་ལོ་ནས་
ལོར་མཐུད་དེ་རང་གི་གཞིས་ཀ་ལ་བདག་སྟོང་མཛད་པས་རང་སྦྱིད་མི་སྟོན་གྱི་དུས་ཤིག་མདུན་དུ་བསུས་པ་ཡིན་ནོ།

ག། དཔའ་བོའི་སྦྱོང་སྦྱོར་དང་རང་ཚུགས་བརྟན་བརྩིས་ལྟན་པ།

ཁོང་ལ་བྱུང་དུ་འཕགས་པའི་རྫོང་སྦྱོར་ཤིག་ཡོད་པ་ནི་ཉིན་ཁ་གར་ཡོད་ལ་མི་འཛེམ་པར་བདེན་ལུགས་རྒྱུ་ཏུ་ཁུར་ནས་གདོང་
མཆོང་བྱེད་པ་དེ་ཡིན། སྟོན་ཆད་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བཟང་བས་མག་གྱའི་ཁྱུ་འབུལ་དང་བདེན་པ་ལ་མ་བལྟས་པར། མག་གྱའི་ཁྱི་དཔོན་
གསོད་རྒྱའི་ཅེས་བྱས་ནས་ཐོན་ཡོང་སྐབས། དཔོན་ཆེན་ལ་བྱང་རྒྱན་སྦྱོར་མས་ཁྱུ་འབུལ་བྱས་ཀྱང་གསན་བཞེས་མ་མཛད་པས།
བྱང་རྒྱན་ཁོང་གི་མདུན་ནས་ཐོན་ཁ་དེར་གལ་ཏེ་ང་བསམ་དུ་ན་ངའི་རོ་ལ་བདག་པོ་བྱེད་མཁན་མདོ་སྟོད་སྟེ། ཤར་མི་ཉག་རིང་མོ་
ཡར་བཅད་ནས་མངའ་རིས་བར་སོགས་ཕྱོགས་བཞི་གང་ས་ནས་ཐོན་རིས་ཞེས་དཔོན་ཆེན་གདོང་གཏད་ཀྱིས་རྫོང་སྦྱོར་ཆེན་པོས་
གསལ་བཤད་བྱས། བྱི་ཉིན་པོ་རོག་ཐང་ནས་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་དང་། བཙོན་ལ་སྒྲ་གཉིས་རིང་བཅུག་པའི་སྐབས་མནར་གཅོད་ཆ་
འདི་འདྲ་མེན་བྱས་པ་ནི། “བོ་ཐོན་རྟེང་། ང་རང་ལ་ཀོ་ཤག་བདུན་ཅུ་ཅམ་བརྒྱལ། ཆ་འཛུན་ཅི་ཡང་བྱས། བརྒྱལ་ནས་དབྱགས་ཆད་
པ་ཡང་འཕྲག་སུམ་ཅམ་བྱུང་། ཐོན་དུ་(བསྟོན་པས་པའི་)ཀོ་ཤག་ཀྱང་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་མོ་ལྷ་ཅམ་བརྒྱལ། རོ་སྟོད་ཀྱི་འགས་པ་ལན་

[7] རྒྱངས་ཀྱི་ཐོད་བསེ་དུ་རྒྱས་པ། ༡༩༩༦ བོད་ཡོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། ཤོག་གངས། ༡༩༩

[8] རྒྱངས་ཀྱི་ཐོད་བསེ་དུ་རྒྱས་པ། ༡༩༩༦ བོད་ཡོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། ཤོག་གངས། ༡༣༠

[9] ས་རྒྱ་མཐོ་སྟོབ་ཀྱི་ལོ་རིམ་གཉིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྟོབ་དེའ། ཤོག་གངས། ༦༩

གསུམ་ཙམ་བཞེས། རྒྱ་བ་གཅིག་ཙམ་དུ། ཁ་བྱབ་མར་ཉལ་བ་མེན་བ་མ་ཤེས།”^[10]

ཞེས་བཅོན་ལས་སྒྲ་དགྲ་བཀྲང་བ་སོགས་ཆ་འཇམ་ཅི་བྱས་ཀྱང་། དེར་སྐབས་ཀྱི་དམར་པོའི་ཐུན་ནག་གི་བཅོན་ལོག་ན་རང་པོའི་དཔལ་པོ་དཔལ་པོ་དག་ལ་མནར་གཅོད་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་ཉིན་རྒྱ་བར་མ་བྱད། རྒྱ་བ་ལོ་ལ་མ་བྱད། ལོ་ཆེ་ལ་མ་བྱད་དེ་བཞུགས་དགོས་བྱུང་ཡང་། དབྲུ་ལ་མགོ་སྐྱར་རྒྱ་བར་ཞོག་དུང་དཔལ་དར་ཞུས་མེད་དང་སྒོ་སྒྲོབས་ཆེར་བསྐྱེད་ཀྱིས་བཞུགས་བཞིན་བ་དང་འབྲེལ་བར། ཁོང་གིས་ཀྱང་སྐབས་དེར་པོད་རིགས་དཔལ་པོ་ཞིག་གི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་སྤྱིང་སྒྲོབས་དང་གཟེ་བེད་སེམས་ལ་བཅངས་ནས། མགོ་འདོགས་ལུས་འབྲུལ་དང་གཏམ་ངན་སྤྱིང་འཛོག་སོགས་ནི་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་གི་མཆོད་རྒྱར་གྱུར་བས། སྤྱིང་སྒྲོབས་ཙན་གྱི་བྱང་ཚུབ་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་ཅེས་བདེན་པའི་སྤྱིང་བྱ་རི་བཞིའི་གསེབ་ནས་སྤང་སྤང་བྲགས། དུས་རྒྱུན་སྒྲ་ཆེན་དང་མི་ཆེན་སུ་ཞིག་གིས་མགོ་བདེ་བློ་འཁྲུལ་དང་བདེན་མེད་གཡོ་ཐོལ་གྱི་གཏམ་སོགས་སྒྲ་བར་བྱས་ན། ཁོང་གིས་འདྲིགས་སྤང་དང་བག་ཆེད་པར་གང་ལ་དེ་བལ་གྱིས་ལན་དང་རྣམ་འགྲུར་ཁ་ཐུག་སྒྲོན་པར་མཛད་པ་སོགས་དཔལ་པོའི་རྣམ་ཐར་ཅི་ཡང་ངོས་པར་བྱས། སྤྱིར་བཏང་ཁོང་ནི་སྐྱེན་རྒྱུང་དུས་ནས་ཡུལ་ལུང་གཞན་འགྲིམ་པ་དང་སྤྱིད་སྤྱུག་སྒྲ་རྒྱ་སྤངས་པ། ལྷག་དོན་གཡལ་ཆལ་ཐང་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་སྤྲག་དོག་གི་ལྷགས་སྤེར་ངར་མའི་བར་ལ་བཅོ་སྤྱོད་ཡང་ཡང་བྱས་ནས་ཐོན་པ་ཞིག་ཡིན་པས། ཅི་ཡང་པོད་ཅིང་ཅི་ལའང་མི་འདྲིགས་པའི་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱིང་ཞིག་ཁོང་ལ་བྱབ་པར་བྱས་ཡོད།

ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཁོང་ལ་སྐབས་དེའི་ཆེ་རྒྱ་དག་གིས་གདེང་འཛོག་དང་ཡིད་བརྟན་གྱིད་པ་དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཁོང་ལ་སྤྱིང་སྒྲོབས་འགྲུར་མེད་དང་རང་རྒྱལ་བརྟན་བརྩིང་གི་གཤེས་ཀ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལྟན་པས་ཅི་ལ་མེན།

དེ་ཡང་ཁོང་གིས་ “ཆང་ནག་གི་རྒྱལ་པ་དེ་ཆོ་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པ་ལ། ཡར་འགོ་དུས། པ་ཆན་ན་རེ། ཁྱོད་ས་སྐྱར་འགོ་བ་ལ། མར་ཡོང་དུས་ཆང་ནག་མོའི་སྒྲོན་མེད་པར་གྱིས་ལ་ཤོག་ཟེར་བས། པའི་ཆིག་ལ་བརྟེན་ནས། ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་འདིར་སྤེབས། ཆང་ནག་མོའི་སྒྲོན་མེད་པ་བྱས།”^[11] ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལས་རང་གི་ཁས་སྒྲངས་པའི་དོན་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་གནས་ཏེ་རང་རྒྱལ་བ་བྱུང་བ་མཆོན།

དེ་རྗེས་ཁོང་ཁྱི་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་ལ་བཞུགས་སྐབས། “ཁྱི་དཔོན་གྱི་གོ་ས་འདིར་སྤྱོད་ཅིང་། རྒྱ་བ་སྐབས་ཆོས་ལ་གཏད་ནས་འདིའི་བྱ་ལས་ཀྱི་དེར་ལ། ཆང་ནག་མོའི་སྒྲོན་མེད་པ་ཞིག་བྱ་དགོས་བསམ་པ་སེམས་ལ་ཁུར།”^[12] ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཁོང་གི་སྐྱེ་ཆའི་ནང་ཀྱང་ཀྱོག་གི་ལས་གཟར་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱད་དགོས་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་སྤྱོད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་དེ་ལས་དུས་ནས་ཡང་གཡོ་བར་མ་མཛད། ཕྱིས་སུ་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བཟང་ལ་ནང་ཆེན་དབང་བཙུན་གྱིས་དཔོན་གནས་བརྟེན་དེ་དགའ་ངལ་འཕྲད་དུས་འདི་འབྲེལ་སྤྱོད་འགྲུར་མེད་གྱི་མི་ཞིག་མ་འོངས་པར་རང་གི་རྒྱ་བ་རྟེན་དུ་བཟང་བསམས་ནས་སྒྲ་མ་མཉམ་མེད་པ་^[13]བར་དཔང་གིས་བྱང་རྒྱལ་ལ་གནས་སྐབས་བཅོན་གྲོལ་ཐོབ་སྟེ་ཡུལ་དུ་ལོག་པར་”རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤ་ཆ་བ་ཐམས་ཅད། ད་ས་སྐྱེན་ལ་འབོད་མི་

[10] རྒྱང་གྱི་པོ་ཏི་བམེ་རུ་རྒྱས་པ། ༡༩༩༦ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། ཤོག་གངས། ༡༥༩
[11] རྒྱང་གྱི་པོ་ཏི་བམེ་རུ་རྒྱས་པ། ༡༩༩༦ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། ཤོག་གངས། ༣༦༥
[12] རྒྱང་གྱི་པོ་ཏི་བམེ་རུ་རྒྱས་པ། ༡༩༩༦ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། ཤོག་གངས། ༡༣༩
[13] ཤོ་རྒྱུས་འགྲེལ་བྲུ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་དུ་ངོ་ས་འཛིན་མཁན་འདུག་ཀྱང་། དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་སྤྱི་དབྱངས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིད་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ལས་སྒྲ་མ་མཉམ་མེད་པར་གསུངས་འདུག་པ་དེ་འཐད་པར་མཛོད།

བྱང་ཡང་། འབྲོན་པ་མི་འཐད་པས་མི་འབྲོན་པར་ཁྱེད་མེད་པ་ལ། ལྷ་མ་དམ་པ་བར་ན་བཞུགས་ཡོད་པས་ཅིས་ཀྱང་འགྲོ།”^[14] ཞེས་
རང་ལ་ཉེན་ཁ་ཅི་མཆིས་ཀྱང་”བོད་ཆོག་ཐོག་”ཅིས་པའི་དཔེ་ལྟར་རང་གི་ཆོག་དོན་ལ་གནས་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བ་སོགས་
ཀྱིས་ཁོང་གི་བྲག་རི་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་པའི་རང་ཚུགས་བརྟན་བརྩིང་གི་གཤིས་ཀ་དེ་མཛོན་པར་བསྐྱུན་ཡོད།

ངེད་དབྱང་ཞིབ་ཟབ་ནན་དང་ལེགས་སྒྲེལ་གསར་བཅོས་མཛད་ཚུལ།

ཁོང་ལ་དུས་རྒྱུན་རང་ཉིད་ཀྱི་ནམ་དཔྱིད་པེད་སྟོན་བྱས་ཏེ་བྱ་བ་གང་ཡང་རང་ངོས་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་དང་། རང་ཉིད་རང་ལ་
ཡིད་ཆེས་བརྟན་པའི་གཤིས་ཀ་ཞིག་འཛོམས་ཡོད། རྒྱུ་གདན་དེ་གཞི་ལ་བཞག་པའི་ཐོག་ནས་ཁོང་གིས་ལེགས་སྒྲེལ་ཉེས་འགོག་
དང་། སྲུང་མེད་ཀྱི་གསར་གཏོད་ཆེན་པོ་འདེམ་ཅི་ཉུང་བ་ཞིག་གནང་ཡོད། འདི་གེད་ཁ་དཔེར། གཞུགས་པ་ཐན་ན་ལྷན་པོ་ཞེས་པ་
ལྟར། ཁོང་གིས་བྱ་བ་གང་ལ་འདེམ་དུས་རྒྱུན་དབྱང་ཞིབ་ཟབ་ནན་རེ་སྟོན་དུ་གནང་བཞིན་ཡོད་པ།

དཔེར་ན། དང་ཐོག་ཁོང་ནང་ཆེན་དབང་བཙུན་གྱིས་འཛིན་བཟུང་བྱེད་སྐབས། ཁོང་གིས་གཞོན་ཏུ་བཟང་པོ་སོགས་ལ་
སྒྲོ་ཐག་ཆོད་པའི་ཐོག་ནས་ལན་བསྐྱར་བ་ནི། “ང་ལ་པངས་སེམས་བྱས་ནས། སྒྲེ་གདོང་གཏད་ན། ང་ཡང་མེད། བཀ་མོ་བྱ་བའི་སྒྲེ་
ཡང་མེད། ཁྱོད་རང་ནམས་ཀྱང་མེད། ཡར་ལུངས་ཀྱང་མེད། ང་བསད་ནས་སྒྲགས་པ་བཤུ་གིན་འདུག་ཀྱང་སྒྲེ་གདོང་མ་གཏོད་ཟེར་
བསྐྱར་བ།”^[15] བཞིན་བྱས་པས་མཐར་དབང་བཙུན་ལ་ཐབས་ཤེས་ཟད་དེ་ཁོང་བཙུན་ནས་སྟོད་དགོས་པ་བྱུང་ཡོད། རྗེས་སུ་དཔོན་
ཆེན་རྒྱལ་བཟང་བས་འཛིན་བཟུང་བྱེད་སྐབས་ཀྱང་ཁོང་གིས་ནམ་དཔྱིད་བཟང་པོ་རྗེ་ལྟར་པེད་སྟོན་བཏང་མིན་ནི་གོང་དུ་བཤད་
ཟིན་ཡང་། རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཁོང་གིས་མ་འོངས་སྟོན་གཟིགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་དབྱང་པ་འདི་ལྟར་གནང་ཡོད། “ད་འདིས། ང་ལ་དབང་
མེད་ཀྱི་ཡི་གེ་མང་པོ་ལེན་དེས་བསམ་ནས། གྲིབ་ཡིན་ནམ་ཅི་ཡིན་མཁེས། ང་གཞུགས་པོ་ཐམས་ཅད་བཞེ་ཐོམ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་
པས། བྱ་བུ་ཞིག་དང་། རྩ་ཉི་ཞིག་སྒྲིག་དགོས་པར་འདུག་པས། མེ་ཁྲེལ་ལ་ཤོག་བྱས། གསོལ་ཇ་ཁང་ནས། རྒྱུགས་ནང་ཞིག་ཏུ་
སོལ་མེ་ཁྲེལ་བྱུང་བ་དང་། མགོ་བྱམ་བསྐྱར་ནས་ཐེལ་ཅེ་བསྒྲེགས།”^[16]

ཞེས་ཁོང་གིས་ཁྱིད་པོན་གྱི་ཐམ་ག་སྟག་མགོ་ལོར་བྱ་གསུམ་པ་འདི་མེད་པར་མ་བཟོས་ན། ཡིག་རྒྱུན་ཐོག་ཐམ་ག་བཀོད་
དེ་གཞོན་ཏུ་བཟང་པོ་སོགས་མགོ་མོངས་པར་བྱེད་དེས་བསམས་ཏེ་ཐམ་ག་མེ་བསྒྲེགས་ཀྱི་ཐབས་བཀོད་འདི་འཐེན་པ་དང་།^[17] ད་
དུང་གསལ་བཤད་ཅིག་མ་བྱས་ན་ཁོང་ཆོས་མགོ་བཏགས་མི་ཡོང་ངམ་སྟུམ་སྟེ། ཉིང་ལ་ཁོང་གི་རོ་སྟོད་ན་བ་འཁོར་ཡིག་མཁན་
རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་འཕུར་དགོས་པར་བསྟན་ནས། རྒྱལ་མཆོན་སྒྲེབས་པ་ན་ཁྱོད་སང་ཉིན་སྟེ་ཏུ་གདོང་དུ་གཏོང་བུ་ཆེ་ཁོང་ཆོར་
མགོ་འདོགས་མི་ཉན་ཚུལ་ནན་བཤད་དགོས་ཚུལ་དང་། སང་ཉིན་ངས་སྐད་ཆ་ཅི་བཤད་ཀྱང་ཆ་འཛིག་མ་བྱེད་ཅིས་བདམས། བྱི་

[14] རྒྱངས་ཀྱི་པོ་ཉི་བསེ་དུ་རྒྱས་པ། ༡༩༩༩ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། ཤོག་གངས། ༡༩༥

[15] རྒྱངས་ཀྱི་པོ་ཉི་བསེ་དུ་རྒྱས་པ། ༡༩༩༩ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། ཤོག་གངས། ༡༩༥

[16] རྒྱངས་ཀྱི་པོ་ཉི་བསེ་དུ་རྒྱས་པ། ༡༩༩༩ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། ཤོག་གངས། ༡༩༥

[17] ལོ་རྒྱུས་ལ་ལར་ཐམ་ག་སྟག་གི་མགོ་ཕན་དེ་བྱང་རྒྱུན་ནང་ཆེན་དབང་བཙུན་གྱིས་འཛིན་བཟུང་བྱས་སྐབས་མེར་བསྒྲེགས་ཚུལ་བཤད་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཆེས་པ་
རང་ལ་གཟིགས་ན་གསལ། ཐམ་ག་དེའི་ཁྱད་པར་ནི་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་འབྲུངས་པའི་ཕག་བྱ་གཙུང་རྒྱ་ལོ་ལས། གཉིས་མཆོད་པ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པ་ས་གྲང་
ལ་ཐེལ་གྱི་གདན་སར་ཐེབས་པའི་སྐབས་མེ་ཆེན་རྒྱལ་བོ་པོ་ཉི་ཤེས་གསལ་པ་འོད་ཟེར་དང་། རྒྱལ་བོ་ཐེ་མུར་ཞོག་གཉིས་ཀྱིས་ཁོང་ལ་ཕག་བྱ་ཁྱིད་པོན་གྱི་འཇུག་པ་དང་། སྟག་
མགོ་ཕན་གྱི་དམ་ཁག་ནང་བས་ཁྱིད་པོན་རུང་དུ་མ་བསྐྱོས་པར་སྐད་པོན་སྟག་མ་མཛད་པ་དེ་ནས་བྱུང་བ་གཤམ་མེད་ནང་བཀོད་ཡོད།

ཉིན་བྱང་རྒྱུ་དཔོན་ཆེན་ལ་མི་སྐྱེ་གྲང་སྐྱེ་པའི་ཚུལ་བྱས་ཏེ་མགོ་བཀྲལ་ས་ཀྱིས་སྒྲེལ་གདོང་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་ངའི་
འཁོར་ཞིག་མཉམ་ཁྲིད་ཀྱིས་བདེན་དཔང་མ་བྱས་ན་གཞོན་ཀྱུ་བཟང་པོ་སོགས་ཡིད་ཆེས་མི་སྐྱེ་ཚུལ་བཤད་པར་དཔོན་ཡང་ཆོམ་
ནས། སྐད་བསྐྱར་གྱི་ཆིག་བྱང་རྒྱུ་ལ་ཆོགས་སར་བཤད་བཅུག་ནས་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་མངགས། ཉིན་ཤས་འགོར་ཡང་སྒྲེལ་
གདོང་ཅིས་སྒྲོད་རྒྱུ་པར་ཞོག་དུང་བཅན་དུ་བཀྲང་བས། རྟོག་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩས་པ་ཐོན་པ་དང་བྱང་རྒྱུ་གྱི་རིག་འོག་ལ་ཚུད་པ་གཞི་
ནས་ཤེས་ཏེ་དཔོན་ཆེན་ཁོང་ཁ་སྐྱོངས་པ་བཅོས་ཡོད།

འདི་དག་ནི་དཔེ་མཆོན་ཅམ་ལས། གཞན་དུང་ཁྱལ་བསྐྱེ་ཆག་ཡང་དང་ཁྲིམས་གཞི་གཏན་འཁེབས། ཤིང་ནགས་
འཇུགས་སྐྱུང་དང་རི་རྒྱ་སྐྱུང་བསྐྱེས་ས། བག་བྱའི་གདོང་རྒྱུད་དང་སྒྲོ་བ་གསོའི་ཁ་ཕྱོགས་སོགས་སྐབས་དེར་སྒོ་ཡུལ་ལ་འཆར་དཀའ་
བའི་དོན་གནད་མང་པོ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་ཁོང་གིས་རྣམ་དཔྱད་ཅུལ་དུ་བཏོན་ནས་ལེགས་སྤེལ་ཉེས་འགོག་དང་གསར་བཅོས་
མང་དུ་མཛད་ཡོད། མདོར་ན་ཁོང་གིས་“སྟོན་པ་གཞོན་ཀྱུ་འོད་ཆེ་ཟད་པས་ངས་བསྐྱབས་པའི་ཁ་ཏ་ལ་མ་ཉན། རྒྱ་དཔོན་བསོད་
ཀྱི་ཁ་ལ་ཉན་པས། བར་ཐང་གི་དམག་ཉེས་དེ་བྱུང་།”^[18] ཞེས་པམ་ཉེས་ཐེངས་གཅིག་བྱུང་བ་དེའང་ཁོང་གི་དགོངས་དོན་ལྟར་མ་
བསྐྱབས་པས་ལན་འདུག་པར་གསུངས་པ་འདི་ལས། ཁོང་ནི་སྟོན་ཆེན་པོ་མགར་སྟོང་བཅན་དང་རྒྱ་ནག་གི་ཀྲོམ་དགུ་ལྷིང་ལྷ་བྱའི་
དབུང་ཞིབ་གཏིང་ཟབ་མོ་གནད་མཁན་ཞིག་དང་སྒོ་རིག་འབྲུན་རྒྱལ་བ་ཞིག་ སྤྱིད་དོན་མཁས་དབང་དང་དམག་དོན་བཀོད་འདོན་
པ་དཔེ་མཛད་ཅིག་ཡིན་པ་ཤེས་ཐུག། ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་གྲང་།

“ཁོ་བོ་བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་ངས། བྱས་པའི་ལས་ལ་འབྱོར་བ་མེད། བསམ་པའི་གྲོས་ལ་འཁྲུལ་བ་མེད། ཤེས་བདེན་
བསམ་སྒོ་ལེགས་པར་ཐོངས།”^[19] ཞེས་གསལ་པོར་གསུངས་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་ཡིན། གཞན་ལེགས་སྤེལ་གསར་བཅོས་སྐྱོར་མང་
དུ་སྤང་བས་ས་བཅད་ལོགས་སུ་བཞག་ནས་འོག་དེར་སྐྱེང་བར་བྱ།

ས་བཅད་གཉིས་ལ། ལེགས་སྤེལ་གསར་བཅོས་སྐྱོར།

༡༩ ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་དང་སྐྱེ་ཤིང་གསར་འཇུགས་འཛོར་ཆེན་གནད་བ།

ཕག་བྱའི་གཞིས་ཁོངས་དེ་ཡུལ་ཡང་སྐྱུང་གཙང་རྒྱུད་ཀྱི་འཆོ་རྟེན་གཙོ་བོ་ནི་ཞིང་ལས་ཡིན་ཡང་། དེ་སྟོན་ཁྲི་དཔོན་ངན་པའི་དབང་
འོག་ནས་འབངས་རྣམས་བདག་མེད་ལྷ་བྱར་ལུས་ཤིང་། དེའི་ཁར་ལོ་མང་དམག་འཁྲུག་ལངས་པས་མང་ཆོགས་ཀྱིས་ས་ཞིང་
འདེབས་ལས་མ་རྩས་པར་འཆོ་བ་དབུལ་བའི་གནས་སུ་བྱུང་ཡོད། མ་ཟད་སྒྲེལ་གདོང་གཞིས་ཀ་རང་ཡང་དོམ་ནད་དུ་སྐྱུང་ཡོད་
པས་སྐབས་དེའི་མང་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བའི་གནས་སྐྱུངས་གང་འད་ཞིག་ཡིན་མེན་མཐོང་ཐུག། བྱང་རྒྱུ་ཁྲི་དཔོན་ལ་བསྐྱོས་རྗེས་
ཚུལ་དེར་གཟིགས་ནས་ས་གཞི་སྒོལ་དུ་རུང་བ་དང་སྟོན་མོན་དུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཞིང་སར་བསྐྱར་ཏེ་ལོ་རྟག་འདེབས་ལས་ཀྱི་
ལས་གཞི་རྒྱ་ཆེར་བཅུགས། དེ་དང་བསྟན་ནས་འབངས་མེམས་ཡར་སྐྱུལ་དང་ཁྱལ་བསྐྱེ་ཆག་ཡང་མཛད་པས་ལོ་འགའི་ནང་ལྷ་ན་
མེད་པའི་འབྲས་བཟང་ཐོན། རྒྱུད་རིམ་དེ་ཁོང་གི་གསོལ་འདེབས་རིང་མོའི་ནང་གསལ་དོན།

[18] རྒྱངས་ཀྱི་པོ་ཉི་བམེ་རུ་རྒྱས་པ། ༡༩༤༦ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། ཤོག་གངས། ༡༥༤

[19] རྒྱངས་ཀྱི་པོ་ཉི་བམེ་རུ་རྒྱས་པ། ༡༩༤༦ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། ཤོག་གངས། ༣༩༡

“ལྷ་སྤེམ་མེ་སྤེམ་ཆུང་ཉོན་དང་། སྤར་གྱི་འུ་ལག་གངས་མེད་ལ། ད་ལྷ་དྲུག་རེ་འུ་ལག་རེ། དཔག་གྲང་དེ་དང་འབྲེལ་ལ། མ་རྩུས་སྐད་དན་འདོན་དོན་མེད། ཐལ་བ་ལག་མཐེལ་ཅམ་ཞིག་མེད། ཞིང་གི་སྤུ་ལ་བྱེ་འུ་མི་ཐར། རི་སྐྱང་མེད་པ་ཞིང་དུ་སོང་། དེ་ཕྱིར་སྐད་དན་འདོན་དོན་མེད།”^[20]

ཅེས་སྡོན་གྱི་དུས་འབངས་ལ་ཁལ་ལྷེ་བ་དང་དཔོན་དན་པས་སྐད་དན་འདོན་གྱི་ཡོད་ན་ཡང་། དེང་སང་རི་སྐྱང་མེད་པར་ཞིང་སར་བསྐྱར་བས་སྡོན་གྱི་ཞིང་ས་ས་ཆོད་དུ་གྱུར་ཏེ་ཐལ་བས་སྐྱ་ཅག་གིར་འདུག་པ་དག་ད་ལྷ་ལག་མཐེལ་ཅམ་ཡང་མཐོང་རྒྱ་མེད་པའི་ཁར། ཞིང་གི་ལོ་རྒྱུ་མེན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་སྤྱུག་པས་ཞིང་ནང་ལ་བྱེ་འུ་འདེམ་མི་ཐར་བའི་ཆོད་ལ་བསྐྱལ་ཡོད་པས། ད་ནི་འབངས་གྱི་དགའ་ངལ་སེལ་ཏེ་སྡོན་གྱི་དུས་ལས་སྤྲོག་པ་དང་བདེ་ཞིང་སྤྱིད་པས་སྡོན་ལྷར་སྐད་དན་འདོན་དགོས་དོན་གཏན་ནས་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས། དེ་ལྷར་མང་ཆོགས་གྱི་འཆོ་བ་གོང་འཕེལ་བྱུང་བ་དང་མཉམ་དུ་མ་འོངས་པར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བྱོགས་ལ་སྤེམ་ས་ནས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་དཔེར་ན། གཞིས་ཀ་དང་ལྷ་ཁང་གསོ་བ། ལྷ་སྤེམ་མེ་སྤེམ་ཁང་ལ་ཞིག་རལ་ལ་སོང་བ་དག་གསོ་བ། ལྷ་འན་བཟོ་བ་སོགས་ལས་རིགས་མང་དག་ཅིག་ལ་ཤིང་འདི་དགོས་གལ་ཆེ་བར་གཞིགས་པ་དང་། ཡང་སྡོན་ཆད་ས་ཞིང་འདེབས་ལས་མ་རྩུས་པར་ཡུལ་གྱི་མདོག་ཤོར་ནས་ཡོད་པ་ལ། ད་ལྷ་སྤེམ་ཤིང་འཛུགས་སུ་བ་ན་ཡུལ་ལུང་མཛེས་པ་དང་ཞིང་ཁ་སྐྱང་སྤྱོད་བྱེད་པ་སོགས་དགོས་པ་མང་པོ་ཞིག་ལ་གཞིགས་ནས། “རང་རེའི་ས་ཆ་དབང་རིགས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱི་ཤིང་ལྷང་མ་སྤྱི་དེས་འབྲུམ་སྤྲུག་གཉིས་རེ། ལོ་རེ་བཞིན་དམ་བཅད་བྱས་ནས་འཛུགས་དགོས་ཤིང་། ལྷང་ཁྲིམས་པ་བསྐྱོས་ནས་ཅེས་ལེན་པ་དང་། ལྷན་ཐར་བྱེད་དགོས་”^[21] ཞེས་གསལ་བ་ལྷར་གོང་གི་འཆར་གཞི་དང་དོ་མཉམ་པའི་སྤྱི་ཤིང་སྤྱི་སྤྱོད་པས་ཅན་ལྷང་སྤོང་འཕོར་ཆེན་སྤྱི་གཞིམས་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་འདེབས་ལས་གནང་ཡོད། སྡོན་ཐོན་གྱི་བསམ་སྒྲོ་འདི་འབྲེལ་དེང་སང་ལག་ལེན་དུ་བྱུང་ན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁོར་ཡུག་ཆོགས་པ་དང་། ཡང་ན་ནོར་མེར་གཟེངས་རྟགས་ཆོགས་རྒྱུང་སོགས་ཁོར་ཡུག་སྤྱང་སྤྱོད་དང་འཛེས་སྤྱིད་ཞི་བདེ་ལ་དགའ་མཁན་དག་གིས་གསེར་གྱི་རྟགས་མ་བང་བསྐྱུགས་འབྲུལ་ལམ་ཁྱེད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ། འདི་དག་ནི་སྐབས་དེའི་གནས་བབ་ལ་བཞུགས་སྤྱོས་ཅམ་དང་ཆོད་དཔག་བྱས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་བྱང་རྒྱུ་རང་གི་བཀའ་ཆེམས་སུ་གསལ་བས་རང་ཅག་གིས་དེས་པར་ཤེས་དགོས་པ་དང་དགའ་སྤོབས་སྤྱི་དགོས་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད།

ཁ། སྤྱི་གཞིམས་གསར་གཏོད་དང་རྫོང་མཁར་སོགས་གསར་རྒྱག་གནང་བ།

བྱང་རྒྱུན་ལ་སྡོན་ཆད་བདེན་པ་བརྟེན་ས་མེད་པར་བཅོན་ལ་ལྷང་བ་དང་རྗེས་སུ་ཆལ་པ་སོགས་གྱིས་སྒྲོག་གསོད་གྱི་ཅེས་བྱས་པ་སོགས་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་གི་ཁྲིད་ནས་ཁོང་ལ་ཉམས་སྤྱོད་གཅིག་ཐོབ་པ་ནི། གཞན་གྱི་གཉའ་མཆན་ཏེ་རང་གི་བདེན་པ་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་དགོས་ན་དེས་པར་དུ་རང་ལ་སྤོབས་ཤུགས་དགོས་པར་བསམས་ནས་དཔག་གི་དབྱང་སྤྱི་གཞིམས་འགོ་ཚུགས། འོན་ཀྱང་། མི་མང་རྣམས་འབྲུག་འཛིང་ལ་སུན་སྤྱང་སྤྱི་བ་དང་དེ་སྡོན་ཏྲུ་ཁལ་ལྷེ་བས་འཆོ་བ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་བྱང་རྒྱུ་གྱིས་མང་ཆོགས་གྱི་སེམས་ཤུགས་གསོ་བའི་ཐབས་འཐེན་དགོས་བྱུང་། དེ་ནི་གཡུལ་རྒྱལ་ལས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་དངོས་རྣམས་ཁོང་གིས་མི་ཉར་བར་མང་ཆོགས་ལ་རང་བདག་རང་ཉར་བྱེད་ཆོག་པའི་བཀའ་ཁྲིམས་བཟང་པོ་བསྐྱལ་བ་དང་། ལྷག་པར་ཁལ་བསྐྱེད་ལམ་

[20] རྒྱངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བསྐྱེད་དུ་རྒྱས་པ། ༡༩༤༦ བོད་རྒྱུངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ཤོག་གྲངས། ༩༠༨

[21] རྒྱངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བསྐྱེད་དུ་རྒྱས་པ། ༡༩༤༦ བོད་རྒྱུངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། ཤོག་གྲངས། ༩༠༩

འཇགས་བྱས་པས་སྡིད་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བའི་མང་བཅའ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ད་དུང་ཁོང་གིས་སྡེ་ཁུངས་ཀྱི་གཞིས་ཀ་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་། འཕམ་ཆུ་ལ་ཟམ་བ་བཅུགས་པ། གནས་མཛུལ་བ་དང་ལམ་འཁྲོ་བར་སྤྱད་སྟོབ་ཆེད་འཕྲང་དོག་ས་དང་ཉེན་ཆེ་སར་ལ་འཕྲང་ཇ་འཕྲང་ ཞེས་ས་གནས་ཏོག་ཞིབ་བ་བཅུགས་པ། ༡༣༥༡ ལོར་སྡོན་རྒྱལ་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་པར་བཤད་ཟུ་མེད་པས་ཅེ་ཐང་དུ་ཆོས་བྲལ་ཆེན་ པོ་གསར་རྒྱལ་གིས་པར་ཆད་སོགས་གཞུང་ཆེན་ལ་སྟོབ་གཉེར་བྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་བཅུགས་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ རེན་པོ་ཆེ་གསེར་གྲིས་སོགས་མཛད་པ། སྤྱི་ཉེན་མང་པོ་གསར་བཞེངས་དང་བསམ་ཡས་སོགས་གནད་ཆེ་བའི་དགོན་ཁག་ལ་ ཉམས་གསོ་མཛད་པ། རྒྱང་དོར་གྱི་སྤྲིག་གཞི་གསལ་པོར་སྟོན་ཆེད་བཀའ་ཆེམས་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་བཀའ་ཚུལ་གནད་བ་སོགས་ མཛད་རྗེས་བཛྲོད་ཀྱིས་མི་ལངས་པ་སྟོང་གནད་མཛད་དེ། བར་སྐབས་དེར་ཀན་མོ་གསེར་འཁྱར་མཁན་ཞིག་ཁེར་འཕྲོ་བྱེད་དགོས་ བྱུང་ཡང་ལམ་ཉེན་དང་འཇིགས་དོགས་གང་ཡང་མེད་པར་རང་གི་འདོད་པའི་ཡུལ་དེར་བདེ་ལེགས་སུ་བགྱོད་ཐུབ་པ་དང་། ཡུལ་ མིའི་འཆོ་བ་བདེ་ཞིང་སྤྱིད་ལ་ཆོས་འབྱོར་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དཔལ་ལ་ལོངས་སུ་སྟོན་པའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།

ས་བཅད་གསུམ་པ། བཀ་བྱའི་གདུང་རྒྱུད་ལ་གཟེགས་སྤངས།

ཁོང་གིས་སྤྱིར་བཏང་བཀ་བྱ་ལ་ངོས་འཛིན་འདི་ལྟར་གནད་ཡོད། “རང་རེའི་རྒྱུད་པ་འདི། རྒྱུད་སྡེ་བཞི་དང་། སྡེ་སྟོད་ལ་མཁས་པར་ བསྐྱབས་ཤིང་། བཅུན་པའི་ཁྲིམས་སྤྱད། ཉ་སོར་བྱིན་དུས། སྤྱབ་པའི་རྒྱལ་མཆོན་འཕྲུགས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ཞིང་”^[24] ཞེས་ གསུངས་ཀྱང་། ཉན་གསེས་རྒྱངས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་ལ་དབྱེ་བ་གསུམ་མཛད་པའི་དང་པོ་དཔོན་སར་གནས་པ་ནམས་ནི།

“གཞོན་ཏུ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། བྱུང་མེད་དང་མ་འབྲེལ་བ། བསྐྱབས་པ་གཅེད་ཞིང་། ཆང་རྩ་བ་ནས་མི་འབྲུང་བ། བྱི་རྩའི་ ཁ་ཟས་མི་ཟ་བ། སྡོན་གྱི་ལེགས་བཤད་དང་། ཡིག་ཆ་རྩེད་པ་ཆོ་ལྷ་ཞིང་། ཤེས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། བསམ་པ་ཡོད་པའི་མི་ཀན་པ་ཆོའི་ དག་ལ་ཉན་པ། མིག་ཐུར་ལྟ་དང་། བག་མེད་ཀྱི་སྟོན་པ་མི་བྱེད་པ། དལ་བའི་དུས་སུ་མཆོམས་བཅད་ནས། ཡི་དམ་ལྟའི་བསྟེན་བ་ གངས་ཆད་དུ་སྐྱེལ་དགོས།”^[25]

དམིགས་བསལ་གཉེར་བ་དང་དཔོན་གཉིས་ཀས་དངོས་པོ་བྱར་གསོག་བྱེད་མི་ཆོག་པ་ནན་ཉན་གསུངས་ཡོད། བྱང་ རྒྱུན་ཁོང་གིས་བསམ་སྟོབ་བཏང་ཞིང་ཡི་གེར་བཀོད་པ་འདི་དང་འགལ་ན།

“རང་རེའི་རྒྱུད་པ་མི་ངོ་སུ་ཡིན་ཀྱང་། ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ། དཔོན་ས་དེ་ནས་སྤྱད་ལ། ཐེལ་དུ་སྤྱིལ་པོ་པལ་བ་ཞིག་ ཏུ། དཔོན་གཤམ་གཉིས་བྱས་སྟོན་དུ་བཅུག་ནས། དེ་ལ་སུས་ཀྱང་སྤྲུག་མི་འཆོལ། བཀའ་ཆ་མི་བྱེད་པར་པལ་བའི་ལམ་ལ་འཛོག་ དགོས།”^[26]

ཞེས་བཀའ་བཅན་པོ་གནད་བ་འདི་ལས་དཔོན་ལ་སུ་ཞིག་བསྐྱད་ཀྱང་ཁོང་ལྟ་བུ་བཟང་པོ་རྒྱང་རྒྱང་ལས། མི་རྒྱུད་མི་ དག་གི་ཆོག་ཁ་ལ་ཁེར་ནས་གང་བྱུང་རྒྱལ་མཆོན་སྤྱབས་ནད་བཞིན་གྱི་དཔོན་རན་བྱིན་ཆད་ཡོང་ས་མེད་པར་བཟོས་པ་འདི་ཡང་ རྒྱབས་ཆེན་གྱི་དགོངས་བཞེད་ཅིག་སྟེ། བཀ་བྱའི་མི་རྒྱུད་ལས་རང་གི་འབངས་ཀྱི་བདེ་སྤྱིད་དེ་གཙོ་གནད་དུ་བཟུང་བ་དང་། ཞོར་

[24] རྒྱངས་ཀྱི་པོ་ཉི་བསེ་དུ་རྒྱས་པ། ༡༩༤༩ བོད་རྒྱུངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། འོག་གངས་༡༣༩

[25] རྒྱངས་ཀྱི་པོ་ཉི་བསེ་དུ་རྒྱས་པ། ༡༩༤༩ བོད་རྒྱུངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། འོག་གངས་༡༣༩

[26] རྒྱངས་ཀྱི་པོ་ཉི་བསེ་དུ་རྒྱས་པ། ༡༩༤༩ བོད་རྒྱུངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། འོག་གངས་༡༣༩

དུ་ཕག་གཱའི་སྲིད་དབང་རྒྱལ་སྲིད་ཐུབ་པའི་ཐབས་བྱས་ལེགས་པོ་ཞིག་སྤེལ་ཡོད་པ་ཉོགས་ཐུག། ཕག་གཱའི་མི་རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པའི་གཉེར་བ་དང་ཡིག་མཁན། གཟིམ་གཡོག་བཅས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆང་ནག་བསྟོམས་དགོས་པ་སོགས། མོ་བྱང་ནང་མར་ཆང་ནག་བཀག་པ་ནི་དམིགས་བསལ་ཆོས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དང་བསྟུན་པ་དེ་འདྲ་མིན་པར། གཙོ་བོ་སྲིད་སྲོུང་ལམ་ལུགས་ནང་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཐབས་བྱས་སྒྲུ་མེད་ཅིག་སྟེ། ཕག་གཱའི་ཁྱི་དཔོན་རྟོ་རྩེ་དཔལ་གྱིས་ཆང་ནག་སྤངས་ཤིང་བཙན་ཚུགས་བཟུང་བས་ཡག་པོ་བྱུང་བ་དེའི་ཉམས་སྲོུང་ལ་གཞི་བཅོལ་བའི་ཐོག་ནས་བཀག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཡོད། ཁྱིས་ཐབ་འཛིན་མཁན་ཆོས་རྒྱུད་མ་གཅིག་ལས་སྤངས་མི་ཆོག་པ་འདི་ཡང་འདས་པའི་བྱུང་ངེས་དང་སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཆོགས་ལ་དངོས་སུ་ཞིབ་འཇུག་གཏིང་ཟབ་གནང་སྟེ་ཁྱིས་བཅས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་ཉ་ཅང་གསལ་པོ་རེད། ཁྱིས་འདི་དག་དང་འགལ་ཆེ་ཉེས་པའང་བཅན་སོ་གཙོ་དུ་ཡོད་པས་སྐབས་དེར་སྲིད་ཀྱང་ཁྱིས་ཀྱིས་འཆོལ་བའི་དུས་ཤིག་ལ་སྤེབས་ཡོད་པ་ཤེས་ཐུག། ཐུག་ཆོགས་འདུ་ཆེ་རྒྱུད་གི་དུས་སུ།

“ཀྱུ་རེ་བཞད་གད་ཁ་བད། གལ་ཤུག་བག་ཡངས་ཀྱི་རྣམ་པ་བྱེད་མི་ཉན། ལུང་པ་སྦྱར་བ་དང་། ཁང་ལག་རྒྱུང་བ། སྟོ་སྟེས། དཔོན་རིགས་ལ་བརྟམས་པའི་རྣམ་པ་མི་མངོས་པ་བྱེད་མི་ཉན།”^[27] ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་སྐབས་དེའི་སྤྱི་གཞིམས་གོ་རིམ་ལྡན་ལ་སྤྱི་ཞིབ་ཆོགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མཐོང་ཐུག། རོ་མ་བཤད་ན་འདི་འདྲ་ནི་དེང་སང་ཡར་ཐོན་ཡིན་ཟེར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་དག་གིས་ཀྱང་ལག་ལེན་ལ་ཚུལ་བཞིན་བསྟར་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་རེད།

གཉེས་པ་ཐེལ་དང་ཅེ་ཐང་གི་ཁྱིར་བཞུགས་མཁན་རྣམས་ནི་འདི་འདྲ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཕག་གཱའི་གདུང་རྒྱུད་ལས་རྒྱུད་དུས་ནས་བྱ་སྲོུང་སོགས་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་རིགས་“ཅེ་ཐང་དུ་བཞག་ནས་སྟོབ་གཉེར་བྱེད་དུ་འཇུག”^[28] དགོས་པ་དང་། ཆེར་བྱུར་ནས་ཁྱི་ལ་བྱོན་ཏེ་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་སྤྲེངས་འཇུགས་གནང་བ་ལས། “སྤྱུ་ཁབ་(གཞིས་ཁྱིས་སྟོས་བདག་དབང་ཤེ་མོང་འཆོང་མི་ཉན་ཞིང་། སྟེ་གདོང་གི་དཔོན་གཉེར་གྱི་སེམས་དང་འགལ་བ། དཔོན་སྟོབ་ཀྱང་གྱིས་བྱེད་མི་ཉན།”^[29] དེ་ཀྱང་ལས་ཀྱང་གཙོ་བོའི་ནང་གི་གཙོ་བོ་ནི་སྟོབ་གཉེར་ལ་བཙོན་རྒྱ་རང་ཡིན་ཏེ། “ཡོན་ཏན་མི་སྟོབ་པར་མི་འཕྲོང་(འབྱམས་) བྱུང་ན་དཔོན་པོའི་བྱ་ནས་འབྱུང་དགོས།”^[30] ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་ཡོན་ལ་དང་དོད་ཀྱིས་མིག་རྒྱུང་ངེར་པོའི་ཐོག་ནས་གདན་སར་ཅི་ལྟར་ཤེས་ཡོན་པ་གསོ་སྲོུང་གནང་མིན་ཐད་དགོངས་པ་ཟབ་རྒྱས་གནང་ཡོད།

གསུམ་པ་རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་མཁན་ཅི་འདྲ་ཞིག་དགོས་མིན་ནི། ཁོང་གིས་“རང་རེའི་རྒྱུད་པ་སྤེལ་བ་དེའང་། ཁྱིས་པ་མང་བ་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་པས། ཁྱིས་པ་རེ་རེ་རན། ཉག་ཆགས་(སྤྱིས་དམན་གྱི་མིང་སྟེ་ཨ་མདོ་མ་རྩེ་སྐད་ལ་རང་སོར་བསྟུང་ཡོད) ཀྱང་གཅིག་གིས་ཆོག་པས། ཟུང་མི་ཉན། བུ་ཆ་མ་བྱུང་ན། མི་ལེན་ཁ་མེད་ཡིན་ཞིང་།”^[31]

ཞེས་པ་འདི་ལས་སྐབས་དེར་སྟོབ་གཉེར་དང་སྟོབ་གསོའི་མཁའ་དབུགས་གཙང་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་སེར་མོ་བའི་སྟེ་ལས་

[27] རྒྱངས་ཀྱི་པོ་ཉི་བམེ་རུ་རྒྱས་པ། ༡༩༤༦ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། རྟོག་ཁངས། ༣༦༤
 [28] རྒྱངས་ཀྱི་པོ་ཉི་བམེ་རུ་རྒྱས་པ། ༡༩༤༦ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། རྟོག་ཁངས། ༣༦༣
 [29] རྒྱངས་ཀྱི་པོ་ཉི་བམེ་རུ་རྒྱས་པ། ༡༩༤༦ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། རྟོག་ཁངས། ༣༦༣
 [30] རྒྱངས་ཀྱི་པོ་ཉི་བམེ་རུ་རྒྱས་པ། ༡༩༤༦ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། རྟོག་ཁངས། ༣༦༣
 [31] རྒྱངས་ཀྱི་པོ་ཉི་བམེ་རུ་རྒྱས་པ། ༡༩༤༦ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། རྟོག་ཁངས། ༣༧༠

སྐྱོ་ལོ་ཆོར་མེད་པ་གསལ་པོ་རེད། ཁོང་ཆོ་ནི་ནང་གི་ཨ་མ་དང་འདྲ་བར་བྱ་བྱལ་གསོ་ཉར་བྱེད་རྒྱ་ཙམ་ལས་དབང་ཡང་ཆེན་པོ་མེད་
དེ། “རྒྱུད་པ་འཛིན་པ་དེ་ལ། གཞིས་གཅིག་དང་། སྐྱ་གཅིག་ཙམ་གྱི་ཆོག་ འབྱོར་པ་ལོངས་སྟོང་ཆེ་བླགས་པ་མི་དགོས། དེའི་དོན།
ཁོང་རང་ལ་རྒྱུད་པ་སྟེ་ལ་བ་དེ་མིན་པ། གཞན་ཁོ་ལ་ཁག་(འགན)མེད།”^[32] ཞེས་གསུངས་ཡོད།

དེ་ལ་མནན་པ་“གཉེར་ལས་དང་། དཔོན་རྒྱུད་དབང་ཅན་གྱི་བྱ་སྤྱིང་(བྱ་མོ་)ལེན་མི་ཉན། དེའི་རྒྱ་མཆན། རང་རེའི་རྒྱུད་
པ་ལ་སྤངས་པའི་ནག་མོ་དེའི། བྱ་པོ་རྩ་པོ་ཉི་རིགས་གཡོག་འཁོར་རྣམས། རང་རེའི་གཉེན་ཡ་ཡིན་པའི་གཉིང་སྟོམ་བྱས་ནས། སྟེའི་
ནང་དུ་འཁོན་འགྲམ་དང་། སྤང་ཙ་བཟླ་གྱེན་བྱེད་པ་ཡིན་”^[33]

ཞེས་པའི་གྲུའི་སྤྱིང་དབང་རི་ལྟར་བྱས་ན་ཉམས་རྒྱ་ཡིན་ཚུལ་གྱི་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་རིན་ཐང་བལ་བ་འདི་འདྲ་ཞིག་
གསལ་པོར་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་། བཀ་གྲུའི་མངའ་ཐང་རྒྱས་པའི་ཅེ་མོར་སོན་པ་སྟེ་སྤྱིང་ལྟ་བུ་གོང་མ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན་གྱི་
སྐབས་འདི་རིགས་དགོས་མེད་དུ་བསམས་ནས་འགྱུར་བ་བཏང་བའི་ཉེར་ལེན་ལས། ཆེ་ས་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཆན་དང་རིན་སྤངས་
པ་ནོར་བཟང་གི་སྤྱིང་མོ་ཀུན་དགའ་དབལ་འཛོམ་གཉིས་གཉེན་བསྟེན་བྱས་པ་དང་། དེ་ལ་བཞེན་ནས་རིན་སྤངས་པས་པའི་གྲུའི་
སྟིང་རྩར་བསྟེན་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་ནི་ཀུན་ལ་གསལ་བ་དེ་བཞིན་རེད། ཡང་གཉེན་ཡ་འཛོམ་པའི་སྟོགས་ནས་སྟོན་གྱི་ལས་
ལུགས་ནང་རྒྱལ་རིགས་སོགས་རིགས་རྒྱུད་མཐོ་བའི་དབང་འཛིན་པས་རང་དང་འདྲ་བའི་མི་རྒྱུད་དབང་ལུགས་ཅན་དག་གི་བྱ་མོ་
གཉེན་དུ་བསྟེན་པ་ལས་རང་ལོག་གི་འབངས་མའི་ནང་ལ་གཉེན་བྱེད་རྒྱ་ནི་མི་སྤྱིང་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་། བྱང་རྒྱན་གྱིས་བཀའ་
བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་དང་ལམ་ལུགས་སྟོལ་རྟེན་བའི་ནང་གི་རིགས་རྩས་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་སྟོལ་དན་དུས་བྱུར་བཅད་དེ་ཕན་ཚུན་ཐོབ་ཐང་
འདྲ་མཉམ་གྱི་བསམ་སྟོབ་བཟུང་བ་འདི་ནི་མདུན་སྟོང་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་གསར་གཏོད་ཆེན་པོ་ཞིག་མ་རེད་ཅེས་སུས་ཞིག་གིས་སྟེ་
པོད།

༠. ཟུང་རྒྱན་དང་པོ། རྒྱུངས་དང་ཡག་བྱ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ།

༡༽ རྒྱུངས་ནི། དེ་ཡང་རྒྱུངས་ཀྱི་པོ་ཉི་བསེ་རུ་ལས། རུས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་པོད་ཀྱི་མིའུ་གཏུང་དུག་བྱུང་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་
པར་བཀོད་ཅིང་། དེ་དག་གི་རྒྱུད་པ་ལས། གནམ་ལྷ་མཆེད་བརྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་བུའི་སྤྱིང་སྟེ་སྤྱིང་ལྟ་བུ་པའི་མིང་མང་ལྟོམ་སྟེ་བཅོན་གྱིས་རང་
གི་རྩོམ་འོང་བཟའ་ཁྱེ་ལུ་ལ་སྤྱིང་པ་བྱུང་སྟེ་ལས། སྤྱིང་བཅོན་ཞིག་དང་བཤོས་པ་ལས་སྤྱིང་པ་ཤིག་འབྱུངས་པ་མས་ལྷ་རེའི་ཅེར་
ཁྱེར་ཉེ་གཡལ་སྟོམ་ཞིག་ཏུ་བཞག་ནས། ལྟ་འདི་མིང་ལྟོམ་གྱི་སྤྱིང་ཡིན་ན་མི་རྒྱུད་ལྷ་ལས་སྤྱིང་པ་དང་། མིན་ན་བྱ་དང་། གཅན་གཟན་
གྱིས་ཐ་བར་ཤོག་ཆེས་སྟོན་ལམ་བཏབ། སང་སྤྱིང་པ་ཡལ་ལུ་མ་གཉིས་ལྷ་ཅེར་མེ་བས་ཉེ་གཟིགས་པས། ཁྱེའུ་གཡལ་ཞིག་ལྟར་
ཅན་སྟེ་གཟིགས་རྒྱུངས་པ་དཀར་པོ་ཡོད་པ་དེར་བྱ་རྣམས་ཀྱི་གཤོག་པས་བཀའ། གཅན་གཟན་སོགས་ཀྱིས་བསྟོར་བ་གཟིགས་
ནས་ཡལ་དབྱེས་ཉེ། རྒྱུངས་སོ་རྒྱུངས་སོ། ལན་གསུམ་རྒྱུངས། གསུངས་པས་གཏུང་རྒྱུད་དེ་ལ་རྒྱུངས་ཞེས་(རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆང་ལས་
རྒྱུངས་བྲིས་ཡོད།)ཐོགས། དེའི་རྒྱུད་ལ་དབའ་བ་དང་བྱུབ་ཐོབ་ལྟེ་སྤྱིང་གྱིས་གཟིགས་པ་མང་པོ་བྱུང་བས་རྒྱུངས་ལྷ་གཟིགས་ཞེས་
ཀྱང་ཟེར།

[32] རྒྱུངས་ཀྱི་པོ་ཉི་བསེ་རུ་རྒྱས་པ། ༡༩༡༩ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། ཤོག་གངས། ༣༧༡

[33] རྒྱུངས་ཀྱི་པོ་ཉི་བསེ་རུ་རྒྱས་པ། ༡༩༡༩ བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། ཤོག་གངས། ༣༧༡

ཁོང་གི་ལོ་ ༡༣༠༩ ལོར་ཐེམ་གྱི་དགོན་པ་སྟེ་ཕག་གྲུའི་གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་། དེ་ནས་པ་བྱང་ཕག་གྲུའི་གདན་ས་རྒྱངས་
 གྱི་གདུང་རྒྱུད་རིམ་ཐོན་གྱིས་པ་བྱུངས་པ་དེ་ལ་འབང་ཕག་གྲུ་ཞེས་འཕོད་སྟོལ་དང་། ཡང་ས་སྐྱུས་ཕོད་ལུལ་གི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་དུ་
 བགོ་སྐབས་ཕག་གྲུའང་གི་སྐོར་གཅིག་ལ་བཅེས་པས་ཕག་གྲུ་གི་སྐོར་ཟེར། མདོར་ན། ཕོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་པའི་གཏམ་ལས། “ཕག་
 མོ་གྲུ་བ་ཞེས་པའི་མིང་འདི་ཐོག་མར་ལུལ་མིང་ནས་དགོན་མིང་དང་རིམ་གྱིས་གྲུབ་མཐའ་དང་ཆོས་ལུགས་མི་སྣ། གདན་སའི་ཁྱི་
 རབས་དང་སྤྱིད་འཛིན་ས་ཁུལ་ལས་ཕོད་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱིད་དབང་གི་མིང་བཅས་སུ་ཐོགས་པའི་བ་སྟེང་གས་ཆེན་ཞིག་ཡིན།”^[35] ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཁོང་ནི་རབ་ལྷུང་ལྷ་པོའི་ཆུ་ལྷ་ཀྱི་ལོ་ ༡༩༠༩ ལོར་བསྐྱབས་ཤིང་། ཡལ་དཔོན་རྒྱལ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་དང་ཡལ་འབྲུམ་སྤྱི་དགཤིས་ལ་
སྲས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་དེ་ཡིན། ཡང་ཁོང་དང་ཡལ་མི་གཅིག་པོའི་ལུ་སྤྱན་གསུམ་བཅས་བསྐྱེད་པ་ལས་ཁོང་གི་ཡལ་ལ་ལུ་སྤྱག་
ཡོད། ཁོང་དགྲ་དང་ཡལ་སུམ་ནས་ཡི་ཤེ་ཡའི་སྒྲིག་ཡོ་ཆུ་གས། དགྲ་ཡལ་དུན་པར་སྤྱན་རྒྱལ་ཆེས་པའི་རྒྱ་ལོ་ཆེ་གས་པ་སྤྱལ་

[35] བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིལ་བའི་གཏམ། རྒྱལ་ལོ་འབྲུག་པས་བརྩམས།

མཆན་^[36]གི་བྱང་དུ་དགེ་བསྐྱེན་གྱི་སྒྲོམ་པ་མཐོན་ཤིང་། མཆན་ལ་བྱང་ཆུབ་ཆུལ་མཆན་གསོལ། དགྲང་ལོ་དགྲུ་པར་མཁན་ཆེན་
ཆུལ་དར་བ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། སྡེ་ལོར་ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་ཡོན་བཙུན་དབུས་སུ་ཕེབས་སྐྱབས་མི་ཆེན་ཆོས་རང་གི་བྱ་རྒྱུ་ས་ས་
སྐྱར་བྱང་སྐོར་(གཞུང་ཞབས་ལས་བྱེད་ལྟ་བུ)དང་སྒྲོམ་གཉེན་བྱེད་པར་བུལ་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དུས་ཁོང་ན་སོ་ཆུང་བར་བསྟན་དེ་
ཕག་བྱའི་ཕྱོགས་ནས་ཆུལ་མཆན་སྐྱབས་བཙུན་ཆུང་གུལ་ལ་བུལ།

དེ་མེས་ཁོང་དགྲང་ལོ་བཙུ་བཞི་ལོན་པ་ཤིང་ཡོས་ཕྱི་ལོ་ ༡༣༡༥ ལོའི་རྒྱ་གསུམ་པར་ཁལ་ལོལ་ས་བོང་བྱ་བརྒྱད་
དང་། སྐུལ་མ་བྱ་རྩེ་བཅས་ལྟན་དུ་ས་སྐྱར་ལ་བརྒྱུངས། ས་སྐྱར་སྐྱབས་དུས་འོད་ཟེར་སེང་གོ་དཔོན་ཆེན་ལ་གསར་བསྐྱོ་བྱས་ཡོད་
པ་དང་། དཔོན་ཆེན་གྱིས་སྐྱབས་དེའི་ས་སྐྱའི་ཁྱི་འཛིན་སྐྱེ་མ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་དཔལ་གྱི་བྱང་དུ་བུལ་བས་ནང་འཁོར་ལྟ་
བྱུང་བཅས་ཏེ་དམ་གཉེན་གྱི་ལས་ཆེན་ཐོབ་ཀྱང་། སྐྱེ་མ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཐུགས་གཏུམ་པས་སྟོན་པ་ལྟུང་པར་ལས་ཆེན་ནས་
བྱད། འོན་ཀྱང་ཁོང་ལ་སྐྱེ་མ་ཐུགས་མཉེས་པ་ཡོད་ཆུལ་གསུངས་ཡོད། དེ་ནས་སྐྱེ་མ་མཉེས་མེད་པ་སོགས་བསྟེན་ནས་གཞུང་ལ་ལོ་
ལྷ་ཅས་སྐྱངས་པས་ས་སྐྱའི་དགེ་བཤེས་གྱི་མཆན་གནས་ཐོབ། ཁོང་ཉིད་སྒྲོ་རིག་བཀྲ་ཞིང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་སྐྱེ་མ་
རྒྱུས་ཀྱིས་མཐོང་གཞོན་ཆེན་པོ་གནང་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཅུང་མ་འགོར་བར་ཕག་བྱའི་ཁྱི་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་བསྐྱུལ།

ཁྱི་དཔོན་འཕྲོ་འགྲུར་སྐྱབས་ཁོང་གི་ཨ་ཁུ་ཆུལ་མཆན་སྐྱབས་ལ་ཁྱི་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་སྟོན་འདོད་མེད་ཀྱང་ཁྱི་མས་ལ་
གཏུགས་ཏེ་ལས་ཀ་པལ་བས། འགྲོ་ཁར་ཁོ་དང་ཁོའི་བྱ་ཐུག་ཆོས་པག་བྱ་སྟེ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་ལོར་འཁྱེར་བུལ་བ་རྒྱུ་ཞེས། མ་ཐུབ་པ་
རྒྱུས་བཅག་པས་གནས་ཆུལ་ཐབས་སྟོན་པོ་བྱུང་བ་མ་ཟད། དེ་སྟོན་སྟེ་གདོང་ཁོངས་ཀྱི་ཁྱི་མ་ཆང་ ༣༥༠ ཐམས་འདི་ས་ཁང་མི་གསུམ་
བཅས་གཡལ་བཟང་བས་འཕྲོག་ཡོད། ཁོང་གིས་དགྲང་ལོ་ཉི་ཤུའི་ཐོག་ཁྱི་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་ཅིས་སྐྱངས་པ་དང་། ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་
རྩེ་སུ་གཞོན་ཏུ་བཟང་པོ་གཉེན་པར་བསྐྱོས་ཏེ་ལས་དོན་ཐམས་ཅད་ཡར་ལོ་རྒྱ་བའི་དཔལ་ལ་འགྲན་པ་བྱུང་། སྟོན་གཡལ་བཟང་བ་
ལ་ཤོར་བའི་ཁྱི་གཞིས་དག་ཀྱང་དབྱུང་བུགས་ཀྱིས་ཕྱིར་སྐྱངས།

དེ་ལ་གཡལ་བཟང་ཁྱི་དཔོན་ཆུལ་འབྲུམ་འོད་ཀྱིས་ཕག་བྱའི་སྟེང་དམག་གིས་མཆན་འགོ་བས་ལན་འགའ་བྱས་ཤིང་།
གཡལ་བཟང་བའི་རྒྱབ་ཏུ་ཆལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་རྒྱུས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱབ་ཅ་བྱས་ཀྱིས། ཁ་མཆུའི་ཅ་བ་མ་ཆོད་
པར་གཡལ་ཕག་གཉིས་བར་ཐང་དུ་འཁྱུག་པས་ཕག་བྱའི་སྟོན་པ་གཞོན་ཏུ་འོད་སོགས་མི་བཙུགསུམ་གྱི་སོག་ཤོར་ཏེ་ཕག་བྱ་ལ་
ཕམ་ཉེས་བྱུང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༣༣༢ ལོར་དཔོན་ཆེན་འོད་ཟེར་སེང་གོས་སྐྱར་ཡང་ཞིབ་གཅོད་གནང་བྱུང་། དཔོན་ལ་གཡལ་བཟང་བས་སྟོན་
ཐན་སྟེང་པས་ཁ་མཆུ་བདག་མེད་དུ་བཞག ༡༣༤༥ ལོར་དཔོན་ཆེན་དབང་ལྷག་དཔལ་བའི་བྱང་དུ་གཡལ་ཕག་གཏུགས་གཤེར་
བྱས་ཏེ་ཕག་བྱ་ལ་བདེན་པ་ཆེ་ཅམ་བྱུང་ཡང་། ཆལ་བ་དཔོན་ཀུན་རྫོང་གིས་ཁྱོད་བྱས་ཏེ་གཡལ་བཟང་བ་རྒྱལ་བར་བྱང་རྒྱན་གྱིས་
ངོས་ལེན་མ་བྱས། དེ་ཅམ་ལ་ས་སྐྱའི་ནང་འཁོར་བསོད་ནམས་ཆུལ་མཆན་གྱིས་རང་ཉིད་སྐྱངས་ཀྱི་གཏུང་རྒྱུད་ཡིན་ཟེར་ནས་ཁྱི་
དཔོན་གྱི་གོ་གནས་བརྙེན་པ་དང་། དེའི་ཐད་རྩེ་སུ་ནང་ཆེན་དབང་བཙུན་གྱིས་རྒྱབ་ཅ་བྱས་ཏེ་བསོད་རྒྱན་ཁྱི་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་
ནས་སྟེ་འགྲོང་དུ་བསྐྱབས་ཀྱང་བྱང་རྒྱན་གྱིས་ཅིས་སྟོན་བྱས་མེད། རྒྱ་ཁ་ལས་རྩེ་སུ་ནང་ཆེན་དབང་བཙུན་གྱིས་དོག་ལུམ་པར་
བྱང་རྒྱན་སྟོན་མོར་བོས་ཏེ། ཐམ་ག་སྟོན་དགོས་པའི་ཆ་གཙུག་བྱས་ཀྱང་བྱང་རྒྱན་གྱིས་གནས་ལུགས་བཤད་དེ་སྟེང་མེད། དེར་

[36] ཆོས་བཞི་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་ཆུལ་མཆན་ནི། དཔོན་རིན་ཆེན་སྐྱབས་དང་ཡུམ་རྩོ་མོ་ཞང་ལྷུ་མ་གཉིས་ལ་སྐས་གསུམ་ཡོད་པའི་འཕྲིང་བ་དེ་ཡིན་སྐྱབས་བྱང་རྒྱན་
དང་ཡབ་གཅིག་པའི་སྟོན་མཆོད་ཆགས་ཡོད།

བཞེན། གྲང་ཐང་^[37] དུ་བཙོན་འཇུག་བྱས་ཏེ་འཇམ་མཁའ་བསྐྱེད་ཅིང་བྱས་ཀྱང་ཕན་ནུས་མ་ཐོན་པར་ཐབས་ཟད་དེ་བྱང་རྒྱུ་ཕྱིར་
 གློད། འོན་ཀྱང་དབང་བཙོན་གྱིས་དོན་དེ་ཁོག་ལ་དུག་ནས་ལས་སྐྱེ་གོང་མར་ཁྱེ་ལོག་ཕུལ་ཡོད། ༡༣༥༡ ལོར་སི་ཏུ་དར་མ་རྒྱལ་
 མཆོན་ཡར་ལྷངས་སུ་འབྱོར་བར་གཡལ་པག་གཏུགས་གཤེར་བྱས་ཏེ་ཕག་བྱུ་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཙམ་ཐོབ། དེ་ཐེས་གཡལ་འབའ་བས་
 དམག་བྱངས་ཀྱང་ཕག་བྱུ་རྒྱལ་ཏེ་གཡལ་འབའ་བའི་མི་ཉི་ཤུ་རྒྱུན་ལས་དུ་བཏང་། ལྷབས་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་
 བོས་བྲག་གཞོན་བྱེད་པ་ལས་ཐབས་མི་འདུག་བསམས་ཏེ། གཡལ་པག་ཁྱི་དཔོན་གཉིས་ཀ་བཟུང་སྟེ་བྱང་རྒྱུ་གོ་སྟེ་ལ་དུ་བཙོན་
 འཇུག་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཕྱིའི་བྱང་རིམ་གོང་དུ་སོང་བས་འདིར་མི་སྟོ། དམག་དོན་ཐོག་གཡལ་ཆའ་ཐང་གསུམ་གཞི་གཅིག་ཏུ་
 བསྒྲིལ་བ་དང་དེའི་རྒྱལ་ལ་ས་སྐྱེའང་ཡོད་པས་ཕག་བྱུར་མགོ་མེད་མཇུག་མེད་ཀྱི་དུས་ཆོད་དེར་ཏ་ཅད་གི་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་
 སྟོན་ཕྱིས་ཡོད་ཀྱང་། ལྷབས་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་ས་སྐྱེའི་ནང་མ་མཐུན་པར་བཞེན་^[38] དཔོན་ཆེན་གྱིས་བྱང་རྒྱུ་བཙོན་ནས་གློད། དེ་
 བྱི་སྒྲག་པོ་ནགས་ལ་ཤོར་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་འཁོད་མ་ཐག་གཡལ་ཐང་ཕྱོགས་ལ་དབྱུང་འཇུག་བྱས།

༡༣༥༢ ལྷ་མ་ཀུན་སྤངས་པས་དཔོན་ཆེན་དང་བྱང་རྒྱུ་ལ་འདུས་བྱས་ཏེ་དཔོན་ཆེན་ས་སྐྱེར་ལོག་མ་ཐག་འཛིན་བཟུང་
 བྱས། དེ་དང་ནང་ཆེན་དབང་བཙོན་གྱིས་ཁྱི་སྟོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་དམག་ཁྱི་དེ་ཡར་ལྷངས་ཕྱོགས་སུ་ཐོན་འཕྲལ། ཐོན་གྱི་ཆོག་དོན་
 ལྟར་གཞོན་ནུ་བཟང་པོ་སོགས་ལ་བཀོད་འདོམས་གྱིས་དམག་འཁྲུག་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཆེན་པོ་སྤངས། རང་ཉིད་ཀྱང་དམག་ཐོག་ལ་ཕེབས་
 ཐོན་མཛད། དེ་ཆེ་རྒྱ་ནམ་པས་འདུས་བྱས་པས་དེ་ཞིག་འཇགས། ཐེས་སུ་དཔོན་ཆེན་བཙོན་ནས་གྲོལ་བ་དང་ཁོའི་འཁོར་གཡོག་བྱ་
 སྤྲུག་དང་བཅས་པ་བྱང་རྒྱུ་ལ་ཕུལ།

༡༣༥༤ ས་ཁྱི་ལོར་བྱང་བའི་རྒྱལ་ལ་ས་སྐྱེའི་དཔོན་ཆེན་དབང་བཙོན་ལངས་ཏེ་ས་སྐྱེའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་མཐའ་བསྟོར་བ་
 སོགས་བྱས་པར་ཕྱོགས་སོ་སོ་ནས་དབྱུང་སྤྱངས་ཏེ་བྲག་པོས་ཆར་གཙོད་དང་དཔོན་ཆེན་འཛིན་བཟུང་གིས་བོད་ཁམས་ཡོངས་
 དབང་དུ་མཛད།^[39] ལོ་དེར་ཡོན་གོང་མ་ཐོག་མེ་སྐར་གྱིས་གསེར་ཡིག་པ་མངགས་ནས་དུ་སྐྱེའི་^[40] མིང་དང་། གཟེངས་བསྟོད་
 ཕུལ། མཐར་བསྐྱེད་བབ་ཐེ་ཞན་དུ་སོང་སྟེ་དབྱུང་བྱངས་དུག་ཅུ་ལྟེ་གཉིས་ཀྱི་ལོ་ ༡༣༥༤ ལོར་འབྲུག་རྒྱ་ ༡༠ ཆེས་ ༡༧ ཉེན་སྐྱེའི་
 འཕེན་པ་རྫོགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩིས་ལ་ (བཀའ་ཆེམས་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་) དང་། (གསུང་མགྱུར་གསོལ་འདེབས་བྱང་བ།) (གསུང་
 མགྱུར་གསོལ་འདེབས་རིང་མོ།) (ཞལ་ཆེམས་གསང་བ་ཡང་རྒྱུད་) (ཁྱིམས་ཡིག་ཞལ་ལྟེ་བཙོན་ལ།) བཅས་བཞུགས་སོ།

[37] འདི་ནི་དེད་སང་སྐྱག་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་ཆའ་གྲང་ཐང་བའི་ཡིན།

[38] རང་ཆེན་དབང་བཙོན་དཔོན་ཆེན་ལ་འཛོག་པར་ཏོར་གོང་མའི་གསེར་ཡིག་པ་སྤྲེལ་གྱི་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཐང་ནས་འགལ་བ་བྱུང་།

[39] བོད་ཡོངས་དབང་བསྐྱེད་བྱས་པའི་ལོ་ལྟར་ ༡༣༥༤། ༡༣༥༥། ༡༣༥༦། ༡༣༥༧། སོགས་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པས་བདག་སྟོན་དབྱེད་མི་བཟོད་ཀྱང་། ༡༣༥༤ ནས་ ༡༣༥༤
 བར་ཕག་བྱུས་སྤྱིད་དབང་བཟུང་བ་ནི་འཆི་སྟོལ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད་ཅེས་གཡུ་ཐེང་ལས་བཤད།

[40] དུ་སྐྱེ་ཏུ་ཞེས་པ་རྒྱ་སྐད་ 大司徒 འདི་ཡིན་ཞིང་དོན་ནི་རྒྱལ་པོའི་ལག་རྫོགས་ཆེན་མོ་འཇམ་ ཡང་སོག་པོ་རང་གི་གོ་སྐྱེས་ལ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཆེན་མོ་ཞེས་ཀྱང་
 བཤད།

ཆོས་ལྷན་སློབ་འཁུམ་གྱི་དགོན་པ་ཁག་གི་དེ་སྤྱོད་ཉུང་བསྐྱུས་

ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་།

རབ་དཀར་གངས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་ཡུལ་ལྗོངས། ཀུན་མཁུན་ཨེ་མི་པའི་གདུལ་ཞིང་།
 ཆོས་ལྷན་སློབ་ཆུལ་ཁམས་སྤྱད་བའི་སྐབ་པའི་རིང་ལུགས་འདི་ཉིད་ནི། ལྷ་ལྷ་ས་བསྐྱུས་། ལྷ་
 ལྷ་ས་ཡེ་སྐུལ་བ་ནི། །བྲག་ན་རྡོ་རྗེ་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྐྱུས་། །ཨ་མ་ཞེས་བྲ་ཀུན་ཏུ་བྲགས། །དེས་
 བྱི་སྤྱོད་མོ་མང་པོ་བུལ། །བུལ་གྱང་མི་ལ་དགའ་ཆོར་མེད། །བསྐྱོས་གྱང་སྐབ་པར་མི་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་ལུང་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཆུལ་ཨ་མ་དཔལ་བཟང་པོས་བསྐྱུས་འགྲོའི་དོན་ཁོ་ན་སྐགས་ལ་
 བསྐྱུས་ཏེ་ཆུལ་བས་ཆུལ་བ་ཉིད་དུ་ལུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་སྤྱོད་མཆོག་དོར་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་
 ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་ལན་གྱངས་གསུམ་སྤྱོད་བྱངས། ཡོན་མཆོད་བྱང་གིས་མཛད་བ་ལས་
 དཔལ་རྒྱ་ལེ་རྒྱའི་བཞེད་སྤོལ་ལས་སྤྱོད་པའི་མོད་བརྒྱད་ནང་བསྐྱུས་བྱུང་མཐའ་ཆེན་པོ་བཞེད་ལ་
 ཆུལ་བྱང་ཕྱོགས་སྐབ་པའི་ཆུལ་ཆབ་རྗེ་བཙུན་ས་སྤྱོད་པའི་རིང་ལུགས་ནི་མ་མེད་པ་ཁྲབ་བཟུང་
 དུ་སྤྱོད། སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཆུལ་ན་རིམ་དག་གིས་གྱང་མཁུས་སྐབ་བཟངས་ལས་འདས་བ་སྤྱོད་གཙུག་
 ཏུ་བསྐྱུས་ནས་ཡབ་མེས་གོང་མ་ཆོའི་རྣམ་ཐར་བཟང་པོ་རྗེས་སུ་བསྐྱུས་པའི་བདག་ཆེན་ལས་
 ཉིལ་ལ་ཉིལ་མར་གྱིས་ཁྲབ་བ་བཞེན་སྤྱོད་མེན་རིག་གནས་ཀྱི་དོ་མོར་གོང་འཕེལ་བྱུང་རོ། །

འདིར་ཁོ་པོས་ཆུལ་པོ་རིམ་ཕྱོད་དང་བསྐྱུས་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཆེན་དཔལ་བ་དག་གིས་
 ཆུལ་བསྐྱུས་རིན་པོ་ཆེ་ཆུ་བོའི་ཆུན་བཞེན་ཡུན་རིང་གནས་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་ཆོ་བདུན་དང་སྤྱོད་

63

བདུན་གྱིས་བཀའ་སྟེ་ཕུལ་ནའང་གཞལ་བར་དཀའ་བའི་བཀའ་
འིན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆད་མེད་པ་བསྐྱེད་ས་སོ། །

༡༽ **དགོན་པ་བསམ་གྲུབ་སྤྲིང་ནི།** ཕུག་འདེབས་
པོ་ངོས་བཟུང་དཀའ་ནའང་བཅེ་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྤྱིང་པོའི་སྟོབ་
མ་རོང་སྟོམ་པ་དང་། བྱང་སེམས་སྒྲ་བ་རྒྱལ་མཆོན་རྣམས་
བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་རྣམས་ཐར་ནང་གསལ་བས་དུས་རབས་
བཅུ་གཅིག་ནང་གི་དགོན་པ་ཡིན་པར་ཐེ་ཆོས་མ་མཆིས། བཅུ་
ཕྲག་རིག་པའི་མིག་འབྱེད། བོད་ཀྱི་བརྗེ་ཏྲ་ཐོག་མ་ཆོས་རྗེ་ས་
སྐུ་བརྗེ་ཏྲའི་སྟོབ་མ་སྟོ་པོ་ལོ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱི་གདན་
ས་ཡིན་ཞེས་མངའ་རིས་པ་ཤ་ཆེན་གྱིས་གསུངས། ཆོས་རྗེ་སྟོ་
པོ་མཁན་ཆེན་གྱིས་གདན་སའི་མཐེལ་མཛད། རྗེ་འདི་བས་
ཆོས་རྗེ་དབལ་ལྷན་པའི་དགོངས་རྗེ་གས་ཆེད་བདེ་གྱི་གསང་
གསུམ། སམ་ཕུ་ཀྱ། བདག་མེད་མ། བདེ་མཆོག་མཁའ་འགྲོ་
རྒྱ་མཚོ། ཆེ་དབག་མེད་འཆི་འཛོམས་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་བ་མཆོད་
བཅུགས། དབལ་ཨེ་ཨྲི་པའི་བཀོད་པ་ལྟར་གཙུག་ལག་ཁང་
དང་། རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་ལྟ་
ཕན་དང་བཅས་པ། དེའི་སྤྱིང་དུ་གསང་སྤྲུགས་ལྟ་ཁང་ཟབ་
རིས་བཀོད་པ་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ། བདེ་ཏེན་དུ་ལམ་འབྲས་སྒྲ་
བརྒྱད། ལམ་ཟབ་བརྒྱད་པ་སོགས་སྐུ་བརྟན་མང་དུ་བཞེངས།
མགོན་ཁང་མདོ་ཕུགས་སུ་བསྟན་པའི་དམིགས་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་
བའི་སྐུ་ན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་
པ་དུ་མའི་སྟོན་མཛད། སྟོ་པོ་མ་རང་དུ་སྐུ་འཁྱུངས་པའི་
མངའ་རིས་བརྗེ་ཏྲས་གཙུག་སྟོད་ལྷན་དུ་མར་གསུང་དག་ལམ་
འབྲས་སོགས་མདོ་རྒྱུད་མན་དག་གི་ཟབ་ཆོས་གྲངས་ཡས་པ་
བསྐྱུལ། བསྟན་རྗེ་གས་གི་བསྐྱབ་སྟོབ་ཕུལ་ཏེ་བརྒྱ་དབང་རྒྱལ་
རྗེ་རྗེ་གསལ་བ་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་མཆོན་གྱི་ཅོད་པ་ཤ་ཕུལ། ཕྱི་
ལོ་ ༡༥༣༣ ལོར་ཆོས་རྗེ་སྟོ་པོ་མཁན་ཆེན་མཆོག་གཤུལ་
བྱ་རྟག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྟོ་བོ་སྟོག་པའི་ཕྱིར་སྟོབ་བསམ་
ཏུ་མི་བཀུ་བའི་ངོ་མཆར་བའི་རྟགས་མཆོན་དུ་མ་དང་བཅས་

གཟུགས་སྐྱེའི་སྟོབ་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བསྐྱུས། རྗེ་བཙུན་
བསོད་ནམས་ཅེ་མོས་རྗེ་ས་སུ་བཟུང་བ་ཨེ་ཨྲི་ལྟ་མཆོག་པེད་
གེས་མངའ་རིས་པ་ཤ་ཆེན་གྱི་གཙུག་སྐུལ་ལྷན་གདུལ་བའི་
ཆོགས་ལ་ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཐོགས་དྲངས་ཆོས་འཁོར་སྒྲ་ན་མེད་
པ་བསྟོད། ཕྱིས་སུ་མཉམ་མེད་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་རིང་ལུགས་
སུ་བསྐྱུར་ཏེ་སྐུ་བ་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་སྟོག་ཤིང་དབལ་རྒྱལ་
དབང་ལྷ་མ་སྐུ་སྤྱིང་བཅེ་ལུ་པ་མཁའ་བྲལ་རྗེ་རྗེ་དང་། བཅུ་
དྲུག་པ་རིག་པའི་རྗེ་རྗེ་གཉིས་ཞབས་སེན་ཅུ་སྟེ་མ་མཛོན་པར་
བཀོད་དེ་སྟོད་ལྷན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདུན་ཅིའི་གཏམ་གྱི་
ངོལ་མོ་ཅི་བདེར་འཁོལ། སྟོ་པོ་སྟོན་ཐང་དུ་དབྱུ་ལྟ་མཛོད་གྲོལ་
ཆེན་མོ་བསྐྱམས་ཏེ་སྟོ་པོའི་མི་མང་རྣམས་དང་པ་ལ་བཀོད།
ཕྱིས་དུས་ངན་རྒྱུད་འཆུ་བ་ཀྱི་རྒྱུན་པས་བསྟན་དགོན་ཉམ་ཆག་
ཕུགས་ཆེར་བྱུང་བས་དགོན་ཕུལ་ཅམ་ལས་མི་དམིགས་པའི་
གནས་ཚུལ་ཡང་བ་བྱུང་ལ། རིན་ཐང་ཆེ་བའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་
ཉན་པལ་མོ་ཆེ་ཅ་བརྒྱགས་སུ་སོང་། དེ་འགའ་ལྷག་ལུས་ཡོད་
རིགས་རྣམས་སྟོན་ཐང་ཆོས་སྟེས་བདག་ཉར་བཀྱིས་ཏེ་དེར་
སྐུ་ཁང་གསང་བཞེངས་གནང་བཞིན་མཆིས་སོ། །

༢༽ **ཆོས་རྗེ་དགོན་གསང་སྤྲུགས་ཆོས་སྤྲིང་ནི།**
གོ་ཐོས་ལྟར་ན་ཆོ་གར་ལུང་པའི་རི་མགོར་དགོན་མཆོག་སྤྱིང་
ཞེས་དགོན་པ་ཆགས་ཕུལ་རྒྱ་ཆེར་ཡོད་པ་འདི་སྟོན་དབལ་
ལྷན་ས་སྤྱིང་རིང་ལུགས་འཛིན་པའི་ཆོས་སྟེ་ཡིན་པ་ཤོད་སོལ་
ཡོད་ཅིང་། འདི་ནི་ཆོས་རྒྱལ་ཨ་མ་དབལ་གྱི་དུས་ཀྱི་དགོན་
པ་ཡིན་ལ། དེ་དུས་ཀྱི་དགོན་སྟེ་ཡིན་ཆད་དབལ་ལྷན་ས་སྐུ་
པའི་རིང་ལུགས་ལས་བརྒྱལ་མི་ཆོག་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྩ་
བ་ཤིན་ཏུ་བཅན་པོ་ཡོད་པ་སྟོ་པོ་མཁན་ཆེན་གྱིས་གསུངས་
པས་དེར་ཀན་གས་རྣམས་ཀྱིས་དག་ན་རྒྱུད་ལྟར་གསལ་བའི་
གཏམ་འདི་ཡང་བདེན་པར་སེམས། དགོན་འདིའི་བསྟན་བདག་
སྒྲ་མ་ག་གེ་མོ་ཞིག་གིས་རྒྱ་འབྲུལ་གྱི་སྟོན་པས་གསེར་ལས་
ཐོས་པའི་འབྲུམ་ཕྱུག་ཆ་ཆད་དང་། རིན་ཐང་ཆེ་བའི་སྐུ་གསུང་

ཐུགས་རྟེན་སོགས་མཆོད་རྗེས་རིགས་མ་ལུས་བྱ་མོད་ཀྱི་
འདབ་གཤོག་སྟེང་བཀའ་ནས་ཆོས་རྒྱུད་དཔོན་དུ་གནས་སྟེས་
མཛད་དེ་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་རིང་ལུགས་སུ་བསྐྱར་བ་
འདྲ། ཁོང་རྩ་འབྲུལ་ལ་མངའ་བཞེས་པས་རྟོ་ལ་ཐུག་ཞབས་ཀྱི་
རྗེས་ཀྱང་འཛོག་པར་མཛད། བྱ་བཏང་སྟོ་ཤོས་དབང་ཐུག་དང་།
མདོ་སྨད་ཀྱི་སྤྲུལ་ཞེས་ཀྱང་ཕྱོད་ཞེས་གྲགས། མདོ་སྨད་ཀྱི་སྤྲུ་
མ་འདི་པའི་མཆོག་སྤྱལ་བྱང་རྒྱལ་ཁྱེ་བ་སྟོ་ཤོ་སྟོན་ཐང་དུ་སྤྱུ་
འབྱུངས། མཆོག་སྤྱལ་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་ཡང་སྤྱལ་འཛམ་དབྱངས་
ལེགས་ཐུབ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་ཤོ་ཆོ་ཤར་དུ་སྤྱུ་འབྱུངས། ཁོང་
འཕགས་ལུལ་གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་འོར་ཨེ་མི་ཆོས་ལུན་དུ་
བཞུགས་ཏེ་སྟོན་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་གསལ་སྟོང་
མཛད་པ་དང་། དེང་ཁོང་གིས་འཛིན་སྟོང་གནང་བཞེན་མཆིས་
སོ། །

༤༽ **གཙང་རང་ཆོས་སྡེ་ཐུབ་བསྟན་བཤད་སྤྱུབ་**
དར་རྒྱས་སྤྱིང་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༤༩༧ ལོར་རྒྱལ་བ་རྟོ་ཤེ་འཆང་
ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་དང་ཆོས་རྒྱལ་ཨ་མ་དཔལ་བཟང་པོ་རྒྱལ་
མཚན་ཡོན་མཆོད་བྱང་གིས་ཐུག་བཏབ་པ་ཡིན་ཏེ། རིང་ཆེན་
རྣམ་ཐར་ལས། སྟེང་ཆེན་༩ ཨ་མ་དཔལ་དུས་ཀྱི་མིང་ཡིན་༽
འདུལ་བྱུང་ཆོས་སྡེ་བཙུགས། གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། དག་
འདུན་བརྒྱ་ལྔ་ལ་རྒྱན་ཀྱི་འཆོ་བ་བཙུགས། འདུལ་བ་དང་
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོང་ཀྱི་བཤད་པ་གཙོ་བོ་མཛད།
ཞེས་གསུངས། སྤར་དག་འདུན་བཞེ་སྡེ་ལོངས་པའང་མེད་
པའི་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་འདིར་དག་ཚུལ་སྟོང་མང་དུ་
བསྐྱབས། རོག་མར་དག་འདུན་བརྒྱ་ལྔ་ལ་འཆོ་བའི་མཐུན་
རྒྱན་སྤྱར། འདུལ་བ་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་གཙོས་སྡེ་སྟོང་
དང་། གསུང་དག་ལམ་འབྲས་སོགས་སྤར་བྱང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་བསྟོར་ཏེ་ཐུན་པའི་ཁང་བྱར་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་མེ་
སྤར་ནས་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད། ཕྱིས་
དག་འདུན་ཀྱི་སྡེ་རབ་དུ་འཕེལ་བས་སྟོང་ཐུག་གཉིས་ལྷག་

འདུས་ཞེས་མོ་སྟོན་ནང་གསལ།
དུས་རབས་བཅུ་བདུན་ནང་ཨ་ཏི་བསམ་ཐུབ་
དཔལ་འབར་གྱིས་ད་ལྟའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་བཞེངས་ཏེ་
ཐུབ་བསྟན་བཤད་སྤྱུབ་དར་རྒྱས་སྤྱིང་ཞེས་མཚན་གསར་
དུ་བཏགས། སྟོ་ཤོ་སྟོང་སྟོང་ཡོངས་ཀྱི་མ་དགོན་ཡིན་པས་
སྟོ་ཤོ་ཤེ་རྒྱལ་སྤྱུལ་གཙུག་ཡོངས་ཆེན་རྟོ་ཤེ་འཆང་གི་ཆོས་ཁྲིར་
མངའ་གསོལ་ཏེ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་སྟོ་
ནས་འཛིན་སྟོང་སྟེལ་གསུམ་གནང་དགོས་པའི་ལམ་སྟོལ་
གསར་གཏོད་གནང་བ་འདྲ། ཆོས་རྟོ་ཤེ་ཆེན་ཀྱི་བཞུགས་ཁྲི་
རིན་པོ་ཆེར་ཕེབས་ཏེ་གདན་ས་བསྐྱངས་པའི་ཡཞབས་བྱང་
རིམ་ཕྱོད་རྣམས་ནི་ཡཞབས་བྱང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་རིན་པོ་
ཆེ། ཡཞབས་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་འཛམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་
མཚན་དཔལ་བཟང་པོ། ཡཞབས་བྱང་ཆོས་རྟོ་ཤེ་བསོད་ནམས་
དཔལ་འབྱོར་རིན་པོ་ཆེ། ཡཞབས་བྱང་བསོད་ནམས་བསྟན་
འཛིན་དབང་པོ་རིན་པོ་ཆེ། ཡཞབས་བྱང་རྟོ་ཤེ་འཕྲིན་ལས་རིན་
པོ་ཆེ། ཡཞབས་བྱང་དབང་རྒྱལ་ལོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ། ཡཞབས་
བྱང་དག་དབང་འཛིགས་མེད་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་རིན་པོ་ཆེ་
བཅས་སོ། ། ཆོས་རྟོ་ཤེ་ཆེན་ཀྱི་ཆོས་ཁྲི་ཕྱོད་རྣམས་ཀྱི་གཟི་
འོད་འཕྲོ་བ་ད་ལྟའི་བར་དང་ལྷན་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་མདོན་
སུམ་དུ་མངའ་རྒྱུའི་སྐལ་བཟང་མཆིས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༥༩༧ ལོར་བློ་བློ་བློ་ཨ་ཏི་དངོས་ཐུབ་
དཔལ་འབར་གྱིས་དཔལ་ཨེ་མི་པའི་མཁན་རབས་ཁང་གསར་
མཁན་ཆེན་དག་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་ལ་
གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ། མཁན་ཆེན་གྱིས་རིང་ཆེན་ཀྱི་གདན་
ས་གཉིས་པ་ཡིན་པ་དང་མཐའི་འཕྲོ་བར་ཐུགས་བརྩེས་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་ཏེ་གདན་ས་ལོ་གསུམ་བསྐྱངས་པའི་རིང་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྟོར་ཏེ་ཨེ་མི་པའི་རིང་ལུགས་སྤྱིང་མཐར་
སྟེལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༥༩༩ ལོར་ཆོས་བླ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་མི་ཉམས་
གོང་འཕེལ་དང་། དག་འདུན་རྣམས་ཐུགས་མཐུན་ཁྲིམས་

གཙང་གི་ཙ་པ་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་ཐུག་པ་དགོངས་ནས་གཞིམ་
 རྒྱུད་གསལ་ལྟགས་སྟོན་སྟུང་སྟུང་ཁྲུང་དུ་ཨ་ཏི་དབང་རྒྱལ་དོ་
 རྩེ་ས་བསྐྱལ་བའི་ཤེམ་ས་ཆག་གཞིར་བཟུང་སྟེ་བཅའ་ཡིག་
 ཆེན་མོ་གཏུན་འབེབས་གནང་། ༡༩༥༩ རྩེ་ས་སྟན་བརྒྱུད་རྒྱ་
 མཆོའི་གཏིར་མཛོད་ལ་སྐྱབས་རྩེ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་བཅོ་
 བརྒྱད་ཁྲི་ཆེན་དོ་རྩེ་འཆང་སྟེ་བཙན་དག་དབང་མཁུན་རབ་
 ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཆོས་རྩེ་བཙན་ས་སྐྱུ་པའི་ཐབ་ཆོས་གསུང་
 དག་ལམ་འབྲས་དང་། སྐབས་ཐབས་ཀུན་བཏུས། འཁོར་ལོ་བདེ་
 མཆོག་སོགས་རྒྱུད་སྟེ་རྒྱ་མཆོའི་དབང་བསྐྱར་མཐའ་ཡས་
 བ་བསྐྱར། དགེ་ལྡན་སློང་མང་རབ་བསྐྱབས། དབྱར་གནས་
 གསལ་འཛུགས་གནང་སྟེ་དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་གདུགས་
 དཀར་དགུང་དུ་འདེགས་པར་མཛད། དེ་རྩེ་ས་ལྷ་ལྷུང་དགེ་
 བཤེས་མཁུན་རབ་འོད་ཟེར་གྱིས་ལོ་ངོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དང་།
 ཁོང་གི་རྩེ་ས་ལྷ་ལྷུང་དགེ་བཤེས་ཞིག་གིས་ལོ་ངོ་གཅིག་ དེ་
 རྩེ་ས་གཙང་རང་ཆོས་སྟེ་འོ་སློབ་དཔོན་རྣམས་རེ་མོས་གྱིས་
 དབྱར་བདག་གནང་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༢-༡༩༩༩ ལས་མས་
 བར་དུ་ཚུགས་ཐུབ་པ་ལྷུང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦-༡༩༩༩ ལས་
 མས་སྐྱུ་ལ་སྐྱབས་རྩེ་ཁ་རིགས་རིན་པོ་ཆེས་སྤར་ཐང་བརྒྱ་
 རྩེ་ས་སྐྱུ་བཤམ་བརྒྱ་ཙ་གང་རུང་བསྐྱལ་བར་གྲགས། སྟོན་
 དུས་མ་རང་ལུང་པའི་སྤྲད་དུ་བཙན་དགོན་ཡོད་ཀྱང་ཆུ་བཞི་
 སྤང་བྱུག་བསྟན་སྤྲང་དུས་སྤངས་དམག་མིས་གཏོར་བཤིག་
 བཞིས་པས་དེང་དགོན་ལུང་ཙམ་ལས་མི་མཛོད། ཤར་པ་དང་
 ལུབ་པ་ཞེས་བྲ་ཆང་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་བཙན་དགོན་དུའང་
 དེ་ལྟར་དུ་ཡོད་པར་གྲགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་དགེ་འདུན་
 ཀན་གྲས་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་ཁུར་ཆེར་བཞེས་ཀྱིས་ན་ཆོད་
 བ་བའི་བྲ་བཙན་རྣམས་གནའ་དེང་ཤེས་རིག་གི་བསྟེ་གནས་
 སློབ་བྲ་གསལ་འཛུགས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལོར་ཨ་ཕྱི་
 པའི་མཁན་རབས་དོན་བདུན་པ། རོར་ཆེན་རྒྱལ་བའི་གདུང་
 འཆོབ་ལ་སྐྱབས་མཆོག་རོར་ཐར་ཅེ་མཁན་ཆེན་དག་དབང་
 བསོད་ནམས་མཆོག་ལྷན་རོར་ཆེན་དོ་རྩེ་འཆང་གི་ཁྲི་འཕང་

མཛོན་པོར་ལེབས་ཏེ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སློང་བཞིན་མཆིས།
 གཞན་ཡང་མཁན་པོ་དགོན་མཆོག་ཆོས་སྐྱབས། མཁན་པོ་
 རམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་། རྒྱ་མ་སྟན་གྲགས་ཀྱི་རྒྱ་མ་བདེ་བར་
 གཤེགས་པ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས་ཀྱི་བཅས་ཀྱང་རིམ་བར་བྱོན་
 རས་བསྟན་དགོན་བསྐྱངས་བར་གྲགས། གཙུག་ལག་ཁང་གི་
 གཡོན་སྟོགས་ཀྱི་ཐོག་བཅེགས་གཉིས་པའི་མགོན་ཁང་བདུད་
 དཔུང་ཐེལ་གཞོན་ནང་བསྟན་སྤྲང་རྒྱ་མཆོའི་གཙོ་བོ་གྱུར་
 མགོན་གྱི་སྐྱུ་བརྟན་ཆེ་བ་སྤྲོད་མཆོར་བ་དང་། སྤྱ་ཕྱིང་ཕྱིང་
 ལུས་བསྐྱོར་བ་གཅིག ལུས་བསྐྱོར་གྱི་ཐང་སྐྱུ་སོགས་
 བཞུགས། སྟོན་དུས་མགོན་ཁང་གི་ཡ་ཐོག་ལམ་འབྲས་སྟུང་
 དུ་ལམ་འབྲས་སྟུང་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐྱུ་བརྟན་ཆ་ཆང་བ་གསུམ་ཙམ་
 བཞུགས་པར་བན་ཀན་བཟེས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བྲལ་ལམ་དུ་
 གསལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

༡༽ **སྟོན་ཐང་ཆོས་སྟེ་བྲག་དཀར་ཐེག་ཆེན་དར་
 རྒྱས་སྤྱིང་ནི།** ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༢ ལོར་རོར་ཆེན་དོ་རྩེ་འཆང་
 གིས་ཐོག་མར་ཅིག་སྤང་གཏིང་འགོ་ཚུགས། གསེར་སྐྱུ་དོ་རྩེ་
 འཆང་ལྷགས་བཀོད་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་ཐངས་
 གཉིས་པ་ཆེབས་ཁ་བསྐྱར་ཏེ་རྟེན་གསུམ་རབ་འབྲམས་རྒྱ་
 མཆོའི་ཆོགས་ལ་རབ་གནས་མཛད། བསོད་ནམས་ཅན་གྱི་
 གདུལ་བྱའི་ཆོགས་ལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གིས་མཆོན་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་བཙུང་བདུན་ཙམ་གྱི་དབང་བསྐྱར། ས་སྐྱུ་
 བཀའ་འབུམ་གྱི་ལུང་སྟོན། ཨ་ཙོ་བྱང་རྒྱལ་མེམས་དཔའི་
 གཙོས་དགེ་འདུན་པ་བརྒྱ་ལྷག་གཉིས་ཙམ་འདུས་པར་འདུལ་
 བྲ་བཙན་ཏེ་ཐུབ་བསྟན་བསྟོའི་ཆལ་ཆེན་ཀུན་ཏུ་བཞད།
 འཇམ་དབྱངས་སྟོན་པའི་རྣམ་འབྲུལ་བྲག་དཀར་མེམས་དཔའ་
 ཆེན་པོ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་དང་། མཁས་དང་བྱུབ་པའི་
 དབང་ལྷག་བྲག་དཀར་མེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་བསོད་ནམས་
 རྒྱལ་མཆོན་ཀྱང་བསྟན་པའི་བདག་པོར་བཞེངས། རྩེ་བཙན་
 ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་སྟོ་བོ་མཁན་ཆེན་གྱིས་སྟོད་མངའ་རིས་

ནས་སྤང་མདོ་ཁམས་བར་གྱི་གདུལ་བྱ་རྒྱ་མཚོའི་ཚོགས་
ལ་རྒྱུད་སྤེལ་ཞིའི་དབང་བསྐྱར་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱེད་ཏེ་སྤྱི་
ཚོགས་ཚོས་ཀྱི་སྤྱད་བྱངས་སྟེན་པོས་སྤྱི་ཞིའི་རྒྱུད་པ་མཐའ་
དག་བསལ། དུས་ཕྱིས་ས་ཡོམ་དང་རྩ་རྩུབ་སོགས་རྒྱུན་དུ་
འགོག་མེད་དུ་བརྩོན་བས་བཅོམ་རང་ཞེས་པའི་ས་གནས་སུ་
གནས་སྤོས་བཞུགས། དགོན་གཞི་འདིར་ཡང་མའི་འཛིག་པ་
དག་པོ་བྱུང་རྒྱུ་ཕྱི་གཙུག་ལག་ཁང་། ལང་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་
རྟེན་རི་སྟེང་བཞུགས་པ་ཀུན་མེད་མེད་དུ་བཅོམ། བཅོམ་རང་
ཞེས་པའི་མིང་ཡང་དེ་དུས་ཐོགས་པ་ཡིན། མི་ཐམས་ཅད་རྟེན་
གསུམ་མེ་སྟོན་བྱུང་རྒྱུ་ཕྱི་གཙུག་ལག་པ་ལྟེན་ཏེ་ཕྱི་ལོ་
དོར་ཆེན་རྩི་ཆེ་འཆང་གིས་ལྷགས་བཀོད་གནང་བའི་རྒྱལ་བ་
རྩི་ཆེ་འཆང་མེ་མ་བཞེས་པར་གོ་ཐུག་དཔུས་ནས་རྩལ་རྩལ་བྱུག་
གཏར་མཛུལ་བས་དང་པའི་གསོས་སུ་བྱུང། རྩི་ཆེ་འཆང་གི་སྤྱི་
བརྟན་འདི་ཉིད་གསེར་ཏེ་ཞེས་པའི་རི་རྩེར་འབྱུང་ནས་བྱོན་པ་
དང་། རི་རྩེ་ནས་སྟོན་ཐང་རྒྱལ་པོ་ཁབ་ཏུ་བསུ་བའི་བཀོད་པ་
ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་བཞུགས་ཏེ་གདན་བྱངས་པའི་ཡོ་རྒྱས་ཀྱང་
ཡོད། དེར་གནས་སྟོན་ཏེ་སྟོན་ཐང་ཆོས་སྤེལ་བྱས་པ་དཀར་ཐེག་
ཆེན་དར་རྒྱས་སྤྱིར་འདུ་ཁང་གི་ནང་རྟེན་དུ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་གཞི་
འོད་འཕྲོ་བཞེན་བཞུགས། འདུ་ཁང་འདི་ཆོས་སྤེལ་འདིའི་མཁན་
ཆེན་ཀུན་དགའ་ཕུན་ཚོགས་དང་ས་སྤྱིར་ཆེན་པོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ཨ་
ཏྲི་འཇམ་དཔལ་དགའ་འདུལ་གྱིས་བཞེངས་པར་བྱགས། མཁན་
ཆེན་དེར་ཀུན་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆེ་དབང་ནོར་བུ་སྟོན་ཐང་དུ་
མེགས་པའི་ཆེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་བཞི་བ་དང་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་
ཐབས་ཁྱིད་ལ་སོགས་པ་གསལ་ཞེས་གསལ་བས་དུས་རབས་
༡༥-༡༦ ལ་སྟོན་དགོས་པར་སྤང་ལ། ཆོས་རྒྱལ་དེས་ཕྱི་ལོ་
༡༩༡༥-༡༩༣༥ བར་ཆབ་སྤྱི་དབང་འཕྱུངས་ཞེས་གསལ་བས་
དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་འགོ་འཕེལ་བཅོ་བརྒྱད་པའི་མཛུགས་ཏུ་
བྱག་གཏུབ་པ་མིན་ནས་སེམས། སྟོ་ཕྱིས་ཀྱི་འཛུགས་པ་ཡངས་
པ་ཆོས་དབྱེད་ཞིབ་བཞུགས་ཏེ་ཡོ་རྒྱས་དག་ཐེར་འབྱུང་ན་དགོ་
མཆན་ཆེ་བར་མདོན་བས་འོལ་ཆོད་མིན་པར་ཞིབ་འཛུགས་

གནང་རོགས་ཞེས་ཞུའོ།

༦༽ མདོན་དགའ་བྱུང་རྒྱལ་སྤྱིར་གྱི་འདུ་ཁང་ནི།

ཨ་ཏྲི་ཆེ་དབང་ཕུན་ཕུན་ཚོགས་གཙུག་རྒྱུན་ལོར་བུས་
བཞེངས། འདི་ནི་གནས་སྟོན་པའི་བྲག་དཀར་ཐེག་ཆེན་དར་
རྒྱས་སྤྱིར་གྱི་སྤྱི་ཁང་མ་བཞེངས་པའི་སྤྱི་ལོ་དུ་ཡོད་པས་
འདུ་ཁང་རྟེང་པ་ཞེས་འབོད་སྟོན་འདུག འདུ་ཁང་འདིའི་ནང་
སྟོན་དུས་པར་ཆེན་ལྷན་མཆོག་ལྷན་གྱི་སའི་བཞུགས་ཁྱི་
དང་། ལམ་འབྲས་ཚོགས་ཞིང་པར་ཆེན་ལྷན་མཆོག་ལྷན་
བར་ཡོད་པར་བཤད། ད་ལྟ་ནང་རྟེན་གཙོ་པོ་པར་ཆེན་ལྷན་
མཆོག་ལྷན་གྱིས་མི་ཉག་རི་ཁྱད་དགོན་༩ པར་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེ་མེགས་མ་ཐུབ་འདུ་གསུངས་ཀྱི་འདུག་པས་དབྱེད་ཞིབ་
གནང་གལ་ཆེ། རྒྱུ་པར་བསྐྱེད་པའི་ཀྱང་མགོན་གྱི་སྤྱི་ཐང་བྱིན་
ཆེན་བཞུགས། འཇམ་མགོན་ཨ་མེས་ཞབས་ཀྱི་རྩམ་འབྲུལ།
རྩི་བཅུན་སྤྱི་པའི་ཁྱི་ཆེན་པོ་བྲག་པ་འཇམ་མགོན་དག་དབང་
ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མཛུལ་དར་བུལ་བ་བྱགས་ཁང་
བཞེས་པས་མགོན་པོ་དར་ལེན་མར་བྱགས། མགོན་ཁང་དུ་
དོར་ཆེན་རྩི་ཆེ་འཆང་གིས་བུམས་ཆེན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་
དབྱེད་ཆེར་བཞེངས་པའི་སྤྱི་རྒྱ་རྒྱུ་འཛིན་པ་ལས་བྱུབ་པའི་བསེ་
མགོན་བྱིན་ཆེན་དང་རྩི་བཅུན་མ་རྩི་མཁྱེན་དབང་མའི་བྲག་
ཅུལ་ལས་བྱུང་བའི་ས་སྤྱིའི་འབལ་མོ་སྤྱི་སྤྱི་དུས་མོ་སོགས་
བཞུགས། འདུ་ཁང་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་དུ་བཅོ་བརྒྱད་སྤྱི་འབྲུམ་
ལྷ་ཁང་དུ་བྱགས་པ་བྱུབ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་རྩི་ཆེ་མེད་གའི་སྤྱི་
དམར་གདུང་བཞུགས་པའི་གདུང་རྟེན་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས།
མཁན་རིན་པོ་ཆེ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་
ཐོགས་མེད་ཆོས་འཕེལ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་དགོན་བསྐྱུངས།
མཁན་རིན་པོ་ཆེ་བུམས་པ་བཀྲ་ཤིས་བསྟན་འཛིན་གྱིས་གཞི་
གསུམ་དབྱེད་གནས་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོར་བཅེ་ཆེན་
བཤད་སྤྱི་ཁང་ཞེས་གནང་དེར་བྱང་གི་སྟོན་གཉིས་ཀྱི་བསྟོ་
གནས་སྟོན་བྱ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་ས་བསྟན་ཀུན་ཁབ་

སྤྱིར་ཞེས་བཤད་ཟུང་ཅི་མ་བཞིན་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ་ཤིན་
 ཏུ་ཉག་མ་བར་གྱུར་བའི་རྒྱལ་བསྟན་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བའི་
 དབུ་འཛུགས་སྤུབ་པ་བྱུང་། དེར་མཁན་པོ་ཀུན་དགའ་བསྟན་
 འཛིན་གྱིས་མི་ཉམས་རྒྱན་འཛིན་རང་གཞིགས་སྦྱོང་གནང་
 མུས་སུ་མཆིས།

༡༽ རྣམ་རྒྱལ་ཆོས་སྡེ་སྤུབ་བསྟན་དར་རྒྱས་སྤྱིར་
 རྒྱ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༥ གོང་ཁད་པ་རྣམས་ལ་སྦྱད་བར་ཡོད་པའི་
 དགོན་པ་ཞིག་ཡིན་ཆོད་གང་ལ་ལ་དེ་དུས་མཆོན་ཀྱང་མེད་
 པར་གྲགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༩ ལོར་རྗེ་སྟོན་འབངས་བཅས་
 གྱིས་གསོལ་བ་ནན་ཏན་དུ་ལུལ་བས་དོར་ཆེན་རྗེ་ཆེ་འཆང་
 གིས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་ཆོས་ཀྱི་ཁྲིར་
 མངའ་གསོལ་ཏེ། སྤུབ་བསྟན་དར་རྒྱས་སྤྱིར་ཞེས་མཆོན་
 གསར་དུ་འདོགས་པར་མངོད། ཆོས་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་ཤེས་
 རབ་རྒྱ་མཆོས་དགེ་འདུན་སྟོང་ཐུག་གཅིག་ཅུ་འདུས་པར་
 སྟོན་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་དབྱངས་རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་གཞུང་
 ལུགས་ཆེན་པོ་དང་། གསུང་དག་ལམ་འབྲས་སོགས་རྒྱད་སྟེ་
 མན་དག་དང་བཅས་པར་བཟང་བྱ་བཅུ་གཅིག་རིང་འཆང་ཉན་
 གནང་སྟེ་བསྟན་པ་དཀར་འབྲས་སུ་མངོད་པས་དོར་ཆེན་རྗེ་
 རྗེ་ཆེ་འཆང་གི་རྣམ་ཐར་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་བྱུང་། ཇི་སྐད་དུ། དར་
 རྒྱས་སྤྱིར་རྒྱ་རྣམ་རྒྱལ་ཆོས་སྡེ་སྤུབ་བསྟན་དར་རྒྱས་སྤྱིར་༽དུ་
 བཤད་པའི་ཟུང་བཅུགས་ཤིང་། ཞེས་པ་ལྟར་བཤད་ཟུང་བཅུགས་
 ཏེ་སྟོ་བོའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་པ་སར་གྱུར། འོན་ཀྱང་དེར་བཤད་
 ཟུང་དོ་བོ་སྦྱག་སྟོན་དང་འཇམ་ཆོན་བཞིན་ཡལ་ནས་བན་ཆང་
 གི་རྣམ་པར་གྱུར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༩ ལོས་བརྒྱུད་ལོ་དོགས་ལ་
 རིང་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལྷན་མཆོག་ལྟན་གྱིས་རྗེ་བཙུན་དག་
 དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཤར་མི་ཉག་པ་རྒྱུ་ཆོས་གྲགས་དཔལ་
 བཟང་པོས་གཙོས་སྟེ་སྟོན་འཛིན་པ་བརྒྱ་ཐུག་དང་། དགེ་འདུན་
 པ་སྟོང་ཐུག་གཅིག་ཅུ་འདུས་པར་དོར་ཆེན་རྗེ་ཆེ་འཆང་གི་
 སྟེག་ཡིག་གཞིར་བཞག་ནས་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྲས་ལ་

འཆང་ཉན་རྒྱ་ཆེར་གནང་སྟེ་བཤད་སྦྱབ་བསྟན་པའི་འོད་སྦྲང་
 སྤྱིར་བཞིར་གསལ་བར་མངོད། དེ་དུས་སྟེ་པ་ཨ་ཉི་ཆངས་
 པ་བཟུལ་ཤིས་མགོན་གྱིས་འཆོ་ཤོག་གྲུ་ལོ་པ་སྦྱར། ཆོས་
 རྒྱལ་ཆེན་པོས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་བདག་རྒྱུན་ལས་སྟོན་
 གསུམ་གྱི་རི་བ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་སྟོ་སྤྱིར་འདིར་སྦྱར་བྱངས། ཕྱི་
 ལོ་ ༡༩༣༧ ལོར་གྲུབ་ཆེན་པོ་དུ་པའི་རྣམ་འབྲུལ་རྒྱལ་བ་རྗེ་
 རྗེ་ཆེ་འཆང་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་དབང་ལུག་གིས་དོར་ཆེན་རྗེ་ཆེ་
 འཆང་གིས་རྣམ་རྒྱལ་ཆོས་སྡེའི་ཆོས་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་ཞེས་
 ལུང་བསྟན་ལྟར། འཇམ་དབྱངས་ས་པར་གྱི་རྣམ་འབྲུལ། ཆོད་
 དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ། མན་བཞི་ཏེ་སྟོ་བོ་མཁན་ཆེན་
 བསོད་ནམས་ལྷན་གྲུབ་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ།
 བཟང་བྱ་བཅུ་གཉིས་རིང་བཤད་སྦྱབ་བསྟན་པའི་རྒྱན་བཟང་
 མི་ལུབ་ཆེད་དགེ་འདུན་སྟོང་ཐུག་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དང་།
 སྟོན་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་སྟོ་དང་ལྷན་པའི་སྟེ་སྟེ་
 ཆོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཆད་མར་གྲུབ་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་གཞུང་
 ཆེན་ཐུག་ཏུ་གྲགས་པ། ལམ་འབྲས་ཆར་ལུས་གཙོས་གསར་
 ཐུགས་རྒྱད་སྟེ་སོགས་ལ་འཆང་སྟེལ་གནང་སྟེ་པན་བདེའི་
 གཞི་ཅར་གྲུབ་པའི་སྤུབ་བསྟན་རིང་ལུགས་པོར་རལ་འབྲོམས་
 གསུམ་མེད་པར་ཤིན་ཏུ་བདེ་བར་བསྐྱངས། ཆོས་རྒྱལ་ཨ་མ་
 དཔལ་གྱིས་རི་བོའི་ཆེ་མོ་ཨ་སྟོན་བསྟེགས་པ་ལྟ་བུའི་དབུས་
 ཀྱི་མཁའ་སྟོན་རི་ཅེར་མཁར་རྩོད་བཅིགས། འོགས་བཞིར་
 དཔལ་བཅེ་བ་ཆེན་པོའི་བཀའ་སྟོལ་ཆང་ལ་མ་ནོར་བ་སྦྱོང་
 བའི་ཆོས་སྟེ་ཆེན་པོ་ཤར་རི་ཞིང་སྟོན་ལྟན་སྤྱིར། སྟོར་ཐུག་
 དཀར་ཐེག་ཆེན་དར་རྒྱས་སྤྱིར། ལུབ་ཏུ་བུམས་པ་བཤད་སྦྱབ་
 སྤྱིར། བྱང་ཏུ་ཐུག་པས་མ་གཏན་སུན་ཆོགས་སྤྱིར་བཅས་
 ཐུག་བཏབ་པ་ཀུན་དུས་རབས་བཙོ་ལཱ་ནང་རང་བྱུང་གཞོད་
 འཆས་ཡོམ་དང་རྒྱ་ལོག་བྱུང་རྒྱུན་གྱིས་ཞིག་རལ་དུ་སོང་
 བ་དང་། རྒྱ་ཡུར་དབུན་པས་དགེ་འདུན་རྣམས་གནས་དཀར་
 བའི་དུས་ཆོགས་མ་རུངས་པ་བྱུང་བས་ཐུག་དཀར་ཐེག་ཆེན་
 དར་རྒྱས་སྤྱིར་ཕྱད་པའི་དགོན་སྟེ་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་ཆོས་སྡེར་

གནས་སྐོས་། རིགས་སྒྲགས་པ་དང་། རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཕྱི་ལོ་གྱི་སྐབས་སུ་བསྐྱེད་དེ་རྒྱུ་མེད་པའི་འཕྲིན་ལྷན་གྱི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་སྐབས་ཐེ་ཤངས་པ་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་པ་སྐྱེད་པ་ལྷག་པས་མ་དཀར་པའི་དད་སྲིད་ཀྱི་ཞུགས་ཀྱིས་མ་ཐུན་ཆེན་ལས་ད་ལྟའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་འདི་ཉིད་གསར་བཞེངས་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་། དེར་མཁའ་པོ་ཆེ་དབང་རིག་འཛིན་གྱིས་སློབ་བྱ་དང་བཅུན་དགོན་གསར་བཅུགས་གནང་བ་སོགས་བསྐྱེད་པའི་མེ་རྩེ་མང་ནས་གསོ་བའི་ཁྲུང་བཞེས་ཏེ་བསྐྱེད་པ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བའི་ལས་ལ་བརྩོན་བཞིན་པ་ཡིན་ལོ། །

༡༽ ལྷ་རི་དགོན་ནི། ལྷ་མ་ཀུན་བཟང་འཇའ་ལུས་ཀྱི་གདན་ས་ཡིན། ལྷ་མ་འདི་ཉིད་ནི་སྐྱའི་བགྲང་བྱ་བརྒྱད་སོན་ཆེ་གཙང་རང་ཆོས་སྡེར་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་ཡི་གེ་ཀུན་གྱི་ཕྱི་མོ་ཀ་ཁ་སོགས་ལ་རིམ་བཞིན་བསྐྱབས། སློ་ལེ་མཁར་དང་དར་རྩོད་སོགས་སུ་ཀྱེ་རྩོད་སོགས་ཀྱི་གཞི་བསྐྱེད་མཐེལ་བྱིན་པར་གནང་། བར་སོན་ནས་དབྱུས་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་ཏེ་རང་རིགས་རས་ཆེན་ལས་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ ཁེ་བྱ་ཆོས་དུག་གིས་མཆོན་དབང་ལུང་མཁར་དག་དུ་མའི་ཉིད་བཅུད་སྐྱགས་མཆོར་བསྐྱེལ། ལྷ་རི་ཁྲུང་ཆང་བྲག་ཕྱག་ཏུ་རྩོད་ཁྲུང་ཁའི་སྐྱབ་པ་ཉམས་བཞེས་གནང་བས་ཡི་དམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྩེ་སུ་བཟུང་སྟེ་ལྷ་དོལ་ནག་པོ་བཏུལ། ལྷ་རིགས་གཞན་ཞུགས་དམ་ལ་བཏགས། ལྷ་ཤིང་བྲག་ཕྱག་ཏུ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་སྐྱགས་དམ་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་པས་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་ཏེ་མཐར་འཇུག་ལུས་སུ་གྲུབ་པར་གྲགས། ཁོང་གིས་ལྷ་རི་ཁྲུང་ཆང་བྲག་ཕྱག་ཏུ་དགོན་གཞིས་ཕྱག་བཏགས།

ཕྱིས་གཞོས་བཞིའི་ཏུ་སོང་བས་མར་ཐང་དུ་གནས་སྐོས་མཛད། མར་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ནི་དུས་རབས་བཅུ་དགའི་ནང་ཆོས་རྒྱལ་ཨ་རྒྱ་དངོས་གྲུབ་དཔལ་འབར་གྱིས་བཞེངས་ཞེས་གྲགས་ལ། ཁོང་རང་ཆོས་ལོ་རྩལ་ཏུ་ཕྱུང་བཏུན་

ཅུའི་སྟོན་སྐྱབ་པ་བགྲེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་སྐོས་མཛད་ཅས་གསུངས། མར་ཐང་ཐེར་བའི་དོན་ནི་ཁྲུང་ཆང་རྩོད་ཐོག་དང་ལྷ་རི་གོང་གཉིས་ཀྱི་མར་རམ་ལོག་གི་ཐང་ཆུང་དུ་གཞིས་ཆགས་པས་དེ་ལྷར་བཏགས་པ་ཡིན་ཟེར། དགོན་འདིའི་སྒྲ་རབས་དངོས་གྲུབ་རྩོད་ཐོག་ཉམས་གསོ་སྤྱན་སྐྱེས་ཆོགས་པར་གནང་བར་གྲགས། ལྷ་རི་གོང་གི་བྲག་རི་སྟོང་གི་དབྱིབས་ཅན་འདིར་བྲག་ཕྱག་མང་ཅམ་ཡོད་ལ། དེའི་དབྱུས་ཀྱི་བྲག་ཕྱག་ལྷ་ཁང་ནང་སྐྱ་གསུང་སྐྱགས་ཉིན་བྱིན་ཆེན་དུ་མ་དང་། ལྷེ་བས་རིས་ལ་མར་མི་དྲགས་གསུམ་དང་སྒྲ་མ་ཀུན་བཟང་འཇའ་ལུས་སོགས་མཉམ་མེད་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་སྒྲ་བརྒྱུད་མང་ཅམ་བཞུགས། གཡས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་བྲག་ཕྱག་ནང་ཆོས་རྒྱལ་ཨ་མ་དཔལ་གྱིས་ཕྱག་བཏགས་པར་གྲགས་པའི་ལྷ་རི་དཀར་བུམ་རྣམ་རྒྱལ་མའི་མཆོད་རྟེན་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་ཆེ་བ་ཞིག་བཞུགས།

ཁ་ཅིག་གིས་མཆོད་རྟེན་འདི་ནི་རང་བྱོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས། གཡོན་གྱི་མགོན་ཁང་ནང་ཆོས་སྟོང་ཐག་པ་མེ་ལེན་སོགས་སྐྱ་གསུང་སྐྱགས་ཉིན་བྱིན་སྐབས་ཅན་དུ་མ་བཞུགས། ལྷ་མ་ཀུན་བཟང་འཇའ་ལུས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་ཅུར་སྟེག་གི་སྟེའི་རོ་པོར་བཅུགས་པ་མེན་ནམ་སྟེ། འོན་ཀྱང་དེང་ཁྲིམ་པའི་རྟེན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སྤར་གྱི་ཆོས་སྟོལ་སྐྱེས་པོ་མེ་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་གནང་གིན་ཡོད། རྩོད་པས་བསམ་གཏན་སྤྱིད་ཕྱག་ཏུ་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ལོ་གསུམ་སྒྲ་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་སྐྱབ་ཆོད་ལྷན་བསྐྱེལ་དགོས་པའི་ཆོས་སྟོལ་ཡང་དག་བཞག་པ་རྣམས་མིག་འབྱས་ལྷར་སྤྱང་སྟོབ་མཛད་པས་ད་བར་མ་ཉམས་པར་གནང་སྐྱེས་ཡིན། བསོད་ནམས་རིན་ཆེན། འཕྲིན་ལས་པད་དཀར། བྲགས་པ་རྩོད་ཀྱི་གྲུབ་ཆེན་ལྷ་མ་བསམ་གཏན་ཆོས་སྟོང་། ལྷ་མ་རྩོད་ཀྱི་ལྷ་མ་ཆོས་སྟོང་། ལྷ་མ་དངོས་གྲུབ་རྩོད་ཀྱི་ལྷ་མ་བསམ་གྲུབ་བཅས་སྒྲ་རབས་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བདག་གནང་སྟེ་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་རིང་ལུགས་མེ་ཉམས་པར་འཛིན་སྟོང་གནང་།

༩༽ **བྱམས་ཆེན་གཙུག་ལག་ཁང་ནི།** གུ་རུ་བསྐྱེད་སྐྱེལ་པ་དགེ་སྦྱོར་ཨ་མ་དཔལ་གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཉིད་དང་། དཔལ་སྐབ་ཆེན་ལྷན་པར་རྒྱལ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་། བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་ཆ་གསུམ་ས་ཆ་གང་དུ་བཞེངས་པའི་འོས་འདེམས་ཆེན་ལ་སྐྱགས་བརྟག་སྤུལ་བར་འོས་ཆེན་གྱིས་ངས་འདི་ནས་ས་གཞུང་བའི་ཆེས་བཅོ་ལྔ་ལ་བྱག་གནས་གཏོར་བ་གང་དུ་འབབ་སའི་གནས་གཞིར་བཞེངས་དགོས་ཞེས་བཀའ་ཐེབས་པ་ལྟར་ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་ལྷན་འབྲལ་ཆོས་རྒྱལ་ཨ་མ་མགོན་པས་ལྷན་འཇོག་བཟང་པོས་བྱག་གནས་འབབ་སའི་གནས་མཆོག་ཏུ་བྱམས་ཆེན་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་བཞེངས་པའོ་བཙུགས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་སྤྱི་འཐོག་བར་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཁང་གསུམ་ལས་ཞལ་རས་ལྷ་ཁང་དུ་རྒྱུད་སྡེ་ཀྱན་བཏུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ངན་སོང་སྦྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཙུ་གཉིས། སྐབ་ཐབས་ཀྱན་བཏུས་ཀྱི་ལྷ་ཆོགས། དབུ་ཅེ་ལྷ་ཁང་དུ་རྒྱུད་སྡེ་གོང་མ་བདུན་ཅུ་ཅ་ལྟེ་དཀྱིལ་འཁོར། སྐབ་ཐབས་ཀྱི་ལྷ་ཆོགས། འོག་ལྷ་ཁང་དུ་སྐྱེས་རབས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང། སྐབ་པ་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བ། ལྷ་ས་སྐབ་ལྷ་བཙུག་སྐབས་སོགས་སྐབས་རིས་སུ་ཡིད་དུ་སྐྱག་པའི་བཀོད་པ་བུན་སྐབས་ཆོགས་པ་ལེགས་པར་བཞེངས། འོས་ཆེན་རྟོ་རྩེ་འཆང་གིས་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོ་ག་མཛད། བཀ་དཀར་ཐེག་ཆེན་དར་རྒྱས་སྤྱིང་ནས་ཞིང་ཁལ་བརྒྱའི་ས་དང་རྒྱ་མང་པོའི་བདག་ཆེན་སྐར་ཉེ་རབ་བྱུང་འབྲས་སྡེའི་ཆོ་འབྲལ་སྒྲོན་ལམ་དང་། རྒྱུད་སྡེ་བཞི་དང་འབྲེལ་བའི་སྐབ་མཆོད་མང་པོ་བཙུགས། ཁྱད་པར་མངའ་རིས་སྒྲོ་བོར་སྦྱིར་རྒྱལ་བསྟན་དང་། སྒྲོས་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱ་པའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་མ་མེད་པ་གསེར་གྱི་ཡང་ལྷན་ལྷ་བུ་འདི་ཉིད་དུས་ནས་ཡང་གཞོན་བུལ་རྩེ་རྩེའི་འོ་བོར་གནས་ཆེད་དཔལ་མགོན་དམ་པ་ཆོས་སྦྱོར་བའི་སྤང་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབ་དང་ལྷན་པ་གུར་མགོན་གྱི་སྐྱབ་རྟུན་ཁྱད་འཕགས་གཉིས་བཞེངས་ཏེ་རྟེན་གཏོར་བཙུགས། སྡེ་པ་ཨ་མགོན་བསྟན་འཛིན་

བཟང་པོ་སྐྱེལ་ཆེད་ཁྱེད་པོའི་བཅས་ལ་ལྷམ་དཔལ་འཁོར་བཅས་ཀྱི་རྩེས་གནང་སྐྱབ་མིན་གནང་། དམ་ཆོག་ལ་ཡོན་མཆོད་ཀྱན་གྱི་བཅེ་སྤང་རྣམ་དག་བྱུང་ན་ཆོས་ལྷན་སྒྲོ་བོར་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་རྩོགས་ལྷན་བཞིན་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་ངེས་པའི་ལུང་བསྟན་དང་སྐྱགས་སྒྲོན་ཐབ་རྒྱས་གནང་། དུས་རབས་བཙུ་བདུན་ནང་ཨ་རྟི་བསམ་བློ་དཔལ་འབར་གྱིས་ཉམས་གསོ་མཛད་དུ་བྱུང་བ་གནང་ལ། ཞལ་རས་ལྷ་ཁང་གི་རྟེན་གཙོ་རྒྱལ་ཆབ་བྱམས་པ་མགོན་པོ་རྒྱལ་ཡོལ་དང་བཅས་པ་གསར་དུ་བཞེངས།

༡༠༽ **སྐབ་ཆེན་ལྷན་པར་རྒྱལ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནི།** ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཆོས་རྒྱལ་ཨ་རྟི་ཆངས་ཆེན་བཀ་ཤེས་མགོན་གྱིས་ལྷ་བས་ཆོག་མེ་ཤེས་པའི་བཅོ་བཀོད་རབ་ཏུ་མཆར་བ་བཞེངས། གཙང་གསེར་མདོག་ཅན་ནས་པཎ་ཆེན་ལྷ་ཆོག་ལྷན་གདན་དྲངས། རྩེ་བཙུན་དག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཀར་མི་ཉག་བརྟེན་ཆོས་གྲགས་དཔལ་བཟང་པོ་སོགས་དཔོན་སྒྲོབ་སྐབས་བརྒྱ་ཅམ་གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པར་རབ་ཏུ་གནས་པར་མཛད། ཨར་བྱང་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱགས་དམ་གྱི་རྟེན་བརྒྱུད་སྦྱོར་པའི་ལུ་སྦྱིའི་སྦྱེད་ནས་བཤད་ལུང་སྤུལ་བའི་ཆོ་བསྟན་ལ་དགའ་བའི་ལྷ་མིའི་བླ་ཆོགས་ཀྱིས་མེ་རྟོག་གི་ཆར་མདོན་སྐབས་དུ་བབ་པས་དེར་འདུས་པའི་ཆོགས་པ་ཀྱན་དང་པར་བཀོད། དེ་རྩེས་འཇམ་དབྱངས་ས་པཎ་རྣམ་འབྲལ། རྩེད་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་གཉིས་པ་ཆོས་རྩེ་སྒྲོ་བོ་མཁན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཁྲིར་ཐེབས། དགེ་འདུན་དགུ་བརྒྱ་ལྷག་འདུས་པར་རྒྱུད་སྡེ་བཟངས་ལས་འདས་པ་དང་། སྒྲོས་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྲས་ལ་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ་སྐབ་བསྟན་ཉི་འོད་བཞིན་གསལ་བར་མཛད། རྩེ་བཙུན་ཀྱན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་རང་ལོ་ཉི་ཤུར་ལོན་ཆོ་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཉིད་དུ་ཆོས་རྩེ་སྒྲོ་བོ་མཁན་ཆེན་གྱིས་མཁན་པོ། འོས་

ཆེན་མོ་མཆོག་སེང་གེ་དང་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་ཀུན་དགའ་མཆོག་གྲུབ་ཀྱིས་ལས་གསལ་། མང་ཐོས་སྡོམ་བཙུན་དོན་འཛིན་པ་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱིས་དུས་བསྐོས་བཟང་དེ་བསྟེན་པར་རྫོགས། གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་དཔལ་ཀུན་དགའ་མཆོག་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་མངའ་གསོལ་ཡོ།

༡༡༽ གད་སྐད་དགོན་བཤམ་སྐབ་དར་རྒྱས་སྤྱིར་

ནི། གནའ་དུས་གད་སྐད་ཕྱག་ཏུ་སྒྲམ་ཨེ་སྐབས་ཀྱི་དགོན་པ། གྱི་སྐྱགས་ཆོས་རྗེ་ཤེར་མཁན་གྱི་དགོན་པ། ཁང་དཀར་དཔོན་པོ་སྒྲུ་མའི་དགོན་པ། སྒྲུ་མ་ནམ་མཁའ་དཔལ་ལྷན་གྱི་དགོན་པ་བཅས་བསྟན་དགོན་བཞི་ཅམ་ཡོད་པར་བཤད། གྱི་ལོ་ ༡༥༡༣ ལོར་ཆོས་རྒྱལ་ཨ་ཏྲི་ཆོངས་པ་བཟུལ་ཤིས་མགོན་དང་ཆོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་དཔལ་ལྷན་བྱུང་གིས་ཞལ་བཞེས་དང་བཀའ་ནན་ལས་གཅིག་བསྐྱེད་བྱས་ནས་ལྷ་ཁང་དང་། མགོན་ཁང་། བཀའ་འགྲུར་ལྷ་ཁང་བཅས་ཕྱག་བཏབ་པར་མཛད། བཤད་སྐབ་དར་རྒྱས་སྤྱིར་ཞེས་མཚན་བསྐྱེད། རྫོང་སར་མཁན་ཆེན་འཆི་མེད་ཀྱི་གཙོས་དད་ལྷན་གཏུག་གྱུར་འོ་ཆོགས་ལ་བཅེ་ཆེན་ཕྱག་ན་བསྐྱོའི་རིགས་ཀྱི་ཅོད་པཌ་དམ་པ་ལྷ་སྐབས་རྗེ་ཁྱིམ་ཆོན་དོན་འཆང་དག་དབང་མཁུན་རབ་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཆོས་དོར་ཆེན་བཀའ་འབྲུལ་གྱི་ལུང་དང་། མཁའ་སྤྱོད་མའི་གྲིན་རྒྱལ་དང་ཁྱིད་གནད། ཆོས་སྤེའདི་ཉིད་ལུང་རིགས་ཀྱི་བཤད་པ། ཆོ་གའི་ཕྱག་ལེན། སྤྱིར་པོའི་ཉམས་བཞེས་ཐམས་ཅད་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་བཀའ་སློལ་ཆོང་ལ་མཐོར་བསྐྱོད་བར་མཛད། ད་ལྟའི་ཆར་མཁན་སྤུལ་འཇམ་དབྱངས་དཔལ་འབར་གྱིས་གཟེགས་སྤྱོད་འོག་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་སོན་སྤུལ་ཡིན།

༡༢༽ དགེ་ལུང་ས་དོར་བཟུལ་ཆོས་སྤྱིར་ནི། ལོ་

ཆོགས་གསལ་བར་མ་དེས་ཀྱང་ཆོས་རྒྱལ་ཨ་མགོན་བསྟན་

འཛིན་བཟང་པོའི་རིགས་སྤུལ་འཇམ་དབྱངས་ས་པཌ་གྱི་རྣམ་འབྲུལ་མཐུ་བཞེད་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་སྤྱན་རྒྱུབ་ཀྱིས་ཕྱག་བཏབ། སྤེའུ་མཆངས་ཆེན་བཟུལ་ཤིས་མགོན་གྱིས་ཉེན་ཅར་བྱམས་ཆེན་དབྱ་ཅེར་རྒྱལ་བ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་བཞེངས་པའི་བསྟན་སྤྱང་གྱུར་མགོན་གྱི་སྐུ་བརྟན་གྲིན་རྒྱལ་གྱི་མཚན་ཁ་བརྗོལ་བ་བསྐྱེད། དེར་མགོན་ཁང་གི་ཉེན་གཙོར་བཞུགས། བྱམས་ཆེན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དབྱ་ཅེ་ནས་གདན་པར་ས་པས་དབྱ་ཅེ་མགོན་པོར་བཟགས། དོར་ཆེན་གྱི་ཞབས་རྗེས་དང་སྤོ་བོ་མཁན་ཆེན་གྱི་གསུང་འབྲུལ་པོད་བཞེ་བཞུགས། གྱི་ལོ་ ༡༥༢༣ ལོར་ཆོས་རྗེ་ཉིད་ནས་མངའ་ཤིས་པཌ་ཆེན་གྱིས་གཙོས་གཏུག་བྱ་མཐའ་ཡས་ལ་མཁའ་འགྲོའི་ཞལ་རྒྱངས་སྤུ་ལེ་བ་གསུང་དག་རིན་པོ་ཆེས་མཚན་དབང་ལུང་མན་དག་དུ་མ་བསྐྱེད། ལྷག་ཏུ་མངའ་ཤིས་པཌ་ཆེན་ལམ་འབྲས་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ། གྱི་ལོ་ ༡༥༢༥ ལོར་དོན་ལུང་པ་སོགས་རྒྱད་སྤེ་རྒྱ་མཆོའི་དབང་བསྐྱེད་མངའ་དུ་ཞུས། ལྷ་སྐབས་རྗེ་ཁྱིམ་རིགས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་སྤོ་བོ་བརྒྱད་པོད་ནས་གྲོས་བྱོལ་དུ་ཕེབས་པའི་ཆོ་གསོལ་བའི་ལར་(ལཔ་ཅེའི་མིང་ཡིན་)མཚན་གཅིག་སྐུ་དཔལ་གསོས་ནས་བཞུགས་པའི་མཚན་ལམ་དུ་ལྷ་སྐབས་མགོན་པོར་མ་བདག་ཁྱིའི་ཆེན་པོས་ཁྱིད་པལ་ཡུལ་སྤོགས་སུ་བཞུད་རན་མི་འདུག ཡུལ་གྱི་དབྱིབས་དང་དགེ་མཚན་རྣམས་གསལ་བར་བསྟན་ནས་འདིར་བཞུགས་ན་ལེགས་ཚུལ་གྱི་ལུང་བསྟན་དབྱགས་དབྱང་བསྐྱེད་པས་སང་སྤྱོད་སྤྱར་ཡར་ཆེབས་ཁ་བསྐྱེད། ཆོས་ཐག་མི་རིང་བའི་དགེ་ལུང་གི་ས་དབྱིབས་རྣམས་མཇལ་ནས་སྤར་གྱིས་ལུང་བསྟན་དགོངས་པར་མཛོན་དུ་གྱུར་ཏེ་དགེ་ལུང་དགོན་དུ་ལོ་ཡུན་རིང་མོ་བཞུགས། དབྱ་ཅེའི་མགོན་པོའི་སྐུ་མདུན་དུ་གཏུམ་ཆེན་མ་འབྲུལ་ཐེར་བྱངས་གསོག་མཛད་པ་སོགས་རྒྱལ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་མཛད་པས་དུས་འདའ་བར་མཛད། གྱི་ལོ་ ༡༥༢༩ ལོར་དགོན་པའི་ཡ་ཐོད་ཀྱི་གཏུང་མ་རུལ་སོང་བ་དང་། ལྷུ་གེས་རྣམས་ཆར་རྒྱས་བཟས་ནས་འཛོར་ལ་ཉེ་བའི་གནས་སྤངས་མི་

བཅོད་པ་བྱུང་བ་ཀྱང་ཉམས་གསོ་མཐེལ་ཕྱིན་པར་གནང་ངོ། །

༡༣༽ ཉི་ཤུག་དགོན་རྣམས་ཐོལ་ནོར་བུ་སྤྱིར་

ནི། གནའ་དུས་ཤེས་དཀར་འི་ཐོར་དཔལ་ལྡན་ས་སྤྱིའི་ཆོས་
བརྒྱད་འཛིན་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིད། འདི་ཉིད་ས་ཡོམ་གྱིས་
གོད་ཆག་བྱུང་བ་མཁན་ཆེན་ཤེས་རབ་སེང་གེས་ཉི་ཤུག་གི་
བྲག་ཕྱག་ཏུ་གནས་སྤོས་མཛད། བཀ་ཆེན་ལྟ་མཆོག་ལྡན་
གྱིས་སྤོལ་གསུམ་གྱི་རི་བ་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་མཛད་པའི་ལན་རྗེ་
འདི་པས་ཐོག་མར་ཕུལ། བཀ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་རབ་ཏུ་
མཉེས་པས་མངའ་འཇུག་སྤོ་བོ་ན་མདོ་ཐུགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་སྤྱདས་
པའང་འདི་འདྲ་སྤྱད་ཞེས་བསྟགས་བཅོད་གྱི་མེ་ཏྲིག་གཏོར་
བས་མཁས་པའི་བྲགས་པས་བྲབ་བ་བྱུང་། ཆོས་རྗེ་ཐམས་
ཅད་མཁུན་པ་མཚུ་བ་རྗེ་ཉེ་མཉམ་མེད་བསོད་ནམས་ལྡན་བྱུང་
གྱིས་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་པར་མཛད། སྤོ་བོ་མཁན་ཆེན་གྱིས་
ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་གནང་བའི་སྤྱོད་གནས་བྲག་ཕྱག་
བྱིན་རྒྱལས་གྱིས་མཆོན་ཁ་བརྗོད་པ་འདི་ནི་ཆོས་རྗེས་བསམ་
གཏན་གྱི་བར་ཆད་བརྒྱུག་ཕྱིར་བྱ་སྐད་ཀྱང་སྤོག་མེ་ཆོག་པའི་
དམ་འདོགས་མཛད་པས་བྱ་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཀྱང་རྒྱ་བར་མི་
ཐོས་ཞེས་བྲགས། དགེ་འདུན་པ་རྣམས་མཆོམས་བསྟེན་སྤྱོད་
ཀྱང་སྤྱོད་ཕྱག་འདིར་གནང་སྟོལ་མཆོས། གནའ་དུས་རིན་
ཆེན་སྤྱིར་གྱི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱི་དགུན་དུས་བཞུགས་གནས་
ཡིན་པར་བྲགས། གཙང་རང་ཆོས་སྤྱིའི་དགོན་ལག་ཡིན་པས་
གཞིགས་སྤྱོད་གཅོ་བོ་གཙང་རང་རྗེ་རྗེ་གདན་ནས་གནང་གིན་
ཡོད་པས་ལ་ཞབས་བྱུང་དག་དབང་འཛིགས་མེད་ཐུབ་བསྟན་
རྒྱ་མཆོས་ཀྱང་སྐབས་རེ་གཞིགས་སྤྱོད་གནང་བ་འདྲ། ས་
ཟད་དེང་ཞལ་བཞུགས་པའི་ཆུན་བྲས་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་འདྲ་
ལམ་དུ་གསལ་ཞེས་གསུངས། གཙང་རང་ཆོས་སྤྱིའི་མངའ་
ཁོངས་ཀྱི་ཡུལ་ཁག་དགྱེད་ནང་གསེས་སྤྱ་སྐག་དར་ལྟོག་སྤྱོད་
སྤྱད་གཉིས་ལས་དར་ལྟོག་སྤྱོད་གཙུང་གཙུང་ལུང་པ་དགོན་
འདིའི་མངའ་ལོག་གས་མཆོད་གཞིས་སུ་བསྐུལ་བར་བྲགས།

ལ་སྐབས་མགོན་གོང་མ་བདག་ཁྱིའི་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་མཆོག་
ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ལོར་སྤྱོད་ཕྱགས་སུ་ཞབས་པོར་འཁོད་པའི་
ཆེ་རྣམས་ཐོལ་ནོར་བུ་སྤྱིར་ཞེས་མཆོན་གསོལ། བསྟན་ལ་ལྷག་
བསམ་དཀར་བའི་དགེ་སྤོང་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཆོས་ཐུགས་
ཁུར་ཆེར་བཞེས་གྱིས་ལྷ་ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་པར་མཛད། དེང་
མཁན་པོ་དག་དབང་ཆོས་འཕེལ་ལམ་ཡོངས་བྲགས་སུ་མཁན་
པོ་བསམ་བྱུང་གྱིས་ལོ་ན་ལྔ་བའི་བན་རྒྱུད་ཆོར་ཆེད་དམིགས་
སྤོབ་བྲགས་ར་འཛུགས་གནང་སྟེ་རྒྱལ་བསྟན་ཉམས་པ་སྤྱར་
གསོར་སྤོལ་པའི་མཛད་བཟང་ལ་བརྩོན་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ། །

༡༤༽ ཆོ་གར་མགར་ཕྱག་བསམ་གཏན་ཆོས་

སྤྱིར་ནི། གསར་ཆོན་རྟེན་མའི་རིང་ཕྱགས་འཛིན་པའི་ཆོས་སྤྱི་
ཞིག་ཡིན། ཐོག་མར་མགར་ཆར་ཕྱག་ཞེས་པའི་བྲག་ཕྱག་ཏུ་
ཐོད་མདོ་ཁམས་པ་བྱུབ་ཆེན་གཞི་བཅེད་རྒྱ་མཆོ་བཟང་བྱ་དུ་
མའི་རིང་སྤྱོད་པ་ཉམས་བཞེས་གནང་ནས་བཞུགས། ཀ་ཐོག་
རིག་འཛིན་ཆེ་དབང་ལོར་བྱས་སྤྱོད་འགྱུར་རྟེན་མའི་ཆོས་འཁོར་
སྤྱོད་མེད་པ་བསྐྱོར་ནས་སྐལ་ལྡན་རྣམས་སྤོལ་ཐོལ་གྱི་ལམ་
ལ་འཁོད་པར་མཛད། སྤྱོད་ཕྱག་འདིར་དགོན་པ་བཞེངས་ནས་
བྲ་བཙན་སྤོལ་བརྒྱ་ལྔ་ཙུ་བརྒྱད་ཀྱང་སྤོག་མེ་ཆོག་པའི་
དམ་འདོགས་མཛད་པས་བྱ་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཀྱང་རྒྱ་བར་མི་
ཐོས་ཞེས་བྲགས། དགེ་འདུན་པ་རྣམས་མཆོམས་བསྟེན་སྤྱོད་
ཀྱང་སྤྱོད་ཕྱག་འདིར་གནང་སྟོལ་མཆོས། གནའ་དུས་རིན་
ཆེན་སྤྱིར་གྱི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱི་དགུན་དུས་བཞུགས་གནས་
ཡིན་པར་བྲགས། གཙང་རང་ཆོས་སྤྱིའི་དགོན་ལག་ཡིན་པས་
གཞིགས་སྤྱོད་གཅོ་བོ་གཙང་རང་རྗེ་རྗེ་གདན་ནས་གནང་གིན་
ཡོད་པས་ལ་ཞབས་བྱུང་དག་དབང་འཛིགས་མེད་ཐུབ་བསྟན་
རྒྱ་མཆོས་ཀྱང་སྐབས་རེ་གཞིགས་སྤྱོད་གནང་བ་འདྲ། ས་
ཟད་དེང་ཞལ་བཞུགས་པའི་ཆུན་བྲས་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་འདྲ་
ལམ་དུ་གསལ་ཞེས་གསུངས། གཙང་རང་ཆོས་སྤྱིའི་མངའ་
ཁོངས་ཀྱི་ཡུལ་ཁག་དགྱེད་ནང་གསེས་སྤྱ་སྐག་དར་ལྟོག་སྤྱོད་
སྤྱད་གཉིས་ལས་དར་ལྟོག་སྤྱོད་གཙུང་གཙུང་ལུང་པ་དགོན་
འདིའི་མངའ་ལོག་གས་མཆོད་གཞིས་སུ་བསྐུལ་བར་བྲགས།

གསར་དུ་བྱུང་བ་ལྟར་སྟེ་བསམ་གཏན་ཆོས་སྤྱི་ཞེས་མཚན་གསལ། གཞུང་གི་འཛིན་ཆེད་བརྗོད་བྱའི་མཚོགས་སྤྱུལ་བརྒྱ་འགྲུལ་མེད། ཡང་སྤྱུལ་མགར་བྱུང་ཞུ་བ་འབྲུངས་པར་གྲགས། འདི་པའི་མཚོགས་སྤྱུལ་འདིགས་མེད་ནས་མཁའི་འོད་ལྗངས་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད། ཁོང་གི་ཡང་སྤྱུལ་སྤྱུལ་ཡུལ་སྤྱི་མ་སྤྱི་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སྤྱི་མ་ཀླ་བའི་ཆེན་གྱིས་བསྟན་དགོན་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ཉམས་པར་བསྐྱེད། འདི་པའི་གཏུང་པོ་སྤྱི་མ་བརྒྱ་མེད་པོ་ཆེ་ཆོས་ཁྲིམ་པའི་ནས་བསྟན་དགོན་ཡུན་རིང་གཞིགས་སྤྱི་བྱེད་སྟེ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གོང་དུ་སྤྱེལ་བར་མཛད་དོ།

གཉིས་པ། སྤྱི་མཚན་ཆོས་འབྲུག་ནང་གི་དགོན་པ་
ཁག་གི་དོ་སྤྱོད།

༡༽ བཀག་ཆོས་སྟེ་བྱུང་བསྟན་བསམ་འཕེལ་སྤྱི་མེ། དཔལ་ས་སྤྱི་མཁའ་གྲུབ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བྱེད་པོ་ ༡༩༥༤ ལོར་བཞེངས་ཞེས་གྲགས་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་ཀུན་མཁའ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེའི་དགོངས་བཞེད་ལྟར་བཀག་ཆོང་གི་དཔོན་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་བཞེངས། གཙང་རྟ་ལྟ་བུ་བསྟན་རྣམས་རྒྱལ་སྤྱི་མཁའ་རབས་ཆོས་རྣམས་རྒྱལ་གྱིས་རབ་གནས་མཛད་པར་གྲགས། འོན་ཀྱང་ཀུན་མཁའ་ཆེན་པོ་དུས་རབས་བཙུང་ལྟོ་ལྟོ་བྱེད་དང་། མཁའ་ཆེན་མཚོགས་ཀྱི་བསམ་གྲུབ་རབ་བརྟན་གྱིས་སྤྱི་མཁའ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུས་རབས་བརྟུ་བརྟུ་ནང་ཡིན་དགོས་པས་ཐུག་མོང་དུ་ཁས་ལེན་ནའང་པོ་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་མཁའ་ན་མི་མཐུན་པར་མཛད། ཁོ་པོས་འདི་འཐད་མི་འཐད་ཀྱི་ཁ་མཚན་གཙོད་དཀའ་བས་ཡིད་བརྟན་བཙོམ་པོས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གཞན་དང་དབྱེད་བསྟར་གནང་བར་ཞུ། མགོན་ཁང་དུ་མངའ་རིས་དོམ་པོ་བ་དག་དབང་ཐོགས་མེད་པའ་ཡུལ་འབགས་པ་ཤིང་ཀུན་བསྐྱོར་བ་མཛད་

དུས་རྒྱུ་ལྟར་ལྟུང་གཞན་འཕེན་ཅམ་འཕེན་ཅམ་གྱིས་བསམ་སྤྱི་མཁའ་དགོངས་ནས་བྱེད་བསྟན་གྱིས་དུས་གྲུར་མགོན་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་མཐུན། བྱུང་ལྟར་ཆེ་ཤིང་བལ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་ཡངས་པར་གྲུར་བས་དད་གྲུས་ཀྱི་རྟེན་དུ་ཡུལ་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་ཏེ་བྱོན། བཀག་གི་བྲག་ལྷུང་འདིར་སྤྱི་མཁའ་གསལ་ཏེ་འབྲུག་ཅམ་བཞུགས་ནས་ཡར་སྤྱོད་དུས་སྤྱི་མཁའ་དང་མེ་འབྱེད་ལྟེ་སྤྱི་མཁའ་འདེགས་མ་ལུས། ཁོང་གིས་བཀག་དགོན་པའི་རྟེན་དུ་བཞུགས་ཀྱི་འདྲ་དགོངས་ནས་སྤྱོད་ཆེ་སྤྱི་མཁའ་ཤིང་བལ་ལྟར་ཡངས་པར་གྲུར་ཞེས་པོ་རྒྱལ་ཅན་གྱི་གྲུར་མགོན་གྱི་སྤྱི་མཁའ་ཕྱི་ཆེན་བཞུགས་ཡོད། དེར་མཁའ་པོ་བསྟན་འཛིན་བཟང་པོས་སྤྱི་མཁའ་ལྷ་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ་བསྟན་དགོན་མི་ཉམས་ཤོང་འཕེལ་གྱི་རྣམས་པར་བསྐྱོད་སྤྱུས་སུ་མཆིས།

༢༽ རྒྱུང་ཆོས་སྟེ་བཀག་སྤྱི་མཁའ་འཕེལ་སྤྱི་མེ། སྤྱི་མཁའ་རབ་ཆོང་ཞེས་བྲག་རི་ཁྲུང་གི་དུས་པར་བཞེངས་པའི་ཅེར་ཆོས་རྒྱལ་ཨ་མ་དཔལ་དང་ཨ་མགོན་བཟང་པོ་ཡལ་སྤྱུས་གཉིས་ཀྱིས་ཐོག་མར་མཁའ་རྒྱུང་བྱུང་བ་ལྟར་དེ་ནས་དགོན་པ་གསར་བཞེངས་གནང་སྟེ་སྟེ་པ་རང་གི་རིགས་སྤྱི་མཁའ་ཆོང་དུས་ཀྱི་ཀུན་མཁའ་གཉིས་པ་སྤྱི་མཁའ་ཆེན་པོ་དེ་ནས་སྤྱི་མཁའ་ལེགས་པའི་འབྲུང་གནས་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་མཁའ་སྤྱི་མཁའ་ལྟོ་ལྟོ་བྱེད་བཞེན་ནོར་བྱའི་རྩ་ཡལ་དགྲུང་དབྱིངས་སུ་གཡོ་བར་མཛད། ཆོས་རྒྱུ་མཚོགས་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐེམ་ཚུལ་བསྟན་སྤྱུས་གསུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་ཕྱར་ཚུགས་སུ་བྱུང་བས་ཐེངས་གཉིས་དགོངས་པ་འཁྲོལ་བ་ལས་ཐེངས་རྒྱུ་མར་བདེ་བར་མི་གཤེགས་པའི་ཞལ་བཞེས་གནང་ནས་རྒྱུ་ཆོས་སྤྱི་མཁའ་ཕེབས། དབྱར་སྟོན་ཆ་ཆེད་སྤྱི་མཁའ་མཁའ་དམ་པོར་བཞུགས་ཀྱང་བར་སྤྱུས་སུ་གསུལ་བྱ་བའི་ཞུ་བསྤྱུས་བསྐྱོག་མ་ལུས་པར་སྤྱི་མཁའ་མེད་ཀྱི་འཁྲིད་སོགས་དང་། རབ་བྱུང་བསྟན་

རྒྱལ་ཁབ་དུ་བསྐྱབས། དགུན་སྡོད་དགོན་པ་བསམ་གྲུབ་
 མིང་དུ་གངན་པེབས། སྡོན་ཐང་སྐྱ་སྐྱ་སྐྱ་དུ་སྐྱ་འབྲུངས་པའི་
 བླ་མ་ཚུ་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་བསྟན་བདག་གནང་བར་གྲགས། ཕྱི་
 ལོ་ ༡༩༤༣ ལོར་སྟན་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཚར་
 ཆེན་རྒྱལ་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་སྐྱབས་ཆེ་བའི་བརྒྱུད་ཁྱིམ་རྒྱ་རྒྱུ་
 འཆང་ཆེན་པོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་པའི་བཞེད་གཞུང་། རྒྱ་བཙུན་
 ས་སྐྱ་པའི་ཡལ་ཆོས་ཟབ་པའི་ཆེ་བ་བཙུ་གཅིག་དང་ལྷན་པའི་
 གསུང་དག་རིན་པོ་ཆེ་ལམ་འབྲས་སྒྲོབ་བཤད་སྒྲུལ་ཏེ་གདུལ་
 བྱ་ནམས་སྒྲིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་བཀོད། ཆོས་སྡེ་འདིར་ཡངས་
 བ་ཅན་ཁམས་ཚན། ཉེར་གཅིག་པ་ཁམས་ཚན། རོར་པ་ཁམས་
 ཚན་བཅས་ཁམས་ཚན་གསུམ་ཡོད། དེར་མཁན་པོ་འཇམ་
 དབྱངས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མཁན་པོ་དག་དབང་ཆོས་འཕེལ་
 གཉིས་གྱིས་འཛིན་སྐྱོང་འོག་བསྟན་དགོན་ཡར་ལུན་གྱི་རོ་བོར་
 བསྐྱོད་བཞིན་བ་ཡིན་ལོ།

༣༽ འཇར་ཆོས་སྡེ་རིག་གྲོལ་ལུན་ཆོག་གས་སྤྱིང་

ནི། ཀུན་མཁྱེན་གོ་བོ་རབ་འབྲམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་
 གེས་ཕྱག་བཏབ་བར་གྲགས་ཀྱང་ད་ལྟ་མཇལ་དུ་ཡོད་པའི་ཀུན་
 མཁྱེན་ནམ་ཐང་ཁག་མི་འདྲ་བ་བདུན་ཅུ་མང་། འུ་སྒོལ་དང་
 ཉིང་སྒོལ་སོགས་གྱི་ནམ་ཐང་ནང་མཇལ་དགལ། མ་ཟད་སྡེ་པ་
 ཨ་མཆོག་རྗེ་རྒྱལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བསྟན་ན་ཆེབས་ཞབས་
 གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་འཁོར་མ་ཐུབ་ཅེས་གསལ། འོན་ཀྱང་
 དུས་ཕྱིས་ཐེབས་པ་ཡིན་མིན་མི་ཤེས་པས་ཕྱགས་ཞིབ་གནང་
 དགོས་པར་འདུག མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མཁས་གྲུབ་ཆོས་དར་
 མཁན་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ནས་བསྟན་དགོན་ལུན་རིང་བསྐྱངས་
 གནང་སྟེ་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད། མ་
 ཟད་དེར་གྱི་དུས་སྤྱིང་དངོས་བརྒྱུད་གང་རུང་གི་སྒྲོན་པ་དོན་
 འབྲས་བཟང་པོ་འབྲུང་བའི་ཐབས་ལམ་ལ་འབད་བརྟེན་ལྷུར་
 ལེན་པར་མཛད། ཁྲིང་ནི་དཔལ་ས་སྐྱ་མཐོ་སྒོལ་དུ་བཞུགས་
 ནས་མཁན་ཆེན་དག་དབང་ཡོན་ཏན་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱ་ནས་

གྲགས་ཆེན་བའི་བརྒྱུད་དང་སྤྱི་སྡོན་བཟག་གསུམ་གྱི་གཙོ་ས་
 གཞུང་ལུགས་རབ་འབྲམས་ལ་གསན་བསམ་མཐེལ་ཕྱིན་པར་
 གནང་ངོ།

ཆོས་སྡེ་འདི་གསུམ་གྱི་ཕྱི་གཙུག་ལག་ཁང་། ནང་
 དགོན་མཆོག་གི་ཉེན། བར་དག་འདུན་གྱི་སྡེ། མཆོན་ཉིང་
 གྱི་བཤའ་པ། སྤྱགས་གྱི་ཕྱག་ལེན། སྤྱིང་པོའི་ཉམས་བཞེས་
 ཐམས་ཅད་བྱང་ཕྱོགས་སུ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེ་བཙུན་ས་སྐྱ་
 པའི་རིང་ལུགས་འབའ་ཞིག་ལ་གཞིལ་བར་མཛད་ངོ།

༤༽ ཆོག་གཉིས་སྐར་དགོན་ཚུ་མིག་བདེ་ཆེན་

ཆོས་སྤྱིང་ནི། རྣམ་འབྱོར་གྱི་དབང་སྤྲུལ་རྗེ་བཙུན་བསྟན་འཛིན་
 རས་པས་ཕྱག་བཏབ། བླ་མ་འདི་པས་ཐོག་མར་སྐར་བཏབ་
 ནས་བཞུགས་པས་ཕྱིས་བཙུན་དགོན་འདི་ཉིང་གྱི་མིང་ཡང་
 སྐར་དགོན་པ་ཞེས་དེ་ལྷུར་དུ་གྲགས། ཁྲིང་ནི་གནས་ངས་མེད་
 དུ་བྱོན་ཏེ་སྤྱབ་པ་ཁོན་ར་བརྟེན་པས་བཙུན་མ་གྲུབ་ཐོབ་ནམས་
 གྱིས་དགོན་པ་སྐྱོང་ཞིང་བསྟེན་སྤྱབ་གྱི་སྒྲོན་པ་དུས་འདའ་བར་
 ཟེད། སྐྱ་ཞབས་སངས་རྒྱས་པ་སངས་བོད་ལུབ་རི་བརྒྱུད་སྐོ་
 བོ་ཚུ་མིག་བརྒྱ་ཅར་གངན་པེབས་ཏེ་སྐར་དགོན་པ་བསྐྱངས་
 པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྟེ་ཅུ་མ་མཆིས། ཁྲིང་ག་ཤེགས་རྗེས་
 བླ་མ་ཁྲུང་པ་རས་པས་ལོ་རྒྱུ་ཅ་བཞིའི་རིང་བཤད་སྤྱབ་
 གཉིས་གྱི་སྒྲོན་པ་བསྐྱངས་ཏེ་བཙུན་མ་བརྒྱ་དང་དུག་ཅུའི་རོ་
 བོར་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ལ། དབང་ལུང་མན་དག་དུ་མ་བསྐྱེད་ཏེ་
 སྐར་དགོན་གྱི་མཆོན་སྟན་ཀུན་ཏུ་ཁྲུབ་པར་མཛད། རྒྱ་བཙུན་
 ཁྲུང་པོ་རས་པའི་མཆོག་སྤྲུལ་ལེ་ཤེས་དོན་ལྷན་ནམ་བླ་མ་སྤྲུལ་
 སྐྱར་འབོད་པ་སྤྱོད་དེང་རི་སྐྱང་འཁོར་དུ་སྐྱ་འབྲུངས། ཐོག་
 བཅེགས་གསུམ་ཅན་གྱི་བླ་བཟང་གསར་དུ་བཞེངས་ཏེ་སྐྱ་ཆེ་
 མིལ་པོ་སྐར་དགོན་དུ་བཞུགས། བླ་པའི་ཆོས་གསུམ་དང་དུག་
 ལ་བླ་མ་མཆོད་པ། ཆོས་བཙུར་དགོན་མཆོག་སྤྱི་འདུས། ཉོར་
 བླ་བཞེ་པ་དང་དགུ་པ་གཉིས་སུ་སྒྲོན་ལམ་སོགས་ཆོག་གས་
 དགོས་པའི་ཆོས་སྒོལ་སྤུམ་པོ་གསར་བཏོད་མཛད། ཁྲིང་སྐྱ་

༣༽ འཇམ་དབྱངས་ཀྱན་དགའ་ཚས་བཟང་ནི།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༣ འཇམ་དབྱངས་ཚེག་མཛོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་
འབྲུངས། རོ་ཆེན་དོ་རྩེ་འཆང་དང་ཀྱན་མཁུན་བྱམས་ཆེན་
རབ་འབྲུམས་པ་སངས་རྒྱུ་འཕེལ་ལས་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་
ཚུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་གསུམ། འབྲུམ་ཡུལ་སྤྱི་ཚུལ་
པ་ཀྱན་མཁུན་སངས་རྒྱུ་འཕེལ་གྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བསྐྱོན་པའི་
བདག་པོར་ཕེབས། གཞུང་བརྒྱུ་པ་དངོས་བྱུང་དཔལ་འབར།
སྤྲུག་ཆང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་སོགས་སྤྱོད་མ་དུ་མ་
བསྐྱུ།

༤༽ བཏུལ་ཕྱུག་མཚོག་ལྷན་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༤

ལོ་རྒྱུ་འབྲུངས། ཀྱན་མཁུན་རོ་མེན་ཆེན་པོ་དང་རོ་ཆེན་
དོ་རྩེ་འཆང་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་མཁུལ་གྲུབ་བྱངས་ལས་འདས་
པ་གཙུག་ཏུ་བཀྲུ་ཏེ་གསན་བསམ་རྒྱ་ཆེར་གནང། ཁོང་ནི་
ས་སྤྱི་མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་ལ་མཁུལ་པ་གོ་ལྷག་སྤྲུག་གསུམ་
ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༣-༡༩༣༤ བར་སྤྱོད་ཆུ་
རྒྱལ་ཆོས་སྤྱིར་བཏུགས་ནས་མདོ་སྤྲུགས་རིག་གནས་དང་
བཅས་བར་འཆད་ཁྱིད་བསྐྱངས་ཏེ་སྤྱབ་བསྐྱོན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་
བྱུང་ཏུ་སྤྱེལ།

༥༽ ཆོས་རྒྱུ་ལོ་མཁུན་ཆེན་ནི། ཡབ་སྤྱོད་

ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཨ་མགོན་བསྐྱོན་འཛིན་བཟང་པོའི་སྲས་
སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༦ ལོ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་ཐང་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་སྤྱོད་
བསྐྱུམས། རྒྱལ་ཚབ་དམ་པ་ཀྱན་དགའ་དབང་སྤྲུག་དང་པཎ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལྷག་མཚོག་ལྷན་སོགས་ཀྱིས་གཙོས་བསྐྱོན་
འཛིན་གྱི་སྤྱེས་མཚོག་དུ་མ་ལས་ཟབ་ཆོས་དུ་མ་སྤྲུགས་ཀྱི་
སྤྱོད་ཏུ་བསྐྱེལ། སྤྱོད་མ་འཁོན་རིགས་བསྐྱོན་པའི་མངའ་བདག་
ས་ལོ་རྒྱུ་པ་འཇམ་པའི་དོ་རྩེ་ཀྱན་དགའ་བསོད་ནམས་གྲགས་
པ། དེའི་གཞུང་པོ་འཇམ་དབྱངས་དགའ་གི་དབང་སྤྲུག་གྲགས་
པ་རྒྱལ་མཚོན་དཔལ་བཟང་པོ། སྤྱོད་མཚོན་རྒྱུང་བ་ཨ་ཆེ་བ་དང་

འཇམ་དབང་བ་དང་། ཨ་མི་ལྷ་མཚོག་མེད་གེ མངའ་རིས་
པཎ་ཆེན། རྩེ་བཙུན་ཀྱན་དགའ་གྲོལ་མཚོག་སོགས་མཁུལ་
གྲུབ་དམ་པ་དུ་མ་བསྐྱུ།

༦༽ མངའ་རིས་པཎ་ཆེན་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༧

ལོ་རྒྱུ་ལོ་མ་རང་དུ་སྤྱོད་འབྲུངས། ཆོས་རྒྱུ་ལོ་མཁུན་ཆེན་
མདུན་བསྐྱོན་བར་རྩེ་གསན་ནས་བསྐྱོད་དབང་རྒྱལ་དོ་རྩེ་གྲགས་
པ་རྒྱལ་མཚོན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་མཚོན་བསྐྱེལ། སྤྱོད་
བཞི་ཏེ་ཆོས་རྒྱུ་ལོ་མཁུན་ཆེན། གྲུ་གོ་པཎ་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་
བཟང་པོ། འཇམ་དབྱངས་སྤྱོད་གྲོས་དཔལ་སོགས་ལས་སྤྱོད་
སོགས་མདོ་རྒྱུ་མན་དག་ལ་ཐོས་བསམ་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་དུ་
སོན་བས་བཞི་ཏེ་མཚོན་གྱི་ཚད་པཎ་བསྐྱེལ། དབྱུས་གཙང་
དུ་བཞེར་མངའ་རིས་པཎ་ཆེན་ལས་ལྷག་པའི་མཁུལ་པ་མེད་
ཅས་པའི་བསྐྱོད་བཀྲུ་ཡང་ཐོབ། གསང་སྤྲུགས་བཀའ་གཏེར་
ཀྱི་བསྐྱོན་པ་ཉི་ལོ་ལྷན་གསལ་བའི་ལེན་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞེས་
གྲགས།

༧༽ རྩེ་བཙུན་ཀྱན་དགའ་གྲོལ་མཚོག་ནི། ཕྱི་

ལོ་ ༡༩༥༧ ལོ་རྒྱུ་ལོ་སྤྱོད་ཐང་རྒྱལ་པོ་ཁབ་ཀྱི་ཆོས་ཉི་བའི་
པོ་བྱང་བསམ་གྲུབ་དགེ་འཕེལ་དུ་སྤྱོད་བསྐྱུམས། ཆོས་རྒྱུ་ལོ་
མཁུན་ཆེན། རྩེ་བཙུན་ཀྱན་དགའ་མཚོག་གྲུབ། དོ་རྩེ་ཀྱན་
སྤངས་ཆེན་པོ། ཨ་མི་ལྷ་མཚོག་མེད་གེ སྤྱོད་ཆེན་སངས་
རྒྱུ་རིན་ཆེན་སོགས་ཀྱི་གཙོས་མཁུལ་གྲུབ་དམ་པ་དག་ལས་
ཟབ་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྩེ་གསན་པ་གསན་ཏེ་མཁུལ་པའི་གོ་འཕང་
མཚོན་པོར་ཕེབས། རོ་ཆེན་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་མཁུན་
རབས་ཉེར་ལྔ་པའི་སྤྲུགས་འགན་བཞེས། རྩེ་བཙུན་གྲོང་མ་རྣམ་
སྤྱི་སྤྲུགས་བས་ཀྱན་ཡིག་སྤྱིར་པན་རྒྱུན་གྲོང་ལོག་མ་འབྲུགས་
པར་སྤྲུགས་ལ་འཇམ་པ་པོ་ཡོད་པས་སྤྲུགས་བས་ཞལ་བྱེ་སྤུལ་
དེ་མོད་ལ་རྩེད་སྤྱབ་པ་བྱུང།

༨༽ ཀམ་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆེ་དབང་ལོ་རྒྱུ་ནི། ཕྱི་ལོ་

༡༩༩༢ ལོར་མདོ་སྐད་ས་ངན་གསོ་བ་ཞེས་པར་སྐྱེ་འབྱུངས།
 ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་ཀུན་ཐོག་དགོན་གྱི་གདན་སར་ཐེབས། ཕྱི་
 ལོ་ ༡༩༩༤ ལོར་སི་ཏུ་བཀའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་བལ་ཡུལ་
 དུ་ཐེབས་ནས་མཆོད་རྟེན་གྲུ་རྒྱུད་ཁ་ཤོར་ཉམས་གསོ་གནང་།
 གྲུང་ཐང་རྒྱལ་རབས་དང་བོད་རྒྱ་བཅན་པོའི་གདུང་རབས་
 ཆོག་ཉུང་དོན་གསལ་སོགས་བཅུམས། གློ་བོར་ལན་སྟེ་ཕྱི་
 གཉིས་ཐེབས་ཏེ་གློ་བོ་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོས་གཙོས་གདུལ་བྱ་
 དུ་མར་ཆོས་འཁོར་སྤྲོད་མེད་པ་བསྐྱོད།

༩༽ དཔལ་ཨེ་ཤི་བའི་མཁན་རབས་མཁན་ཆེན་
 དག་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་
 སྐྱེ་འབྱུངས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ནས་ ༡༩༩༩ བར་གདན་ས་
 བསྐྱུངས། རིས་མེད་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་འཇམ་དབྱངས་
 མཆོན་བཅེ་དབང་པོས་ཕྱིས་གྱི་མཁས་པ་ཁོང་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་

ཏའི་མཆོན་པུལ་ན་ཆོད་དང་ལྷན་ཞེས་བསྟོད་བཀུར་གནང་།

༡༠༽ རྒྱལ་བ་རྒྱ་བཅོ་བརྒྱད་ཁྱིམ་ཆོད་རྒྱུ་འཆང་
 དག་དབང་མཆོན་རབ་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཆོན་ནི། ༡༩༩༠ ལོར་
 སྐྱེ་འབྱུངས། རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་ཐོང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་བཅོ་
 བརྒྱད་སྐྱེ་གོང་མ་རིན་ཆེན་མཆོན་བཅེ་དབང་པོའི་སྐྱེ་སྐུལ་དུ་
 རོས་འཛིན་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་བྱང་གནམ་ཆོ་བརྒྱད་
 གློ་བོར་ཐང་མཁར་དུ་གདན་ཐེབས། བཅན་གྱི་ལོ་བོད་གཞུང་
 གི་ཆོས་དོན་རྒྱུད་ཆའི་ཐུགས་འགན་བཞེས། རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་
 ཐོང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོར་གསུང་དག་ལམ་འབྲས་བསྐྱུལ། ཕྱི་
 ལོ་ ༢༠༠༥ ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་མཉམ་པར་
 བཞག དེ་དུས་བལ་ཡུལ་གྱི་ཁྲིའི་ཀཔས་ལྷན་པའི་ཉོག་གི་ཆར་
 བབ་པ་སོགས་ངོ་མཆར་བའི་ཉམས་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་
 པ་བྱུང་།

ཐུ་ཐུ་ན་ཏེ་ཏུ་ག {ཡ་རི}

ས་སྐྱའི་ཚེས་དྲུང་དཀར་པོ་རྒྱུང་གྲགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་དང་

དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱབ་ཕྱོད་སྤྱི་

ཡོད་ཡུལ་གྱི་དགོན་པ་མེ་མོ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་མེ་མོར་སྐྱབས་སུ་གསུང་སྐྱབས་རྟེན་
གངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དགོན་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་རྟེན་གསུམ་དེ་
ཆོར་དཀར་ཆག་གིས་ནས་རྟེན་དེ་དག་གི་འབྲུང་ཁུངས་དང་རྒྱ་སྐྱུལ། ཆེ་ཆུང་དང་
བརྗོད་པོ་མོགས་ཞིབ་ཆགས་ཡིན་མིན་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དེ་སྒྲོད་བྲས་ཡོད། དེ་
ཡིས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་པ་དག་ལ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དངོས་ཆས་དེ་
ཆོའི་སྒྲོར་ཤེས་རྟོགས་ཡོང་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་དང་འབྲུང་བཞིན་
ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ཡིད་ལངས་པ་ཞིག་ལ་ཤོད་ནང་གི་ཐེང་འཇུག་དང་རིག་གནས་
གསར་བརྗེ་ཐོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རིག་དངོས་དེ་ཆོར་དང་དེ་དག་གི་སྒྲོར་འཁོད་པའི་
དཀར་ཆག་དེ་དག་པལ་མོ་ཆེ་ཙམ་བརྒྱལ་བྱ་བྱུང་བ་ནི་བསུབ་ཐབས་མེད་པའི་ལོ་
རྒྱུས་ཀྱི་ཤོད་ཆག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཤིང་། དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱུ་པ་ལ་མཆོན་ན་ཤོད་
ཡུལ་རང་དུ་བརྗོད་སྐྱབས་བྱས་པ་དང་། ཡང་རྒྱ་དཀར་ནག་སོག་ཡུལ་སོགས་ནས་ཐོན་
པའི་སྐྱབས་སུ་གསུང་སྐྱབས་རྟེན་རིན་ཐང་བལ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས། ཡོངས་སུ་
བྲགས་པའི་བྲས་ནི་ཆོས་བརྟེན་གསུལ་ཤི་མ། ཤོ་རྟེ་ལྷགས་ལུང་མ། འཇམ་དབྱངས་
རལ་གྱི། ཆོས་དུང་དཀར་པོ་རྒྱུད་བྲགས་སོགས་ཤིང་། ས་སྐྱའི་བྲུབ་མཐའ་འདིའི་
ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དངོས་ཆས་ཁོད་ནས་གོ་གནས་གལ་ཆེན་ཐོན་མཁན་འབའ་

ཞིག་རེད། དེ་ཡང་ཚོས་དྲུང་དཀར་མོ་རྒྱུ་ཐགས་མ་འདིའི་
 འབྲུང་ཁུངས་ས་སྐྱའི་བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ཀྱན་དགའ་བ་མོད་
 བསམ་གྱིས་བརྩམས་པའི་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ངོ་མཚར་བར་
 མཛོད་ལས།^[1] ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་གྱིས་
 ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་པའི་དུས་ཀྱི་ཆོས་དྲུང་འབྲུལ་མེད་བྱིན་
 རྒྱལ་གྱི་གཟེ་འོད་འབར་བ་འདི་ཉིད་ནི། ས་སྐྱ་པའི་བྱུག་ཏུ་རྒྱ་
 བྱུག་ནས་བྱུང་བའི་གོང་རོལ་ཏུ་རྒྱ་བྱུག་ཏུ་བྱུང་ཚུལ་རྩི་ལྟར་
 ཡིན་ཞེས། རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོ་རྒྱམ་པ་ལ་དང་། རྒྱ་བྱུག་རྒྱལ་པོ་དེ་
 སྤར་རྩི་གཉིས་མཐོང་མ་ཐོང་འཕྲད་མ་ཐོང་བའི་གྲོགས་པོ་བྱས་
 ཉེ་རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོ་རྒྱམ་པ་ལའི་རིང་ལ་ཐུ་སྟེགས་པའི་དམག་
 གིས་ཕྱི་ལྷུ་ལེན་བཅོས། བསྟན་པ་བསྟུབས་པའི་དུས་སུ་རྒྱ་བྱུག་
 རྒྱལ་པོ་དེ་སྤར་རྩི་ལ་དཔུང་གྲོགས་དགོས་པའི་འཕྲིན་བསྟུར་
 བས། དེ་དུང་དམག་མི་ཐོན། སྐུལ་གྱི་(སྐུལ་གྱི་མེན་ནས་
 བསམས།)ནོར་རྩེ་བཟང་པོ་བསྟུར་གྱིས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱི་
 བ་ཐུལ། བསྟན་པ་མ་འབྲིབ་པ་གྱིས་ཤིག་ཟེར་ནས། གོས་ལི་
 ཉར་གྱི་གོས་སྤུལ་མེད་པ་རི་མོས་སྤུལ་ཤིང་སྤུལ། མཆོན་དང་
 གཟོང་གིས་མི་ཐུགས་པ། ཐུགས་ཀ་དུ་ནོར་བྱ་དཔལ་ལེན་
 སྤང་སྤང་དུ་ཡོང་བ་ཅིག་གིས་མཁོ་བྱས་སྐུལ་བཟང་པོ་ཐོང་
 (ཐོངས།)གཉིས་བསྟུར། གོས་དང་བསྟུར་བྱ་ལེགས་པར་བྱས་
 བཅུང་བའི་མཐུ་དང་རྟེན་འབྲེལ་འབྲིག་པས་ཐུ་སྟེགས་པའི་
 ཆོགས་པམ་པར་བྱས་ཉེ་ནང་པའི་བསྟན་པ་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་
 བ་བྱུང་བས། རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོ་ཐོན་ཐམས་ཅད་དགའ་བར་བྱུར་ཉེ།
 འདི་ལྟ་བུའི་བསྟན་པ་འབྲུང་བ་འདི་རྒྱ་བྱུག་རྒྱལ་པོ་ཁྱེད་གྱི་
 སེམས་བརྩེ་བའི་བསྟུན་བྱ་དང་། སྐུལ་བཟང་པོ་རིམ་པར་
 བསྟུར་བྱུང་བའི་སྟོབས་དང་ལུས་པ་ཡིན་པས་ཁྱེད་ཅིན་ཆེ་བ་
 ཡོད། སྐུལ་ལན་ལ་ཅི་འདོད་པ་བསྟུར་བས་ལན་སྤིངས་བྱས་
 བས། རྒྱ་བྱུག་རྒྱལ་པོ་ན་ེ། ཁྱེད་དེ་ལྟར་སེམས་ན་སངས་
 རྒྱུ་དཔྱང་ལོ་བརྒྱུད་པའི་སྐྱེ་ཆད་དང་། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་

དྲུང་། རྒྱ་བྱུག་གི་མདོ། རྒྱ་བྱུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། འདུལ་བ་
 ཀོ་ཤ་དང་། ཟ་མ་ཉིག་བཀོད་པའི་མདོ་དང་བཞི། དག་སྟོང་སྟོན་
 བཅོན་ཐུན་པ་བཞི་སྟེ་དང་བཅས་བསྟུར་ཅིག་ཟེར་བ་བྱུང་ནས།
 རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོ་རྒྱམ་པ་ན་ེ། དེ་དུང་གི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ལྟ་བུ་ཐུ་
 སོགས་གཞན་དུ་འབྱོན་པ་སེམས་གྱིས་ཐོང་བ་མེད་ནའང་ཁྱེད་
 ཅིན་ཆེ་བ་ཡིན་པས་གདན་ཅོངས་ལ་འཕྱོ་བ་མང་པོའི་དོན་རྒྱུས་
 བར་མཛོད་ཅིག་གསུངས་ནས་མཆོད་རྩས་གྱི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་
 དང་། སྐུལ་བསྟུང་བའོམ་རྒྱུས་པར་བྱས་ནས་རྩོལ་དང་ཆོས་
 དྲུང་འདི་ཉིད་སོགས་རྒྱ་བྱུག་ཏུ་སྟུན་དངས་པ་ཡིན་ཅིང་། རྒྱ་
 བྱུག་ནས་སྐྱུ་པའི་བྱུག་ཏུ་བྱུང་ཚུལ་ནི། གོང་དུ་བཛོད་པ་བཞིན་
 ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་སེ་ཆེན་གྱིས་ཐུལ་བ་ཉིད་ཡོངས་
 ཐགས་ཡིན་མོད་ཀྱང་། ཡང་ཐུགས་གཅིག་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྩི་ས་སྐྱ་
 བརྟེན་ལ་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་གྱིས་ཐུལ། ས་པམ་གྱིས་འཕགས་པ་
 ལ་གནང་བར་བཤད་པའི་ཐུགས་གཅིག་ཀྱང་འདུག་ཅིང་། ཞེས་
 སོགས་གྱིས་ཆོས་དྲུང་འདི་རྩི་ལྟར་རྒྱ་གར་ནས་རྒྱ་བྱུག་དང་།
 དེ་ནས་པོད་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་རགས་རིམ་ཅམ་ཞིག་ཤེས་
 ལུས་ལ། སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོར་ལྷ་ཡི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་
 གྱིས་ཆོས་དྲུང་གཡས་སུ་འབྲེལ་བ་ཞིག་དང་ཆོངས་པས་
 གསེར་འཁོར་ཅིབས་སྟོང་ཐུལ་ནས་ཆོས་འཁོར་ཐོག་མ་བསྐྱོར་
 བར་གསོལ་བ་བཅུ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དཔགས་ན། ཆོས་དྲུང་
 འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་མའི་འབྲུང་ཁུངས་སྟེང་ཐོགས་ལྷ་ཡུལ་ཡིན་
 བའང་མི་ཆོག་པ་མེད་ཅིང་། ཆོས་དྲུང་འདི་ཡིས་སྟེང་འདིར་
 སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཆོས་ཐོག་མར་དམ་པ་
 ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅི་བཤེས་པའི་སྟོ་མོ་བྱེས་ཡོད་ཅེས་བཛོད་ཐུབ་
 པ་ཞིག་ཀྱང་འདུག་པས། ཆོས་དྲུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱལ་
 རྩོངས་དང་ནང་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་གཉིས་བར་དུ་
 འབྲེལ་བ་གཉིང་ཐབ་མོ་འདི་ཅམ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་རང་རེ་ནང་
 བསྟན་རྩིས་འཇུག་པ་ཆོས་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ཤིས་ཡིན།
 ཡིན་ཡང་ཆོས་དྲུང་བསྟུར་སའི་རྒྱ་བྱུག་རྒྱལ་པོའི་མཆོན་དེ་སྤར་
 ར་རྩི་ལེགས་སྟུར་སྟུང་ཡིན་ཞིང་། ཁོ་པོ་མཐོང་རྒྱ་རྒྱུང་བས་

[1] མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་གི་པར་མའི་ཤོག་ངོས་ 155 ནས་ 156 བར།

ཀྱུ་ནག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཁོང་དུ་རྒྱལ་པོ་ལེགས་སྐྱར་གྱི་མཆོན་
 ཐོགས་པ་ཞིག་དང་པན་རྟེན་མ་བྱུང་ལ། ཆོས་དྲུང་བསྐྱར་པའི་ལོ་
 རྒྱུས་འདི་ནི་རྒྱ་གར་དུ་ཆོས་མཛོན་པ་ལ་དབྱ་ལན་གསུམ་བྱུང་
 པའི་ཡ་གྲུལ་ནང་པའི་རྒྱལ་པོས་སྤྲེགས་པའི་རྒྱལ་པོར་སྤྲེགས་
 སྐྱར་སྐབས་གོས་སྤྲེག་མེད་སྤྱིང་གའི་ཐད་དུ་རི་མོ་ཡ་མཆོན་པ་
 ཡོད་པ་ཞིག་བསྐྱར་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཡང་ཕྱོགས་འདྲ་མེ་ཞིག་
 འདུག་ལགས་ཞུ་པ་ཡིན། གཞན་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྩམ་པ་
 ལའི་ལོ་རྒྱུས་ཉུང་བསྐྱར་དེ་ཆོད་ནང་དུ་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་པོར་
 ཆོས་དྲུང་སོགས་སྤྲེག་བསྐྱར་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་རྟེན་མ་བྱུང་ལ།
 དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བརྩམས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་
 ཐང་དུ།^[2] དེ་ནས་རྩམ་པ་ལའི་བྱ་དེ་མ་པ་ལས་ཁྲི་བཟུང་། མོ་རྒྱ་
 ར་བུ་བའི་ཐོང་དུ་ཐོ་བྱང་བཏབ། ཀྱུང་ར་ཐང་དང་། བེ་ཏའི་རྒྱལ་
 པོ་གཉིས་ཀྱང་ཉམས་དམའ་བར་བྱས། རྩོམ་ཐོགས་སྤྲེག་འཕྲིག་
 བྱེད་ལ་ཐུག་པའི་བར་དང་། བྱང་དུ་ཀ་མོ་རི་ཡུལ་བར་དུ་
 བཟུང་། ཉུ་རྩམས་ཀྱང་གཡུལ་སྤྱད་ནས་པས། ཀྱུ་ནག་གི་
 བོད་མ་སོགས་དང་ཕྱོགས་སྤྲེག་ཕེད་ཅིང་། ཞེས་བྱུང་བས། ལོ་
 རྒྱུས་ལ་སྒོ་ཐོས་ཀྱི་འདུག་པ་ཡངས་པ་དག་གིས་ད་དྲུང་བརྟག་
 པར་འཆལ། འོན་ཀྱང་ས་སྤྱིའི་གདན་རབས་སྤྲེག་པའི་ཆོག་
 རི་མ་རི་བཞེན་ཡིན་པའི་རྩོམ་ཐོག་སྤྲེག་སོགས་རྒྱ་གར་ནས་
 རྒྱ་ནག་དུ་བྱོན་ཆུང་ཞིག་སྤྲེག་ཆང་རྩོང་པ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་
 པོས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༩ ལོར་བརྩམས་པར་གྲགས་པའི་ < < རྒྱ་
 བོད་ཡིག་ཆང་མཁས་པ་དག་འབྱེད་ > > དུ་གིས་ཡོད་པ་
 ལས།^[3] བོད་གི་སྤྲེག་ཞེས་པར་སྤྲེག་ཞེས་གིས་པའི་ཁོང་དུ་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྲེག་བརྩམས་དང་མཛོད་སྤྲེག་དེ་བཞེད་མཆོན་ཡོད་
 ཀྱང་། ཆོས་དྲུང་གི་མཆོན་གིས་མེད་པ་དང་། དེ་བཞེན་རྒྱལ་
 དབང་ལྔ་བས་མཛད་པའི་དེ་བ་ཐེར་དབྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་སྤྲེག་

དབྱངས་སྤྱ།^[4] རྒྱལ་པོས་རྩོམ་ཐོག་ཐེག་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་
 དག་ལ་སྤྲེག་ལན་གསུམ་དུ་སྤྱད་པའི་དང་པོའི་དུས་སྤྱི་བོད་ཁྲི་
 སྐོར་བཅུ་གསུམ་ལྟེན་གཉིས་པའི་དུས་སྤྱི་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་
 ལྟེན་གསུམ་པའི་དུས་སྤྱི་རྒྱའི་མི་ཡུར་ཆེན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་
 མ་སྤྲེག་དབྱའི་གདུང་སྤྲེག་གྱི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་འཕེལ་
 གདུང་རྩམས་སྤྱལ། ཞེས་གིས་པ་ལས། གཉིས་པའི་དུས་སྤྱི་
 ཆོས་དྲུང་ལུགས་གིས་མེད་པ་དང་། ཤིང་བཟང་སྤྲེག་
 བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ < < བོད་སོག་ཆོས་འདུང་ > >
 དུ་དབང་ཡོན་བར་མ་ལ་ཆོས་དྲུང་དཀར་མོ་རྒྱང་གཤགས་གྱིས་
 གཙོས་བོད་ཡུལ་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ལྟེན་གསུམ་གིས་འདུག་^[5] ལོ་
 རྒྱུས་ཡོངས་གྲགས་སྤྱི་ལོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་ཉུ་
 བེ་མི་མེ་ཆེན་རྒྱལ་པོར་དབང་སྐྱར་ཐེངས་གསུམ་གནང་པའི་
 དང་པོའི་ཡོན་དུ་བོད་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་དང་ཉི་ཤེད་གོ་གནས་
 སོགས་དང་། ཐེངས་གཉིས་པའི་ཡོན་དུ་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་
 ལྟེན་དང་ཆོས་དྲུང་དཀར་མོ་རྒྱང་གཤགས། ཐེངས་གསུམ་པའི་
 ཡོན་དུ་རྒྱའི་མི་ཡུར་ཆེན་མོ་དང་རྒྱལ་པོ་མ་སྤྲེག་དབྱའི་རྟེན་
 སྤྲེག་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་འཕེལ་གདུང་སོགས་སྤྱལ་བ་དང་།
 མི་ཡུར་ཆེན་མོ་ནི་སོག་པོ་ཆོས་ལེ་པེ་བཞེན་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་རོ་
 ལོག་རྒྱུག་ཆེད་དང་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་མི་གངས་འཕེལ་རྒྱུས་འགོག་
 ཆེད་རྒྱ་མི་སྤྱིང་ཐག་དུ་མ་བྱུ་གཟིངས་ཆེན་པོར་བརྟག་ནས་རྒྱ་
 མཆོར་སྐྱར་པའི་དམར་གསོད་ཆེན་པོ་དེའི་མཆོམས་བཅད་པ་
 བཅས་ཀྱི་དུ། འདི་ལྟར་ཆོས་དྲུང་དཀར་པོ་རྒྱང་གཤགས་འདི་ནི་
 སོག་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་རྒྱ་རིགས་དམར་གསོད་མཆོམས་
 འཛོག་གི་དགེ་ཅ་རྩམས་པོ་ཆེ་ཞིག་གི་དཔེ་རྟགས་དང་བཅས་
 བསེལ་ཐུན་ཁ་བའི་ཐོངས་སྤྱི་ལོ་འབྱོར་བ་འདི་ཡིས། བོད་སོག་རྒྱ་
 གསུམ་གྱི་མི་རིགས་ཞི་བདེ་མཉམ་གནས་དང་འགྲོ་བ་མེད་
 བཟང་སྤྱོད་བོད་འཕེལ་བྱེད་དགོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གལ་ཆེན་
 རང་བཞིན་ཞིག་གསལ་སྤྲེག་བྱས་ཡོད་ལ། ས་སྤྲེག་གི་སྤྲེག་འགྲོ་

[2] བོད་ཐོངས་ཡིག་རྟེན་དཔེ་སྤྲེག་ཁང་གི་པར་མའི་ཕྱོག་རོས་ 355 པར།

[3] མི་ཁོན་མི་རིགས་དཔེ་སྤྲེག་ཁང་གི་པར་མའི་ཕྱོག་རོས་ 103 ནས་ 104 པར།

[4] མི་རིགས་མི་དཔེ་སྤྲེག་ཁང་གི་པར་མའི་ཕྱོག་རོས་ 96 པར།

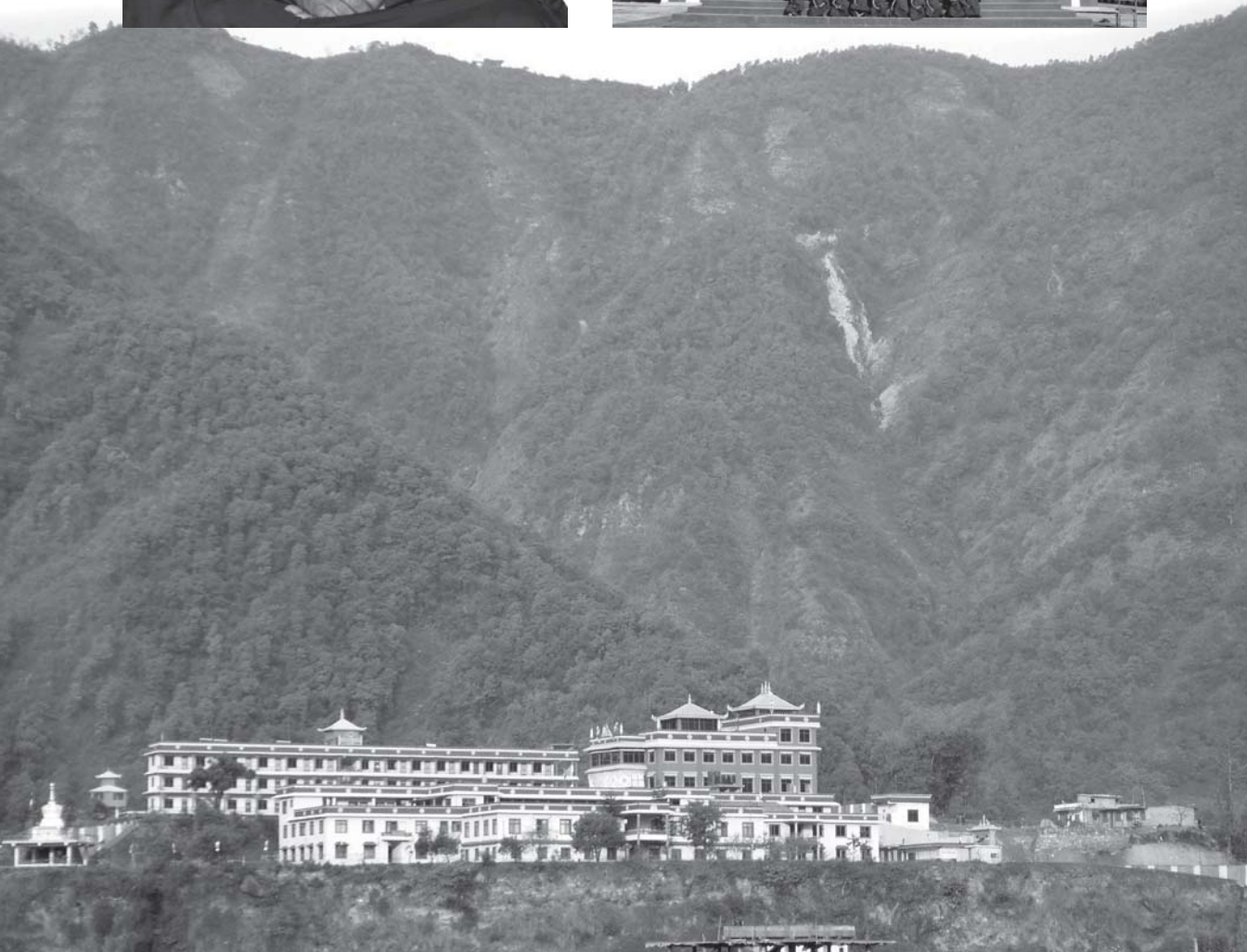
[5] མི་རིགས་དཔེ་སྤྲེག་ཁང་གི་པར་མའི་ཕྱོག་རོས་ 653 ལས།

ཡོངས་ལ་ཕན་ཚུན་གྲུས་བཅི་དང་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་ལ་
 སློང་དགོས་པའི་ཆོས་དྲུང་དཀར་པོའི་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་མོ་ཞིག་ཀྱང་
 བོད་ཀྱི་གངས་པའི་ཆེ་དང་སོག་པོའི་རྩ་ཐང་གི་དཀྱིལ། རྒྱ་ནག་
 གི་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་སོགས་སུ་གནང་ནས་ད་ལྟ་བར་དུ་
 བསྐྱུགས་དང་སློག་བཞིན་མཆིས་ཨང་། སྤོན་ཆད་བདག་ཆེན་
 དག་དབང་ཀྱན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཅན་ལྟ་ས་
 རྩེད་པ་སོགས་གཏུམ་སློང་པ་དག་གི་ཆོས་དྲུང་འདི་ཉིད་ཅག་
 ལུལ་གྱིས་ཁོ་ཆོའི་ཡུལ་དུ་ཁྱེད་དུས་ཆོས་དྲུང་གི་ཁོག་པ་
 འབྲུས་ཁེངས་པ་སོགས་མི་ཤིས་པའི་རྟགས་སྤྱོད་ཆོག་པ་སྤྱོད་
 པ་དང་། དད་ལྡན་དག་གི་ཆོས་དྲུང་འདི་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན་
 འདོད་དོན་མང་པོ་ཞིག་ལེགས་འབྲུབ་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་
 ཡོད་པས། གནས་མཇུག་པ་སུ་ཞིག་སྤྱི་གདན་ས་ཆེན་
 མོར་བྱིན་ཆེ་སྤྱོད་ཁང་དཀོར་གཉེར་དག་གིས་ཆོས་དྲུང་འདི་དང་
 ལྷན་པ་ཆོའི་ན་ལམ་དུ་འབྱུང་སྟོན་ཞིག་སྤྱོད་མོ་ནས་ཡོད་ལ།
 འདིའི་སྤྱོད་སྤྱོད་མོ་དེ་ལན་གཅིག་ཐོས་ནས་སྤྱོད་པ་རྩེས་མར་རན་
 སོང་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱང་གཙང་མ་བྱེད་བཞིན་ཡོད།
 ཡང་མདོ་ཁམས་རྩུར་མར་དུ་ཡོད་པའི་ས་སྤྱིའི་རྩོད་རྩོད་དགོན་
 པའམ་ཆོས་སྤྱིའི་རྩོད་རྩོད་པས་མ་འབྲུབ་བདེ་ཆེན་དར་རྒྱས་སྤྱིའི་
 ཡོ་རྒྱུས་བསྐྱུས་པ་ཞིག་ཏུ། ཉར་གྱི་རྒྱལ་པོས་ཆོས་དྲུང་དཀར་
 མོ་རྒྱུད་གྲགས་ཆ་གཅིག་ལུལ་བ་ལས། གཅིག་དགོན་འདིར་

འཕྲོད་ཐབས་བྱ་གསུངས་པ་ལྟར་ཉིད་ཐེབས་ནས་ལོ་གཉིས་
 འགོར་བའི་གཟའ་སྐར་དགེ་བའི་ཉིན་ཆོས་དྲུང་འདི་མཁའ་ལས་
 བབས་ཏེ། དགོན་དཀྱིལ་དུ་བྱེན་ལ་ལངས་ནས་བཞུགས་པ་སྤྱོད་
 གྲུ་ཀྱན་གྱིས་མཇུག་པ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་རྒྱ་
 འབྲུལ་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་གནང་བ་མཆེན་ཏེ་བདག་གཉེར་བྱས། ཆོས་
 དྲུང་འབབ་ས་དེར་རྩོད་ཡི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་བད་སྤྱངས་བཞོས་ཏེ་དྲུང་
 མོ་ཞེས་མཆོད་གསོལ། དེ་བྱིན་མི་ཉོར་ལ་ཉེར་འཆེ་བྱུང་སྐབས་
 འདུས་སྤེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མདོ་གསུང་བཞིན་
 ཆོས་དྲུང་འདི་བྱས་ན་ཉེར་འཆེ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ། དྲུང་
 གཤོག་གསོལ་ཅིས་ཐེངས་གསུམ་ཞུས་ཀྱང་མ་བཞེས། རྩེས་
 མའི་ཆེ་བྱ་ག་བརྟོལ་བ་ན་མགར་པ་ལ། ཨ་ཆ་དམ་ཉམས་ཞེས་
 པའི་མི་སྐྱད་བརྟེན་པར་གྲགས། བྱ་ག་བརྟོལ་བ་ད་ལྟ་མཇུག་དུ་
 ཡོད།^[6] ཅས་པ་ཞིག་གིས་འདུག་པས། ཡོ་རྒྱུས་ཡོངས་གྲགས་
 མིན་པ་ཆོས་དྲུང་དཀར་མོ་རྒྱུད་གྲགས་གཞན་ཞིག་ཀྱང་རྟོག་
 བྱུང་བས། དཔྱོད་ལྡན་ཀྱན་གྱིས་འདི་ལ་ཡང་སྤྱོད་སྤྱོད་གཤོ་
 བར་ཞུ།

[6] http://www.tibetebok.com/lo_rcgxyus/yulshul_zong/yulshul-24.htm

མཁན་པོ་ཀུན་དགའ་དོན་བྱའ་དང་། བལ་ཡུལ་པརྒྱ་ཆལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་སྤྱོད་གཉེར་ཁང་།

བལ་ཡུལ་སྟོན་ར་དཔལ་ས་སྐྱའི་ཕྱའི་ཆལ་གཙུག་ལག་སྟོན་གཉེར་ཁང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་བསྟུས།

ཡ་རྒྱལ་པ་འདི་བསྟན་ལ་ལྷག་བསམ་དཀར་ཞིང་། རྟོ་ཤོས་གཏམ་གསུམ་ལ་ཁྱིང་བསྐྱར་བྱས་པ་ལ་རིང་གནས་བཞུགས་མཁན་པོ་བསྐྱར་བར་གྲགས་མཆོག་དང་གྲུས་པ་མཁན་པོ་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་གཉིས་ཀྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་ཨ་རིའི་ཤོང་ཁྱེད་ཀླུ་ཡོག་ཏུ་ཐོག་མར་མཇལ་བྱུང་སྐབས། རང་འདི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ནང་ཆོས་དང་རིག་གནས། ཡ་རབས་གོམས་གཤིས། ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོ་སོགས་ཁྲབ་བཤལ་ཡོང་བུ་བའི་ཆེད་དུ། རྒྱ་ཡུལ་གཙོ་ས་ཉི་མ་ལ་ཡུའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ཁུལ་གཞན་དག་དང་བོད་མི་རྒྱབས་བཅོལ་བའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་དང་བཅས་པའི་ཁྲིམ་ཆང་ཉམ་ཐག་རིགས་ནས་གྲ་བཙན་བརྒྱ་དུ་བ་ཀྱིས་སྤྱིར་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་བསྟན་པ་འཇིགས་པ་བྱེ་བཀའ་རང་ལུགས་ས་སྐུའི་བསྟན་རྒྱུན་མི་ཉམས་ཤོང་སྤེལ་ཡོང་བའི་མདོན་འདོད་ལུགས་བསམ་གོ་བརྒྱར་རྒྱག་པོ་རྩི་བྱུང་། འཁོན་རིགས་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཡ་རྒྱབས་མགོན་ཡམོང་མ་བདག་ཁི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་སྟོན་སེང་ལུལ་བར། “དེ་དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་སོ” ཞེས་དབྱེས་བཅེའི་བཀའ་འཁོལ་དབྱེས་དབྱུང་དང་། ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་ཟབ་མོ་སྤྱི་བོར་ཐོབ་པ་ལས་རང་བྱུས་ལྷོགས་ཆོད་ཕྱོགས་ཅམ་འབྲུབ་རེ་སྟོང་ལ་བཅངས་ཞིང་། མཁན་པོ་བསྐྱར་བར་གྲགས་མཆོག་གིས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འདུ་འཁོད་མཛད་པ་དང་། རྟན་གྲུ་དུ་ལགས་ཀྱིས་སློབ་སྟོན་པའི་ཐུགས་འགན་གནང་རྒྱ། གྲུས་པ་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་སློབ་སྤྱིའི་འགན་འཁུར་རྒྱ་བཅས་བསྐྱོ་གཞག་བཀའ་འདིན་བསྐུལ་བར་དང་ལེན་ཞུས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་གྲུས་པ་སློབ་ཀྱི་ཁུལ་དང་གཤམས་གཤོན་གྱི་ས་མཆོམས་ཁག་ལ་བསྐྱོད་དེ་གྲ་བཙན་དུ་ཞུགས་འོས་མི་བརྒྱ་ཟམ་ཅམ་ཅད་ཉེད་བྱུང་བ་ལས་ཐོག་མའི་ཆར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་མ་རྩ་ཐག་བྱ་ལས་མེད་པ་སོང་གྲགས་ར་ ༣༠ ཐམ་པ་ཅམ་དངོས་སུ་བརྒྱ་དུ་བ་ཀྱིས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལྷ་ ༣ ཚེས་ ༡༣ རོད་ལྷ་ ༡ ཚེས་ ༢༩ ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་ནས་པར་རྒྱལ་བའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འཇམ་མགོན་ཆོས་རྩེ་ལས་པཌ་སྤྱི་བཏུམས་

པའི་དུས་འོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཉིན། གནས་ཁྱད་པར་ཅན་པལ་
ཡུལ་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་གྱི་ཉེ་འགྲམ་དུ་གནས་སྐབས་ཁང་
པ་གཡར་ཞིང་། ཟླ་རྒྱུན་གསར་ཞུགས་ནམས་ལ་ལྷུབས་ཆེ་
བདེ་བར་གཤེགས་པ་ལ་ཉེ་འཆར་བཅོ་བརྒྱད་ཁྲི་ཆེན་རིན་
པོ་ཆའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་དགེ་ལྡན་གྱི་སྒྲིམ་པ་བསྐྱེད་མཛོད་དང་།
འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་རྒྱུ་གནད་གི་ཆོས་འབྲེལ་བསྐྱེད་ཉེ་དཔལ་
ས་སྐྱའི་བསྐྱེད་ཆལ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེན་ཁང་དངོས་སུ་དབུ་
འབྱེད་ཉིན་འབྲེལ་མཇུག་སློབ་སྐྱེད་བདེ་ཞིག་ཞུས་པ་ཡིན།

སློབ་ཟླ་གསར་དུ་འཇུགས་སྐབས་ཁྱད་པར་ཅན་པལ་
གནས་ཐད། ཡང་ཡང་བསམ་གཞིགས་བྱས་འབྲས་སུ་སློབ་
ར་ཁུལ་འདི་གཅད་ཞིང་། འཁོད་ཡངས་རི་རྒྱུད་མཛེས་སྟུག་
ལྷན་པ་དང་། ལྷག་པར་རང་རེ་ས་སྐྱ་པའི་ཆོས་བརྒྱད་དགོན་
གནས་གཅིག་ཀྱང་ཕྱོགས་འདིར་མེད་པ་དོ་སྣང་བྱུང་སྟེ། བདུན་
ཟླ་གཉིས་ཙམ་གྱི་རིང་ཀུས་པ་གནས་འདིའི་ཕྱོགས་བཞི་
མཆས་བརྒྱད་དུ་སྐོར་བསྐྱོད་ཀྱིས་ས་ཆ་ལེགས་ཉེས་དབྱེད་
པ་བརྒྱད་ད་ལྟའི་སློབ་ཟླ་ཆགས་ཡུལ་འདི་ཆུ་ལམ་སོགས་གང་
སྤྱིའི་ཐོག་ལེགས་ཤོས་མཐོང་ནས་ལྷུབས་མགོན་ལ་གོང་མ་
རིན་པོ་ཆེར་ལེགས་ཉེས་སྐྱེད་མེད་བརྟག་པ་ལུལ་བར། དེ་དེ་
བཞེན་དུ་ལེགས་པའི་བཀའ་ཡིག་སྤྱི་སྤྱོད་བྱུང་བ་བཞེན་དང་
སྤྱོད་ནམས་ལ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རོགས་རམ་འབྱོར་བསྐྱེད་
ཞུས་པ་བཞེན་ས་ཁྲོན་རོ་སྤྱོད་ ༡༣ མམ་ཨེ་གར་ ༩ ཉོས་པ་
དང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༡ ལོར་ལྷུབས་མགོན་ལ་གོང་མ་བདག་ཁྲི་
རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་འཁོར་ལྷན་རྒྱས་སློབ་ཡུལ་དུ་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་
མཇུག་འཕྲིན་ཆེད་ཆེབས་སྐྱེད་སྐྱོང་སྐབས་ཕེབས་ལམ་འཁེལ་
ཞོར་སྐྱེད་དངོས་གནས་འདིར་ཞབས་སེར་བཀོད་དེ་ས་ཆོག་
ཁྱེད་འཕེབས་བཀའ་འདིན་བསྐྱེད་པ་ཡོད། དེ་ནས་ཀུས་པ་
ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་གཙོས་པ་ཟླ་བཅུན་ ༦ ཉི་ཉོང་དང་འཇར་
མ་ནིར་བསྐྱོད་པའི་གོ་སྐབས་བྱུང་སྟེ་ཆོག་དང་རིམ་འགྲོ་བྱས་
པའི་འབྲུལ་ཡོན་བསགས་ནས་ཟླ་ལག་དང་འཛིན་ཁང་ཁག་

གསར་རྒྱག་ཐུབ་པ་བྱུང་སྟེ། ༡༩༠༢ ལོར་སློབ་རའི་ལྷང་འཇར་
ས་ཁུལ་དུ་དགོན་གནས་གཞིས་སློབ་གཉན་ཆུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་།

དེ་ནས་རིམ་བཞེན་རང་ལུགས་ས་ཁོར་ཆར་གསུམ་
གྱི་སྐྱེད་ལམ་ཁུན་ལས་སོགས་སྐྱེད་ཕེབས་ཉེ་དགེ་འདུན་
འདུས་སྐྱེད་སྐྱོང་དོར་བཀའ་སློབ་དང་། ཆོས་འབྲེལ་ཞལ་
གདམས་སློབ་གནད་གི་གོ་སྐབས་རིམ་པ་བྱུང་ཞིང་། ཁྱད་
པར་བསྐྱེད་ལ་ལྷག་བསམ་དང་སློབ་སྐྱེད་དགོན་གནས་འདི་ལ་
ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བའི་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་བདག་ཨེམ་ཆེ་ཤོས་གྱིས་
གཙོས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་བདག་ནམ་པའི་བཀའ་འདིན་གྱིས་སྤྱོད་
ཉོས་ཐེན་པའི་ས་ཆའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་རོ་སྤྱོད་ ༡༢ འཕར་ཉོ་བྱས་
ཉེ་ཁྲོན་བསྐྱོངས་རོ་སྤྱོད་ ༣༠ ཐམ་པའི་ས་ཆའི་སྤྱོད་དུ་སྐོར་
བསྐྱོད་སྐྱེད་ཁང་དང་། སྐྱེད་མགོན་བཞུགས་ཡུལ་མགོན་ཁང་།
ཟླ་ལག་འཕར་མ་བཅས་གསར་བཞེད་ས་གྲུབ་བསྐྱེད། ༡༩༠༣
ལོར་དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྲངས་བསྐྱོངས་ ༥༥ བར་འཕར་སྤྱོད་
ཁྱད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཞིང་། ༡༩༠༤ ལོར་སྐྱེད་ཁང་དང་འབྲེལ་
ཡོད་སྐྱེད་མགོན་ཁག་བཞུགས་ཁང་དང་ཟླ་ལག་འཕར་སྤྱོད་
བཅས་བྱས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༦ ལོར་ཟླ་བ་ཀུན་པ་ནམས་ཀྱིས་གཞི་
རིམ་སློབ་ཆེན་འཛིན་རིམ་བརྒྱད་པ་དང་རང་ལུགས་ཆོས་
བརྒྱུད་ཀྱི་ཕྱག་བཞེས་ཆོག་ག་ཕྱག་ལེན་ཁག་སྐྱེད་པ་མཐར་
ཕྱིན་ཉེ། འབྲུང་འདུལ། ལུར་པ། ཀུན་རིག་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་
སྐྱེད་ལས་གསུམ་ཡང་ལེགས་པར་གྲུབ། ༡༩༠༧ ལོར་ས་
པཎ་སྤོམ་རྒྱན་ལ་ཆར་ཞབས་རིན་ཆེན་དཔལ་འབྱོར་རིན་པོ་
ཆེས་མཁན་པོ་གནད་སྟེ་གནས་བརྟན་འདུལ་འཛིན་དགེ་སྐྱོང་
བརྒྱུད་གས་ཟླ་རིགས་ཀུན་པ་ཆོར་དགེ་སྐྱོང་གི་སྤོམ་རྒྱན་དེ་
མེད་བཀའ་འདིན་བསྐྱེད་ལོས་ཀྱིས་ད་བར་འཆར་ཅན་སྤྱོད་
གསོ་སྐྱོང་ཆུགས་ཐུས་དང་། ཟླ་མོ་ ༡༩༠༤ ལོ་ནས་མར་ན་
མཁན་བྱུང་ཞིང་གཤེགས་བཀའ་ཤིས་བཟང་པོ་ནས་ལོ་གཉིས་

ཅམ་གྱི་རིང་སློབ་མ་གསར་བུ་བ་ནམས་ལ་ཐོག་མའི་སློབ་
 འཁྲིད་གྱིས་བཀའ་བློན་བསྐྱེད་པ། དེ་རྗེས་དགོན་འདིར་བཤད་
 གྲུ་འཇུག་པ་འདི་ཕྱི་ནང་གི་མཐུན་རྒྱུན་གཞན་དག་རྒྱལ་ཅམ་
 ཆང་བར་གྱུར་ཀྱང་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་
 ལྡན་པའི་བཤད་གྲུའི་མཁན་པོ་ཞིག་མ་རྟེན་པར་ལོ་གཅིག་རིང་
 འཆད་ཁྲིད་སོགས་འཇུག་པོར་ཐུན་བྱ་ཕྱིན་ཀྱང་། དེའི་སྐབས་
 གྲུ་བཙུན་རྣམས་བསྟེན་གྲུབ་ལ་བཞུགས།

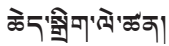
༡༩༠༢ ལོར་འཕགས་ཡུལ་རྫོང་སར་བཤད་གྲུ་
 ཆོས་ཀྱི་སློབ་མཁས་པའི་འབྲུང་གནས་ལ་རེ་བསྐྱལ་ཞུས་པ་
 བཞེན་སྤྲུགས་དཀྱིལ་ཡངས་པོས་བཤད་གྲུའི་མཁན་པོ་གཏོང་
 སྟོལ་གཏོད་པ་ནས་བཟུང་ད་བར་གྲགས་ཆེན་བཙོ་བརྒྱད་དུ་
 གྲགས་པའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་རྫོང་སར་བཤད་གྲུའི་སློབ་
 ཆོན་གཏན་འབེབས་གནང་བ་གཞི་ལ་བཞག་སྟེ་བཤད་གྲུའི་
 སྤྱིག་གཞི་ཆད་ལྡན་གྱི་རོས་ནས་སྤྱི་མཆུངས་སློབ་གཉེར་རྒྱུ་
 ལྡན་སྟེ་མཐུད་ ༡༩༡༣ ལོར་འཛིན་གྲུ་ཁག་གཅིག་དཔུ་ལོ་
 རིམ་ལྟ་བུ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། བསྟན་བཙོས་ལོ་རིམ་དང་པོའི་བར་
 ཚུགས་སྤྱབ་བ་བྱུང་།

༡༩༠༤ ལོ་ནས་གཏོང་པོད་ཅན་གྱི་སྤྱིན་བདག་
 ཁག་གི་གཙོ་སྤྲུགས་བཞི་ཁག་ནས་ཞལ་འདེབས་བསྐྱུ་རུབ་
 གྱིས་དགོན་པའི་ཐང་ཆེན་སྟེང་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་
 བཞེངས་ཀྱི་རྒྱ་དང་གཞི་བཏོངས་ཤིང་། བསྐྱེད་བྱ་བྱེད་དང་
 གསུམ་གྱི་ཡུན་ལ་དགོན་པའི་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་ལས་
 ལུང་གྲུ་མཉམ་འདེགས་སྤྱ་ལངས་ཀྱི་ཉལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་
 དག་ཞུས་པར་བརྟེན་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་བཞེངས་
 སྤྱིན་རིམ་པར་གྲུབ་ནས་རྒྱ་འབྲུག་རྒྱ་བ་ ༡ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་
 ལས་སྐབས་མགོན་ལགོང་མ་བདག་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་
 ལྡན་རྒྱས་མ་འོངས་པའི་བསྟན་པའི་རྒྱུན་འབེལ་བའི་གཞིར་
 དགོངས་ནས་སྤྲུགས་རྗེའི་གཞིགས་པ་ཆེན་པོས་ཆེད་དུ་

དམིགས་ནས་ཆེབས་སྤྱར་བསྐྱེད་པ་ཏེ། སྟོན་ཉིན་དཔལ་གྱི་
 རྫོང་གི་རབ་གནས་ཉིན་གང་མ་དང་། ཆོ་འབྲུལ་རྒྱ་བའི་ཆོས་
 ༡༥ ཉིན་ལས་སྐབས་མགོན་ལགོང་མ་ལ་བདག་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་
 དབུས་བཞུགས་ཐོག་འཁོན་གདུང་རྩ་བརྩ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་
 འཁོན་གདུང་ཨ་བུ་ཡ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ འཁོན་གདུང་ཨ་སང་
 ག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ འཁོན་གདུང་ཨ་གཤེན་པོ་ཆེ་མཆོག་
 རྗེ་བཙུན་མ་ཀུན་དགའ་འཕྲིན་ལས་མཆོག་དང་། དཔལ་ལྡན་
 ས་སྤྱིའི་བསྟན་འཛིན་རྫོང་ཆོང་ཆོང་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཆེན་རྣམ་པ་
 དང་། རྒྱལ་ཡུམ་ཆེན་མོ་མཆོག་དང་བདག་མོ་སྐལ་ལྡན་མཆོག་
 སློབ་ཆུལ་པོ་མཆོག་ བསྟན་སྤྱིན་རྣམ་པས་གཙོ་སྤྲུག་ཕྱི་ནང་སྤྱི་
 མགོན་རྣམ་པ། དགེ་འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོ་དང་དད་ལྡན་སྤྱི་
 བོ་ཁྲི་ཆོ་འདུ་འཛོམས་ཐོག་ནས་གྲུབ་སྟོན་མཛད་སྟོན་གྱི་རྒྱས་
 ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་བྱུང་། དགོན་གནས་འདིས་རང་གི་འཁོས་
 ཀ་གནས་བབ་སོགས་ལ་དཔག་སྟེ་ཕྱི་རུ་གསེར་ཐངས་ཀྱི་རྒྱ་
 བེབས་དང་རྒྱལ་སྟོན། བར་དུ་རིན་ཆེན་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱོད་རྟེན་
 གསེར་དཔུལ་ལ་སོགས་པའི་དང་དོད་བྱས་མེད་མོད། གཙོ་
 བོ་ཆོས་སྤྱིའི་སློབ་གཉེར་དང་ཉམས་ལེན་ལ་དམིགས་པའི་རྟེན་
 གསུམ་སློབ་གཉེར་ཡོ་བྱད་སོགས་དགེ་འདུན་པར་ཉར་མཁོ་
 མཐུང་དག་མ་ཆང་བ་མེད་པར་བཞུགས་ཡོད།

ཅིས་ཁྲིམ་སྤྱད་པ་ཐད། རྒྱ་བ་རེ་བཞེན་རྒྱ་མཐུག་
 གང་ཡིན་ལ་དགོན་པའི་ལས་བྱེད་རྣམས་ཆང་འཛོམས་ཐོག་
 རས་སྤྱང་སོང་ཅིས་ཞེས་གནང་མཐར་ལོ་འཁོར་ཅིས་ཞེས་
 གནང་གིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། ༡༩༠༣ ལོ་ནས་དགོན་པ་འདི་
 བཞེན་བལ་པོའི་གཞུང་ལ་དེ་བསྐྱེལ་བྱེད་སྤྱབ་བ་བྱུང་བ་ནས་
 བཟུང་གཞུང་གི་ཅིས་ཞེས་པ་འོང་སྟེ་བྱུང་སོང་རྗེ་ཡོད་ཅིས་
 ཞེས་ཀྱིས་ཅིས་ཁྲིམ་སྤྲུག་ལུས་མེད་པ་ཆ་ཆང་བལ་གཞུང་ལ་
 འབྲུལ་བཞེན་ཡོད།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོལ་ཐད་ནས་བསྐྱེད་ཆོས་གཙུག་

ཡདཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་བརྒྱའི་ཆེལ་གཙུག་ལག་སློབ་

བཅས་གོང་གསལ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་
ཡིག་ཆ་དུས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༡༣ ལ་ཐུགས་།

རྟ་ར་རིན་པོ་ཆེ་དགའ་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཅམ་ལ་ཤེབས་སྐབས་སྒྲོན་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ སྐད་དུ་རྟ་ར་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་
རྒྱུང་ལཱིན་ཁང་དུ་བྲག་ལས་གནང་བཞིན་པ།

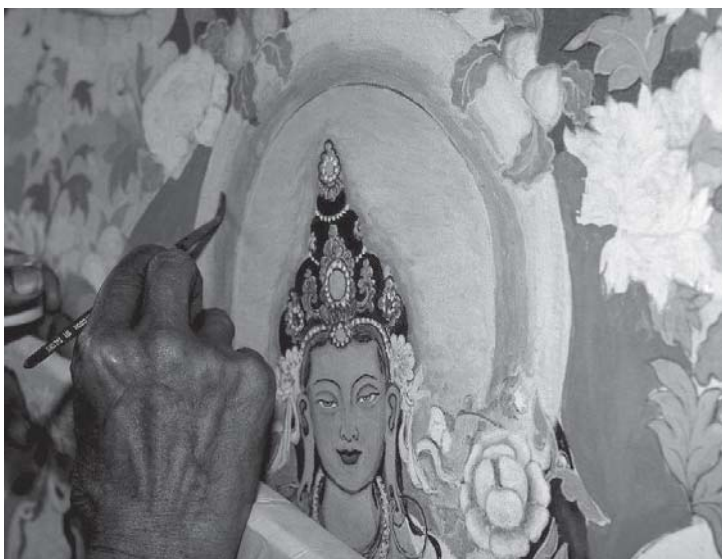
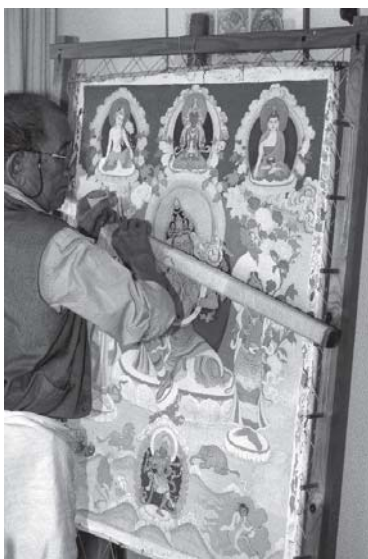

རྟ་ར་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ན་མ་སྐབས་ལྷ་ས་རྒྲོན་པ།

བྱེ་ལོ་ ༡༩༨༧ ལ་ར་ཏ་སིར་བོད་ཀྱི་བརྟུགས་རིག་
གནས་སྐོར་གྱི་བཟོ་སྒྲིང་དུ་ཆོག་ས་ཞུགས་གནང་བ།

བྱེ་ལོ་ ༡༩༩༣ ལ་འཇ་ཡུ་གོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་
པོ་རྒྱ་ར་རིན་པོ་ཆེས་གདན་ཞུ་གནང་བ།

རྒྱ་ར་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཁོང་གི་སྐུ་ཅུལ་བརྩམས་ཆོས། Photos taken on August 4, 2007, by Mesum Verma

ར་ཀ་ར་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམས།

དབལ་ས་སྐྱའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོའི་ཡ་གྲུལ་གོང་དཀར་ཆོས་སྡེའི་ཁོངས་ནས་བཙུ་ཐག་རིག་གནས་ཀྱི་མཛད་བཟང་ཡུན་དུ་གནས་ཆེད། ལས་སྐྱའི་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་གྱི་མཛད་པ་དང་། མཐའ་དབུས་ཀྱི་ཆོས་སྡེའི་བྱང་རབས། རིག་གནས་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་མཚུངས་པར་སྦྱོང་བའི་སློ་ལྷན་དག་གིས་༼ཆོས་དུང་དཀར་པོ་༽ཞེས་པ་རིག་གནས་དུ་མའི་གནས་ལུགས་བཀོད་པའི་སྐྱེལ་པམ་སྤེལ་འགྲེམ་གནང་བཞིན་པའི་ཐོག་ཏུ། གྲུས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་གི་དགོས་ཞེས་པའི་གསུང་ངོ་མ་བརྒྱུག་བར། འདིར་སྤྲོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཆོ་བ་བདེ་སྤྱུག་ལུང་བསྟན་སྒྲ་ཆོགས་སྤྱོད་བ་རྗེས་དྲན་སྒོར་ཁྱེ་བ་ནི། གྲུས་རང་ནི། ལས་བགས་མཐོང་ས་དབང་དམ་པ་སྡེ་དགེ་ས་སྤྱང་དང་ཆབས་ཅིག་ལྟུང་བ་ལས་ལས་ལྟུང་མས་སྡེ་དགེ་ལྟུང་སྤྱང་དང་སྤྱང་མོ། མདུན་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་འཆོ་འཛིན་དུ་ཡོད་སྐབས། ཤིང་གླང་ ༡༩༥༥ ལོ་དུ་སྐྱེ་ ༡༡ ༡༩ ལ་མ་སྤྱོལ་མ་ཆེ་རིང་ཁྱེ་བའི་བྱར་སྤྱེས། སྡེ་དགེ་མཁས་ཆེན་བསམ་གཏན་སློ་བྲོས་ནས་མིང་ལ་རིག་འཛིན་རྣམ་ཀྱུ་ཞེས་བསྟུལ། དེ་དུས་ཤར་ནས་ཀྱུ་ནག་དང་། སྤོ་ནས་ཨིན་ཅིས་འཛིགས་བསྐྱེལ་བྱེད་བཞིན་པར། ས་དམ་པས་མཁན་ཆེན་འདི་ཉིད་ཆོག་ལྷ་བཅས་བསྟན་སྤྲོད་ཀྱི་ཞབས་བརྟན་ལ་ཡང་ཡང་གདན་ཁྱེ་གནང་བའི་སྐབས་ཡིན་འདུག རྗེས་སུ་ན་ཡོངས་སྐབས་ཐོས་པ་ལྟར། དེ་དུས་ཨིན་ཅིས་ ཀོ་ཤེཌ་ར་ ཟེར་བའི་(དེང་སང་བཀྱིས་ཀྱི་ནང་ཡོད།) དམག་སྐར་ནས་དམག་དངས་རྒྱུའི་བེར་སྐྱ་ཆེན་པོ་བྱང་སྟེ། འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་པ་མཁན་ཆེན་དེ་ཉིད་གདན་ཁྱེས་ཀྱིས། དམག་བརྒྱུག་མཛད་སྐབས་ཟན་ལྷག་གི་ཉེ་བ་ནས་ཞུག་ཐོན་

ཆེད་གྱིག་ལེ་ཆན།

པ། བ་དམ་པའི་ཞབས་ཀྱི་ནས་ཀྱང་མཐོང་འདུག་ཅིང། དེ་རྗེས་
གཏོར་བརློག་གི་ཆེས་ཆ་དང། ཀྲུ་མེད་པ་ལ་ལོ་མ་རྒྱ་བ་སྟེ་
དམག་སྐར་ལ་སྒྲིན་ཆེ་བྱུང་བའི་ཆེས་ཆ་དུས་མཉམ་བྱུང་ཚུལ་
དང། རྗེས་སུ་མཁན་ཆེན་གཤེགས་ཏེ་སྐྱབས་ཀྱི་ལྷན་ལ་ཕྱལ་
སྐབས་སྐྱབས་ཀྱི་དུས་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་དུས་ལ་འཁོར་དུ་བྱུང་ཚུལ་ལ་
དམ་པ་ནས་ཐོས། དེ་དུས་ཁྱུ་ཁྱེ་མ་འཛིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འཛིན་
རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཁན་ཆེན་གཤེགས་དགའ་ནས་སྐྱོད་འཇུག་
གསན་རྗེས་ཡིན་འདྲ། མཁན་ཆེན་གཤེགས་དགའ་གཤེགས་ཏེ་
སྐྱབས་ཀྱི་འཇུག་ཅེས་ཀྱི་མཛུགས་ཀྱི་མཛུགས་ཀྱི་མཛུགས་ཀྱི་
འཇུག་དེ་ནས་པ་དམ་པ་སྟེ་དགོ་ས་སྐྱང་མཛུགས་སྐབས་རང་
ལོ་དུག་བར་སྟེ་དགོ་ལུང་རྒྱུས།

སྐྱེ་བའི་སྐབས་ཀྱི་གཏམ་སྟེ་དང་པོ་འོ།

རང་ཉིད་ལོ་གཉིས་གསུམ་སྐབས་ཆ་བ་དཔའ་ཤོད་
ནས་ལ་སྐྱེ་མཛུགས་སྐྱེ་གོང་མར་ཐུགས་དམ་ཞུས་ཏེ་རྒྱ་རའི་སྐྱེ་
སྟེད་ཀྱི་མང་ཐོབ། རང་ལོ་ལྷ་དུག་ཅུམ་ལ་པ་མ་གཞིས་སྐོར་ལ་
བཀའ་འཁོལ་བྱུང་སྟེ་གཙང་གཞིས་ཅེ་མཁའ་རྒྱ་ཏུ་ཕེབས།
ལོ་གཅིག་དང་བྱེད་ཀ་ཅུམ་སྟེད་རིང་དཀའ་ཆེན་སྐོར་མ་ཞུ་བ་
སྐྱོག་དཔོན་མཛད། ལོ་གཅིག་དང་བྱེད་ཀའི་རྗེས་སུ་དེ་དུས་
ཁམས་ཕྱོགས་སུ་དམག་འཁྲུག་གི་དུས་ལ་བརྟེན། སྐྱོ་བྱུང་དུ་
མ་ཁམས་སུ་དམག་ཉེས་དང་མདོ་སྐྱི་ར་ཤོད་བཟུམ་པ་སྐྱོ་བྱུང་
གཤེགས་ཆ་ལ་ཏུ་པ་དམ་པ་ཆ་མཛོད་ཕེབས། རོས་རང་དཔའ་
ཤོད་དུ་གཏོང་བ་གནད། བསྐྱེས་ལྷ་སོགས་བསྐྱེས་སྟེ་ལོ་གཉིས་
ལྷག་སོང་རྗེས། སྟེད་སྐྱོང་དུ་སྐྱོང་སྐབས་མདོ་སྐྱི་ནས་དགོངས་
པ་འཁོལ་ཏེ། ལྷ་སར་ཕེབས་འབྲལ་རང་ཉིད་འབྲས་སྐྱངས་སུ་
ཆོས་ཞུགས་བྱས། བར་ཕྱིན་སྟེན་འགྲོ་དོན་བདུན་ཅུའི་འཛིན་
གྲུང་སྟེབས། ཀྱན་བསྟན་པ་ཆོས་གྲགས་སོགས་བསྟེན། གཞུང་
ཆེན་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པ་སོགས་ཀྱི་ངལ་བ་ཡོད་བཞིན་པའི་སྐུར།
ལོ་ངོ་གསུམ་བཞིའི་ནང་པ་མ་གཉིས་ཀ་ཕྱི་མར་གཤེགས། དེ་
དུས་ལྷ་རུ་སྐྱེས་སོག་ལུལ་དུ་བསྟན་པ་གཞོན་ཆེབས་ཆེར་སོང་།

ནས། སྐོ་མང་གྲུ་ཆང་ལ་སོག་པོ་དང་ཨ་མ་དོའི་གྲུ་རྒྱན་ཏུ་
སོང་བས། དགའ་གདོང་ཆོས་སྐྱོང་ལ་ལུང་ཞུ་ལུལ་བའི་ལན་ལ།
འཁོན་རིགས་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་གདན་དྲངས་ཏེ་མགོན་པོའི་གཡུལ་
བརྒྱུག་ལ་འབད་གསུངས། དེ་ནས་ལས་སྐྱབས་དག་ཆེན་སྐོར་མ་
པོ་བྱང་ཀྱན་དགའ་འཛིན་ཆེན་དང། ལ་བདག་མོ་སྐྱེ་འཁོར་ཆོག་
གྲུ་བཅས་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ། བ་དམ་པ་བསྟན་སྐབས་སུ་ཆོས་
འབྲེལ་ཐོབ་འདུག། གྲུ་ཆང་གི་འདུ་ཁང་དུ་མདོས་ཆོག་གི་གྲུ་
སྐྱིག་ཏུ་ཅང་རྒྱས་ཤིང་ས་ནམ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་འདུ་ཁང་ཁངས་
པ་ལྷ་བྱུང་དང། ཆོག་གྲུབ་པའི་ཉིན་མཐའ་མར་མདོས་ཕྱི་རོལ་
དུ་བྲངས་པའི་རྗེས། དགའ་གདོང་ལྷ་ཕེབས་ཏེ་དབུ་མཛད་ལ་
བརྟེན་བྱས་ཏེ། ཆོགས་ཁང་གི་སྐོར་ནས་དུང་རྒྱ་རོལ་པོ་དང་བཅས་
ལྷ་གཡོག་མེད་པར་ལ་བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་བཞུགས་ཁྲིའི་
བར་གར་འཆམ་དང་བཅས། སྐྱེ་མཛུགས་དུ་གད་མོ་ཏྲ་སྐྱད་འདྲ་
བཞིག་དང་བཅས། ལུང་བསྟན་པོ་མཆོར་ཅན་པོ་ལོ་ཀ་བདུན་
བརྒྱད་ཅིག་གི་ཆོག་དོན་ལ་མང་པོས་རྗེས་སྐྱོས་བྱེད་ཐེར་བ་
ཐོས། དེ་སྐབས་རང་ལ་སྐོབ་གཉེན་གྱི་རིས་པ་མང་ཡང་། ཆོ་
རབས་ལས་ཅིས་སུ་འདུལ་བ་ཤོད་བཅུ་གསུམ་དག་ཏོན་མ་
བྱས་ན་ས་མཐར་འབྲལ། ཐེར་བ་འདུག་པས། སྐྱོག་དོན་ནི་
ཨེ་ཤེས་བསམ། ཁང་ཆོན་ནས་ཤོད་ཅིག་གཡལ་ཏེ་ཞལ་བྱེ་
བ་དང། འདུལ་བ་ཀ་ལ། ཤོད་སྐྱད་དུ། འདུལ་བ་གཞི། བམ་པོ་
དང་པོ་སོགས་དང། དགའ་ལྷན་གྱི་གནས་སུ་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་
དཔའ་ནས། གཞིགས་པ་ལྷ་ལ་གཞིགས་པ་ན། ལུལ་ཨང་གན་
ཨང་གའི་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཨང་ག་དང་མ་ཏྲ་ནི་དམག་གྲུ་སྐྱིག་
ཚུལ་སོགས་ནས་དབུ་རྒྱགས་འདུག་པས། མཆོན་མོ་སྐྱེས་ཞུའི་
འོད་ལ་བརྟེན་ནས་མགོ་འཁོར་ཏེ། དེ་རྗེས་ཤིང་སྐྱོང་དང་ཆོས་
མཆོས་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་སྐྱོག་མི་ཆོག་པ་བྱུང་། ཀྱན་དག་
དཔལ་གྱིས། དུག་སྟེ་ལ་མགོ་འཁོར་ནས་དཔེ་ཆ་འཐུད་མ་ཤོར་
བ་གྱིས་གསུངས། བརྟེན་ཅི་བ་ཞུ་ས་ཀྱན་ཁོང་རང་ཡིན། རྒྱག་
ཏུ་ཆོས་མཆོས་སྐྱེས་ནས་བསྟན། བྱིས་པའི་གནས་སྐབས་
དེ་གཉིས་པའོ། དེ་རྗེས་པ་མའི་འདས་མཆོད་དང་ཆབས་ཅིག

སྤྱན་ནམས་ནས་ཀྱང་བལ་དུ་གནས་སྒྲོར་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡི་གྲོགས་
 བྱས། གཙང་ལ་གཞིས་སུ་འགོར་སོང་བས། འག་རིང་དགེ་
 བཤེས་འུ་ཐུག་པའི་ཡི་གེ་འབྲོར། དེ་ནས་དབུ་མའི་འཛིན་གར་
 ལྷག་སྟེ་ལོ་གཉིས་གསུམ་རིང་སྒྲོབ་གཉེར་གང་ཐུབ་བྱས་ཏེ་
 གཞུང་ལ་གོ་བ་སྤྱད་བྱ་རྒྱུ་དེ་འཛིན་གྲུ་ལོག་མར་བབས་ཏེ་སྒྲོབ་
 གཉེར་བྱེད་འདོད་ཀྱང་། དེ་ནས་ནི་འག་རིང་དགེ་བཤེས་ཀྱིས་
 ཉོ་འཕར་བ། གཞིས་དགོན་ལ་འགྲོ་རན་པ། ལྷ་མང་སྒྲོ་བོའི་རྒྱ་
 མཚན་བཀོད་དེ། དགེ་བཤེས་ཀྱི་མིང་ཐོབ་ནས་རྒྱུད་སྤྲད་དུ་
 ལྷགས། ལྷ་རྒྱུད་གི་འཆོ་བའི་བདེ་བ་ལོ་ཤས་རིང་བཀའ་ཆོས་
 མང་དུ་ཐོབ། ཞོར་དུ་སྤྱུམ་རྟགས་ཁྲིད། དེ་ནས་ ༡༩༥༥ ལ་
 མདོ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ལྷ་སར་ཕེབས། ལྷ་ཆེན་དཔོན་ཆེན་
 མང་པོ་དང་། དགེ་བཤེས་མཁས་པ་མང་པོ་མཇུག། སྤྱན་དག་
 དཔེ་ཁྲིད་ལྷས་པས། དེ་འགྲིག་སྤྱན་གཞུང་མ་འཁྲིད་གོང་ལ་སྤྱན་
 དག་བསྟན་བཙུག་ཁ་ཤས་སྒྲོག་ག། དཔེར་བཟོད་རྒྱུད་བདེ་བ་
 འོང་གསུངས། དེ་དུས་ཆང་མས་འཆང་ཁའི་སྐབས་ཡིན་ཡང་།
 དཔེ་འཁྲིད་པ་ལ་ཆེར་ཆད་མེད་མཛད། སྐབས་དེར་དགེ་ཆོས་
 རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཉེས་འཇུགས་ཡོང་བས་མ་པའི་བྱར་ན་མེད་ཀྱང་།
 ལ་གོང་ས་ཆེན་པོ་སྤྱན་ལྷ་ཁྲིད་། གཞུང་ཞབས་ལྷག་བསམ་ཅན་
 ཉི་པལ་ཆེར་མགོ་སྟོགས་ས་མེད། བསྟན་སྲིད་ལ་གཅེས་སྤྱུས་
 རྱེད་མི་ཤེས་པའི་དུས་དེར་དགེ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེར་དམར་པོའི་
 ཁ་ཉེས་བྱུང་། མཁན་པོ་ཞིག་གིས། ལྷ་སར་སྒྲོབ་གཉེར་བྱས་
 པ་ཞིག་གིས། ལྷ་རྒྱུའི་ལྷ་བ་བཟུང་ཡོད་ན། ཁོ་སྤྱིད་རྒྱུའི་རོ་
 བོ་རགས་རྗེའི་འོག་དུ་མནན་དགོས་ཟེར་བ་སོགས། སྒྲོ་མམ་ཡི་
 ཆད་སྒྲུ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་དེ་ནས་རྒྱ་གར་ལ་འགྲོ་འདོད་ཀྱི་
 མི་ལམ་འགོ་རྒྱགས།

གཞོན་ནུའི་སྐབས་ཏེ་གསུམ་པའོ།

དེ་དུས་རྒྱ་གར་ལ་ནི། སྒྲོམ་ལྷན་མཚུངས་སྤྱོད་
 ཀྱི་གྲོགས་མེད་པས། སྒྲོམ་པ་འབྲུལ་རྒྱུའི་སྒྲོར་བཤད་ས་མ་
 རྒྱུད། དེ་གཉིས་ལ་ཕྱིས་ཀྱང་། འོ་ཞི། དེ་བ་དེ་བ་ཟེར། གྲོགས་

པོ་ཉེ་ཤིས་ཤིག་ལ་ཕྱིས་བར། རོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་སངས་རྒྱས་
 སྤྱོད་ངོས་ཡིན་པ་ལ་སྒྲོམ་པ་ཕྱུལ་རྒྱུད་ཀྱིས་ཟེར། དེ་ནས་འག་
 རིང་དགེ་བཤེས་ལ་ཕྱིས་བར། རྒྱམ་རྟོག་མ་སྒྲོངས། དམག་
 བྱུང་ན་ནི་ལག་པ་སྟེགས་ཅམ་བྱས་ཏེ་དེ་གས་གོ་ཆོད་ཟེར།
 དེའི་གོང་ལ་སྐབས་མེ་མོག་སྟོག་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བརྟག་པ་ལྷས་
 པའི་བཀའ་ལན་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་། ཆེ་རིང་ཞིང་འགལ་
 རྒྱུ་ཆེ་རིགས་མེད་པ་ཤར། དུས་དབང་གིས་བར་གཙོད་ཆེ་རོ་
 ཞིག་ཤར་བས། དེ་ལས་བསྒྲོག་ཐབས་སྤྱིད་ཀྱིས་དབྱེད་པར་
 མཛོད། ཅེས་འདུག་པས། ལྷ་ཡིག་ཅིག་ཕྱུལ་ཏེ། བར་ཆད་ནི་རྒྱ་
 དམག་ཡོང་སྟུམ་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་བསྐྱུང་ཨེ་ཐུབ་སྟུམ་པ་གཉིས་
 པོ་གང་ཡིན་ཡང་སྒྲུ་མས་སྤྱགས་མེས་གཟིགས་ཞེས་ལྷས། དེའི་
 མེས་སུ་ ༡༩༥༧ ལ་རྒྱ་གར་དུ་སྤྱེབས། ག་ལོན་སྤྱག་དང་། འཁྲི་
 བྱེད་ཏན་དང་། དེ་ནས་ཕྱ་ན་བཙས་ལ་ལོ་གཉིས་ཅམ་སྤྱི་སྤྱི་
 སྤྱངས་ལྷུལ་བྱས། ༡༩༥༦ ལོ་མཇུག་དུ། ལྷེ་ལི་རྒྱུད་འཕྲིན་
 ཁང་དུ་སྤྱེབས། ལྷེ་ལོ་ ༡༩༥༩ ལ་གོང་ས་ཆེན་པོ་ལ་སྐུ་འཁོར་
 རྒྱ་གར་ལ་ཕེབས་མེས་རྒྱུད་འཕྲིན་ལས་ཁུངས་ནས་སྐུ་བས་
 བཙུམ་པའི་ཆེད་དུ་ཉིན་དྲུ་སྐད་སྒྲོབ་དགོས་ཞེས། རང་དང་ལྷ་
 ལུང་པའི་ལྷམ་དགེ་སྒྲོབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ལོ་གཅིག་ལྷག་ཅམ་ཆད་
 མེད་བྱས།

དར་མའི་སྐབས་ཏེ་བཞི་པའོ།

དེ་ནས་དེ་བསམ་གང་ཡང་མེད་པ་ལ། སྒྲོ་བྱར་དུ་
 སྐབས་བཙུམ་པའི་སྤྱ་གཉི་ལྷ་སི་མཛུར་ལེ་རྒྱལ། བེ་སྟེ་འོ་རྒྱལ་
 སྤྱིའི་བྱ་གྲོང་ནས་ལེན་རྒྱུར། རྒྱུམ་ས་ལར་པ་མའི་ཆབ་དགོས་
 ཚུལ་ལྷས་ཏེ། དེང་ཁྱོ་ལྷག་གཉིས་ ༡༠༦༠ ལྷེ་ལི་སྤྱ་གྲོང་དུ་
 སྤྱེབས། དེ་ནས་ལོ་གཉིས་ཅམ་མེས་ལ་ཨོས་ཀེ་ལེ་ལ་ནས། བོད་
 ལ་ལོ་བདུན་བསྐད་སྤྱིང་བའི་ཉེན་རིལ་རྒྱུར་ཀྱིས། རྒྱལ་ས་
 མེལ་ལྷ་ལ་བོད་ཀྱི་འགྲེམ་སྟོན་བྱེད་རྒྱུར་རིག་ལ་ཡོང་དགོས་
 ཟེར་བས། དངོས་ཆས་བྲས་སྟེགས་པམ་ཏ་ཅང་སྤྱུས་ལེགས་
 གཉིས་འདུག་པ་ཞལ་བྱེད་དུས་ལས་སྤྱིའི་གཟིམ་རྒྱུད་གི་ཕྱག་

ཆེད་མཁྱིག་ལེ་ཆ་ན།

དཔེ་ཡིན་དེས་འདུག མཐེང་ཤོག་གསེར་གྱིས། ཤོད་གཅིག་
 རིགས་གཏེར་སོགས་དང་ཤོད་གཅིག་ས་ཆེན་གོང་མ་རྣམས་
 ལཱ་ལྷེ་ཤོད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་བསྟན་བཅོས་ཅུ་འབྲེལ་རྣམས་འདུག ལྷ་མེར་
 ལ་འབྲེལ་སྟོན་ཆར་ན་དཔེ་བཟུ་རྒྱུ་ཉིན་ཤས་གནས་ཆར་གི་
 རོག་གྲེད་རོག་ཟེར། ཉིན་བཞི་ལཱ་ལྷེ་ཤོད་སྤྱི་ལོ་ཅུ་འབྲེལ་ལས་
 བཞུ་གི་སྤྱི་ལོ་འཇུག་པ་སོགས་དཔེ་བཟུས་ནས་སིམཌ་ཇར་
 ལེ་རྒྱལ་ཡོང། བཅེན་སེ་མེ་ཆེ་ལྷ་བསམ་གཏན་ལ་ཡི་གེ་ཕུལ་ཏེ།
 གནས་བརྒྱུད་སོགས་འབྲུལ་སྤྱར་སྤྱི་ལོ་ལོགས་དང་། ཡང་ཤེས་
 རིག་དྲུང་ཆེ་ལྷ་སྟོན་ལས་ལ་རྟོགས་བརྟུན་ཆུ་དཔེ་ཞིག་བཀའ་
 མངགས་ཞུས་པར། མི་ཐེ་ལ་རིག་གནས་ཁང་ནས་སྤྱར་བཏབ་
 བ་ཅིག་འཕྲོར་བའི་ནང་སྤོང་བརྟུན་དུ། སྟན་རྒྱུ་མཁའ་ཡུལ་
 དགེ་བའི་དབང་པོ་ནི། ལྷ་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོ་ ༡༠༠༠ བར་དང་།
 རྟོགས་བརྟུན་ལཱ་ལྷེ་འདབ་གསུམ་གྱིས་ནས་ལུས་པར་སྟོན་པས་
 མི་ལས་དུ་བསྐྱེད་ནས་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ་ ༡༠༩༩ ལོ་གྲུ་བའི་
 ཡར་རོལ་ཆེས་བརྒྱུད་དུས་ཆེན་ཉིན་གྲུག། རྟོགས་བརྟུན་འདི་ཁ་
 ཆེ་བཞུ་ཆེན་ལྷ་ལྷེ་ལྷེ་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ་ཤོད་ཀྱི་མཁས་པའི་
 གཙུག་རྒྱུན་ལས་སྤྱི་བཞེད་ཀྱི་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ། ཞེས་གསལ། དཔེ་
 མཐེང་ཁང་ནས་རྩེ་སྤྱི་ལོ་ལོགས་ཆེ་རིང་གིས། ཤོད་དབང་
 གི་སྟན་རྒྱུ་ཅུ་འབྲེལ་གྱིས་མ་ཞིག་གནང་བ་དེ་ནི་བལ་ཡུལ་
 གསེར་གོང་མཆོན་ཞབས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ཏུ་འཕྲོར་ཏེ་ལས་
 མདུན་ལ་ཕུལ་ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་ལོ་ཤས་རིང་སྤྱི་གྲུང་ཡི་
 གོ་སྟོན་ཞོར་དུ། ཡལ་འདབ་དང་པོ་སོགས་ཡལ་འདབ་བཅས་
 ལ་མཆོན་འབྲེལ་དེ་གིས། དོན་གཉེར་ཅན་ཁ་ཤས་ལ་ཡལ་
 འདབ་གཉིས་ཁིད། ཆོ་ཁོག་རྟེན་ནས་སི་ཏུའི་སྤྱི་ལོ་ལྷགས་ཐོག་
 གྱིས་འཇུག སྤྱི་ལོ་ལྷགས་ནས་བསྟན་ཏེ་ཞེས་ལུང་སྟོན་པ་
 ལ་འཇུག་པ་ཞེས་པ་ཞིག་གིས་ནས་རིག་གནས་ཆེ་ཤོས་ཞིག་
 ལ་ཕུལ་ཡང་། གསེར་བཟོར་དགོངས་ཏེ་ཤོག་ཕུ་ལག་མཐེལ་
 ཅན་གྱི་སྟེང་དུ། བཀའ་ནན་ཐེབས་འདུག་ཀྱང་། གནས་བརྒྱུད་
 སོགས་སྤྱགས་རྒྱས་ཡོད་བཟོ་མ་མཐོང་། གྲུན་ཏུ་བཟང་པོའི་
 ལྷ་ལོ་རྩེ་རི་སྟོན་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་མཐོང་ཆུང་ཆུང་ཆུང་ཆུང་ཆུང་

པའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྲུང་དུ་གསལ། ལྷ་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ་གྱིས་
 མ་ཆེན་ནས་རིག་གནས་ཆོགས་འདུའི་དབུ་འབྲེད་ལ་ལོངས་
 ཆེན་པོས་རང་རེའི་གཞུང་ཆེན་མོའི་བརྟུན་ཕྱི་སྤྱི་ལོ་དང་། ལལ་
 མོ་ཆེའི་སྤྱི་ལོ་བར་གྱི་ཆོག་དབུ་ལྷག་གི་སྟོན་ཆེན་པོ་
 ཡོད་པ་འདི། ཞེད་རང་རིག་གནས་པ་ཆོས་བསང་ཐབས་གྲེད་
 དགོས་ཞེས་བཀའ་གནང་སོང་། དེའི་ལྷ་ལོ་རྩེ་རི་གསུམ་སྟོན་
 དབུ་འཇིན་དགེ་བཤེས་སྟོན་རྒྱ་གཡུ་གིས་སྤྱགས་རེ་གནང་བ་
 བཞིན། ལོ་སྤྱི་ལོ་གཉིས་ལ་རིགས་སྟོན་གོང་ལོག་དང་། སར་
 ཏུ་དང་སྟོན་མ་སྤྱི་ལོ་ལུང་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོན་ཞེས། སི་
 ཏུའི་གསུང་གཞི་གཞག་ཐོག་གནས་བརྒྱུད་དང་། མཁས་འཇུག་
 སྤྱི་ལོ་ནས་ན་ལའི་འཇུག་པ་བཏུ་སོགས་དཔེ་འཁྲིད་ཞུས། དེ་
 ལོ་ས་ས་སྤྱི་ལོ་རིགས་སྟོན་དབུ་འཇིན་མཁའ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་མཆོ་
 ལས་སྤྱགས་རེ་གནང་བ་བཞིན་དཔེ་འཁྲིད་དུ་བཅར་ཏེ། ལྷ་
 སྤྱི་ལོ་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པར། ཡོད་པོར་འགྲོ་མགོན་ཆོས་
 འཕགས་ལ་འཇུག་མགོན་པ་རྟེན་ཆེན་པོའི་ཞལ་ཆེས་སྤྱི་ལོ་
 བའི་ནང་ཆེན་གོང་སྟོན་གྱི་རྟོགས་བརྟུན་ལཱ་ལྷེ་འདབ་གཅིག་
 གཉིས་དང་། ཤོད་དབང་ལོ་རྩེ་བ་རྣམས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུར་
 མཐོང་པའི་སྟོན་དཔོན་དཀྱིའི་མེ་ལོང་ཅུ་འབྲེལ་ནས་ལུ་དྲང་
 གཉིས་ནས་དཔེ་ཁྲིད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་བཟང་ལན་གཉིས་ཐོབ་
 བ་མ་ཟད། འཁོན་རིགས་ཁྱི་ཆེན་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཡལ་ལུམ་ནས་
 གཞིགས་པ་སྤྱི་ལོ་ཁྲོད་ཐོག་སྤྱི་ལོ་ལྷགས་ཐོབ་པའི་དབང་པོའི་བསྐྱེད་ཐོབ་
 འབྲེལ་སྤྱི་ལོ་ལྷགས་དང་ཆབས་ཅིག་ལས་ཆེན་པ་རྟེན་
 ཆེན་པོའི་སྤྱི་ལོ་བརྟན་ཞིག་དང་པའི་རྟེན་དུ་ཐོབ། དེ་ནས་ཅུ་
 འབྲེལ་ལ་སྤྱི་ལོ་ལྷགས་ཡང་ཞུ་དག་བྱས་ཏེ། ལྷ་ལོ་ལྷགས་མཐོང་ཁང་ནས་
 སྤྱར་བསྐྱེད་བཀོན་ཆེ་བྱུང་བས། སྤྱི་ལོ་དེ་ཆོས་བདག་པོ་ལ་
 འཕྲོད་པའི་ཆུང་དུ་ལྷགས་ཆེན་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཡལ་སྤྱི་ལོ་དང་།
 ས་སྤྱི་ལོ་གཙུག་ལག་སྟོན་དཔོན་དབུ་འཇིན་ལ་ཕུལ།

གྲུ་བའི་གནས་སྤྱབས་ཏེ་ལྷ་ལོ་ །

ཞི་བད་གཤེགས་པ་མཁས་དབང་དག་པ་རིན་པོ་ཆེ།

༡༡། །སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཁྱུ་སྤྲོ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་པ་ཆོག་མཁས་སུ་ བཅད་པ་མི་འཕུ་ཅིའི་སྤྲིང་བྱ་ཆ་ཤས་དང་བཅས་པ།

གང་ཞིག་ལྟ་ལྟའི་སྤྲོ་དེ་བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་རྒྱལ་རྒྱལ་སངས་རྒྱལ་གྱུར་ཆེ། །
མངོན་པར་ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་དག་དང་མ་དག་སྤྲོས་པའི་རབས་མཐའ་དག། །
རྣམ་བཞིའི་འཁོར་ལ་སྤྲོག་པོར་གདམས་པས་རྩལ་བྱ་དྲི་པའི་སྤྲོ་བོ་མ་ལུས་པ། །
དག་རྣལ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱའི་ཆོས་ལ་ངེས་ཆེད་ཐབས་ཀྱི་མཆོག་བསྟན་མཛད། །
ཐབས་མཁས་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བས་བསྐྱེད་མཛད་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ཆེ། །
བཀའ་བཏགས་ཐུག་རྒྱུའི་རྩ་མཆོག་གིས་བྱངས་ཡང་དག་ལས་བཟང་ཡངས་པ་ནས། །
ཐུང་ན་འདས་ཞི་ཞི་བ་མཆོག་གི་གཏན་བདེའི་དགའ་ཆའ་ཉམས་དགའ་བར། །
ཁ་ལོ་བསྐྱར་མཛད་འབྲེན་པ་ཁྱོད་ཞབས་བདག་སོགས་སྤྱི་བོའི་རྒྱན་དུ་སྦྱེལ། །
གངས་ཅན་རི་བོའི་སྤྲོ་བྱུང་དབུས་ན་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་མངོན་འཛིན་ཞིང་། །
རང་ཉིད་གཅེས་འཛིན་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཆོན་བསྐྱེད་ཞིང་འགྲོ་བ་ལ། །
ཞི་བ་མཆོག་གྱུར་བྱང་རྒྱུའི་བའི་གསུང་དབྱངས་རབ་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་སྤྲོ། །
ཉམས་ཐག་འགྲོ་བའི་དབུགས་དབྱིན་མཛད་པ་དེ་ལ་བདག་གིས་ཐུག་བཞུགས། །

ཆེད་མྱིག་ལེ་ཆན།

འཕགས་ཡུལ་རྩལ་ར་ཏ་ཞེས་པ། །
 ས་ཆེན་རིག་པའི་ཞོར་བདག་གི། །
 གཙུག་རྒྱན་ཤེལ་རིའི་མེད་དབུས་སུ། །
 ཀེན་རྟོན་ཞེས་བྱ་ཡུལ་འཁོར་ཡོད། །
 ཡུལ་དེའི་སྐྱེ་ཐོག་བྱགས་མཛེས་ཤིང་། །
 ཡིད་ཡོང་གཞོན་ནུ་སྒྲིག་མོས་ནི། །
 མཐོ་རིས་བྱ་མོ་སྐྱེད་ས་བྱས་པས། །
 མིའམ་ཅི་ཞེས་ཆངས་པས་སྦྲས། །
 ཀེན་རྒྱ་རིམ་མིང་སྦྲན་དབྱངས། །
 ལྷ་མིས་བར་མེད་སྦངས་པའི་རྒྱས། །
 ངལ་བའི་ཤུགས་ཀྱི་ཀོན་རྟོན་དང་། །
 ཁ་ཁུ་བྱ་གཤེད་ཆོག་ཙམ་རྣགས། །
 མ་རྩ་རྩེ་ཏའི་དབྱང་ཆོགས་ཀྱི། །
 གཡུལ་གྱིས་དྲུབ་པས་འདིར་ངལ་གསོས། །
 གོག་མཁར་གྱིས་ཀྱང་རྩ་མའི་བྱས། །
 ཀེན་ནར་འཐབ་ཅེས་སྦྱང་དབྱངས་སྦངས་སོ། །
 གན་རྩ་ལྷ་ན་ཞེས་བྲགས་པར། །
 མིའམ་ཅི་ཡི་དམག་དབྱང་ཆོགས། །
 ལྷ་དེ་ལྷན་ཅིག་གཡུལ་འཐབ་པས། །
 སྤྱིད་སྦྱབ་རྒྱལ་ཏེ་རྩའི་གནས་བསྐྱོར། །
 སྦྲན་སྦྲན་མའི་ཁོལ་པོས་ཁུ་བྲག་གི། །
 སྦྱང་མིའམ་ཅི་ཡི་སྦྱ་མཆུངས་ཞེས། །
 རྩ་མའི་རི་བོའི་སྦྱོན་མཆང་སྦྱིན་ལ། །
 འཕྲིན་གྱི་ཕོ་ཉར་མངགས་པའི་སྦྲན་དག་ནི། །
 ཀྱལ་ཡེ་ཆུ་འཛིན་འདས་བྱའི་བྱ་གར་རྒྱུད་གིས་འཕུལ་བས་སྦྱ་འབྲིན་ཞིང་། །
 མིའམ་ཅི་མོས་གོང་ཁྱེད་སུམ་ཅེན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྦྱ་ལེན་ཆོ། །
 ཁྱོད་ཀྱི་དབྱར་རྩ་དལ་གྱིས་བརྩུང་ན་ཡིད་ཡོང་བྲག་ཅའི་སྦྱ་སྦྲན་ནི། །
 ཀྱེ་ལ་ཤ་རིར་མགྱིན་སྦྲན་མཆོད་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཆོག་ཡིད་ཡོང་འགྱུར། །

གྱེ་ལགས་ཁུ་བྱའི་གཞོན་ནུ་དག། །
 འདི་ཡི་བད་དང་ཐ་སྦྲད་ནི། །
 སྦྲན་གྱི་དག་གི་བསྦྲན་བཅོས་ཏེ། །
 ཁན་པོས་བཟལ་གྱིས་རྩ་བ་གཏོང། །
 གྱེ་ལགས་ཆུ་འཛིན་འདས་བྱ་ལ། །
 རྒྱུང་ཁྱགས་སྦྱིང་བྱའི་སྦྱ་སྦྲན་དང་། །
 ཀེན་རྒྱ་རིམ་མས་ཞོར་རྩ་ཡི། །
 ཁང་བཟང་དབུས་ན་སྦྱ་ལེན་ཆོ། །
 ཁྱོད་གྱིས་དབྱར་གྱི་རྩ་བོ་ཆོ། །
 དལ་གྱིས་བརྩུང་བའི་སྦྱ་སྦྲན་པོས། །
 ལྷ་ཆེན་དབང་ལྷག་མཆོད་པ་ཡི། །
 ཆོག་མ་ཆང་མེད་པར་འགྱུར། །
 གངས་ཅན་ཏེ་མ་ལུ་ཡའི་རི། །
 ཡ་སྦྱ་རྩ་ཡི་དབང་ཕྱོགས་ནས། །
 ཅན་རྩ་སྦྱག་ཞེས་བྱ་བའི། །
 ཆུ་བོའི་བར་དུ་དཀྱིགས་པ་ལོ། །
 སངས་རྒྱས་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱའི་དུས། །
 སྦྱ་སྦྱ་ཞེས་བྱ་ཀེན་རྩ་ལོ། །
 རིགས་སྦྱར་དགེ་སྦྱོང་གནས་བཞུན་མའི། །
 ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཞེས་བྱའང་བྱུང། །
 ཏུང་དུན་ཡུལ་ནས་ཅཀར་ཏའི། །
 ལམ་དུ་ཀྱལ་སྤེལ་ཞེས་བྱའི་གོང། །
 ཆུ་བོ་ཡ་སྦྱ་རྩ་ཡི་དོགས་སུ་ཏེ་བར། །
 སྦྱ་རན་མེད་ཀྱི་རིང་ཡོད། །
 ཟས་གཙང་སྦྱས་པོས་ཤུགས་ཀྱིས་གནས། །
 སེར་སྦྱར་ཡལ་གྱི་དབྱང་བྱོན་ཆོ། །
 དགེ་སྦྱོང་རྣམས་ལ་ཐུ་གོ་རྩའི། །
 ཆམ་དུ་སྦྱེས་པའི་རབས་འདི་གསུངས། །
 ང་ཡང་མིའམ་ཅིར་གྱུར་ཆོ། །
 མི་བདག་བཅེ་བ་མེད་པ་ཡིས། །

བསད་ཆེ་གངས་འཛིན་མ་ཡིས་ནི། །
 རང་ལུས་བསྐྱེད་ཟེའི་ཟས་སུ་བྱིན། །
 གཞོན་ཀུན་ལོར་བཟང་གུར་ཆེ་ཡང་། །
 ཉགས་སུ་གིན་ནའ་རིའི་སྤྲུལ་མོ། །
 རོབ་ཀྱང་བྲམ་ཟེ་གདུག་བ་གཅེས། །
 ཡིད་འཕྲོག་ལྡོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱོས། །
 བཅེ་བའི་དབང་གུར་གཞོན་ཀུས་ནི། །
 རི་བོ་འབབ་ཆུ་འཛིགས་དུང་སྟོང་། །
 བཙོན་བ་དག་པོས་བཀལ་ནས་སུ། །
 རི་ཟེའི་མཛེས་མ་ཡིད་འཕྲོག་ཟོབ། །

ཁ་བ་རི་བར་རྟོགས་བརྟུན་དབག་བསམ་འཁྲིལ་ཤིང་སྤྲེས་སུ་ཟོབ་བ་ན། །
 ཡལ་འདབ་མ་ལུས་བྱིན་དུག་སྟོང་པའི་གསེར་གྱི་ཟེང་བར་བསྐྱེད་པ་ལས། །
 འབྲུགས་ཡུལ་མཁས་རྣམས་རོ་མཆར་སྤྲེས་ཞེས་བེ་ཏ་རའི་ཡུལ་མི་ཐེ་ལྷའི། །
 དབང་ས་ཅན་གཙུག་ལག་སྤེ་སྟོང་གྱི་རྒྱར་ཡན་དུ་ས་ཞེས་བྱས་བཞོད། །
 སྤང་བའི་ཤིང་གི་རྒྱལ་སྤྲུལ་གཞོན་ཀུན་ལོར་བཟང་ཞེས་བྱར་གྱུར་བ་དེ། །
 མི་འམ་ཅི་ཡི་མཛེང་མོ་ལྷན་ཅིག་ཤུབ་བྱར་སྤེང་པའི་འདོད་པའི་གཏམ། །
 ད་ལྟར་ཅན་དུ་གར་སྤྲུལ་སོགས་འབབ་ཆུའི་རྒྱན་གྱིས་སྒྲོས་པས་ན། །
 ཡུལ་གྱི་སྤྲེ་བོང་ལ་མེད་རྗེས་ཆགས་བཅེ་འཛིན་གཏམ་གྱིས་དུས་འདའ་བྱེད། །
 ཡུལ་ལ་བསྐྱེད་པ་ལོ། །

འགྲོ་མགོན་ལྷ་ཀྱའི་སྤྲུལ་བོ་ཡིས། །
 འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་དམ་ཆོས་གྱི། །
 དབང་ས་སྤྲུལ་བསྐྱེད་པ་རི་བོ་ཡི། །
 རྩ་བ་ལས་འགོང་ཕྱོགས་ཀུན་སོང་། །
 གངས་ཅན་ཞིང་དུ་དམ་པའི་ཆོས། །
 ཉི་འོད་བཞིན་དུ་བྱུང་གྱུར་ཀྱང་། །
 དུས་གྱི་རྒྱད་བ་ཟེའི་མནན་ནས། །
 ལུབ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་བ་ན། །
 མངའ་རིས་ས་ཡི་ཆར་གཏོགས་ཡུལ། །
 ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྲིད་ལྟེན། །

ཉི་མ་མགོན་གྱི་སྤྲུལ་གསུམ་པོས། །
 བྲམས་བཅེས་བདག་གིར་མཛད་པའོ། །
 བར་བ་བཀྲིས་མགོན་གྱི་སྤྲུལ། །
 སྟོང་རེམ་ཡེ་ཤེས་འོད་གྱིས་ནི། །
 རྒྱལ་བསྐྱེད་ལོར་བྱའི་ཤིང་རྟོན། །
 བོད་དུ་སྤྲུལ་ཡང་འཛིན་བར་བཅུམས། །
 ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་པོ་སོགས། །
 འཕགས་བོད་སྤྲེས་མཆོག་རབ་དང་བའི། །
 རྗེང་ལ་རང་བ་འདུ་བ་བཞིན། །
 དམ་ཆོས་མགོན་པའི་རྩ་རྩ་བསྐྱེད། །
 དེ་ཆེ་གྲུ་གའི་ཡུལ་འཁོར་ནི། །
 དམ་ཆོས་སྤྲེས་ཆལ་ཡིད་འོང་བར། །
 འཕགས་བོད་སྤྲེས་བྱའི་ཆོགས་ཀུན་གྱི། །
 ཆོས་དབྱིངས་སྤྲེ་ཡི་ཁང་བཟང་གྱུར། །
 སྟོན་ཆེ་རྣམ་བུར་བྱ་ག་རའི། །
 མི་ཡི་བདག་པའི་སྟོན་བྱུང་དུ། །
 ལུ་རུའི་སྤྲེ་བོ་སྟོ་གྲོས་ཅན། །
 མདུན་ན་འདོན་དང་སྟོན་པར་བསྐྱོས། །
 དེའི་ཕྱིར་སྤྲེ་བོས་ད་དག་ལ། །
 བསྟོད་ཅིང་གུས་པའི་ཆོག་ཏུ་ནི། །
 བེ་གིར་འབོད་ཅེས་ཡ་རབས་དང་། །
 གཟེ་བཞིན་ལྷན་པའི་དོན་དུ་བཤད། །
 སེམས་དབང་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ནི། །
 གང་དུ་སྤྲེ་བ་བཟུང་གྱུར་པའི། །
 རིགས་ནི་མེ་གི་ཞེས་བ་ལས། །
 བྱིས་བཟང་ནི་གི་པར་དུ་འབོད། །
 འདི་ཡི་ཡལ་ནི་ཀ་ལན་བུར། །
 ཡུམ་ནི་ལོར་སྤྲིད་ཅེས་བྱ་ལས། །
 ཤིང་རྟོར་བ་བྱུང་བཅོ་ལྷའི་ལོར། །
 དག་མཆོན་དུ་མ་དང་བཅས་(ཕྱི་ལོ་༡༩༥༣)འཁྲུངས།

ཆེད་མྱིག་ལེ་ཆན།

ཕུ་བོ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཆོན་ཏེ། །
 བར་བ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཆོན་ཉིད། །
 བ་རྒྱུད་དོན་གྲུབ་བསྟན་འཛིན་བཅས། །
 ཀ་ལན་བྱར་གྱི་རིགས་སྤྲས་གསུམ། །
 དེ་རྒྱལ་ལེ་ཕུམ་ལ་གྲུས་ཤིང་། །
 བན་ཚུན་ཤིན་ཏུ་མཛེལ་བ་དང་། །
 ཀུན་ལ་བྱམས་དང་སྦྱིང་རྩེ་ནི། །
 ལྷན་ཅིག་སྦྱེས་པས་སྦྱོས་ཅི་དགོས། །
 སྦྱེ་བ་སྦྱེ་བར་གོམས་ཡིས། །
 གཞོན་བྱའི་རོལ་བའི་དུས་སུ་ཡང་། །
 སྟོག་ཆགས་སྤྲོ་མོ་འདྲ་གྲུས་རིང་གི། །
 སྦྱོན་གྱིས་ཡལ་བར་འདོར་མི་སྲིད། །
 བྱང་སེམས་སྦྱ་གུ་སེམས་དཔལ་འདེ། །
 རི་ལྷར་ན་ཆོད་འཕེལ་གྱུར་བ། །
 དེ་ལྷར་དེས་བར་འབྱུང་བ་དང་། །
 སྦྱིང་རྩེའི་ལང་ཆོང་ལྷན་ཅིག་འཕེལ། །
 དེ་ལྷའི་དང་ནས་སྦྱེད་མ་ཡི། །
 ཞང་སོ་ནལ་འབྱོར་སྤྲིང་དུ་སའི། །
 བྱང་ནས་རྩོལ་འདྲ་བྱངས་གསལ་དག། །
 འཕྲི་དང་སྟོག་ལ་ཐོགས་མེད་གྱུར། །
 ཡུལ་དང་དགོན་པའི་སྟོལ་བཟང་བཞིན། །
 དལ་མེད་འཛིན་དང་དེས་བྱིར་དུ། །
 བཟུང་ཆེད་ཀའི་མདོ་དང་། །
 ཤེར་བྱིན་སྦྱང་བ་བསྟགས་པར་མཛེད། །
 ཟབ་རྒྱས་སྟོ་སྟོས་འཕེལ་དོན་དུ། །
 ཤེས་རབ་སྦྱ་དང་བྱང་ཆེན་གྱི། །
 ལམ་སྟོགས་ཨྲར་ལ་རྒྱ་ར་ཡི། །
 བསྟོད་དྲུངས་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་ལེན། །
 ཐོས་དང་བསམ་པ་སྟོན་འབྲོ་ཡི། །
 སྦྱོར་བ་སྦྱབ་སྦྱང་ཞང་སོ་ཡི། །

སྟོང་དུ་ལོ་ནི་བཅུ་གསུམ་བར། །
 གནས་ཡུལ་རོ་སྤུ་ཞེས་བྱར་བཞུགས། །
 དེ་ནས་ལི་བ་སྤུ་ཞེས་བྱ་བ། །
 རྟོགས་ལྷན་ཤུ་ལྷེ་ཡི། །
 སྟོབ་མ་རྒྱལ་མཆོན་བསོད་ནམས་ཞེས། །
 ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བྱང་དུ་བྱོན། །
 བྱང་ཆེན་སྟོན་འབྲོའི་སྦྱོར་བ་ལ། །
 སྦྱབས་འབྲོ་བྱལ་དང་སྦྱོར་བ་དང་། །
 སྟོག་ལྷང་བཤགས་སོགས་ཆོག་བཞིན། །
 སྦྱབ་སྟེ་སེམས་བྱིད་མན་དག་ཐོབ། །
 དེ་ལྷར་སྤུ་མའི་མན་དག་མཐུས། །
 འཁོར་བའི་སྟོན་དང་དེས་འབྱུང་གི། །
 བན་ཡོན་རྟོགས་པས་བྱིས་དང་ཡུལ། །
 ཉེས་པའི་རྩ་བ་ཉིད་དུ་གཟིགས། །
 ཆོས་ལྷན་གོང་མའི་སྟོལ་བཞིན་དུ། །
 སྟོ་བྱགས་ཆོས་ལ་གཏོད་བྱེད་ཅིང་། །
 ཆོས་བྱགས་སྦྱང་ལ་སྦྱང་བྱགས་ཤི། །
 ཤི་བྱགས་སྟོག་སོ་སྤྲུམ་པོར་གཏད། །
 ཞེས་པ་དེས་བར་འབྱུང་བའི་ཡིད། །
 མཐའ་གཅིག་ཏུ་ནི་བཟོན་བྱས་ནས། །
 བཟང་བྱ་བཅུ་དྲུག་སོན་པ་ཡི། །
 རྩ་མོ་སྦྱང་ལོར་བྱིས་ནས་བྱང་། །
 ཐར་པའི་དགའ་བས་སྦྱོར་གྱུར་ཏེ། །
 ཞབས་ལ་སྦྱུང་ཡང་མེད་པར་ནི། །
 སྦྱི་ཏི་ག་ཤ་བརྒྱད་ནས་ནི། །
 རྩར་ཏི་འཇ་ཀུ་ལའི་ཡུལ་དུ་བྱོན། །
 དེར་ནི་རྣམས་སྤུ་ཞེས་བྱ་བར། །
 ལུ་བྱའི་རིགས་ཅན་སྟོང་ཆོན། །
 གཅན་སོ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། །
 མཛེལ་ཏེ་དལ་བ་རྩུང་གསོས་སམ། །

ལུ་པོས་གཙུང་པོའི་དོན་སྤང་དུ།
 ལུན་དང་སྤྱེད་སྤེལ་བྱས་པ་ལས།
 ལྷུང་བའི་རུ་སྤྱི་ཅུང་ཤས་ཤིག།
 བཞེས་ཏེ་ལམ་དུ་ཞུགས་པར་མཛད།།

ཁྱིམ་ནས་བྱུང་བའོ།

དེ་ནས་ཡངས་པའི་རྒྱ་ཐང་ནི།
 ལམ་རིང་ཆ་བའི་འོག་སྤྱོད་ལས།
 ལྷགས་ཀྱི་ཐང་ལྷན་འབྲས་སྤྱོད་ཀྱི།
 རྒྱལ་ས་སྤྱང་ཏོག་ཅེས་པར་བྱོན།
 དེའི་མདུན་སྤྱོད་ལྷུང་ནགས་ཆའ་གྱི།
 གོས་ཅན་ཡིད་འོང་རིའི་ལོགས་སུ།
 ཐར་པའི་བསྟེན་གནས་ཡིད་འོང་བ།
 ཉམས་དགའ་རུམ་སྟེགས་ཞེས་བྱར་བྱོན།
 དེར་ནི་ལོ་གསུམ་རིག་གནས་ལ།
 རབ་རྒྱུ་མཁས་པའི་སྒྲ་མ་ནི།
 ཨོ་རྒྱན་བསྟན་འཛིན་ཞེས་བྱའི་བྱང་།
 ལུང་སྟོན་སྟན་འགྲེལ་ལས་པར་གསན།
 རིམ་གྱིས་པོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྷན་ཞེང་།
 མདོ་ཁམས་སུ་ཡང་ཕེབས་བཞེད་ཀྱིས།
 བཟའི་ས་དཔལ་གྱི་ལྷན་པོ་རུ།
 བྱོན་ཏེ་རེ་ཞིག་ངལ་བ་གསོས།
 དེའི་ཆེའང་གངས་ཅན་བདོ་སྤྱོད་ལ།
 དེས་བརྟེས་རབ་གྲགས་འབེ་ལུང་གི།
 སྒྲ་མ་ངག་དབང་ཡོན་ཏན་ལས།
 ལུང་སྟོན་དགའ་གནད་ཐུགས་སུ་རྒྱུ།
 དེ་ནས་རྩ་ལྷན་གྲོང་ཁྱེད་དུ།
 རིག་པའི་གནས་ལ་མཁས་རྣམས་ལས།
 ཐེ་ཆོམ་དོགས་འཁྲལ་བྱ་བ་བཅད།
 སྤང་ཡང་བཟའི་ས་ལྷན་པོར་བྱོན།
 རང་ཉིད་ཐོས་པ་དོན་གཉེར་བའི།

ཉན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་འཛིན་ཡང་།
 ས་འོག་རྒྱུད་པའི་གསེར་གྱི་འོད།
 འགོག་མེད་ནམ་མཁའ་ཁྲབ་པ་ཉིད།
 སྤྱོད་དཔོན་ཨ་རུའི་ལུང་སྟོན་སོགས།
 རིག་གནས་ཀྱན་གྱི་འཕྲུག་སྤོལ།
 ལ་པ་ཆ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་བཀའ།
 སྤྱོད་དཔོན་ཉིད་དུ་ཅོད་པ་ཆ་བཅེངས།
 དེ་དང་སྟན་ཅིག་ཆོག་སྤྱོད་པོ།
 སྟན་པའི་ངག་གི་རྒྱན་མང་གིས།
 མཛེས་བྱེད་དཀྲའི་མེ་འོང་ཡང་།
 དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་བཞེན་ལ་བསྟན།
 ཐོས་དོན་གཞན་ལ་བསྟན་བའོ།
 སྤྱོད་ཆེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ཡིས།
 ཆོས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་བྲག་བཏབ་ཆོ།
 ལྷ་གའི་མངའ་བདག་གྲགས་པ་འབྲས།
 ཞེས་བྱའི་པོ་ཉ་སྟེས་བཅས་འབྱོར།
 དངོས་འབྲལ་སྤོས་ཅི་གྲུ་གེ་ཡི།
 ཁྱེལ་བཅུ་ལྷག་བྲག་ཅུ་ལ།
 རབ་རྒྱུ་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ནི།
 ཐོབ་པར་མཛོད་ཅེས་འཕྲིན་ཡང་བསྤྲིངས།
 ལྷ་གའི་བདག་པོར་ཐུགས་བརྩེ་བས།
 སྤྱིད་སྤྱིད་ན་ཁའི་དགའ་ཆའ་དུ།
 རང་གིས་མཁན་པོ་མཛད་ནས་ནི།
 གཞོན་ཅུ་དེ་རྣམས་རབ་རྒྱུང་།
 དུས་ཕྱིར་བྱ་ར་སྤེལ་ཞེས་སུ།
 འབོད་ཀྱང་དགེ་འདུན་གྲུབ་པའི་གསུང་།
 ཆོགས་པ་རྒྱ་མཆོ་འབེལ་ཡིན་ཞེས།
 སྤོབ་མ་ཡེ་ཤེས་ཅེ་མོས་བསྟན།
 དབྱར་གནས་དགག་དབྱེའི་དུས་སུ་ནི།
 དགེ་འདུན་སྤྱོད་སྤྱོད་རྒྱུར་བྱོན་པས་ན།

ཆེད་མྱིག་ལེ་ཆན།

ཡིག་འབྲུ་བསྐྱུས་པ་སྦྱིད་ན་ཞེས། །
 དགེ་སྦྱོང་གན་པོའི་དག་ལས་ཐོས། །
 དེ་ཕྱིར་སྦྱིད་ན་སྦྱོབ་པའི་བྲ། །
 གཙང་ཕྱོགས་སྤིད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་གྱི། །
 བྱེད་པོར་གཏོགས་པ་རིག་པའི་གནས། །
 སྦྱངས་པའི་གཙུག་ལག་ཞིག་ཏུ་གྱུར། །
 དེར་ནི་མེ་མོ་སྦྱང་དུ་ནི། །
 རིག་སྦྱེད་སྦྱོབ་དཔོན་མཛད་པ་ལས། །
 ཐོས་པ་མི་ངོམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །
 མདོ་ཁམས་སྤེ་དགེ་ཞེས་བྱར་བྱོན། །
 རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྷ་ཡི་གསུང་། །
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོང་བ་ལ། །
 འཇུག་པ་དོན་གཉེར་ལུགས་དྲག་པོ། །
 ལྷན་ཅིག་སྦྱེས་པའི་དབང་དུ་གྱུར། །
 ཐོས་པ་འཆོལ་བ་ལ་ཞུགས་སོ། །
 དེ་ཆེ་བོད་ལུལ་མཐའ་དབྱས་ན། །
 ལུ་ལུའི་རིག་སྦྱེ་གཞོན་རུས་ནི། །
 གངས་རིའི་ཁོར་ལུག་ཉལ་ནས་ནི། །
 རྒྱལ་སྤྱི་སྦྱོང་བ་བཅའ་ཞེས་སྦྱོགས། །
 སྤེ་དགེ་ཞེས་བྱའི་ས་ཡི་ཆར། །
 དཔལ་སྦྱངས་ཆོས་ཀྱི་སྤེ་ཞེས་བར། །
 རྩ་ལུལ་དཔལ་དགའི་གསུང་སྦྱེས་ནི། །
 གཞན་མན་དགའ་བའི་བྱང་དུ་བྱོན། །
 དེ་ལས་བྱང་ཆུབ་སྦྱོང་བ་ལ། །
 འཇུག་པ་ཆོག་དོན་མ་ལུས་པ། །
 བཙོན་པས་ཐུགས་སུ་ཆུད་གྱུར་གྱང། །
 རིས་སུ་མ་ཆད་གཞུང་ཀྱན་སྦྱངས། །
 འཕགས་ལུལ་ལེགས་བཤད་གཞིར་བྱས་ཏེ། །
 སྦྱོང་བའི་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི། །
 སྦྱོང་དང་ཐུགས་ཆུད་འདེས་གྱུར་པ། །

དཔལ་སྦྱུལ་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ་སྤེ། །
 དེ་ཡི་གསུང་གི་རྒྱན་གཙང་ལ། །
 རི་ལྷ་ཉིད་དུ་གསན་གྱུར་པ། །
 དེ་ལྷ་ཉིད་ཀྱིས་བྱར་བརྒྱན་ཏེ། །
 འཇམ་མགོན་སི་ཏའི་བཀས་བསྐྱུལ་ནས། །
 སྦྱང་བན་གཞན་པན་མིང་ཅན་ནི། །
 བྱམས་པའི་གོ་ཆ་ཞེས་བྱ་བས། །
 དཔལ་སྦྱངས་ཆོས་ཀྱི་སྤེ་ཆེན་པོར། །
 མཆན་འབྲེལ་བྱས་ཞེས་དེས་གསུང་ངོ། །
 དེར་ཡང་རིག་གནས་སྦྱོབ་དཔོན་ལས། །
 ལོ་ཡི་ཁྱད་ཁོར་ལུའི་བར་དུ། །
 འཕགས་པའི་ལུལ་ཀྱི་ལུང་སྦྱོན་སྦྱ། །
 ཀ་ཙན་དབྱངས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས། །
 སྤེ་དགའི་ས་སྦྱོང་རིགས་གྱུར་གྱི། །
 རྒྱལ་སྤྱི་གཞོན་རུ་བཅས་ལ་ཡང། །
 གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་པར་དག་གི། །
 ལུང་དུ་སྦྱོན་པའི་མན་དག་སྦྱལ། །
 དོན་གཉེར་ཅན་ཡིད་ཤིང་རྟ་ནི། །
 འགྲོང་སྦྱང་དཔལ་ཁང་ལོ་རྩེ་བའི། །
 ཆོག་གཏེར་དག་གི་སྦྱོན་མ་ཡི། །
 འབྲེལ་བ་ཆོག་གསལ་ཞེས་བྱ་མཛད། །
 དེ་ནི་ད་ལྟོང་རིག་གནས་ཀྱི། །
 རྒྱ་མཆོར་ཞུགས་པའི་དེད་དཔོན་གྱི། །
 མོར་བྱ་བརྟག་པའི་དབྱང་ཀྱི་ཕྱིར། །
 མིག་གི་རྒྱན་དུ་གཅེས་པར་འཛིན། །
 ཁོ་བོའི་ཡབ་ཀྱིས་སྐལ་དམན་བདག། །
 བདག་ཉིད་ཆེ་ཁྱོད་བྱང་བརྟན་ནས། །
 བྱང་ཆུབ་སྦྱོང་བ་ཐོས་པ་ཡི། །
 སྐལ་བས་པོངས་ཞེས་གསོལ་བ་ན། །
 དེ་ཆེ་དེ་ཡིས་སྦྱོན་ཅི་ཞིག།

སྤྱི་དཔོན་བྱང་ཆེན་སྤྱོད་ལའང་། །
 འདུག་སྒོ་སྤྱོད་ལའོ་འཛིན་སྤོམ་པའོ་ཞེས། །
 རིན་ཅན་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་རབ་སྤྱོད་། །
 མདོ་ཁམས་འཛིན་མའི་གཞི་བྱ་ལོ། །
 བཅུ་སྤྱོད་གཅིག་དང་བཞི་ཡི་རིང་། །
 ཆོས་སྤྱོད་བདག་ཉིད་ཆེ་ཀྱན་གྱི། །
 ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་བུང་བར་རོལ། །
 བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་མཆོག་ལ་དེས་རྟེན་མཛད་པའོ། །
 སྤྱི་ཡང་སྤྱོད་ལྟ་བུ་ཐོང་བྱེད་ཀྱི། །
 མཁའ་མཁའ་ཐོང་བྱེད་ཀྱི་བར་མཛོད་ལས། །
 སྤྱི་ཅེས་བདུད་ཅིའི་གཉེན་བཟང་པོ། །
 སྤྱོད་སྤྱོད་ཆུང་པའི་དཔལ་བ་བསྟེན། །
 སྤྱི་ཅེས་གསོ་བ་རིག་པ་དང་། །
 སྤྱི་ཅེས་དོན་གཉེན་སྤྱོད་མ་ལའང་། །
 ལུང་སྤྱོད་རིག་པའི་ལམ་བསྟེན་ནས། །
 འཕགས་ལུ་སྤྱོད་པའི་ཆལ་དུ་བྱོན། །
 དེ་ནས་ཀྱི་ཕྱི་ཐོང་བྱེད་ཀྱི། །
 བྱང་སྤྱོད་ཆེན་པོ་སྤྱོད་ཀྱི། །
 སྤྱོད་ཀྱི་བསྟེན་བཅོས་སྤྱོད་ཀྱི། །
 སྤྱོད་དཔོན་མཆོག་གྱུར་འཛོལ་ལ་འབད། །
 མདོ་སྤྱོད་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ཡང་། །
 ལེགས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཕྱིར་དེར་ཡོད་པས། །
 བཅུ་ཆེན་པོ་འགའ་ཡི་མིང་། །
 ལུང་ཕྱིས་ཉེ་བྱོན་པ་མཛུལ། །
 ལུང་མཆོག་ལ་ཞེས་གྲགས་པའི། །
 ཡིག་གཟུགས་དེ་མ་ལྟར་བཤེས། །
 རིགས་ཉིད་གྱུར་ཀྱང་ཡི་གེ་པའི། །
 སོར་མོའི་རྩལ་ལས་དབྱིབས་གཞན་བྱང་། །
 སྤྱོད་དཔོན་ཆོས་མེ་ཨ་ཁུའི་བྱས། །
 བས་ཐེ་ལི་མི་ཀ་ར་ལས། །

བསྟེན་པའི་ན་ག་རིའི་ཡི་གེ། །
 བོད་ཀྱི་དབྱངས་གསལ་གཟུགས་སུ་བསྟེན། །
 སྤྱོད་ཆེ་བལ་བོའི་ཡུམ་དུ་ནི། །
 སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེ་བལ་ཆེར་ལྟར་བྱས། །
 འོན་ཀྱང་གངས་ལྗོངས་བཀའ་བསྟན་གྱི། །
 རྒྱ་དཔེ་པལ་ཆེར་ལྟར་ག་རའོ། །
 སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེ་བལ་ཆེར་ལྟར་བྱས། །
 གཙུག་ལག་ཁང་གི་བཞུགས། །
 དེ་མ་ལྟར་ཡན་ཉི་ལྟེན། །
 སྤྱོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལྟར་ཀྱན་བསྟེན། །
 སྤྱོད་ཆེ་སྤྱོད་ཀྱི་རིག་གཞན་པས། །
 ལེགས་སྤྱོད་གཞན་ཀྱི་སྤྱོད་མ་དང་། །
 དེ་བྱང་བོད་ཀྱི་བསྟེན་བཅོས་ལ། །
 རིས་འཛོག་བསྟེན་པའི་སྤྱོད་འཛིན་ཏོ། །
 རིན་ཆེན་སེམས་ཀྱི་བསྟེན་ནམས་གང་། །
 དེ་ལ་ཐེ་མཆོག་གཞན་གྱིས་ལང་། །
 ཞེས་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་བསྟེན། །
 གསུང་ལ་དེས་པ་བཅུན་པོ་འཁུངས། །
 བདག་ཉིད་ཆེ་འདིས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད། །
 སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེ་འདིས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད། །
 སྤྱོད་དཔོན་ཆེ་འདིས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད། །
 སྤྱོད་དཔོན་ཆེ་འདིས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད། །
 སྤྱོད་དཔོན་ཆེ་འདིས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད། །
 སྤྱོད་དཔོན་ཆེ་འདིས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད། །
 སྤྱོད་དཔོན་ཆེ་འདིས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད། །
 སྤྱོད་དཔོན་ཆེ་འདིས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད། །
 སྤྱོད་དཔོན་ཆེ་འདིས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད། །
 སྤྱོད་དཔོན་ཆེ་འདིས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད། །
 སྤྱོད་དཔོན་ཆེ་འདིས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད། །

ཆེད་གྲིག་ལེ་ཆན།

དམ་པ་ཡུལ་ལ་ཆགས་བྲལ་ཡང་། །
 གཞན་ཡིད་གདུང་བ་མི་བཟོད་པས། །
 གཉེན་དང་ཉེ་གྲོགས་ཡིད་གསོའི་བྱིར། །
 རེ་ཞིག་ཁུ་བུའི་ཡུལ་དུ་བྱོན། །
 དེ་ཆེ་གང་དུ་བཞུགས་པའི་གནས། །
 ས་གནས་སྤང་ནས་ཞེས་བྱ་བ། །
 མེས་པོ་བྱད་རྩ་རྩམ་ཞེས་པས། །
 ལེགས་བསྐྱེད་ཀྱན་དགའ་དུ་བར་རོ། །
 མི་རིང་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ནི། །
 འབྲོན་པར་བཞེད་ཀྱང་ཉེ་བའི་གཉེན། །
 ཡོན་སྟོན་བློན་ལྷན་འགས་བསྐྱལ་ནས། །
 ཆོས་ཀྱི་སྦྱིས་ནི་སྦྱལ་བར་ཙུམ། །
 ཡུལ་གྱི་གདུང་བྱ་སེར་སྦྱ་ནི། །
 ཀྱུན་ལ་འཁོར་བའི་ཉེས་པ་ལས། །
 རང་གཞན་གཉན་བདེའི་བཅན་ས་བྱ། །
 འབྲེན་བྱེད་མན་དག་ཟབ་མོ་བསྐྱེད། །
 རང་གིས་བཙོན་པ་བརྒྱས་བཅའ་བའི། །
 རོར་བྱ་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི། །
 སྦྱོང་ལ་འབྲུག་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི། །
 མན་དག་མ་ལུས་སྦྱེས་སུ་སྦྱལ། །
 དེ་ཡང་འཆད་ཆུལ་ཙམ་མིན་པར། །
 རིམ་པ་རྒྱུད་དུ་འང་མ་འཁྲུག་པར། །
 དལ་གྱིས་གསལ་བར་སྟོན་བཞིན་དུ། །
 ཡོ་ནི་བརྒྱད་དུ་ཉེ་བར་བཞུགས། །
 ཐར་འདོད་དེ་དག་ལ་བཅེ་བས། །
 གདམས་པ་རེས་བྱིར་ཡུལ་སྦྱང་དང་། །
 མ་བུན་པ་བྱང་བ་སྦྱ་ལེན་པ། །
 ཞེས་བྱ་དབྱངས་གསལ་བྱེད་ལྷན་མཛད། །
 མགུར་མ་ལེན་པར་དགའ་བ་ལ། །
 ཕན་འདོགས་པ་ཡི་བསམ་བསམ་ནི། །

བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་བྱ་བ། །
 སྤྲུལ་དེ་ཡིས་བྱིས་སོ་གསུངས། །
 དབྱངས་ཅན་དག་གི་དབང་མོ་ལའང་། །
 དོན་གཉིས་སྟེ་མ་ཞེས་བྱ་བ། །
 ས་ལམ་རྫོགས་སྟོན་སྤྱངས་པ་ཡི། །
 དམ་བཅའི་བློན་བཟོའི་བསྟོད་པ་མཛད། །
 དེར་ནི་བདག་ཉིད་ཆེ་འདི་ཡི། །
 ཆོས་ཀྱི་ཁང་བཟང་དམ་པ་ནི། །
 སྦྱེ་རྒྱའི་བསོད་ནམས་བསྐྱལ་བྱེད་པའི། །
 གཞི་རྟེན་བྱལ་དུ་བྱུང་བར་གྱུར། །
 སེམས་དཔའ་ཆེ་ལ་གྲུས་པ་དང་། །
 བློན་བློན་པ་ཡིས་གདུང་གྱུར་པའི། །
 སྦྱེ་བོས་རྩེས་བྱེད་བྱག་མཆོད་ཀྱིས། །
 ཡིད་ཆེས་བྱ་བྱིར་རྒྱུན་དུ་འོང་། །
 ཡུལ་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིས་སྦྱལ་བའོ། །
 སྤྲུང་ཡང་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་དབྱས། །
 ལྷ་ར་ཁྲ་སེར་བྱོན་ནས་ནི། །
 བལ་ཐོད་འབྲུག་གི་གདུལ་བྱ་ལ། །
 ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་སྒོ་འཕར་བྱེས། །
 སྒོ་བ་མར་གྱུར་པ་པལ་པ་ཙམ། །
 མིན་གྱི་སྦྱལ་སྦྱུ་དགེ་བའི་བཞེས། །
 འདུས་པའི་མཁན་པོ་འང་འདིའི་བྱང་དུ། །
 ཆོས་དབྱངས་ཐོས་བྱིར་དལ་མེད་བྱོན། །
 དེ་ནས་གངས་ཅན་ལ་མགོན་པོ་ཡང་། །
 དཔལ་ལྷན་ཞི་བ་ལྷའི་ཐུགས་བརྩད། །
 བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སྦྱོང་བ་ལ། །
 འབྲུག་སོགས་འདི་ཉིད་ལས་ནི་གསལ། །
 དེ་ཡི་རྩེས་ཐོགས་ལན་གཅིག་ཆེ། །
 སྤྲུང་ཁྲ་ཐར་གངས་ཅན་ལ་མགོན། །
 བྱོན་ཆེ་སྦྱེ་བའི་ཆོགས་རྣམས་ནི། །

བསྐྱ་བའི་ཐེང་བར་སྤྲོད་ཏེ་གནས། །
 དེའི་དབྱས་བཤེས་གཉེན་བཞུགས་པ་ནི། །
 གངས་ཅིའི་མགོན་པོས་གཟིགས་ནས་ནི། །
 ཁ་པོ་པ་ལ་བཀའ་བསྐྱོས་ཏེ། །
 འཁོར་ལོ་བསྐྱར་ཏེ་ཕྱིར་བྱོན་ཏོ། །
 དེ་ཆེ་བདག་ཉིད་ཆེ་གཉིས་པོ། །
 བན་ཚུན་སྤྲོ་པོའི་ས་སྤྲོད་དུ། །
 གྲུས་བྱས་མཛད་པ་ངོ་མཆར་གྱི། །
 བསྐྱར་མོ་འཕགས་པོད་སྤྲོ་པོས་མཐོང་། །
 ཀླ་ཤིའི་གྲོང་དུ་འདྲིལ་བའི་གནས། །
 དོན་གཉེར་ཅན་ལ་ཆོས་སྤྱོད་ནི། །
 རྒྱན་མི་ཆད་དུ་སྤྲོ་པ་མཛད་པ། །
 འཕགས་ལུལ་མཁས་པའི་རྣ་བར་འཕོས། །
 ལེགས་སྐྱར་གཙུག་ལག་ཆེ་མོ་ཡིས། །
 གཞུང་ལུགས་སྤྲོ་བའི་གཙོ་བོ་ཡུང་བའི། །
 སྤྲོ་བ་དཔོན་མཆོག་གི་མཆོད་བཟང་དང་། །
 ཡོན་ནི་དབྱལ་བར་ཚོམ་པ་ན། །
 ཆགས་བྲལ་བྱལ་བའི་སྤྲོ་བ་དེ་ནི། །
 སེམས་མཆོག་ཞོར་བུའི་རི་པོ་ལ། །
 དབང་བསྐྱར་ཉིད་ཕྱིར་མིང་དང་ཞོར། །
 རྒྱ་དུ་ཆེད་པར་མ་མཛད་དོ། །
 སྤྲོས་མཆོག་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་པོ། །
 སྤྲོང་བཅུ་དུ་ནི་དལ་འཕྱོ་མ། །
 གླ་པོའི་འཕྲུག་འགྲུག་སྤྲོ་བ། །
 བས་ཟེའི་སྤྲོ་པོ་གནས་སུ་བཞུགས། །
 དཔལ་ལྷན་གླིང་གླིང་པོ་ཞེས། །
 བློ་ནི་ཡི་སྤྲོ་བ་བསྐྱར་བཅོས། །
 སྤྲོ་བ་ཆེ་ལྷན་ཅིག་སྤྲོད་པའི་གྲོགས། །
 མཛད་པ་མི་ཕྱིད་ཡོངས་འབྲིས་ཡོད། །
 སྤྲོ་པོ་གནས་ཀྱང་དེའི་སྤྲོད་དུ། །

ཁང་བྱ་སྤྲོ་པ་བྱ་དང་འདྲ་བར། །
 སོ་ནི་བཙུ་ཐག་གཅིག་དང་དུག། །
 བདེ་བར་འཆོ་བཞིན་གནས་མཛད་དོ། །
 བདག་གི་སྤྲོ་བོ་དཔལ་པ་ལ། །
 འདིར་ནི་དཔེན་ཞིང་འདྲུ་འཛི་ཅུང་། །
 གླ་པོའི་རྒྱུད་ནི་བསེལ་བ་རྒྱ། །
 སྤྲོད་བྱུན་དུས་སུ་རྒྱུད་འགྲུག་འགྲོ། །
 རྒྱུད་ཅག་གཞིས་ལ་མཁའ་རག་ཅེས། །
 འཕོད་པ་སྤྲོན་གྱི་ས་སྤྲོད་གི། །
 ཁང་ཆེན་དེ་ནི་རྒྱུད་ལུང་ཞེས། །
 རྒྱུད་གི་མིང་དང་ལྷན་ཅིག་འཕོད། །
 སྤྲོ་བྱུན་མས་གྱིས་བས་ཟེའི་ཆོས། །
 སྤྲོན་པ་ཇི་ཅམ་ཉན་བས་པ། །
 དེ་ཅམ་སངས་རྒྱས་བསྐྱར་པ་ལ། །
 དེས་རྒྱུད་གྲོགས་སུ་འགྲོ་ཞེས་གསུངས། །
 དེ་ཕྱིད་གྱི་སྤྲོ་བ་འགྲོ་བྱུང་མས། །
 མ་ལ་ཡི་ལས་ཅན་གྱི། །
 བྲི་ཞེས་བསེལ་བའི་རྒྱུད་བྲངས་ཆོ། །
 གླ་པོའི་བྲང་རྒྱུ་གནས་སུ་བྱོན། །
 ཡང་ན་སྤྲོན་མཆོག་དེ་ཡི་ཟས། །
 ཟབ་མོ་ཤེར་བྱིན་བསྐྱར་བའི་གཞི། །
 བྲོ་ཞོད་ལུང་པོའི་རི་པོའི་སྤྲོད། །
 བྱོན་ཏེ་ཞི་གནས་བསམ་གཏན་མཛད། །
 དེ་བཞིན་མཁས་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་ཆེ། །
 བ་ལ་རྒྱ་དུ་བྱོན་ནས་ཀྱང་། །
 དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་སོགས། །
 སྤྲོ་བའི་གཙུག་རྒྱུན་རྒྱུན་མཛད། །
 འཕགས་ལུལ་སོ་གའི་ཆ་ཟེར་གྱིས། །
 གཞུང་བའི་དུས་སུ་སིག་གིས་དུ། །
 ས་སྤྲོད་འབངས་སོགས་རིས་མེད་པར། །

ཆེད་གྲིག་ལེ་ཆན།

ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པའི་ཆར་རྒྱུ་སྤྲུལ། །
 སྤར་ཡང་དབེན་པའི་གནས་དམ་པ། །
 གི་གྲུའི་འབྲུག་རྒྱུ་ལ་ལེ་ལེ་གཞི། །
 གི་གྲུ་གི་རིའི་ལྷའི་ཁར་པར། །
 བྱོན་ཏེ་ཞི་ལ་རོལ་བར་མཛད། །
 བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ལ་ཐོས་བསམ་དང། །
 སྒོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་སྤྱོད་བའི་ཆེད། །
 སྤྱོད་མཆོག་རིན་ཆེན་ཐེམ་སྐྱེས་ལ། །
 རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་སྤར་འབད་དེ། །
 ལན་རེར་རེས་རྟེན་གདེངས་ཐོབ་པ། །
 ཉིན་རེར་ཆོག་སྤྱུ་བཅད་པ་རེས། །
 བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་བསྟོད་པ་ནི། །
 རིན་ཆེན་སྤྱོན་མའི་ཕྱེད་བ་མཛད། །
 དེ་ཡི་གཞུང་དུ་ཤོ་ལོ་ཀ། །
 བརྒྱ་ཕྲག་གསུམ་དང་བཅུ་ཕྲག་ལ། །
 ཉག་མ་ལུ་ཡི་འོད་འཆར་བ། །
 སྐལ་ལྷན་ལྷན་སེལ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། །
 ཐོག་མར་རི་དྲགས་སྤྱང་བ་ཡི། །
 གནས་སུ་བོད་ཀྱི་དགོན་པ་ཡི། །
 གནས་བརྟན་ཐུབ་བསྟན་མགོ་སེལ་ཡིས། །
 སྤར་དུ་བཏབ་ནས་ཆོས་སྤྱིན་བྱས། །
 དེ་ནས་གངས་ཅན་ལ་མགོན་པོ་ཡི། །
 གཅེན་མོ་ཆེ་རིང་སྤྱོལ་མ་ནི། །
 འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་གཤེགས་པ་ཡི། །
 རྫོངས་སུ་དམིགས་ནས་མང་དུ་བསྐྱུན། །
 ཨ་སང་རྩ་གའི་རྒྱུང་མ་ནི། །
 ལྷག་ཏེ་ཞེས་བྱ་རྒྱུང་དུ་འབྱུང། །
 སེམས་དཔལ་ཆེ་ལས་རབ་བྱུང་ལ། །
 དེ་ཡིས་ཆོས་སྤྱིན་བདག་མོ་བྱས། །
 ཨ་སང་རྩ་གའི་ཀྲ་ཀྲ་སེན། །

ཡིད་པ་ཆེ་དབང་ལོར་བྱ་ཡི། །
 དད་དང་གཏོང་བའི་སྤོ་བྱེས་ནས། །
 རིན་ཆེན་སྤྱོམ་མའི་སྤོང་བམ་སྤེལ། །
 སྤར་ཡང་གར་ཞའི་མཁས་པ་ནི། །
 ཨང་གྲུབ་ཅེས་བྱས་འཕགས་ཡུལ་གྱི། །
 ཉིན་དུ་རང་བཞིན་སྤྱད་དུ་ནི། །
 རྒྱ་དུ་པའི་དོན་དུ་འང་བྱས། །
 དེ་བཞིན་མཁས་མཆོག་ཨང་གྲུབ་གྱིས། །
 སེམས་དཔལ་ཆེ་དེའི་རྟོགས་བརྗོད་ནི། །
 དད་པའི་འབྲུག་རྒྱུ་ལེས་བྱ་བ། །
 ཉུང་ཏི་མོར་ཡའི་གནས་སུ་ཚོམ། །
 བདག་ཉིད་ཆེ་དེའི་ཞབས་བྱུང་དུ། །
 ཡུན་རིང་ཆོས་རྒྱུན་ཐོས་གྱུར་དེས། །
 རི་རོགས་བྱ་བས་བྲེལ་རྣམས་ཆེད། །
 སྤྱིང་པོ་བསྐྱེས་པའི་རྣམ་ཐར་གྱིས། །
 ཚོམ་པའི་མཛད་པ་ལུལ་དུ་བྱུང་རོ། །
 དེ་ནས་བཅེ་མེད་ལྷ་དན་ཅན། །
 རྟེན་ནས་གཅེས་པས་རྒྱ་གར་གྱི། །
 ཡུལ་དུ་བྱོལ་བ་ཁ་བ་རིའི། །
 རབ་འབྲུམས་མཁས་རྣམས་ངལ་གསོ་མཛད། །
 ཁ་བ་རི་བའི་མགོན་པོ་ཡིས། །
 མཁས་རྣམས་སྤྱད་དུ་རིག་པའི་གནས། །
 སྤྱན་དག་དགའ་སྤྱོད་སྤོལ་རིགས་ཞེས། །
 རིག་སྤྱོལ་གཙོ་གྱུར་འདི་སྤྱལ་དེ་ཏོ། །
 དེ་ཆེ་མང་སྤུལ་རི་ཞེས་པ། །
 སྤྱོད་ཆོག་སྤྱོད་ལྷན་སྤྱོད་ཉེ་བར། །
 གཞུང་ལུགས་སྤྱོད་བ་བཅུ་ཕྲག་དུག། །
 ཉེ་བར་ལུང་རིགས་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱུན། །
 རྒྱུང་ཁོར་ལོ་ནི་ལྷག་ཅམ་བར། །
 ལུང་ཁྱིད་མན་དག་གྱུ་ཆར་བཅས། །

སྤྲུལ་ཆོག་མཁས་པའི་མདུན་ས་ན།
 རེགས་བཤད་ལྷ་ཡི་རྩ་ཐོ་བརྟུང་།
 ཁ་བ་རི་ཡི་ལ་མགོན་པོས་ཀྱང་།
 ཆོས་ཀྱི་པོ་བྱང་ཡངས་བ་ན།
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་བྱང་ནས་ནི།
 མདོ་སྤྲུགས་དམ་ཆོས་དུ་མ་གསན།
 དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི།
 རྒྱན་བཟང་བཤད་ལུང་ཆད་ཉེ་བ།
 གསན་ཞེས་བྱུང་དབང་སེར་གོང་གི།
 སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྲུག་ཀྱི་ཞལ་ལས་ཐོས།
 སྤྲུག་ན་པད་མོའི་སྤྲུག་ལས་དུ།
 གང་གི་གཉེན་གྱུར་དགེ་བའི་བཤེས།
 རིག་འཛིན་བསྟན་པའང་དམ་ཆོས་ཀྱི།
 མཛོད་འཛིན་བ་ཉིད་ཅེས་གསན། ?
 རང་ཉིད་བྱིས་པར་གྱུར་པའི་ཆོ།
 འབྲས་སྤངས་ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱེད་ན།
 སྤྲུག་མཆོག་འདི་ཡིས་རོལ་བ་དག།
 རྩ་བར་ཐོས་པའི་ཆ་ཅམ་ནི།
 བཅད་དག་བསྟན་བཅོས་ལ་མཁས་ཤིང་།
 བ་རོལ་བྱིན་དང་དབྱ་མའི་གཞུང་།
 མདོན་པའི་ཆོས་ལ་ངས་རྟེན་སྤྲ།
 བཙོན་བ་དག་པོ་བསྟེན་བ་དང་།
 སྤྲ་བའི་རིག་འཛིན་བསྟན་བ་ལ།
 ཡུལ་ནས་མཐུན་རྒྱུན་འཁྱོར་མ་ཐག།
 རིགས་སྤྲོད་ཀྱི་གཉེར་གྲོགས་རྣམས་ཀྱི།
 འགག་ཏུ་རྒྱ་རྩེ་གཏུང་བར་བཅས།
 ཆོས་ཀྱི་གཉེན་དག་ཁོ་བོ་དང་།
 ལྷན་ཅིག་རིགས་པའི་ལམ་གྱུར་བ།
 རྩོད་པའི་བཟོ་སྦྱང་ཅུང་མཛོད་ཅེས།
 ཡང་ཡང་བསྐྱལ་ཞེས་ལན་འགའ་ཐོས།

བདེན་གསུང་སྤྲུག་པས་ཕྱི་རོལ་བ།
 ཆོ་འབྲུལ་གྱིས་ནི་བརྟུལ་བའི་དུས།
 རྒྱ་ཆེ་སྟོན་པའི་ལམ་ཡངས་པོའི།
 སྟོ་བརྒྱ་འབྲེད་པའི་དུས་སྟོན་ཡོད།
 གཞུང་ལུགས་རྒྱ་གཉེར་ཆེན་པོ་ལྷ།
 སྤྲུགས་སྤྲུག་པའི་སྟོ་བ་རྒྱས།
 ཆོས་བརྒྱད་དེ་མ་བྲལ་བས་ན།
 རབ་འབྲུམས་འཕར་མ་ཆེད་དུ་གཉེས།
 ལྷ་ལྷན་རྩོ་བོའི་གཙུག་ལག་ཁང་།
 སྤྲུག་དེ་ཆོས་ཀྱི་མདུན་ས་ནས།
 གཟེངས་སྤྲུག་པའི་ལྷ་ལ།
 རེ་བའི་འདུན་པ་བཅད་མཛད་དེ།
 ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་ཆེས།
 སྤྲུལ་ཆོག་དགེ་བའི་བཤེས་རྣམས་དང་།
 ཆོས་ཀྱི་བཟོ་སྦྱང་སེང་གེ་ཡི།
 ར་རོ་སྟོགས་པའི་སྤྲུག་དབྱེ་མཛད།
 དེ་ནས་ལུང་ཕྱོགས་སྤྲུག་ཆུང་རྩོགས།
 སྤྲུགས་དགའ་བ་གདོང་ཞེས་པའི།
 དགོན་པར་ཆོས་ཀྱི་ཁྱིལ་ནི།
 བཞུགས་པའི་རྟོགས་བཛོད་ཁོ་བོས་རིག།
 འཕགས་ལུལ་རང་བཙན་དུས་སྟོན་གྱི།
 མགོན་དུ་བོད་ལྗོངས་ཆོས་སྤྲེད་གྱི།
 བྱེད་པོ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ།
 ཆོས་ཀྱི་པོ་ཉའི་ཆུལ་དུ་བྱོན།
 དེ་ཡི་རྩེས་སྤྲུག་རང་ལུལ་དུ།
 བྱོན་ནས་ཐོས་དོན་ལྷུང་བཞེས་ཏེ།
 སྤྲུག་ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་ནས་ནི།
 མི་སྤྲེད་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་གནས་སམ།
 འོན་ཀྱང་རྒྱ་སྤྲེས་རྩིང་བྱ་དུ།
 རང་པའི་ཆོགས་དང་སྤྲང་བྱའི་བྱ།

ཆེད་གྲིག་ལེ་ཆན།

མ་བོས་ན་ཡང་འདྲ་བ་བཞིན། །
 ཐོས་པ་དོན་གཉེར་སྤྲོད་བཞིན་འདུས། །
 དེ་དག་གཞུང་ལུགས་པད་ཅ་དང་། །
 ལེགས་བཤད་སྤང་ཆང་གིས་སྤྲོས་པའི། །
 སྤྲུ་སྤྲུ་བྱུག་ན་པད་མོ་ཡི། །
 སྤྲུ་གྲི་བྱ་གར་ཞུགས་གྱུར་ཏོ། །
 དེ་མ་ཐག་ཏུ་ལ་མགོན་འདི་ནི། །
 ཐོས་པས་མི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །
 ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་པོ་བྲང་ཆེད། །
 བྱོན་ཞེས་ནན་ཏན་དུ་བསྐྱེལ་ལོ། །
 ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྤེང་བ་ཡི། །
 བཤད་ལུང་རྒྱན་ནི་རྒྱབ་ཉེ་བ། །
 རིག་པ་འཛིན་པ་འདིས་འཛིན་པ། །
 མཁུན་ནས་དོན་དུ་གཉེར་བར་མཛད། །
 བར་བར་དཀའ་བའི་གནད་གྱུར་པ། །
 འདིའི་དོན་ཟབ་མོའི་སྤྲུ་རིས་ནི། །
 འེན་ཏུ་སྤྲ་བ་རྟོགས་དཀའི་གཞི། །
 འཁྲལ་སེལ་སྤང་བ་ཅི་ཞིག་ཅེས། །
 རི་བ་ཡང་ཡང་མཛད་པས་ན། །
 ཀྱན་མཁུན་ཉིད་ཀྱིས་མཁུན་བཞིན་པ། །
 མད་དུ་བྱུང་ན་ངས་ཅི་བྲ། །
 ཞེས་ཏེ་ངལ་གསོའའི་གནད་བ་བཞེས། །
 ལུ་རུའམ་ག་ཞའི་དབེན་གནས་སུ། །
 སྤྲས་དང་ཐོལ་ལ་བསྟེན་པ་ན། །
 ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་དམ་ཆོས་ཀྱི། །
 གཏུང་བ་ཆོས་པར་བྱོལ་ཞེས། །
 བཀའ་ཡི་པོ་ཉ་འཁྲལ་འཁོར་གྱི། །
 ཞོན་པ་དང་བཅས་གདན་འདྲན་པར། །
 ཆེད་དུ་མངགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྩེ། །
 བྱོན་མཛོད་ཅེས་ནི་འཕྲིན་སྤུལ་ཏོ། །

བསྐྱོག་ཏུ་དཀའ་བ་ཉིད་གཟིགས་ནས། །
 བྱོན་ཡང་འཁོར་ལོའི་ཁྲིའུ་ཤིང་སྟེང་། །
 ང་ཡི་སྤྲ་མ་བཞུགས་པས་ན། །
 ཁོ་བོ་འདུག་ཏུ་ག་ལ་བྱང་། །
 ཞེས་ཏེ་འཁོར་ལོར་མ་བཞུགས་པར། །
 བྱོན་ཆེ་སྟོ་ལྷན་ཁ་ལོ་པས། །
 ཐབས་ཤིག་བྱ་སྤྲུལ་འདི་ལྟར་དུ། །
 བདག་ཉིད་ཆེ་ལ་གསོལ་བ་ནི། །
 དག་བའི་བཤེས་མཆོག་འདི་ལྟ་བུས། །
 ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུའི་བྱང་དུ་ནི། །
 དུས་སུ་འབྱོར་དཀའ་དེ་བས་ན། །
 ཁོ་བོས་སྤྲ་ལ་ཡིད་ཆེས་མཛོད། །
 ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུ་རི་བོ་དང་། །
 བགས་ཆལ་རི་དྲགས་སྟོན་སྤེང་སོགས། །
 གཟིགས་སྤྲིང་མདུན་གྱི་ཁྲིའུ་ཤིང་། །
 འདི་ཉིད་ཁོ་ན་མཉེས་པར་མཛད། །
 རྒྱབ་འོངས་ཁྲིའུ་ཤིང་འདི་དག། །
 ཞབས་འབྲིང་དག་གི་སྤྲུ་ཡིན་པས། །
 ལམ་རིང་ངལ་བ་མ་བསྟེན་པར། །
 འཁོར་ལོའི་ནང་དུ་གཤེགས་ཞེས་ཞུས། །
 སྤྲུལ་མཆོག་དམ་པའི་རིམ་གྲོ་པས། །
 མི་བདེན་སྤྲུ་ཞེས་ང་མི་སེམས། །
 དེ་ལྟ་བུ་ཀྱིས་གད་སྤྲས་པ། །
 དེ་བཞིན་བཞིན་ཅེས་དྲུང་དུ་བཞེས། །
 ལན་ཅིག་ལ་བྱུག་ན་པད་མོ་ལས། །
 དན་པ་བཞི་ལྷན་ལྟ་བུའི་མགུར། །
 ཐོས་པའི་སྤྲུལ་བཟང་ཆོགས་དབུས་སུ། །
 བདག་ཉིད་ཆེ་འདི་འདྲ་དེར་བྱོན་ཏོ། །
 དེ་ནས་ཁོ་བོའི་བྱང་བྱོན་ཏེ། །
 བྱག་རིང་བདག་གི་ལག་མཐེལ་ལ། །

བཀོད་དེ་དེ་རིང་ཞི་བདེ་ཡི། །
 འདྲན་པ་མཆོག་གི་ཞབས་བྱ་འདིར། །
 ཐར་འདོད་སྒོར་བ་པ་ལྷན་ཅིག། །
 ལུ་ལུ་མི་བདག་རིགས་ཀྱི་བྱས། །
 བསྐྱལ་བའི་དམ་པའི་ཆོས་ཐོས་པ། །
 ལྷལ་བ་བཟང་ཞེས་སྒྲོ་བ་སྒྲེལ། །
 རིགས་ཀྱི་ལྷག་མའི་ལྷག་མ་ལ། །
 རིན་གཤམི་གསུང་གི་བདུད་ཅི་རྒྱུ། །
 ལྷལ་བ་ཡལ་བར་མི་འདོར་བ། །
 དམ་པའི་རང་བཞིན་ཨེ་མའོ་མཆོར། །
 ལྷ་མཆེད་དགེ་བའི་བཤེས་ཀྱི་མཛད་པའོ། །

རྩོ་པོ་མེས་པ་དཔལ་བདག་ཉིད་ཆེ། །
 འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡུན་རིང་དུ། །
 ཆོས་སྤྱན་སྒོ་འཕར་བྱེ་མཛད་དེ། །
 ག་ཤ་རྒྱ་གི་འཕྲུལ་ལ་ཕྱོགས། །
 མེ་པོ་འབྲུག་ལོར་ཉུང་ཉི་ཉུས། །
 ཕྱི་རྒྱ་དགུ་དང་ཆེས་བཅུ་བཞིར། །
 གདུལ་བྱའི་རེ་བ་སྒོར་བྱིར་དུ། །
 མཁའ་འགྲོའི་སྤྱིང་དེར་ཞབས་བྱ་བཀོད། །
 གནས་དེར་མཁའ་འགྲོའི་གཙོ་མོ་ནི། །
 རོ་རྩེ་པག་མོའི་གཞལ་ཡས་ཁང་། །
 དེ་བཞིན་སྤུས་མོ་ཀུ་ལུ་ཉ། །
 མཐེ་པོང་མ་རུ་རའི་གནས་ཡོད། །
 དེ་བཞིན་བརྗོད་གཞུང་འཕྲོ་མོ་ཞེས། །
 འཁོར་ལོ་སྤྲོམ་པའི་པོ་བྱང་དང། །
 གནས་ཆེན་ལྷ་རྩེ་ལ་ཞེས་སོགས། །
 ལྷལ་རིགས་ཞབས་པད་ཀྱིས་མཛེས་པའོ། །
 གར་ཤའི་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས། །
 རང་བྱུང་སོ་སྤྱེས་མིག་སྤྱུ། །

ཀ་མ་རུ་པའི་སྤྱི་བྱིན་ཅན། །
 མཐོང་གོལ་ཡོངས་སུ་གསལ་པ་ཡོད། །
 ལྷལ་དབང་མི་ལ་རས་པའི་སྤྱུ། །
 རལ་པའི་ལྷུང་ལོའི་བརྒྱུད་དུ་ནི། །
 ད་ལྷུང་གསོན་པོར་འཆོ་བཞེས་བཞིན། །
 དཔུ་སྤྱི་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་སྤྱེ། །
 མ་རྒྱལ་ལ་ལྷགས་སྒོག་གི། །
 མཆོན་ཅན་སོགས་དང་ཡི་དམ་ལྷའི། །
 ལྷུ་ཡི་སྤྱང་བརྟན་བྱིན་རྒྱལ་ཅན། །
 མཐོང་གོལ་མིག་གི་བདུད་ཅི་ཡོད། །
 ཐོག་མར་བརྗོད་གཞུང་འཕྲོ་མོ་ཞེས། །
 ལྷུང་ནུ་རྩེ་བྱེས་བྱེས་པའི། །
 ལྷུ་མས་ལྷག་བཟང་དཀར་དུངས་དགོན། །
 འབྲུག་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་བྱོན། །
 དེར་རུ་གཉུག་མར་གནས་པ་ཡི། །
 དགེ་འདུན་བཅུ་དྲུག་པ་བཅུ་མ་ལ། །
 དྲུགས་པོ་ལྷ་རྩེའི་མན་རྒྱ་མཆོག། །
 ལམ་རིམ་ཐར་པའི་རྒྱུ་ལྷུང་བསྐྱལ། །
 དེ་བཞིན་འཕགས་པ་སྤྱི་སྤྱུ་བྱིས། །
 ལེགས་མཛད་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་དང། །
 ལྷག་ཆེན་མན་རྒྱ་དོ་ཉིའི་སྤྱུ། །
 རོ་སྤྱོམ་སྤྱོར་དུག་ལ་སོགས་བསྐྱུ། །
 ལྷུང་པར་སྤྱི་ཐེང་བྱང་ལྷུ་བྱི། །
 སེམས་མཆོག་གང་ལ་བསྐྱོད་བཞི། །
 རིན་ཆེན་སྤྱོན་མའི་ལུང་ཁྱིད་ཀྱིས། །
 སྤྱིང་གི་སྤྱན་པ་དུངས་འབྱིན་མཛད། །
 ག་ཤ་སྤྱོད་ཕྱོགས་ལྷག་རྒྱ་པའི། །
 དགོན་རྩིང་དགེ་ལུང་བསམ་གཉན་གྱི། །
 ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་གདུལ་བྱ་རྒྱལ། །
 མོས་པ་རི་བཞིན་རེ་བ་བསྐྱངས། །

ཆེད་མྱིག་ལེ་ཆན།

གང་དང་ལྷང་ཆེ་གྲེ་ལང་དུ།
 རིན་ཆེན་ཞེས་བྱས་གདན་པངས་ཀྱང་།
 དཔེན་པའི་གནས་ལ་གོམས་པས་ན།
 བཤུང་བཀྲིས་སྤིང་དུ་བྱོན།
 བཀ་མོའི་རྩ་གའི་གནས་ཉེ་བར།
 དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་དགོན་པ་རུ།
 བཙུན་པ་དག་དབང་བསྟན་འཛིན་གྱི།
 བང་ཁང་དུ་ནི་བཞུགས་སུ་གསོལ།
 གང་ལ་རིམ་གྱིའི་དོན་དུ་ནི།
 འཕྲི་གྲང་ཤེས་རབ་མཐར་ཕྱིན་མ།
 ལྷང་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་ཐུན་གྱི།
 བཙུན་མ་བསྟན་འཛིན་མིང་ཅན་གཉིས།
 ཁུ་ཁུ་མ་ས་རང་ག་ཞེས།
 ཡུལ་ཐུན་ལས་འོངས་བཙུན་མ་ནི།
 བསྟན་འཛིན་ཆོས་སྟོན་བཅས་པ་བཞི།
 བང་སྟོང་ཆེ་དེའི་ཉེ་གནས་མའོ།
 བཀྲ་ཤིས་ཤུགས་སྤིང་དགོན་པ་རུ།
 བྱོན་ཉེ་སྤུགས་འཆང་ལྷ་མ་དང་།
 བཙུན་པ་བཙུན་མར་བཅས་པ་ལ།
 དམ་ཆོས་བདུད་རྩིའི་སྐལ་བ་སྐལ།
 མཐུ་ཆེན་མི་ལ་རས་པ་ཡི།
 སྤུས་གྱི་བྱ་བོ་དེ་ལ་ནི།
 བསོད་ནམས་ཆོགས་གཉིས་བསགས་ལས་བྱུང་།
 སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ།
 ཞེས་བསྤུགས་མེ་བཙུན་སྐལ་པོ་བས།
 ལེགས་མཛད་དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་ནོར།
 ཐར་པའི་རིན་ཅེན་རྒྱན་གྱི་མེང་།
 ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཆོས་སྤྱིན་སྐལ།
 ཆོ་འབྲུལ་ལྷ་བའི་ཆེས་གསུམ་ཉིན།
 མོལ་བྱུང་དུ་ནི་ཤེད་ཕྱིན་གྱི།

ཆོས་དབྱངས་སྟོགས་བཞིན་རབ་ཞི་བའི།
 དབྱིངས་སུ་བདེ་བར་ག་ཤེགས་མཛད་ནོ།
 སྟོ་བྱུང་དུ་ནི་ཆོས་གྱི་མེ།
 མགོན་དེ་ཞིང་ག་ཞན་ག་ཤེགས་གྱུར་པས།
 གང་གི་གདུལ་བྱར་དང་པའི་ལྷ།
 དེད་དཔོན་གྱིས་ནི་ཐོར་བཞིན་གྱུར།
 གར་ཤེད་སྟེ་ཐོ་མ་ལུས་པ།
 ལྷ་དན་ཁྱང་བྱར་ཆུད་བཞིན་དུང་།
 ཐུགས་དགོངས་རྩོགས་ཕྱིར་དགོ་ཆོགས་ལ།
 བཙུན་ཞིང་མཆོད་པའི་ཆོགས་སྟོས་སོ།
 མགོན་དེ་ཞི་བའི་མཁར་ག་ཤེགས་ཞེས།
 གདུང་བའི་དག་ནི་གྲེ་ནང་ནས།
 འཕྲིན་ཡིག་འབྲུལ་གྱི་བྱ་མ་རྟ།
 རྒྱལ་ས་ཤེས་ལ་ཞེས་བྱར་བསྤིངས།
 གང་གི་སྐྱ་ཡི་གཉེན་གྱུར་དང་།
 ཁུ་ཁུའི་རིགས་ཅན་རྩེ་ཐོ་ཡིས།
 རངས་པར་བདག་ཅག་ནམ་གྲུ་ནས།
 འོང་བའི་སྐྱ་གོན་བྱས་ཟེན་པའོ།
 དེ་ཕྱིར་སྐྱ་གདུང་གནས་དེར་ནི།
 བསེག་སྐྱར་སྟོན་གྱིས་མ་རེག་པའི།
 ཐབས་འབད་མཛོད་ཅེས་གར་ག་རུ།
 གདན་པངས་ཕྱིར་དུ་འོངས་ཞེས་ཟེར།
 དེ་མ་ཐག་ཏུ་བདག་ཉིད་ཆེས།
 མཐེན་པ་ལྷར་དུ་ཞི་དབྱིངས་ལས།
 ལྷང་སྟེ་ཐུགས་དམ་ཐོལ་གྱུར་ཉེ།
 ཉེ་གནས་ཅེ་བྱ་གཏོལ་མེད་གྱུར།
 རྩེ་ཉིད་ཁུ་རུང་འབྲངས་གྱུར་ན།
 གདུང་ནི་གར་གར་འབྲེན་གྱུར་ཞེས།
 ལྷ་དན་ཉིས་འབྱུར་འོང་འོ་སྐལ།
 ཐམས་ཅད་ཡིད་ནི་སྟོང་ཐོར་གྱུར།

ཐབས་ཅིག་ཁོ་ན་རེ་བཞི། །
 ཉན་མཁའི་གྲུ་ནི་འགོག་ཕྱིར་དུ། །
 ཆར་སྤྱོན་སྤྱག་པོས་ཁེགས་སྒྲུ་ཡང་། །
 ལྷོང་བའི་མཁའ་ལ་དབང་སྒྲུར་སྤྱ། །
 རྫོང་ལྷོན་ལྷོན་པའི་ལམ་འཆོལ་ལྟར། །
 བསྐྱེད་སྤྱབས་ལ་འོ་དོད་ཀྱི། །
 རིག་སྤྱགས་བསྐྱེད་པ་བྱ་བའི་དུ། །
 ཐབས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་རེ་བར་བྱས། །
 མགོན་པོས་ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་ཀྱར། །
 གཟུགས་སྤྱོད་མཁའ་ལོན་སྤྱོད་པས། །
 སྤྱག་པོས་ཉན་ནས་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས། །
 ས་སྤྱང་ཁུ་བྱར་མངགས་པ་བཞེན། །
 དྲངས་པའི་མཁའ་ལ་སྤྱོན་གྱི་ཆོགས། །
 རྒྱ་ལི་ཁུར་གྱིས་ངལ་བ་ལས། །
 ཆར་རྒྱན་ལྷང་བས་ནས་མཁའི་གྲུ། །
 མི་འོང་ཞེས་པའི་རྒྱང་འཕྲིན་འབྱོར། །
 མགོན་པོ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཀྱར། །
 ཏུ་འབོད་འབྲིན་པའི་མཆོལ་མ་ནི། །
 མོད་ལ་དགའ་བའི་མིག་གི་ནི། །
 རྒྱན་མཛེས་སྤྱོད་ཀྱི་གཟུང་བར་བྱར། །
 རི་བཟང་སྤོས་དང་བྱུག་པ་དང་། །
 ཨ་གར་ཅན་དན་ལྷོན་ཤིང་དང་། །
 མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་རི་སྤྱོད་པ། །
 ཁྱོན་ཀྱན་ཁེངས་པ་ལེགས་པར་བཤམ། །
 དེ་འཕྲལ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཕྱང་པོ་མཁའ་ན། །
 དགོན་པར་ཉིན་ཞག་བདུན་གྱི་བར། །
 མཆོད་སྤྱོན་རྒྱ་ཆེ་སྤོས་ནས་ནི། །
 སྤྱགས་དགོངས་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་པས། །
 དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་མི་འཕྲགས་པའི། །
 དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱབ་པའི་ཆོ་ག་དང་། །

བཅོམ་ལྷན་རྫོགས་སེམས་དབང་ཆེད། །
 སྤྱར་ཆོག་སྤྱོན་སྤྱོད་ཆོག་པར་བཅས། །
 སྤྱོད་ཀྱང་ཞུགས་ལ་བསྤེག་པ་ན། །
 རིང་བསྐལ་ཀྱན་ད་རྒྱ་བ་ལྟར། །
 རབ་དཀར་ཆ་ཤས་མ་ཉམས་པ། །
 དད་དང་མཆོད་པའི་ཆེད་སྤྱབ་བཞེན། །
 དེ་ཆེ་སྤྱགས་དགོངས་རྫོགས་པའི་ཆེད། །
 རྒྱལ་འབྱོར་དགེ་འདུན་མཆོད་སོགས་ཀྱི། །
 སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པའི་ཆེད་པ་ནི། །
 རབ་དབང་བསྤྱོད་འཛིན་ཁོ་ནས་བསྤྱབས། །
 དད་དང་མཆོད་ཕྱིར་གཏུང་རྟེན་ནི། །
 བསྤྱོད་ཆེ་དགེ་སྤོན་དཀར་དྲངས་དང་། །
 ཀྱི་ནང་ཤུར་དགོན་པ་ཡི། །
 སྤྱགས་འཆང་བཙུན་པ་བཙུན་མ་དང་། །
 དད་ལྷན་བྱིས་བདག་པོ་མོས་ཀྱང་། །
 རྒྱ་སྤྱར་ཞེ་དགའི་ཉིན་མོ་ལ། །
 རིང་བསྐལ་ལ་སོགས་བྱིན་བརྒྱ་ཡི། །
 འོད་འབར་མཆོད་སྤོང་རིན་ཆེན་བཞེངས། །
 དགེ་འདུན་སྤྱོད་དང་རྒྱལ་འབྱོར་པས། །
 ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་བསྤེག་ནས་ནི། །
 བདེ་གཤེགས་རིགས་སྤྱོད་དྲངས་ཏེ། །
 དབང་བསྤྱོད་རབ་ཏུ་གནས་པར་བྱས། །
 དེ་ཡི་དགའ་སྤྱོད་དོ་དུ་ན། །
 དགེ་འདུན་ཀྱན་གྱིས་མཆོད་རྗེས་བཅས། །
 གཏུགས་དང་བ་དན་འབྱར་ནས་ནི། །
 རང་སེར་རྒྱ་ལྷར་སེར་སྤྱོད་བསྤྱོདས། །
 སྤྱོད་པར་འོག་མའི་གཞོན་ཏུ་ཡིས། །
 གོས་དང་རྒྱན་སྤྱོད་མཆོད་རྗེས་ཐོགས། །
 ལ་ལས་མདའ་དང་འཛིན་ནས་ནི། །
 དབང་པོའི་དོ་རར་གར་བྱེད་བཞེན། །

ཆེད་གྱིག་ལེ་ཆན།

གླེག་མོ་ན་ཆུང་ཡིད་འོང་མའི།
 རིན་ཆེན་མེ་ཏོག་རྒྱན་མཛེས་མས།
 བདུད་ཅིའི་བྱམ་པ་འཛིན་བཞིན་དུ།
 སྒྲོན་པའི་སྤྱུ་ལེན་གར་བྱེད་དོ།
 སྒྲོན་པའི་ཡུལ་དུ་མི་འཕུ་ཅི།
 སྤྱི་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་དབྱས་གནས་ཏེ།
 རོར་གྱི་བདག་པོའི་ཕོ་བྲང་གི།
 བྱམས་སུ་ཅེ་དགས་རོལ་བ་བཞིན།

གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སྤྱགས་ལ་མངའ་བརྟེན་སྦྱེས་བྱ་བདག་ཉིད་ཆེ་དག་གི།
 སྦྱོང་བའི་རྣམ་རྟེན་དག་གི་སྤོང་བར་བཀོད་པའི་ལེགས་བྱས་གང་ཐོབ་དེ།
 ཡིད་ཅན་ཀུན་ནི་རང་གི་མ་རུ་འདུ་ཤེས་འཛིན་པའི་ཞལ་མཛེས་ཅན།
 སྤྱི་ཇེའི་དབང་གུང་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་སྦྱོང་དང་རྣམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཤོག།

ཅེས་དོན་གྱི་སྦྱང་དུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཁྱ་ཀུ་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྤྱི་མཆེད་དགེ་བའི་བཤེས་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་
 བསྐྱུགས་པ་ཆོག་སྤྱི་བཅད་པས་བརྒྱན་པ་འདི་ནི། གར་ཤའི་མཁས་བྱུང་ཡང་བྱུང་གིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་དོགས་
 དང་། མཛད་རྣམ་སྤྱི་བསྐྱུགས་ལ་གཞི་བྱས། ཡུལ་གྱི་སྤྱི་ཕྱི་འཇུག་སྤྱགས་དང་མིང་སོགས་ནི། སྦྱོང་བའོན་མཁས་བྱུང་མཆོག་
 དབང་སྤྱག་རྟོ་རྟེན་མཛད་པའི་ཁྱ་ཀུའི་སྦྱོང་དང་དཔྱེའི་གནས་སྤངས། རྒྱུ་རྩེ་ས་ལ་ཐོད་གྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ < <གཏམ་ཆོག་སྤྱི་
 ཡང་། > > སྤྱི་བསྐྱུག་གནད་བཅད་གསལ་ལ་གཞི་བྱས། སྤྱི་མ་རིན་པོ་ཆེ་མདོ་ཁམས་སྤྱི་སྦྱོང་འཇུག་གསན་སྤྱི་བསྐྱུག་ཞིག་ལ་རང་གི་
 བ་མ་འོན་ཅན་གཉིས་ལ་སྤྱི་བསྐྱུག་འགྲོའི་སྦྱོང་བ་སྤྱི་བསྐྱུག་པའི་བཀྱིན་བྱེད་པ་དང་། སྤྱི་མཆེད་བཤེས་གཉིན་ཆེན་པོའི་སྦྱོང་གང་ཐོས་
 པ་དང་། ལག་པོ་སྤྱི་བསྐྱུག་མགོན་ཆེན་པོས་སྤྱི་མཆེད་གཉིས་ནས་གསུང་ཆོས་གསན་པའི་སྤྱི་བསྐྱུག་གི་མཛད་པ་རིན་ཐང་ཅན། གསེར་
 གྱི་ཐིག་པ་འདྲ་བ་འགའ་ཤས་ཡོངས་སུ་མ་གྲགས་ཀྱང་། ཐོས་ཤིང་དབྱེད་ན་དད་པ་འཕེལ་བའི་གཞིར་མཛོད་བས། འདིར་བཀོད་དེ་
 ཆོག་སྤྱི་བཅད་པ་པོ་ནི། བཅ་ཆེན་སྦོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཁྱ་ཀུའི་རིགས་སྤྱི་གུག་པ་དང་མ་བཟུངས་ཀྱི་གཞིས་ལ་བཟུངས་མཛོད་སྦྱོན་
 དུ་ཅལ་བའི་བྱིས་དུ་སྤྱི་བསྐྱུག་པ་རིག་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ་ལས། དགེ་བསྐྱུག་སྤྱི་བསྐྱུག་ཆོས་དང་གྱིས་རང་ལོ་བྱུ་ལ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་ཡོ་ནའི་ཁྱོང་
 བདུལ་བྱང་བ་རིའི་སྤང་ལས་གྱི་རང་བྱིས་དུ་བྱིས་པ་ལགས། །

རྫོང་སངས་མཁའ་ཁྱེན་བཙུང་ལྷོ་པོ་ཆེ་གླེང་བ།

ངོས་མཁུན་བཅེ་རིག་པོ་ཆེའི་ཐལ་པོའི་ཆོས་ཆོག་ལས་སུ་སྒྲེབས་པར་ཏུ་ཅང་དགའ་
པོ་བྱུང་། རྟོག་མར་ངོས་ནས་ཆང་མར་བཀུ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཀྱི་འཆམས་འདྲི་
ཡོད།

སྤྱིར་བཏང་དཔེངས་ང་ཐའེ་ཐུན་ཏུ་འཆོམས་པའི་དེ་ཡོང་བ་ཐོག་མ་རེད། ཡིན་
 བ་ཡང་དཔེ་ངོས་ནས་ཐའེ་ཐུན་གྱི་ཐོག་མ་པོ་དང་སློབ་མ་དག་བརྒྱད་ནས་སྤ་
 མོ་ནས་ས་ཆ་འདྲིའི་ནང་བརྟན་གྱི་རྗེས་པརྟག་པ་རྒྱལ་མ་གླིང་དང་པ་ཅེ་པ་ཅིག་ཏུ་
 བརྟན་པ་དང་། བྱམས་བཅེས་སྤྱད་པ་རྒྱད་པ་ཉམས་ཤིང་། སྤྱིན་གཏོང་ལ་དགའ་
 བ་བཅས་ཡིན་པ་ཐོས་སྤོང་།

སངས་རྒྱལ་དང་ཆོས་ལ་དད་འདུན་བརྟན་པོ་ཡོད་པའི་ཉིད་ལེན་དེས་ར་ཆོ་
བན་ཚུན་རྩོམས་ཤིང་མཛད་བཞེས་སུ་གྱུར། དེའི་མྱུལ། དུས་ཚོད་དང་ས་ཆ་
སོགས་ཀྱིས་བསྐྱལ་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ར་ཆོ་མཉམ་དུ་བརྗོད་མས་པ་རེད། ར་
ཆོ་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆད་ས་སོ་སོ་ལ་འཆོ་པའི་རྟག་གི་དགོས་འདུན་ཏུ་ཅང་མང་།

པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཡིན་ན་ཡང་། མི་ཆེ་འདི་དང་། ཡང་ན་འབྲུང་
འབྲུང་གི་ཆེད་ཉ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ནི་ནང་སེམས་ཐོག་གི་ཉམས་
ལེན་རེད། རང་ཆོས་ཀྱིས་རང་ཆོས་ཀྱི་འཇགས་བག་སྟོང་གི་
སེམས་ཁམས་དང་། དཀའ་ངལ་ལ་གཏོང་ལེན་བྱེད་པར་རྩལ་
ཤུགས་ལྡན་པའི་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་སྟོན་ཐུབ།

འོན་ཀྱང་། འཇོ་བ་བདེ་འཇགས་དང་ལམ་འཛོལ་ཡོད་པའི་སྐབས་
སྤང་ཆོས་ཉག་པར་ནང་ཆོས་ལ་མཉམ་འཛོལ་དེ་ཅམ་བྱེད་ཀྱི་
མེད། ཉག་པར་ལམ་འཛོལ་རྒྱལ་པོ་མེད་པའི་གནས་སྤངས་ལ་
གཏོང་ལེན་བྱེད་དགོས་ཁེལ་བའི་སྐབས་སུ་གཞི་ནས་ནང་ཆོས་
ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དངོས་གནས་བྱས་ན། གལ་ཆེ་ཤོས་
ནི། འཇོ་བ་རྒྱན་ལྡན་དང་ལམ་འཛོལ་ཡོད་པ། བདེ་ཐང་བཅས་
ཡིན་པའི་སྐབས་སུ་ལམ་སང་ནང་ཆོས་སྟོབ་སྟོང་དང་ཉམས་
ལེན་གྱི་མགོ་འཇུགས་དགོས། གལ་ཏེ་ནང་ཆོས་ལ་ཉམས་ལེན་
བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ན། ཐོག་མར་མཆན་ཉིད་ལྡན་པའི་བསམ་སྒྲོའི་
ལམ་སྟོན་མཁན་ཞིག་ཡོད་ཆུ་དེ་ཉ་ཅང་གལ་ཆེ། ཆུ་མཆན་ནི་
དེ་འདྲ་དེས་འབྲུང་འབྲུང་བྱེད་ཉིད་ནང་བསམ་སྒྲོའི་ཉམས་ལེན་
གྱི་ལམ་དུ་འཁྲིད་པར་བྱེད་པ་ཡིན། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་
ཉ་ཅང་མང་པོའི་ནང་ན་དགེ་བའི་ལམ་མཁན་ཡང་དག་པ་ཞིག་
ལ་ཆང་དགོས་པའི་ཀྱི་ཆ་རྒྱུད་དང་ཆེད་གཞི་དག་བཤད་ཡོད།
དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་བརྒྱད་པའི་བྲག་ལེན་ལ་ཡང་། གཞན་ལ་
བཀའ་ཆོས་གནང་མཁན་ཞིག་ལ་དེས་པར་ཆང་དགོས་པའི་ཆ་
རྒྱུན་བཞིའི་ནང་ནས་གཅིག་ནི་སྒྲ་མ་རེད། རང་ཆོས་དེས་པར་དུ་
ཡང་དག་པའི་བསམ་སྒྲོའི་སྟོབ་སྟོན་མཁན་གྱི་སྒྲ་མ་ཞིག་དེས་
པར་དུ་ཡོད་དགོས། འདིར་ཡོད་པ་ཆང་མ་ཉ་ཅང་ལམ་འཛོལ་
ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། གང་རེད་ཅེ་ན། རྩོད་སར་མཁུན་བཅེ་རིན་
པོ་ཆེ་ཁོང་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱེད་ཆོའི་བསམ་སྒྲོའི་ལམ་མཁན་དུ་ཐོབ་
པ་རེད། རྩོད་སར་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་འདི་པ་ཉ་ཅང་ཁྱད་དུ་འཕགས་
པའི་དགེ་རྒྱན་ཞིག་ཡིན་པ་ཅམ་མ་ཟད། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་རྩོད་
སར་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་མེད་ལྟ་བུ་མ་གཉིས་ཀྱང་། བོད་

ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་རོས་ནས་བཤད་ན་ཡང་འགན་པའི་སྒྲ་དང་
བཤམ་བའི་སྐྱེས་ཆེན་རེད།

སྐྱ་མེད་དང་པོ་འཇམ་དབྱངས་མཁུན་བཅེ་དབང་པོ་
ནི་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་རྣམ་སྤྲུལ་རེད། ཁོང་ནི་གཉིད་
ཟབ་པའི་མཁུན་རབ་དང་ལྡན་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། མུད་དུ་བྱུང་
བའི་རྫོགས་པ་བརྟེན་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད། ཁོང་ཉིད་ཉ་ཅང་སྐབས་
ཆེན་གྱི་སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་རང་ཆོས་རྩི་ལྟར་ཤེས་སྟོན་
ན། ཁོང་གི་སྐྱ་ཆེ་གཅིག་ལ་གསུང་ཆོས་པོད་ག་ཆད་ཅིག་བྲིས་
པ་དང་། གཞུང་ལུགས་ག་ཆད་ཅིག་ལ་ཟབ་འབྲེལ་གནང་བ།
དགོན་པ་ག་ཆད་ཅིག་བྲག་བཏབ་མཛད་པ། བཤད་བྲུ་དང་
སྐབ་བྲུ་ག་ཆད་གཅིག་གསར་བཞེངས་གནང་བ་སོགས་ཀྱི་
བསྟན་འཛིན་དོན་མཛད་པའི་མཛད་འཕྲིན་འདི་དག་གི་ཐོག་
ནས་དཔོགས་ཐུབ། ཁྱད་པར་དུ་དུས་སྐབས་དེའི་བོད་ཡུལ་
ཀྱི་གནས་སྤངས་གཞིར་བཞག་གིས་བཤད་ན། བོད་ཀྱི་ཆོས་
བརྒྱད་ཆེན་པོ་བཞིའི་སྒྲ་ཆེན་ཆང་མའི་གས་དུ་བཅར་ནས་
བྱིན་ཆུབས་དང་། དབང་བསྐྱར། གདམས་དག་བཅས་ཞུས་
ཤིང་། སྒྲ་མ་གཅིག་ལ་དུས་ཐོག་གཅིག་ཏུ་ཆོས་བརྒྱད་ཆེན་
པོ་བཞིའི་བརྒྱད་པ་ཆ་ཆང་བར་བཞུགས་པ་ནི་ཁོང་ཅམ་ལས་
ཤིན་ཏུ་དགོན། བོད་ལ་དེང་སྐབས་ཆོས་བརྒྱད་གཙོ་ཆེ་ཤོས་
བཞི་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་ཆོས་བརྒྱད་དེ་དག་ཅུང་མི་འདྲ། ཡིན་
ན་ཡང་། ཆེས་ཐོག་མར་མགོ་འཇུགས་སའི་ལྟ་བུ་ནས། བར་དུ་
བསྒྲོམ་པ། ཐ་མ་འབྲས་བུ་བཅས་ཀྱི་ཐད་བར་སྐབས་ཀྱི་བརྒྱད་
པ་མི་འདྲ་བ་ཅམ་ལས་རྩ་བའི་ཆ་ནས་གཅིག་པ་རེད། དེ་ནི་
དཔེར་ན། ཐོག་མར་རྒྱ་གར་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་གིས་
ཐོག་མར་སྤེལ་བ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་གིས་བསྐྱར་ནས་དར་
རྒྱས་སུ་བྱས་ཐོག་དུས་རབས་ནས་དུས་རབས་སུ་བརྒྱད་ནས་
ཡོང་བ་ཅམ་རེད། སྤྱིར་བཏང་མི་ཆོ་བརྒྱད་པ་གང་ཡང་རུང་བ་
ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་སྟོར་ཞུགས་རྩིས་དེ་ཉིད་གཞིར་གཟུང་
གིས་ཐོས་བསམ་དང་འཆད་ཉན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་།
དེ་ལྟར་མི་འདྲ་བའི་བརྒྱད་པ་ཁག་གི་བཤམ་གཉིན་དག་གིས་

ཀྱང་རྒྱུ་མཐུན་པ་ལྟར་དུ་བྱུང་སྟེ་མཆོག་ལ་གཅིག་
མཆོངས་ཀྱིས་དད་བཀྱར་ཞུ་ཞིང། དད་བཀྱར་ཞུ་སྟངས་ཀྱང་
རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཙུ་བའི་སྒྲུ་མར་
དད་བཀྱར་ཞུ་སྟངས་དང་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཁོང་
གི་མདུན་ནས་དབང་ལུང་ཁྱིད་གསུམ་དང་བྱིན་རྒྱལ་ཞུ་གིན་
ཡོད།

དེ་བཞིན་སྐྱེ་བྱེད་གཉིས་པ་མཐུན་བཅེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་
གྲོས་ཀྱང་ཉ་ཅང་རྒྱལ་ཆེན་རེད། ཁོང་ཉིད་དགྲུང་ལོ་རྒྱུད་
རྒྱུད་གི་སྐྱབས་ནས་འཇམ་དབྱངས་མཐུན་བཅེ་དབང་པོའི་ཡང་
སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས། སྐབས་དེར་ཁོང་ལ་སྤྱིར་བཏང་གི་
ཁྱེལ་ཞིག་དང་མི་འདྲ་བའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཉག་མང་
པོ་མཛོན་པར་མ་ཟད། དགྲུང་ལོ་ཉ་ཅང་རྒྱུད་དུ་འཁྱེད་སྐབས་ནས་
ཀྱང་ཐབ་དོན་ཐོགས་མེད་དུ་འཆད་པར་བྱེད། ཁོང་གིས་སྐྱེ་
བྱེད་གོང་མའི་ཐོན་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་འཛིན་པར་མཛད་ཅིང། ཐོས་
བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་དང་། འཆད་ཁྱིད། སྒྲོ་བ་སྒྲོན་སོགས་ཀྱི་
མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱར་བ་སྤྲུལ། དེའི་ཕྱིར་ཁོང་གི་རྒྱལ་མ་
ཆེན་གྱི་སྤྱི་བྱེད་པོ་ཞིག་སྤྲུལ། དུས་རབས་དེར་ཁོང་ལས་
སྤྲུལ་གཞིག་མ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ངོས་ཐོག་མར་ལྷ་བུ་རྒྱུད་
གངས་ནང་ཐོག་མར་མཐུན་བཅེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་གྲོས་དང་མཇུག་
ཞིང། མཇུག་པ་ནི་སྐབས་དེའི་སྤྱི་མ་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ཡང་
ཐངས་དང་པོར་ལྷ་སར་ཕེབས་པ་རེད། ངས་ཁོང་གི་ཐད་ནས་
བཀའ་ཆོས་ཉ་ཅང་མང་པོ་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་། ཐོག་མར་
ངས་མཐུན་བཅེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་སྤྱི་བྱེད་པ་མཇུག་པ་ཙམ་
ནས་ཁོང་གི་སྒྲུ་མ་གཞན་དང་གཉན་ནས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་
པའི་ཆོར་སྤྱང་བྱུང་། དེ་རྗེས་ངོས་ལྷ་ས་ནས་སྤྱིར་ལོགས་
ཤིང། རིན་པོ་ཆེ་ཡང་སྤྱི་མ་དང་ཞུས་ཀྱིས་ཉེ་ཁོ་ཁྱེད་གསུམ་སྤྱི་
གནས་སྒྲོར་ལ་ཕེབས། དེ་རྗེས་རིན་པོ་ཆེ་རིམ་གྱིས་སྤྱིར་
ཕེབས་ཤིང། བཞུགས་པ་ནི་ངའི་སྤྱི་བྱེད་གི་ནང་ལ་གནང་།
སྐབས་དེར་ངོས་ལ་ཡང་བསྐྱར་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་དབང་
ལུང་ཁྱིད་གསུམ་མང་པོ་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཐོབ། མི་སྤྱི་འདྲ་ཞིག་

གིས་ཁོང་མཇུག་པ་ཡིན་ན་ཡང་རང་བཞིན་ལྷགས་ཀྱིས་དད་
བ་སྤྱི་བར་འགྱུར་ཞིང། གལ་ཏེ། བ་རོལ་པོ་ནི་ནང་ཆོས་ལ་མི་
དད་པ་ཞིག་གསུལ། རྒྱུན་ལྡན་ཆོས་ལ་ཉམས་ལེན་མི་བྱེད་མཁུལ།
ཡང་ན་ཡིད་ཆེས་དེ་ཙམ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང། རིན་པོ་ཆེ་
མཇུག་པ་དང་སེམས་ཀྱི་གཉིང་ནས་དད་པ་གྲུས་ཀྱིས་སེམས་
འགྲུལ་ཐེབས་པར་བྱེད་ཅིང་སྤྱང་བ་འགྱུར་བའི་ཆོར་སྤྱང་ཡོང་
གིན་ཡོད། འདིའི་ཐོག་ནས་ཁོང་གི་དངོས་གནས་ཐང་གནས་
ཀྱི་སྒྲུ་མ་མཆོན་ལྡན་ཞིག་དང་། བྱང་སེམས་ལས་ཀྱི་རྟོགས་པ་
མཐོན་པོར་གནས་པ་ཞིག་བཅས་ཡིན་པ་གསལ་བ་ཤད་བྱེད་
ཀྱིན་ཡོད། དེ་ནི་ཁོང་གི་ནང་གི་རྟོགས་པའི་སྤྱང་བརྟན་ཕྱིར་ཤར་
བ་ལས་རང་བཞིན་ལྷགས་ཀྱིས་སྤྱི་བོ་རྒྱལ་ལ་སེམས་འགྲུལ་
ཐེབས་སུ་བརྟུགས་པའི་རྒྱུ་པ་རེད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ངོས་བོད་དང་ཁ་བཤམ་ཞིང་།
ཡང་བསྐྱར་མཐུན་བཅེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་གྲོས་དང་ཞུས་པ་མཇུག་
སྐབས་དེ་ཙམ་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱི་བྱེད་ཚུལ་བསྐྱར། ང་ཆོས་
སྤྱི་རིམ་དང་ཞུས་བརྟན་མང་པོ་བསྐྱབས་ནས་ཁོང་ཉིད་སྤྱི་ཆེ་
བརྟན་པའི་གསལ་འདེབས་བྱས་པ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་ལོ་དེའི་
དབྱར་ངོས་རིན་པོ་ཆེ་ཞི་བར་གཤེགས་པ་རེད།

སྤྱི་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལ་སྤྱི་མས་པར་ཞུགས་པའི་
སྐབས་དེར་ང་ཆོས་ཁོང་གི་ཐུགས་དམ་ལ་སུན་གཅེར་མི་
ཡོང་བའི་ཆེད་སྤྱི་གཤེགས་པའི་གནས་ཚུལ་ལས་སང་ཕྱིར་
བསྐྱགས་པ་བྱས་པར་ཉིན་དུ་མར་སྤྱི་མ་ཐུབ་གསལ་བྱས།
སྐབས་དེའི་མཆོན་མོ་ཞིག་ལ། ཉི་མ་ལུབ་རིར་ཡོལ་ཐེན་པའི་
མཁའ་དབྱིངས་ནས་སྤྱི་བྱུང་བྱ་བཀའ་མདངས་ཉ་ཅང་ཆེ་བའི་
སྤྱི་མ་ཞིག་སྤྱི་བྱུང་དུ་མཛོན། གནས་ཚུལ་དེ་ངས་ཉ་ཅང་
གསལ་པོར་ཐོན་སོས་ཀྱིན་འདུག། སྤྱིར་བཏང་མཁའ་དབྱིངས་
ཀྱི་ཉིན་མོའི་འོད་སྤྱང་རིམ་གྱིས་མེད་པར་གྱུར་ནས་མཆོན་
མོ་ཆགས་ཐེན་ན་ཡང་། སྤྱི་མ་དེ་ལས་དང་ཐོག་འོད་སྤྱང་ཐ་
མོ་ཞིག་འཕྲོས་པ་ནས་མཐར་ཡོངས་སུ་སྤྱི་མ་བཞི་པོ་ལས་

འོད་སྤང་ཆེན་པོ་སྤྱོད་བྱུང་། སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་སྤང་
 དེ་དངོས་གནས་ཏེ་ཅང་གསལ་པོ་འདུག་པས་ང་ཚོ་ཆང་མས་
 སློག་སློན་གསལ་དཔ་ཡིན། དེ་མིན་ས་གཡོ་བ་དང་། གནམ་ལ་
 འཇའ་ཆོན་ཤར་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་མཚན་གཞན་ཡང་
 མང་པོ་བྱུང་། འདི་དག་ནི་ང་དང་མཁུན་བཅེ་ཆོས་ཀྱི་སློ་གྲོས་
 མཇལ་བའི་སྐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་རེད། ང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཅ་
 བའི་སྒྲ་མར་དང་མོས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྤྱེ་བའི་ཆེད། ཅ་བའི་སྒྲ་
 མའི་རྣམ་ཐར་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་ལྟ་སློག་གིས་ཅ་བའི་ཏེ་ཅང་གསལ་
 ཆེན་རེད། སྒྲ་མའི་རྣམ་ཐར་ལ་ལྟ་སློག་གིས་ན་ང་ཚོར་སེམས་
 རྟགས་སྤྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་། ང་ཚོས་ནང་ཆོས་ཉམས་ལེན་གྱི་
 ལམ་བུར་བསྐྱོད་པར་རོགས་པའི་ཆེན་པོ་ཡོད། མཁུན་བཅེ་
 རིན་པོ་ཆེ་སྤྱེ་བའི་སྒྲ་མའི་རྣམ་ཐར་ནི་ཏེ་ཅང་ཡིད་འཕྲོག་པོ་
 ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྤྱན་ལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་
 སྤྱོན་བྱོན་གྱི་སྒྲ་མ་གོང་མ་རྣམས་དང་། ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་ཆོགས་
 ཐམས་ཅད་མི་དང་མི་ལཔ་བ་བཞིན་ཁོང་གི་མདུན་ལ་སྤྱང་གིན་
 ཡོད་ཅིང་། ཞལ་གཟིགས་པ་ཙམ་མིན་པར་ལྟ་དང་སྒྲ་མ་དེ་དག་
 གི་མདུན་ནས་དབང་དང་གདམས་དག་ཀྱང་ཐད་ཀར་ཁྱེ་སྤྱབ་
 གིན་ཡོད། དམ་པ་ཁོང་ཡང་། ཐོག་མར་སྤྱིར་བཏང་གི་སྤྱེ་བོ་
 ཞིག་ཡིན་པ་ནས་སྤྱིའི་ཕྱིར་བ་ཀྱང་ཏུ་བཅོན་པ་ཆེན་པོས་ཉམས་
 ལེན་གནང་བའི་དབང་གིས་མཐར་དེ་ལྟར་བྱུང་བར་གྱི་གོ་འཕང་
 བརྟེན་པ་བཞིན། གལ་ཏེ། སོ་སོའི་འབད་བཅོན་གྱིས་ལྟོག་ན་ང་
 ཚོ་ཡང་ཁོང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་མི་སྤྱབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གཏན་
 རྣམ་མེད། གང་རེད་ཅེ་ན། ང་ཚོ་ཡང་སྒྲ་མེད་བྱུང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་
 རིགས་ཀྱི་ས་པོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱིང་
 པོ་ཙན་ཡིན་པའི་ཁར། རྒྱལ་མེད་ཀྱི་དམ་པ་ཁོང་གི་དངོས་
 དང་བརྒྱུད་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གདམས་དག་ཐོབ་པར་མ་ཟད།
 ཁོང་རྣམ་པས་གང་ཞིག་ཉམས་སུ་གྲངས་པའི་ཆོས་དེར་སྤྱན་
 མོང་དུ་སྤྱོད་རྒྱ་བྱུང་ཡོད། འདི་ལྟར་བསམས་ནས་ཆང་མས་
 ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་གྱི་རྩིས་སུ་ཞུགས་ཏེ། ཉམས་ལེན་ལ་བཅོན་
 པ་བསྐྱེད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེ་པོས་ཡིན། འདི་ལ་ཕྱི་གཞིལ་

གཏན་ནས་བྱ་རྒྱུ་མེད།

དེང་སྐབས་ཀྱི་འཇམ་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱེ་བའི་
 གསུམ་པར་མཚན་ན་ཡང་། ཆེས་ཐོག་མར་ངོས་འཛིན་བྱེད་
 བའི་སྐབས་སུ་ཡང་སྒྲ་ཆེན་རྣམ་པས་བྱ་ཐབས་ཏེ་ཅང་མང་པོས་
 ལམ་ནས་ཁྱངས་སྤྱབ་པའི་བརྟེན་གྱི་བརྟགས་དབྱེད་གནང་བ་
 བརྒྱུད་མཐར། ང་ཚོས་ཁོང་ཉིད་འཇམ་དབྱངས་མཁུན་བཅེ་
 ཆོས་ཀྱི་སློ་གྲོས་ཀྱི་ཡང་སྤྱིད་ཡིན་པའི་རེས་ཤེས་བརྟེན། ཁོང་
 ལ་ཆུང་ནས་ཐ་མལ་ལས་འདས་པའི་རང་གཤིས་གསལ་པོ་
 མངོན་ཞིང་། སྤྱན་མོང་མིན་པའི་བྱུང་རྟགས་ཏེ་ཅང་མང་པོ་ལྟན་
 པར་མ་ཟད། ཁོང་གི་མཇུག་སྤྱོད་སོགས་གནང་སྤངས་མང་པོ་
 ཞིག་སྤྱེ་བའི་སྒྲ་མ་དང་ཏེ་ཅང་མཁུན་པོ་ཡོད། དཔེ་མཚན་
 ཞིག་བཤད་ན། ཁོང་ཉིང་ཆུང་འདི་དུས་ནས་རིས་མེད་ཀྱི་ཆོས་
 བརྒྱུད་ཁག་གི་ཆོས་རྒྱན་གསལ་བཞེས་དང་། དུས་མཚུངས་
 རིས་མེད་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་ལ་སློབ་སྦྱོང་། རིས་པ་ཁག་གི་
 མཚམས་སྤྱབ་དང་ཉམས་ལེན་ལ་འབད་བཅོན་ཆེན་པོ་གནང་
 བ། དགོན་པ་དང་བཤད་བྱུང་གྱི་ལྟེ་གནས་སློབ་གྲྭ་སོགས་
 བཞེངས་བསྐྱུན་རྒྱ་ཆེར་གནང་བའི་མཇུག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཁོང་ནི་
 ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཇུག་པ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་
 ཀྱི་བསྟན་པ་བྱུང་བའི་གནང་མཁུན་ཞིག་ཡིན། དེས་ན་སློབ་པ་
 དག་གི་ངོས་ནས་ཀྱང་། ཡང་དག་པ་དང་ཁ་ཞེ་མེད་པའི་དད་པ་
 ཅེ་གཅིག་པའི་ཐོག་ནས་ཁོང་ལས་བསྐྱབ་བྱ་དང་ལམ་སྟོན་ལྟ་
 དགོས། རང་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་གོམ་སྤྱབས་དང་པོ་ནི་
 ཐོས་བསམ་སྟེ། ཐོས་བསམ་མེད་པའི་སྤྱོད་སྤྱུང་ཉམས་ལེན་
 ནི་མི་སྤྱིད་པ་ཞིག་རེད། གོ་རིམ་ལྟར་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་རིམ་པ་
 བརྒྱུད་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་གང་བསྐྱབས་པ་དེ་ཉམས་ལེན་གྱི་
 ཐོག་ཏུ་སྤྱོད་དགོས། གང་རེད་ཟེར་ན་སློབ་སྦྱོང་གི་དམིགས་
 ཡུལ་ནི་རི་ལྟར་བསྐྱབས་པ་དེ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱུའི་ཆེད་
 དུ་རེད། དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཞི་ནས་ང་ཚོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིག་སྤྱིབ་
 དག་པར་བྱེད་སྤྱབ། དེ་ལྟ་བུའི་ཉམས་ལེན་བརྒྱུད་ནས་ནང་

སེམས་ཀྱི་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲུབ་ཡར་རྒྱས་སུ་གཏོང་བྱ་
 དང་། ཆེས་ཐམ་དེས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངོ་མ་དེ་རྟོགས་
 ཐུབ། རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
 ལས་གཞན་དུ་སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་ཞིག་ཀྱང་མེད། ཡིན་ན་
 ཡང་། འདི་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཡང་། སྟོབ་སྟོང་
 བྱས་པ་ཙམ་དང་ཙྏ་པའི་རིགས་ལམ་བུར་བ་ཙམ། མི་གཞན་
 གྱིས་འབྲེལ་བ་ཤད་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཞིག་ཀྱང་མིན་
 པར། ཐབས་ལམ་གཙོ་བོ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་གས་བསམ་གས་དང་།
 བྱད་པར་དུ་སྒྲ་མའི་བྱིན་རྒྱལ་ལ་སྟོན་པ་ཞིག་རེད། ཆོག་གས་
 གསོག་པའི་ཐབས་ལམ་ཡག་ཤོས་དེ་ནི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་
 བསྟོམ་རྒྱ་དེ་རེད། སྤྱིར་བཏང་བ་ཤད་ན་ཡང་། ཐབས་ལམ་ལམ་
 སྟོན་གྱི་བཤེས་གཉེན་ནི་ཉ་ཅང་གལ་ཆེ་ལ། བྱད་པར་དུ་རྩོ་
 རྒྱུ་ཐེག་པའི་ངོས་ནས་དེ་བས་ཀྱང་གལ་ཆེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 བྱིན་རྒྱལ་ནི་ཀུན་ལ་བྱུང་བའི་བྱ་ཆར་ལྟར་དུ་སྤང་དང་གནས་
 སྐབས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་རྣམས་དང་ཉེ་བར་ཡོད་ན་ཡང་། སེམས་
 ཅན་སོ་སོའི་སྟོབ་པའི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་གཟུགས་

མཐོང་ཐུབ་ཀྱི་མེད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་གསུང་ཡང་ཐད་
 ཀར་མཉན་མི་ཐུབ་པ་ཡིན། དེས་ན་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་བརྒྱད་ནས་ང་
 ཆོས་གཞི་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུངས་པའི་ཆོས་ཐབས་མོ་ཉན་
 ཐུབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་ཀྱང་ཐོབ་ཐུབ། རྒྱ་
 མཚན་དེས་ན་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་ནི་དངོས་གནས་ང་ཆོ་ཐབས་ལམ་
 དུ་འཁྲིད་མཁན་དེ་ཡིན། འདི་ནི་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་རེད། འདི་
 བཞུགས་རྣམས་པའང་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་
 འབྲུག་པ། ཆོས་ཀྱང་མང་པོ་ཞུ་སྟོང་མཁན་ཡིན་པས་ཉམས་
 ལེན་གྱི་རིམ་པ་ལ་འབྲུག་རྒྱུའི་དུས་ཆོད་རན་ཤོས་ལ་སྟེབས་
 འདུག།
 མཐར་འཁོར་མཁུག་ཏུ་མཉམ་དུ་རྫོང་སར་མཁུན་བཅེ་རིན་
 པོ་ཆེ་སྐྱ་ཆེ་བཟན་པ་དང་། སྟོབ་མ་རྣམས་ཀྱང་སྟེ་བ་ཆེ་རབས་
 ཀུན་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིར་ལོངས་སུ་སྟོན་རྒྱ། རྩ་བ་དང་བརྒྱད་
 པར་བཅས་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ཉག་ཏུ་བྱེད་རྣམས་
 དང་འབྲེལ་མེད་དུ་གནས་ཐུབ་པ་བཅས་ཀྱི་སྟོན་འདུན་ཡོད།

འབྲ་མཉམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆིག་སྒྲིལ་འཆོལ་བ།

ཡཔོང་ས་མཆོག་གི་དམིགས་བསལ་སྐྱེཾ་ཆབ་ཀྱི་རྩོ་ཐོས་ཀྱི་ལ་མཆོན་མཆོག་གིས་བོད་ཀྱི་འབྲེལ་མོལ་སྐོར་དོ་སྤྱོད་གནང་བ།

ཅུང་ཆེ་རིང་གིས་དབྱིན་ཡིག་ནས་བསྒྱུར།

ཡཔོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྤྱ་མཆོག་གི་དམིགས་བསལ་སྐྱེཾ་ཆབ་ཀྱི་རྩོ་ཐོས་ཀྱི་ལ་མཆོན་གྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་
ཨ་རིའི་ཀྱི་ལ་ས་མ་ཐིན་ཀོན་གྱི་སྤྱོ་རུ་གིན་སེ་ (Brookings) སློབ་ཁང་དུ་ཡཔོང་ས་མཆོག་དང་ཀྱི་ནག་གཞུང་དབར་གྱི་མིག་སྤེའི་
འབྲེལ་མོལ་གནས་སྐྱོར་དོ་སྤྱོད་གསལ་བཤད་གནང་བ་རེད།

ཡཔོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་རྒྱ་ལའི་སྤྱ་མཆོག་གི་སྐྱེཾ་ཆབ་དང་ཀྱི་ནག་གཞུང་དབར་གྱི་ལོ་ ༢༠༠༢ ནས་བཟུང་ད་ཕན་འབྲེལ་མོལ་
ཐེངས་ལྷ་གནང་ཐེན་བ་དང་། ཀྱི་རྩོ་ཐོས་ཀྱི་ལ་མཆོན་མཆོག་གིས་གསལ་བཤད་གནང་སྐབས་འབྲེལ་མོལ་འདི་དག་འབྲེལ་རིམ་
གསར་བ་ཞིག་ཏུ་སྒྲིབས་བའི་སྐོར་གསུངས་བ་སྟེ་“གཞི་རྩའི་མི་མཐུན་བ་རྣམས་གནས་སའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་ལངས་ཕྱོགས་ཐད་
ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀར་ཤེས་རྟོགས་སྤར་བས་ཐབ་བ་བྱུང་”ཞེས་གསུངས་ཡོད།

ཡཔོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྤྱ་མཆོག་དང་ཀྱི་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་ཀྱི་ལ་ཁབ་གྱི་སྤྱོད་གཞུང་དབར་གྱི་མིག་སྤེའི་འབྲེལ་མོལ་གྱི་
གནས་སྐྱོར་སྤྱོད།

རྩོན་ཨལ་ཐོ་རན་འོན་ཀྱི་ནག་ཁྱེ་གནས་ཁང་ (The John L. Thornton China Center) དང་། རྩོ་རུ་གིན་སེ་སློབ་ཁང་གི་ཨེ་
ཤ་ཡའི་བྱང་ཤར་སྤྱོད་བྱས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གིས་ཐན་ལ་ཡཔོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྤྱ་མཆོག་དང་ཀྱི་ནག་གཞུང་དབར་གྱི་ད་ལྟའི་འབྲེལ་
མོལ་གནས་སྐྱོར་སྤྱོད་ཐེངས་ལྷ་ཀྱི་རྩོ་ཐོས་གནང་བར་ཐུགས་རྩེ་ཆེ་ཞུ་ཀྱི་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢ ནས་བཟུང་ཕྱོགས་གཉིས་
གྱིས་འབྲེལ་མོལ་ཐེངས་ལྷ་བྱས་ཐེན་ཏེ། བོད་དང་ཀྱི་ནག་མི་མང་གི་འབྲུང་འབྲུར་ཐད་གཉིས་མོས་བྱ་ཐུབ་བའི་ཐག་གཅོད་གྱི་ཕྱོགས་
སུ་སྒྲིབས་བར་དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་གྲ་ཡངས་གྱི་ཁོར་ཡུག་བསྐྱེད་ཀྱི་འགྲོ་ལམ་རིང་པོ་ཞིག་སོང་བ་རེད།

ཀྱུན་གཤིག་དབུ་ཁྲིད་ཆོའི་ཁྲོད་“འཆམ་མཐུན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་”ཞིག་བསྐྱུན་རྒྱུ་དེ་སྤྱང་གསར་པ་ཞིག་སྐྱེ་བས་བཞེན་པ་འདིས་ང་ཚོ་
 བོད་མིའི་སྒོ་སྟོབས་འཕེལ། འཆམ་མཐུན་གྱི་ཐོག་འཇུག་སྤྱི་བྱས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནི་ཐུན་མོང་གི་མོས་མཐུན་ཡོད་པ་དང་སྤྱི་
 ཚོགས་དེའི་མི་མང་ཆང་མའི་དགོས་མཁོར་བསམ་གཞིགས་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་བསྐྱུན་པ་ཡིན་དགོས། འདི་ནི་མི་རིགས་ཐ་དད་མང་
 སོ་འདུས་པའི་དེད་གི་ཀྱུན་གཤིག་ཀྱུ་ལྟ་ལྟ་ཁབ་ནང་ལྷག་བར་དུ་དེ་ལྟར་རེད།

དེ་བཞེན་“འགྱོད་ལྷན་ལྷན་ལ་མང་གཙོ་དང་རིག་གཞུང་སྡོན་ཐོན་ཡིན་པའི་དེད་རབས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་” ཏུ་
 བོད་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ཀྱུན་གཤིག་“ཞི་བའི་འཕེལ་རྒྱས་”(peaceful rise) ཞེས་པའི་ལྷ་བས་ཀྱང་ང་ཚོར་སྐུལ་ལྷན་ཐེབས་བྱུང་།
 ལྷ་བ་འདིས་དེད་སྐབས་ཀྱུན་གཤིག་ནང་འཕྲད་བཞེན་པའི་གནད་དོན་མང་པོར་སྤྲོ་གསལ་མེད་པར་གཤོད་ལེན་བྱེད་པ་དང་མཉམ་དུ་དེ་ཉིད་
 ཡུན་གནས་དགོས་ཆེ། བོད་མིའི་མངོན་འདོད་ལ་འང་བསམ་ཤེས་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། ཞི་བདེ་དང་བརྟན་ལྷིང་ནི་ཞི་བའི་ཐབས་
 ལས་ཁོ་ནས་མ་གཏོགས་མངོན་འགྱུར་བྱེད་མི་ཐུབ། རིག་གཞུང་སྤྱི་མང་དང་ལེན་དང་། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྲད་ཚེས་སྤང་སྟོབ་བྱེད་
 རྒྱུ་ནི་ཀྱུན་གཤིག་“ཞི་བའི་འཕེལ་རྒྱས་”ལེགས་སྐྱབ་ཆ་ཆང་བ་ཡོད་པའི་གཤམ་ཆེའི་བྱུ་ཆ་ཞིག་རེད།

“ཡགོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མས་མཆོག་གིས། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རྣམས་ནང་ཁུལ་ལྟོས་ཤིང་འབྲེལ་བའི་དགོངས་པ་དང་། གང་གི་འཛིན་ཉེན་
 ཡོངས་ཁྲབ་ཀྱི་ལྷ་བྱུ་བ་ནང་གསལ་སྟོན་མཛད་པ་ལྟར། བོད་ཀྱི་འབྲུང་འགྱུར་ཐད་ཁོང་གི་ལུགས་རྒྱུ་དེར་པོའི་མཛད་ཤོགས་དང་
 གཞིགས་ཚུལ་ནི། འཆམ་མཐུན་དང་ཞི་བའི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་མཆོད་དང་མཐུན་ཆ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ཡང་ཡོ་རོབ་གྲོས་ཚོགས་
 ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས་ཤིག་ལ་“ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་”དེད་སྐབས་ཀྱི་འཛམ་གླིང་འདིའི་ནང་། ང་ཚོར་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་
 རྣམས་གཅིག་ཡིན་པར་དང་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་དགོས་མཁོ་ཡོད། འཛམ་གླིང་འདི་བཞེན་པར་ཚུན་ལྟོས་ཆ་བས་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་བཞེན་
 ཡོད་ཅིང་། རང་ཁུལ་པན་ཚུན་ལྟོས་ཤིང་འབྲེལ་བའི་གནས་སྤངས་གསར་པ་འདིའི་འོག་རང་དོན་རྣམས་སྤྱི་བོ་གཞན་ལ་རྒྱ་ལས་པ་
 དེ་གསལ་པོ་རེད། དེར་བརྟེན་འཛིན་ཉེན་ཡོངས་ཁྲབ་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱུན་མ་ཐུབ་ཆེ་ང་ཚོའི་འབྲུང་འགྱུར་ཉེན་ཁའི་ནང་སྤྱང་རྒྱུ་རེད་
 “ཅས་བཀའ་གནང་ཡོད།

མིག་ཁྲའི་འབྲེལ་མཐུ།

དེ་རིང་ངས་བོད་ནང་གི་ད་ཡོད་གནས་སྤངས་ཐད་དཀའ་སེལ་ཐབས་ལས་འཛོལ་སྐྱབ་བྱེད་རིང་འཕྲད་པའི་འགོག་རྒྱུན་དང་བོད་མིའི་
 ཉམས་སྤོང་འགའ་ཞིག་ཞུ་འདོད་བྱུང་། “ཡགོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མས་བཀའ་མངགས་ཀྱུན་གཤིག་དབུ་ཁྲིད་དང་མཛམ་མོལ་བྱེད་མཁན་
 གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ངའི་རྟོག་ཞིབ་འདིས་མཐར་ཐུག་གཉིས་པན་གྱི་གྲོས་མཐུན་འབྲུང་གཞིའི་ཡིད་ཆེས་དང་། ངར་བཞག་
 གི་ཁོར་ལུག་ཅིག་བསྐྱུན་རྒྱུར་ཞབས་འདེགས་བསྐྱབ་བྱུ་བའི་རེ་བ་ཡོད།

ཁྱེ་ལོ་ ༢༠༠༢ ལོར་“ཡགོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མས་མཆོག་གི་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཀྱུན་གཤིག་དབུ་ཁྲིད་དབར་འབྲེལ་བ་བསྐྱར་མཐུན་བྱུང་བ་ནས་

བཟུང་འབེལ་ཡོད་མི་སྒྲིལ་དང་ཆོག་པ་ལ། སྲིད་གཞུང་བཅས་ཀྱིས་ང་ཚོའི་ཁྱོས་བསྐྱར་སྒྲོར་ཤེས་རྟོགས་ཟབ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་དོ་སྣང་
 ཆེན་པོ་གནད་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ནག་གི་ཕྱོགས་ནས་གནད་དོན་སྤྱི་དང་ལྷན་པར་བོད་ལྗེ་བུའི་ཆོར་བ་སྐྱེན་པའི་གནད་དོན་ཐད།
 ལྷ་ཞིབ་བྱེད་མཁན་དང་བཤམ་ལ་ཉེན་ཐོན་ལྡན་པའི་ངང་ལས་དོན་སྤྱི་བ་འདོད་ཡོད་པ་ཤེས་རྟོགས་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་དང་། འདིའི་སྒྲོར་
 ཡོངས་བསྐྱགས་བྱས་ཆེ་འབེལ་མོལ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ལ་ལྷགས་རྒྱུན་དན་པ་བཅོ་སྲིད་པ་ཤེས་རྟོགས་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་ང་ཚོའི་ངོས་
 ནས་ཞིབ་གནས་མི་སྒྲིལ་པའི་ཐད་ཡིད་གཟབ་བྱས་ཡོད། དེར་བརྟེན་ད་མན་ཐུག་འབྲུག་ཐངས་ལྷ་སོ་སོའི་མཁུག་ཏུ་བྱས་པའི་ཡོངས་
 བསྐྱགས་གསལ་བསྐྱགས་ཆང་མའི་ནང་། ང་ཚོས་སྤྱིར་བཏང་གི་གནས་ཚུལ་མཁོ་སྒྲོན་ཅམ་ལས་ཁྱོས་བསྐྱར་ཁག་གི་ནང་དོན་སྤྱི་བྱུང་
 མ་ཤོར་བ་བྱས་ཡོད།

འོན་ཀྱང་ཉེ་ཆར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་གི་ཐོག་མིང་རྒྱན་སྤྱད་དེ་ང་ཚོས་རྒྱ་ནག་གི་དབུ་འབྲིང་དང་ཁྱོས་བསྐྱར་བྱས་
 པའི་ནང་དོན་ཞིབ་ཟ་འཁོད་པའི་ཆོས་ཡིག་ཁག་ཅིག་སྤེལ་འདུག་ཅིང་། དེ་མཚུངས་ང་ཚོས་ཁྱོས་བསྐྱར་བྱ་ལུལ་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་
 ཆོག་པ་པའི་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་ཁང་གི་དཔོན་རིགས་ཀྱིས་ཀྱང་པེ་ཅིང་དུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་དོན་མི་སྣར་
 ཚོའི་ཁྱོས་བསྐྱར་གྱི་སྤྱིང་དོན་བརྗོད་ཡོད་པའང་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་། རྒྱ་ནག་གི་དབང་འཛིན་པས་གནད་དོན་འདི་ཡོངས་བསྐྱགས་བྱས་
 པ་དེ་ང་ཚོས་གནད་དོན་ཞིག་ལ་བརྟེན་གྱི་མེད་པར་དོན་དངོས་སུ་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ང་ཚོའི་འབྲེལ་མོལ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཆ་ཆང་གང་སྟབ་
 ཀྱིས་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་བཅོ་འདོད་ཡོད། འོན་ཀྱང་འབེལ་ཕྱོགས་འདིས་གནད་དོན་འགའ་ཞིག་གི་ཐད་ཆ་མི་ཆང་པའི་གནས་ཚུལ་
 ལ་བརྟེན་ནས་འོལ་ཆོད་བྱེད་རྒྱུ་དང་། བོད་ཕྱོགས་ནས་ཤེས་རྟོགས་མེད་པ། ཕྱོགས་གཅིག་རྒྱང་པའི་གནས་ཚུལ་ཡིན་པ་བཅས་ལ་
 བརྟེན། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆོག་སུ་མགོ་རྟོག་འབྱུང་གཞིའི་གནས་ཚུལ་བཅོས་པ་ཅམ་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་ཀྱི་ཐད་ཡགོང་ས་ཏུ་
 ལའི་སྤྲོ་མ་མཆོག་གི་ཐུགས་འདུན་དང་བཞེངས་ཕྱོགས་བཟང་པོ་གང་ཡོད་ལའང་འཁྲོག་བཤའ་བྱས་འདུག།

འདི་ནི་རྒྱ་ནག་ནང་འཆམ་མཐུན་གྱི་སྤྱི་ཆོག་འཇུགས་སྒྲོང་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་རྒྱ་ནག་གི་ཞི་བའི་འཕེལ་རྒྱ་བས་སྤྱུལ་འདེད་གཏོང་
 རྒྱའི་དམིགས་ལུལ་དང་ཐོག་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཐོན་ཁུངས་ཤིག་ཡིན་པར་ངས་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་འབེལ་མོལ་གྱི་
 བརྒྱུད་རིམ་བཟང་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱར་རྒྱུར་གཞིགས་འདེགས་བྱ་སྤྱོད། བོད་མིའི་བསམ་ཚུལ་མཆོན་མ་སྟབ་པའི་ལྷ་ཚུལ་དེ་ཆོར་དབྱེད་
 སྒྲོང་གྱུ་རྒྱ་ནི་ངས་དགོས་ངེས་དང་པན་ཐོགས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད་པས་མ་གྱི་འདུག།

རྒྱ་ནག་གི་དབུ་འབྲིང་དང་ཁྱོས་བསྐྱར་ཐངས་ལྷ་བྱས་པར་བརྟེན་ནས་ང་ཚོའི་འབེལ་མོལ་དེ་འབེལ་རིམ་གསར་པ་ཞིག་ལ་སྤེལ་ས་
 ཡོད་པ་སྟེ། དེང་སྐབས་ཕྱོགས་པན་ཚུན་གཉིས་ཀྱི་ལངས་ཕྱོགས་ཐད་ཤེས་རྟོགས་སྤར་བས་ཟབ་ལ། གཞི་རྩའི་མི་མཐུན་ས་གར་ཡོད་
 ངོས་འཛིན་སྟབ་ཡོད། ཕྱི་ངོས་ནས་བལྟས་ན། ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་ལངས་ཕྱོགས་ལ་ཉེ་བཅའ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིན་པ་ཞིག་ལས་འགག་
 སྒྲོལ་སྟབ་ཐབས་མེད་པ་ལྟ་བུར་མངོན་ཡང་། དོན་ངོ་མར་ཕྱོགས་གཉིས་པོས་རང་རང་གི་ལངས་ཕྱོགས་གསལ་པོ་བཅོ་སྟབ་སྟེ་ལོ་
 རབས་མང་པོའི་རྒྱས་དོན་སྤྱིར་ལྡན་པའི་ཡར་རྒྱས་མཆོན་སྟབ་པ་བྱུང་ཡོད། ང་ཚོས་ཕྱོགས་གཉིས་པོའི་ལངས་ཕྱོགས་ལ་བྱུང་པར་
 གང་ཡོད་ཆ་ཆང་བ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་དོན་ངོ་མའི་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུར་འབད་བརྟན་ཅམ་ཡང་ངེ་ལྟར་བྱེད་སྟབ། ང་
 ཚོས་འབེལ་མོལ་བྱ་ལུལ་རྒྱ་ནག་གི་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་། འབེལ་མོལ་འདི་དག་བརྒྱུད་ཡར་རྒྱས་བྱུང་བར་འབེལ་བརྗོད་གནད་ཡོད།

དེ་ཡང་བྱི་ལོ་ ༡༠༠༥ ལྷ་པ་ ༥ ནང་མངལ་མོལ་ཐངས་བཞི་བ་བྱས་རྗེས་ངས་སྤེལ་བའི་གསལ་བསྐྱབས་ནང་སྒོན་ཆེན་གཞོན་པ་
 བྱུ་མེ་ཆོན་གྱིས་ “ང་ཆོའི་དབར་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་དེ་དེ་བ་མེད་པར་འཛིན་དགོས་དོན་མེད། ང་ཆོའི་བར་གྱི་ཉེ་བལ་ནུས་མུག་
 འཕྲད་དང་བསམ་ཚུལ་བརྗེ་རེས་མང་དུ་བཏང་བ་བརྒྱད་ཆུང་དུ་གཏོང་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བརྗེད་བྱུང་”ཞེས་གསུངས་པ་དེ་བླངས་ཡོད།
 ཡགོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྤྲ་མ་མཆོག་གིས་བོད་འདི་ཉིད་ཀྱི་ནག་མི་དཔངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཏུ་གནས་ཐུབ་པ་དང་། དེ་
 ལྷར་གནས་པར་བོད་མི་ཡོངས་རྫོགས་འཛིན་སྐྱོང་གི་གོང་འཕེལ་གཅིག་གི་ནང་བསྐྱེད་དགོས་པ། ཀྱི་ནག་གི་ཅ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲིམ་གཞིའི་
 འོག་བོད་མིར་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྐྱོང་འགན་ལེན་དགོས་པའི་གལ་ཆེའི་ཐག་གཅོད་ཅིག་ཡོང་རྒྱུར་ཆོད་སེམས་བརྟན་པོ་
 བརྒྱུད་གནང་བ་བཅས་ཀྱི་འགའ་ས་ཆེའི་གནད་དོན་ཁག་གི་ཐད། ང་ཆོའི་ངོས་ནས་ཀྱི་ནག་གི་དབུ་འཐིང་དང་འབྲེལ་མོལ་སྤྲུལ་ཐུང་
 བྱེད་འདོད་ཡོད་པའི་ཆོན་པ་དེ་རིང་ངས་འདིར་དམིགས་སྤྱད་བཀའ་ནས་ཞུ་གི་ཡིན།

བོད་ཀྱི་གནས་བབ།

ཀྱི་ནག་གི་ཕྱོགས་ནས་ཡགོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྤྲ་མ་མཆོག་དང་། བོད་མི་མང་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་པ་དེ་ནི། ང་ཆོར་མིག་སྤར་འབྲེལ་མོལ་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་འཕྲད་པའི་འགོག་རྒྱུན་ཉན་ཆ་བས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་རེད། འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་དཔེ་མཆོན་ཞིག་ཞུས་ན། ཡགོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྤྲ་མ་
 མཆོག་གིས་ཀྱི་ནག་དང་གཏོང་དང་གཏོང་གཏུགས་ཏེ་བོད་ཀྱི་གནས་བབ་ཐག་གཅོད་ཡོང་སྐྱེད་མ་འོངས་པར་གཟིགས་པ་ལས་བོད་
 ཀྱི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གཟིགས་ཀྱི་མིན་ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་ཐད་ཁོང་ལ་སྒྲོག་བྱས་གཞན་ཞིག་ཡོད་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་
 ཡོད་པར་སྤྲད། དེ་ནི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་ཅ་བ་ནས་མཐུན་ཀྱི་མེད།

བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སོ་སོར་རང་རང་གི་འདས་པའི་འབྲེལ་ལས་ཐད་ལྟ་ཚུལ་ཐ་དད་ཡོད་སྐབས། འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བྱིར་བཏུ་བྱས་
 བས་པམ་ཐོགས་གང་ཡང་ཡོད་རྒྱུ་མེད། དེར་བརྟེན། ང་ཆོའི་འབད་བཅོམ་གྱི་གཞི་ཅ་དེ་བོད་ཀྱི་འབྱུང་འབྱུར་ལས་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་
 ཐོག་བྱ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་འདས་ག་བྱས་པ་རེད། པམ་ཚུན་ཡིད་ཆེས་དང་གཏོང་ཆོད་མ་ཐོབ་གོང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བཀོ་སྐྱོང་བྱེད་པ་
 ནི། བོད་རྒྱུའི་དཀའ་ཆུག་སེལ་དཀའ་འུ་གཏོང་བའི་ཐོག་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོན་རྒྱུ་ལས་མ་འདས།

བྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ཉར་ཞུའི་མིང་གིས་རང་བཅན་མ་གཏོགས་གཞན་ག་དེ་ཡིན་ནའང་གྲོས་བསྐྱར་དང་ཐག་གཅོད་བྱས་ཆོག་གི་
 རེད་ཅེས་གསུངས་ཏེ། བོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་སྒྲིམ་གཞི་བཏོང་ཞིང་། དེར་བརྟེན་ཡགོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྤྲ་མ་མཆོག་གིས་
 བོད་དེ་ཀྱི་ནག་མི་དཔངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པའི་ད་ལྟའི་དོན་དངོས་གནས་སྤངས་ངོས་འཛིན་དགོས་པར་
 གསུངས་ཏེ། བོད་ཀྱི་གནད་དོན་སེལ་ཐབས་སུ་གཉིས་ཀས་ཁས་ལེན་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་རྙེད་ཆེ། བོད་འདི་ཀྱི་ནག་ནས་
 ཁ་བྲལ་རྒྱུའི་གནད་དོན་སྐོང་སྐོང་གནང་རྒྱུ་མིན་པའི་ཐུགས་ཐག་གསལ་པོར་བཅད་གནང་བ་རེད།

ཡགོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྤྲ་མ་མཆོག་གི་དབུ་མའི་ལས་ཀྱི་སྤྲུལ་ཁོངས་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་ཀྱི་ནག་མི་དཔངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་
 ཀྱི་ཅ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲིམ་གཞིའི་འོག་སེལ་ཐབས་གསལ་བ་ཅན་མ་ཐད། བོད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་། ཆོས་ལུགས། གོམས་
 གཤེས་བཅས་གསོན་གནས་ཐུབ་ཐབས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཐབ་མོ་ཡང་འདུས་ཡོད། སྤྲུལ་འདི་ནི་ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་བཅན་སྤོལ་

ནང་གི་འགོ་འཁྱེད་གཞན་དང་ལྷན་ཡོ་མང་དགོངས་བསྐྱར་གནང་རྗེས་བཏོན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། ད་ཆ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་
 ལྷན་ཆོག་གས་དང་། དགའ་འདེམས་བྱུང་བའི་བཀའ་ཤག་གི་བཀའ་འཁྱོན་ཁྲི་བ་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་ཚུད་པའི་བཅན་གྱིས་
 བཅུ་གཅིག་མང་གཙོ་འོ་སྤྱི་གཞུགས་ཁག་གི་རྒྱལ་གཉེར་ཆ་ཆོང་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན། ལས་དོན་འདིའི་ཐད་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་
 གྲོལས་ནི་ཉ་ཅང་གནད་ཆེ་ཆགས་ཡོད། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་ངོས་ནས་བོད་ནང་གི་བོད་མིའི་རྒྱལ་
 གཉེར་ཐོབ་ཐབས་ཡོངས་གྲགས་སུ་གནང་ཐབས་མེད་ཀྱང་། ཁོང་གིས་གང་གི་མཛད་གྲོལས་གསལ་བ་ཤད་གནང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་
 ཆོང་མ་དམ་འཛིན་གནང་བར་བརྟེན། བོད་མིའི་སྤྱི་ཆོག་གས་ཀྱི་འཐབ་ཕྱོགས་ཁག་ཆོང་མས་དགའ་མོས་ཡོད་པའི་བར་ལན་ཞུས་ཡོད།
 དེ་བཞིན་རྒྱ་རིགས་ཤེས་ཡོན་ཅན་དང་མཁས་པ་ཆོས་འབྱུགས་ཆེའི་རྒྱལ་སྐྱོར་གྱི་རྣམ་འགྲུར་བསྟན་པས་ཀྱང་ཐུགས་སྦྲེབ་པའི་ལོ་
 ཡོད།

དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྤྱི་བྱས་ཀྱིས་བོད་མིར་ཆོད་གཞི་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་རང་སྤྱོད་མཁོ་སྤྱོད་ཐུབ་ཐབས་དང་། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་
 རྒྱལ་ཁབ་དང་ཨེ་ཤ་ཡ་དང་ཞི་བདེ་རྒྱ་མཚོའི་ས་ཁུལ་ཡོངས་ལ་ཞི་བདེ་དང་བརྟན་ལྷིང་འབྱུང་ཐབས་སྟེ། ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་འབྱུང་
 འགྲུར་ལས་འདས་པར་མི་གཟེགས་པའི་ཆོད་སེམས་མཆོན་གྱི་ཡོད།

བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་འཛིན་སྐྱོང་གཅིག

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་སེམས་ཁུལ་གྱི་སའི་བོད་ཀྱི་གཞི་རྩའི་གནས་བབས་ཐད་ཡགོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་གསལ་ཁ་བཏོད་
 བྱེད་པར་བརྟེན། རྒྱ་ནག་གི་ཕྱོགས་ནས་བོད་མི་མང་གི་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་དགོས་མཁོ་རྣམས་ཁས་ལེན་པའི་ཐོག་ནས་བརྗེ་མགོ་
 མཚུངས་སུ་བྱ་དགོས་པ་ནི་ང་ཆོའི་དེ་འདྲན་ཡིན། དེར་སྐབས་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་མིས། བོད་མི་
 སྤྱིའི་འཛོམས་གཤམ་གྱི་བྱེད་ཀ་ལས་ཉུང་བ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཟེན་མེད་ཅིང་། དེ་འཕྲོས་ཀྱི་བོད་མི་རྣམས་མཆོ་སྤྲོད་དང་། ཀམ་སུ་ལུ་ཟེ་
 ཁོལ། ཡུན་ནན་ཞིང་ཆེན་བཅས་ཀྱི་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་དང་རྫོང་ཁག་ཏུ་གནས་སྡོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། བོད་ས་འདི་དག་ཏུ་གནས་
 སྡོད་བྱེད་ཐུས་བོད་མི་ཆོང་མས་ཐུན་མོང་གི་སྐད་ཡིག་དང་། གོམས་གཤིས། རིག་གཞུང་། རྒྱན་སྟོལ་བཅས་ཐེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
 དེའི་ཐོག་ནི་ལྷན་རྒྱལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ས་ཁོངས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་རྒྱུའི་འབད་བཅོན་བྱེད་སྤྱོད་བ་
 ལྟར། བོད་མི་ཆོས་ཀྱང་འཛིན་སྐྱོང་གི་གོང་བྱ་གཅིག་གི་འོག་གནས་སྡོད་བྱེད་རྒྱུའི་དེ་འདོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྷན་བྱུང་ན་བོད་མིའི་
 མི་ཆེ་སྤེལ་སྐྱངས་དང་། སྟོལ་རྒྱུ། ཆོས་ལུགས་བཅས་པ་རྣམས་སྤར་བས་མན་ཏུས་དང་ཞི་འཇམ་ལྟན་པའི་ཐོག་ནས་རྒྱན་འཛིན་བྱ་
 ཐུབ་རྒྱུ་རེད།

ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མི་རིགས་ཤིག་འཛིན་སྐྱོང་གི་སྤེལ་ཁག་མང་པོའི་ནང་དབྱེ་བ་དེས། མི་རིགས་དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཆོས་དང་།
 དེ་བཞིན་མི་རིགས་དེ་ཉིད་ཡར་རྒྱས་དང་གོང་འཕེལ་གྱི་ཏུས་པ་ཉམས་དམས་དང་སེམ་ཡལ་དུ་གཏོང་བའི་ཏུས་པ་འདོན་པར་མ་
 ཟད། བྱེད་སྐྱོང་འདིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཞི་བདེ་དང་། བརྟན་ལྷིང་། ཡར་རྒྱས་བཅས་པར་འགོ་གཞུག་དང་ཐན་གཞན་སྤྱོད་ཡང་བཟོ་སྤྱོད་
 པ་རེད། དེ་འདྲའི་གནས་སྐབས་ནི་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གསར་འཛུགས་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་ཏེ། གསལ་བར་སྤོས་ན་
 མི་རིགས་ཆོང་མ་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པའི་དམ་བཅའ་ཡོད་ལུགས་དང་ཅ་འགལ་དུ་བྱུར་ཡོད། དེས་ན་བོད་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཡོང་ཆེད་

ཁ་གཏོར་ཏེ་གནས་ཐབས་མེད་པར། དེ་ལས་ཕྱོག་སྟེ་མི་རིགས་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་འདྲ་མཉམ་གྱི་གནས་བབས་སྟོན་པ་དང་བཅུ་འཛིན་འོས་ཤིང་འཆམས་པ་བྱེད་དགོས།

རྒྱ་ནག་གི་ཕྱོགས་ནས་ད་ལྟའི་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དང་དེ་སྤེལ་བོད་གཞུང་མངའ་ཕྱོགས་གི་ས་ཁོངས་འདྲ་མཉམ་པའི་ན་པར་བརྟེན། བོད་མི་ཡོངས་རྫོགས་འཛིན་སྐྱོང་གི་གོང་བླ་གཅིག་གི་ནང་མ་སྤྲིལ་བྱེད་དགོས་པའི་ལྟ་ཚུལ་ནི་རྒྱ་མཆོན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཚིང་སྟེང་བྱེད། གནད་དོན་འདིས་བོད་གཞུང་མངའ་ཕྱོགས་གི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁྱིམས་མ་ཐུན་གྱི་གནས་བབས་ལ་ང་ཚོས་བརྟག་ཞིབ་མི་བྱ་ག་མེད་བཅོ་རྒྱ་དང་། དེས་ཐུན་མོང་གི་འབྲུང་འབྲུར་བསྐྱུན་ཐུབ་པའི་ཐུན་མོང་གི་འབབ་ས་ཞིག་ལ་སྤྲིལ་རྒྱུ་པན་ཐོགས་ཡོང་གི་མ་རེད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འོས་འཆམས་དང་དགོས་པ་ལོད་དུས་རང་གི་ནང་ཁུལ་ས་མཆོས་མང་པོ་བསྐྱར་བསྐྱེགས་བྱེད་སྟེང་ཡོད་པས། བོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཐད་ལ་འདྲ་བརྟན་སྤྱིང་གོང་འཕེལ་དང་བོད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་རྒྱུན་འཛིན་བྱ་ཆེད་དེ་ལྟར་ཡང་བསྐྱར་བྱེད་ལོས་ཆོག་འདིའི་དམིགས་ས་ནི་ས་ཁོངས་དབྱེ་བཞི་ས་ཀྱི་སྟོར་མ་ཡིན་པར། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་འཆོ་བ་སྐྱེལ་སྤངས་གོང་སྤེལ་ལེགས་ཤོས་ཤིག་རྒྱུར་བྱེད་དགོས་མིན་དེ་ཡིན།

དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་གི་ཕྱོགས་ནས་ང་ཚོའི་སྤྱི་བྱས་ནི་རྒྱ་ནག་གི་ས་ཁོན་གྱི་བཞི་ཆ་གཅིག་ཁ་འཕལ་དུ་གཏོར་རྒྱུའི་དགོས་འདུན་བཏོན་པར་འབྲེལ་བ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ ཐོག་མར་བོད་ཕྱོགས་ནས་བོད་འདི་རྒྱ་ནག་དང་ཁ་བྲལ་དགོས་ཞེས་བརྫོང་གྱི་མེད་པར་བརྟེན། འཐབ་ཕྱོགས་འདིའི་ཐད་མེས་ཁུལ་དགོས་དོན་མེད། དེ་བས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ། རོབ་ཅིས་བྱས་ན་བོད་མི་འཆོ་སྟོན་བྱེད་ཡུལ་ས་ཁོངས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མ་ཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་ཁོན་གྱི་བཞི་ཆ་གཅིག་ཅུ་ཐེན་ཡོད་པ་དངོས་འབྲེལ་རེད། དོན་དངོས་སུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་འདི་དག་པལ་མོ་ཆེ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་གི་གོང་བླ་གཅིག་གི་ཚུལ་དུ་སྟེ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དང་། བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ལས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་རྫོང་ཁག་བཅས་ཀྱི་ནང་བཞོད་སྤྱིག་བྱས་ཐེན་ཡོད་པས། བོད་བཞོད་སྤྱིག་ཐད་ཀྱི་ང་ཚོའི་ལངས་ཕྱོགས་དེ་དངོས་གནས་དེ་ཅུ་ཀྱིས་ཁ་བྲེལ་བ་ཞིག་མ་རེད།

བོད་མི་ཡོངས་རྫོགས་འཛིན་སྐྱོང་གི་གོང་བླ་གཅིག་གི་ནང་བསྤྲིལ་རྒྱུ་དེ་བཞིན་བོད་“ཆེན་པོ་”བསྐྱུན་ཐབས་སམ་ཁ་བྲལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྟོན་སྤེལ་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱར་ཐབས་ཡིན་པར་བཅུ་རྒྱུ་མེད་པར། དེ་ནི་བོད་རིགས་འདི་ཉིད་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མ་ཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཁོངས་ཀྱི་མི་རིགས་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་དང་མི་མང་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དེ་ལ་ངོས་འཛིན་དང་། བསྐྱར་གསོ། བོད་རིགས་མཉམ་སྤྲིལ་བཅས་ལ་འཛིན་པའི་བཅུ་འཛིན་གི་གནད་དོན་ཞིག་རེད། དེའི་ཐོག་འདི་ནི་གསར་བརྗེའི་བསམ་ཚུལ་གསར་བ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། ཐོག་མར་ནས་བོད་མིས་གནད་དོན་འདི་སྤེང་སྟོང་བྱེད་སྟེང་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ངོས་པར་དུ་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་གནད་སྟེང་ཡོད། དོན་དངོས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་གོ་མ་ཐུན་དོན་ཆོན་བརྩུ་བདུན་ལ་མིང་རྟགས་འགོད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་། སྤྱི་ཐོན་ཀྱུ་ཡན་ལེ་ཡིས་བོད་རིགས་རྣམས་གཅིག་བསྤྲིལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་འོས་འཆམས་ཡིན་པར་ཞལ་བཞེས་གནད་སྟེང་ཡོད། དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་སྤྱི་ཐོན་གཞིན་པ་ལྷན་དབྱིས་ལྷ་སར་ཡོད་སྐབས་ཤིག་ལ་ “གལ་ཏེ་འབྲུང་འབྲུར་ལྷ་ས་འདི་བཞིན་ད་ལྟ་ཞིང་ཆེན་གཞན་པའི་ནང་ཡོད་པའི་བོད་ས་ཁག་ཚུད་པའི་བོད་རིགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཆང་མ་མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ལྷོ་གནས་སུ་བསྐྱར་སྤྲུལ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་བྱུང་ན་བོད་རྒྱུའི་མཛའ་འབྲེལ་ལ་པན་

ཐོགས་ཡོད་པར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་ཡར་ཀླས་ལའང་ཕན་ཐོགས་ངེས་རེད།” ཅེས་གསུངས་ཡོད།
 བོད་མི་ཆོས་འདྲིན་སྐྱོང་གི་གོང་བླ་ཀུན་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཐོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་དེ་ཉིད་རྒྱན་འདྲིན་གྱི་ཐུབ་པའི་མི་
 རིགས་ཁྲད་པར་བཞིག་གི་ཐོབ་ཐང་ཚད་ལེན་གྱི་བཞིན་ཡོད། འདི་རྒྱུད་ན་བོད་མི་ཆོས་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
 ཆ་གས་ཤིག་གྲུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁེ་ཕན་ཐོབ་པའི་ཆོས་བརྟོན་ཞིག་བསྐྱེད་ཐུབ་པར་མ་ཟད། བོད་རིགས་ཡོངས་མི་རིགས་ཁྲད་
 པར་བཞིག་ཏུ་བརྟེན་ཏེ་མཉམ་སྦྲིལ་གྲུས་པར་གྲུས་བཅེ་ཆེན་པོ་ཞུ་ངེས་རེད།

བོད་མིའི་རེ་འདོད་འདི་བཞིན་ཡོད་པ་ལྟར་མ་མཆོག་དང་བཅན་ཕྱོད་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱིས་བརྟེན་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར། དམར་ཤོག་
 ཆོགས་པའི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ཚུད་པའི་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཆོས་བརྟེན་དོན་ཡིན་པ་རྒྱ་ནག་གི་དབུ་འཁྲིད་ཆོས་གསལ་པོར་ཤེས་ཀྱི་
 ཡོད། འདི་ཤེས་རྟོགས་རྒྱུ་བར་བརྟེན་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་འགོ་འཁྲིད་སྤྱེ་ཁག་འགས། བོད་ནང་གི་བོད་མི་འགས་བཏོན་པའི་བརྟེན་དོན་
 ལ་ཉེ་ཆར་དགག་རྒྱག་གི་ཚུ་མ་ཡིག་སྤེལ་རྒྱུ་འཆར་འགོད་དང་བཀོད་སྤྱིག་གྲུས་ཏེ། མང་ཆོགས་ཀྱི་བསམ་བློགས་བསྐྱེད་ཐབས་གྱེད་
 ཀྱི་ཡོད།

མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྐྱོང་། རྒྱ་ནག་གི་ཙུའམས་དང་། མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་གི་བཅའ་ཁྲིམས། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་མི་
 རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་ཞེས་པའི་རྒྱུ་ལོ་དཀར་པོའི་དེབ་ལྟར་ན། བོད་མི་ཆོས་གཤམ་གསལ་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་སྟེ། ཆབ་སྲིད་རང་
 སྐྱོང་གི་དབང་ཆ་ཆར་དང་། དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཆོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རང་བདག་དབང་ཆ་ཆར་དང་། རང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་
 གཞུང་རྒྱན་འདྲིན་དང་གོང་སྤེལ་གྱི་རང་དབང་། ཆོས་ལུགས་དད་མོས་ཀྱི་རང་དབང་། རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་སྡོན་ལ་བཀོལ་སྤྱོད་དང་
 སྤྱད་སྤྱོད། དོ་དམ་གྱི་རང་དབང་། རང་ཚུགས་ཀྱི་སློན་པུས་ལོན་སྤོབ་གསོ་དང་རིག་གཞུང་གོང་སྤེལ་གྱི་ལས་ཀ་གཉེར་ཆོག་པ་
 བཅས་སོ།། དེ་མཚུངས་རྒྱ་ནག་གི་ཙུའམས་ནང་། “གུང་ཁྲུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་རིགས་ཆང་མ་འདྲ་མཉམ་ཡིན་
 ཞིང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁག་གི་ཁྲིམས་མཐུན་དབང་ཆ་དང་ཁེ་ཕན་སྤྱད་འགན་ལེན་རྒྱུ་དང་། མི་རིགས་དབར་
 འདྲ་མཉམ་དང་། མཐུན་སྦྲིལ། རོགས་ངེས་གྱེད་པའི་འབྲེལ་བ་སྤྱད་འདྲིན་དང་གོང་དུ་སྤེལ་རྒྱ། . . . གངས་ཉུང་མི་རིགས་འདུས་སྡེ་
 གྱེད་པའི་ས་གནས་སོ་སོར་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་ལག་ལེན་བསྟར་ཏེ་རང་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་བཙུགས་ཐོག་རང་སྐྱོང་གི་དབང་ཆ་སྤྱོད་རྒྱ་
 “ཞེས་ གསལ་ཡོད།

རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཆོགས་པའི་སྤྱི་ཁྱབ་བྱུང་ཆེ་དུ་འཕྲོ་བར་གིས་ “གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་ཏུ་རང་སྐྱོང་ལག་བསྟར་
 མཐེལ་བྱིན་པ་མ་བྱུང་ཆེ། རྒྱལ་ཁབ་ནང་གི་མི་རིགས་ཁག་དབར་དོན་དོ་མཉེ་གཅིག་སྤྱིལ་ཡོང་ཐབས་མེད་ . . . ” ཅེས་གསུངས་པ་
 ལྟར། མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྐྱོང་བརྒྱུད་བོད་མིར་བཅུ་འདྲེག་དང་ཆ་མཐོང་གྱེད་པ་དང་མཉམ་དུ་རྒྱ་ནག་གི་དབུ་འཁྲིད་ཆོས་མི་
 མང་དགའ་སྐྱོང་གི་འགོ་མོང་པོན་ཆེ་གཏོང་མི་དགོས་པར་དོན་དམ་པའི་མི་རིགས་སྣ་མང་འཆམ་མཐུན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་འཛུགས་སྐྱོང་
 བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན།

རྒྱ་ནག་སྲིད་གཞུང་ནང་གི་དཔྱོད་གཏམ་བཞོ་མཁན་འགས། ང་ཆོས་རྒྱ་ནག་གི་ཙུའམས་ནང་སྤྱད་པའི་ཆ་རྒྱུན་གཞི་བརྒྱུད་བོད་

མི་ཡོངས་ལ་འཛིན་སྐྱོང་གི་གོང་བླ་གཅིག་བསྐྱར་རྒྱ་དང་། མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྐྱོང་ལག་བསྟར་གྱི་ཐོས་འཆར་བཏོན་པ་དེ་
བཞིན། དེ་དུས་ཀྱི་བོད་ནང་དེ་སྤེལ་བོད་གཞུང་གི་ལམ་ལུགས་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་ཐབས་ཤིག་གསལ། ལགོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྐུ་སྐེར་
ལ་བོད་ཡོངས་ཀྱི་དབང་ཆ་བསྐྱར་དུ་ཐོབ་ཐབས་ཀྱི་འབད་བཅོམ་ཞིག་ཡིན་པར་སྟོན་འཇུགས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། འདི་ནི་བདེན་པ་རྩ་བ་
ཉིད་ནས་མ་རེད། དེ་ཡང་ལགོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྐུ་སྐེར་མཆོག་གིས་བྱི་ལོ་ ༡༩༨༥ ལོའི་གསུམ་བཅའ་དུས་དྲན་གྱི་གསུང་འཕྲིན་ནང་ “བོད་
ཀྱི་ལས་དོན་ཐད་དོས་རང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ནི་རང་ཉིད་སྐེར་གྱི་ཆབ་སྲིད་གོ་གནས་དང་། ཐོབ་ཐང་ཚད་རྒྱུའལ། ཡང་ན་བཅོན་བྱོལ་
བོད་གཞུང་གི་ཐོབ་ཐང་ཚད་ཆེད་མིན་པ་བྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་གཞུང་འབྲེལ་གསལ་བསྐྱགས་ཀྱིས་གསལ་པོ་བཞེས་ཡོད། དེ་ཡང་ནས་
ཞིག་ང་ཚོར་རང་དབང་གང་འཆམས་བྱུང་སྟེ་བོད་དུ་ལོག་རྒྱ་བྱུང་བའི་གནས་སྐབས་སུ་དོས་ནས་གཞུང་གི་ལས་གནས་གང་རུང་
ངས། ཡང་ན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་གནས་གཞན་གང་ཡང་འཛིན་རྒྱུ་མིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷོ་བཅོན་བྱོལ་བོད་གཞུང་འདི་ཡང་བྱིར་
བསྐྱར་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་དང་། བོད་ཀྱི་རྩ་བའི་འགན་འཁུར་བོད་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་ཐུས་རྣམས་ནས་རྐང་འགན་ཁྲུང་དགོས་པ་གསལ་པོར་
བརྗོད་ཡོད་”ཅེས་གསུངས་ཡོད།

ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ནང་བོད་རིགས་འདི་ཉིད་མི་རིགས་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་
དང་དར་ཞིང་རྒྱ་ས་པའི་རང་འཛོལ་གནས་སུ་བ་པའི་རང་སྐྱོང་གི་རིགས་ཤིག་འགན་ལེན་སུ་བ་པའི་ལམ་ལུགས་ཤིག་བཏོད་དགོས་པ་
དེ་རེད། མཐུན་དགོས་པ་ཞིག་ལ་མ་གཞི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འཛིན་བདག་བྱེད་པའི་ཐོས་མཐུན་དོན་ཆེན་བཅུ་བདུན་ནང་བོད་ལ་
དམིགས་བསལ་འཛིན་སྐྱོང་ས་ཁུལ་དང་མཚུངས་པའི་ལམ་ལུགས་ཤིག་བཏོད་སྤྱིག་བྱས་ཡོད་ནའང་། ང་ཚོའི་དོས་ནས་ད་མན་རྒྱ་
བྱོགས་དང་འབྲེལ་ཐོལ་བྱེད་སྐབས་དམིགས་བསལ་འཛིན་སྐྱོང་ས་ཁུལ་ལྟ་བུའི་བོད་ས་བཏོད་སྤྱིག་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཞིབ་ཐའི་རྣམས་པ་
མིང་སྟོས་དང་བཅས་ཐོས་འདོན་བྱས་མེད་ལ། རྟོང་གོང་དང་ཨའོ་མན་ལས་རིམ་པ་མཐོ་བའམ་དམའ་བའི་རང་སྐྱོང་དགོས་པའི་ཞིབ་
ཐའི་བྱེད་ཐབས་ཀྱང་ཐོས་འདོན་བྱས་མེད། ས་ཁུལ་འདི་དག་ཆང་མར་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པས། དེ་ཚོའི་
དཀའ་སེལ་ཐབས་ལམ་ལེགས་སྐྱབ་ཡོང་བར། ཐབས་ལམ་དེ་ཉིད་ས་གནས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་ཁྱད་ཆོས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་དགོས།
ང་ཚོས་རྒྱ་བྱོགས་ལ། རྣམ་པ་ལས་དོན་སྤྱོད་གི་ཐད་ཐོས་བསྐྱར་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེར་འཛིན་གྱི་ཡོད་ལུགས་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་
བརྗོད་ཡོད།

གཤམ་གསལ་ང་མོད་དག་དབང་འཛིགས་མེད་ཀྱི་གཏམ་བཤད་ལས་མཐོང་སུ་བ་པ་ལྟར་བོད་མི་ཚོར་དམིགས་བསལ་གནས་བབ་
ཚོད་ལེན་བྱེད་པའི་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད། ང་མོད་ནི་རྒྱ་ནག་སྲིད་གཞུང་ནང་གི་བོད་རིགས་ལས་བྱེད་རྒྱུ་དོས་ཡིན་པ་དང་།
རང་གི་གོ་གནས་ཀྱི་དབང་གིས་ཁོང་གིས་རྒྱ་ནག་གི་ལྷ་ཚུལ་མང་པོ་བོད་ཐོག་བཏོལ་ཡོད། བྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཁོང་གིས་ “བོད་
ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པར་བརྟེན། ཀྱང་དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་དབར་བོད་ཞི་
བས་བཅེངས་འབྲེལ་འབྲུང་ཐབས་སྐྱོར་གྱི་ཐོས་མཐུན་དོན་ཆེན་བཅུ་བདུན་བཞག་པ་རེད། ཀྱང་དབྱང་དང་རང་སྐྱོང་ས་ཁུལ་གཞན་
དག་དབར་དེ་འདྲའི་ཐོས་མཐུན་བཞག་པ་རྩ་བ་ནས་མེད། བོད་ཀྱི་ལུགས་རྒྱུང་རིང་པོའི་བརྟན་ལྷིང་འགན་སྲུང་ཆེད་ང་ཚོས་སྲིད་བྱས་
འདིང་སྐབས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐད་ཀྱི་དམིགས་བསལ་རང་བཞིན་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་དགོས། ང་ཚོས་དེས་བར་རང་སྐྱོང་ས་
ཁུལ་གཞན་ལས་བོད་ལ་རང་སྐྱོང་གི་དབང་ཆ་ཆེ་བ་སྐྱོད་དགོས། ངའི་བསམས་པར། ད་ལྟའི་ཆར་རང་སྐྱོང་ས་ཁུལ་གཞན་དག་དང་

བསྐྱར་ན་པོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལ་སྟོན་བཅས་ཀྱི་ཆ་ནས་རང་སྐྱོང་གི་དབང་ཆ་ཚུང་བ་ཡོད་ཅིང་། ཞིང་ཆེན་དང་བསྐྱར་ན་དེ་བས་ཀྱང་
ཚུང་གི་རེད། དེར་བརྟེན་པོད་ལ་དེས་པར་དམིགས་བསལ་གྱི་གཞིགས་སྐྱོང་འགའ་ཞིག་དང་། དམིགས་བསལ་གྱི་དབལ་འབྱོར་ས་
ཁུལ་དེ་ཆོ་ནང་བཞིན་གྱི་རང་སྐྱོང་གི་དབང་ཆ་མང་ཙམ་དགོས་རེད། ར་ཆོས་དེས་པར་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ནས་བརྒྱུད་ཡོང་བའི་དམིགས་
བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་རྒྱན་འཛིན་བྱ་ཆེད་དམིགས་བསལ་གྱི་སྲིད་བྱས་སྐྱོད་དགོས་ཞེས་གསུངས་ཡོད།

དེ་མིན་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་གོང་མ་དང་། འབའ་པ་ཕུན་ཆོག་ས་དབང་རྒྱལ་ཚུད་པའི་བོད་ཀྱི་གནད་ཡོད་འགོ་འཁྲིད་ཆོས་ཀྱང་བོད་
ཀྱི་ཁྱེམས་མཐུན་གྱི་དམིགས་བསལ་གནས་བབ་ལ་རྒྱལ་སྐྱོར་ལུགས་ཆེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཆོག་ས་པའི་དེ་
སྤེལ་སྤྱི་ཁྲབ་བྱང་ཆེ་རུ་ལུ་ཡོང་བར་གིས་ཀྱང་བོད་དེ་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དང་ཞིང་ཆེན་གཞན་ལས་དམིགས་བསལ་ཆེ་བ་ཡོད་པར་ངོས་
ལེན་དང་སྐྱགས་བོད་ཀྱི་དམིགས་བསལ་གནས་བབ་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དག་རང་བཞིན་དེ་གཞན་དང་བསྐྱར་ཐབས་མེད་པའི་ཚྭ་སྐྱོང་གནད་
ཡོད།

དེ་མིན་གསལ་པོ་བཟོ་དགོས་པའི་གནད་དོན།

ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་བོད་མི་ཁོ་ནས་བརྒྱད་དགོས་པ་དང་། བཅིངས་འགོལ་དམག་མི་ཕྱིར་འབྱུང་བྱེད་
རྒྱ་ཚྭ་གྱི་ཡོད་སྐྱོར་གྱི་སྟོན་འཇུགས་ཚུད་པའི་རྒྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོག་གཏམ་བཟོ་མཁན་འགས་ཡགོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གི་
དགོངས་པར་ལོག་རྟོག་བྱུང་བ་མང་གཞིར་བྱས་པའི་གནད་དོན་ཁ་ཤས་འདུག ཇི་ལྟར་ཁོང་ཆོས་བོད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་
འབད་བརྩོན་གང་ལའང་ཁ་བྲལ་རིང་ལུགས་པ་ཞེས་འཁྲིག་བཤད་བྱེད་པ་ལྟར། རྒྱ་ནག་སྲིད་གཞུང་ནང་གི་དགོག་གཏམ་བཟོ་མཁན་
དེ་ཆོས་ཕྱོགས་འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་པར་ཆེད་མངགས་ལོག་བཤད་བྱས་པ་ཞིག་རེད། ཡགོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་
མ་མཆོག་གིས་ཏཱ་ཅང་ཞལ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་བོད་མི་ཆོར་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་རྒྱན་འཛིན་དང་ཉམས་
ཆག་འབྱུང་སྐྱེ་བའི་བོད་ཀྱི་ཁོར་ལུག་སྐྱོབ་དགོས་པའི་སྐོར་གསུངས་ཡོད། ཁོང་གིས་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
ས་ཁུལ་གཞན་ནས་བོད་དུ་མི་འབོར་ཆེན་འབྱོར་བཞིན་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁྱད་པོའི་དམག་གི་རྟོན་གཞི་ཆེན་པོར་བསྐྱར་བའི་
གནད་དོན་ལ་དགོངས་བཞེས་གནད་སྐབས་དོན་འདི་ཐུགས་ལ་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། ར་ཆོ་རྒྱ་ཕྱོགས་དང་ཐུག་སྐབས་དོན་འདིར་གྲོས་
བསྐྱར་ཞེས་པ་བྱེད་རྒྱ་བྱུང་བའི་ཆ་ནས་འདི་དག་ནི་རྒྱ་ནག་གིས་སེམས་ངལ་བྱེད་པའི་གནད་དོན་ཡིན་པ་ཤེས་རྟོགས་ཆ་ཆང་ཡོད་
ཅིང་། ར་ཆོས་འབྲེལ་མོལ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཁག་བརྒྱུད་ནས་སེམས་ངལ་འདི་ཆོ་གཙང་སེལ་བྱས་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་ལ་གདེང་ཆོད་ཡོད།

ད་ལྟ་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་སེལ་བའི་ཁེ་ཕན། ཡགོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གི་སྐུ་ཡོན་དང་བྲང་ཚུགས་ནི་ཀྱན་ལ་གྲགས་ཤིང་ཡོངས་
ཀྱིས་བརྟེན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། བེ་ཅིང་གི་དབུ་འཁྲིད་ཆོ་དང་ལྷན་དུ་འབྱུང་འབྱུར་བོད་དགའ་བདེར་གནས་ཐུབ་པའི་གནས་
བབ་ཅིག་གི་ཐད་ཞེ་མོལ་གནད་རྒྱུར་ལག་ལེན་དངོས་གཤམ་ཆེར་འཛིན་ཞིང་གྲུ་བཤངས་ལྷན་པ་ཞིག་རེད། དེ་བཞིན་ཁོང་གིས་འཆོ་
བ་མེད་པ་དང་འབྲེལ་མོལ་ནི་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་སེལ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ལྷན་པའི་ཐབས་ལམ་གཅིག་ཏུ་དེ་ཡིན་པའི་ཆོད་སེམས་
འབྱུར་བ་མེད་པར་བརྟེན་པོར་བརྒྱུད་གནད་ཡོད།

ཏང་ཡོན་ལས་བྱེད་དང་རང་དབང་གི་ཁྲིམས་འབྲེལ་མི་སྣ་ཚུན་པའི་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱིས་ཡགོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྐྱེ་མ་མཆོག་ལ་དད་གུས་
 ལྷག་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་སྤྱི་ལྗོངས་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱུ་ལས་རང་ཉིད་ལ་དཀའ་སྤྱད་ཆད་མེད་འཕྲད་པར་མ་ཉྩོས་པར། བོད་མི་
 ཆོས་བླ་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་སྤྱངས་ལ་ཡ་ལན་འཇུག་སྐབས་ཞི་བ་མ་ཡིན་པའི་ཐབས་ལས་བརྟེན་མེད་པའི་དེད་གི་དོས་དོན་
 ཞིག་ཡིན། འདིའི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་རྒྱུ་ནི་ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་སློབ་རྟེན་འགྱུར་མེད་ཐོག་ནས་ཞི་བར་ལྷུ་ཚུགས་མཐའ་སྤྱེལ་དང་དེ་
 ཉིད་འདུམ་སྤྱིག་གི་ཐབས་ལས་དུ་འདོན་གནང་མཛད་པར་མ་ཟད། ཁོང་གིས་རང་གི་མི་དམངས་ལ་འདོན་གནང་མཛད་པའི་སྤྱགས་རེ་
 ཡང་ཡིན་པས་རེད།

རྒྱ་ནག་གཞུང་ནང་གི་འཕུག་རྒྱུ་བཟོ་མཁན་འགས་ཡགོང་ས་མཆོག་ག་ཤེགས་པ་དང་བོད་མིའི་སེམས་ཤྱགས་ཡལ་ངེས་ཡིན་པའི་
 རོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་འདྲ། འདི་ནི་ཆོས་ཉེན་ཆབས་ཅན་དང་མིག་རྒྱུ་ཐུང་བའི་བྱེད་སྤྱངས་ཤིག་རེད། ཡགོང་ས་མཆོག་སྤྱི་
 བཞུགས་ན་བོད་མིར་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ངེས་གཏན་ཡིན་ཅུང་། ཁོང་མ་བཞུགས་ཆེ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་སྤྱི་ཆོགས་མིའ་
 བོས་གྲུས་བཅེ་ལྷུ་ཞིང་འཆེ་མེད་ཞི་བར་སློབ་རྟེན་འགྱུར་མེད་ཡིན་པའི་དབྱུ་འཁྲིད་དེ་མེད་པར་དཀའ་སྤྱད་འདིར་ལག་བ་འཆང་དགོས་
 ཆགས་རྒྱུ་རེད། ཁོང་མ་བཞུགས་ཆེ་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཁ་ལོ་བསྐྱར་དཀའ་བུ་འགྲོ་རྒྱུ་ནི་ཉལ་ཅིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། རང་གིས་གྲུས་
 ཤིང་བཅེ་པའི་དབྱུ་འཁྲིད་བཅན་བྱོལ་བུ་སྤྱི་གཤེགས་པ་ངེས་བོད་མིའི་སྤྱིང་ལ་གསོ་ཐབས་མེད་པའི་མ་ཁ་ཟབ་མོ་ཞིག་བཟོ་ངེས་རེད།
 ཡགོང་ས་མཆོག་མ་བཞུགས་པའི་རིང་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱིས་རང་གི་ཞེ་འཁོན་དང་ཁོང་ཁོ་གཞོན་ཐབས་མེད་པར་བརྟེན། སློབ་མ་ཅན་
 གི་མི་སྤྱིར་རམ་ཆོགས་པ་ཉུང་ཤས་ཀྱིས་ཀྱང་བརྟེན་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་ཆེན་པོ་བཟོ་སྤྱུ་རྒྱུ་རེད། འདི་ནི་བདེན་དོན་གི་ཆེད་
 བསྐྱགས་ཤིག་ལས་འཛིགས་སྤྱུལ་བྱས་པ་མིན།

ཡགོང་ས་མཆོག་གི་འཇུག་སྤྱིང་ཡོངས་ཁྲབ་ཀྱི་དགོངས་གཞི་དང་། ཁོང་དང་བོད་མི་མང་དབར་གྱི་དམིགས་བསལ་གྱི་དམ་ཆོག་
 རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱིས་ཁོང་ལ་གྲུས་བཅེ་ལྷུ་བབ་བཅས་ཀྱིས། ཁོང་ནི་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཞི་མོལ་གྱི་ལམ་ནས་སེལ་སྤྱུ་ཐབས་
 དང་། གོས་མ་ཐུན་གང་བྱུང་བ་དེ་ཞི་བའི་ཐོག་ནས་ལག་ལེན་དུ་འགྲོལ་སྤྱུ་བ་བཅས་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་མིག་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཆེན་ཞིག་
 ཏུ་བྱུ་བ་ཡོད། འདི་ནི་ར་ཆོས་རྒྱ་ལྷགས་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཡགོང་ས་མཆོག་ནི་དཀའ་སྤྱད་གཏན་ནས་མ་ཡིན་པར་དཀའ་སྤྱད་སེལ་
 ཐབས་རེད་ཅེས་བརྟེན་དགོས་དོན་དེ་ཡིན།

མཐུག་བཟླ་མས།

ཞི་བདེ་དང་། བརྟེན་མེད་། འཆམ་མ་ཐུན་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་འཇུགས་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་རྒྱས་པ་འདོན་རྒྱས་པའི་ཆ་ནས་བོད་མིར་མིང་
 དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་རྒྱུ་དེ་ནི་རྒྱ་ནག་ལ་ཁེ་བན་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ཅུ་མ་ཟད་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་སེལ་རྒྱུ་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་
 སྤྱི་ཆོགས་དང་ལྷག་པར་དུ་ར་ཆོའི་ས་ཁུལ་ལ་འང་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ནས་བྱུ་ཟིང་ཆེ་བའི་ཨེ་ཤ་ལའི་
 དབྱས་དཀྱིལ་གྱི་གནས་སྤངས་དེ་བསྐྱར་ལོག་དང་ཚོད་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ཡུལ་གྱི་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཟིན་ཡོད། བོད་ཀྱི་ངོས་ནས་ཁུལ་འདིའི་
 ཡུལ་གྱི་དཔེར་ན། རྒྱ་གར་དང་། རྒྱ་ནག ལྷ་ཅུ་སྤྱུ། དེ་བཞིན་ཨ་རི་དང་དེ་མིན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆོར་གཤམ་འགངས་ཆེ་བའི་བརྟེན་མེད་
 གི་རྒྱས་པ་འདོན་སྤྱུ་བ་ངེས་ཡིན། བོད་ཀྱིས་དུས་རབས་མང་པོའི་རིང་ཁུལ་འདིར་གཤམ་ཆེའི་ཉེན་འགོག་གི་རྒྱས་པ་བཏོན་ཡོད་ཅིང་།

འབྲུང་འབྲུང་གནད་ཆེད་ཟམ་པ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་མ་ཐུན་སྒྲིག་དང་བརྟན་ལྷིང་ས་ཁུལ་གྱི་རུས་པ་དེ་བས་ཀྱང་ཆེ་བ་འདོན་སྤྲོད་བྱ་རྒྱུ་རེད། ཁུལ་དེའི་སྤྱི་དོན་བལྟ་ཞིབ་པ་མང་པོས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་དཀའ་འཛོལ་སེལ་རྒྱ་ནི་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་རྒྱ་ལྡན་ཅན་དུ་སྦྱར་བྱེད་ཀྱི་གལ་ཆེད་རྒྱ་རྒྱུ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་གནད་ཡོད། འབྲེལ་ཡོད་ཀྱན་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་མཐུན་ཏོགས་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་ཡགོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མ་མཆོག་གིས་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་རྒྱ་ལྡན་ཏེ་ཐབ་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་རྒྱ་བ་སྦྱོར་ཡང་ཡང་མཛད་ཡོད།

ཁོར་ལུག་གི་བལྟ་སྒྲུང་གི་ཐོག་ནས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་མཐོ་སྒྲུང་གི་གལ་གནད་སྒྲོར་གོ་རྟོགས་གོང་དུ་འཕེལ་ཡོད། རྒྱ་གཅིག་བུའི་གནད་དོན་ལ་ཆ་བཞག་ན། མ་འོངས་པའི་ལོ་རབས་ཁ་ཤས་ནང་རྒྱ་ནི་དོ་སྤྲོས་ལྟ་བུའི་ཆོང་ཇུས་དཀོན་པོ་ཞིག་དུ་གྱུར་སྤྱོད་པ་དེ་སྤང་རྒྱུ་དུ་གཏོང་ཐབས་མེད་པའི་དོན་དངོས་ཤིག་ཡིན། ཞེ་ཤ་ཡའི་གཅང་པོ་ཆེ་ཁག་གི་འབྲུང་ཁུངས་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དོན་དུ་བོད་ནི་ས་ཁུལ་དེ་དག་གི་ཆེ་སྒོག་གི་འབྲུང་ཁུངས་ཡིན། དེར་བརྟན་དོ་སྤྲོད་འབྲུང་སྤྱོད་པའི་བོད་ཀྱི་ཁོར་ལུག་ལ་སྤྱང་སྦྱོར་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཨང་དང་པོར་བརྩི་དགོས།

ད་ཕན་རྒྱ་ནག་གི་དབང་འཛིན་པས་ཆབ་སྲིད་དང་དྲག་པོའི་གཞོན་ལྷགས་ལ་བརྟན་ཅིང་། བོད་མི་མང་སྐྱེ་ཤལ་གཏོང་རྒྱུའི་འཛིགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གནད་དོན་འདི་ནི་ཉེ་ལམ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་འགོ་ཁྲིད་ཁ་ཤས་ཀྱི་བྱེད་སྤྱོད་དང་། དེ་བཞིན་ལྷ་རྒྱལ་གྱི་སྒོ་ནས་བོད་མི་མང་གི་ཆོས་དད་རང་དབང་དང་དེ་མིན་གྱི་འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་དྲིག་རོལ་དུ་གཏོང་སྤངས་ཀྱིས་གསལ་བར་མཆོན་ཡོད། བྱེད་སྤྱོད་འདི་རིགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་གཉིས་པོས་ལྷག་བསམ་ནས་དག་ཐོག་ནས་གཉིས་པན་གྱི་འགྲིག་ཆགས་ཤིག་འབྲུང་ཐབས་བྱེད་བཞིན་པར་གཞིན་རྒྱ་ཡིན་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་གི་དབུ་འཐིད་ཆོར་ངོ་ཆ་ཁ་སྐྱེད་དང་བྱ་དཀར་བྱེད་གཏད་བཅོ་རྒྱུ་རེད། དེ་བཞིན་དེས་རྒྱ་ནག་གི་ངོས་ནས་རྒྱ་ལ་སྤྱིར་ཞི་བདེ་དང་འགན་ཁུར་ཡོད་པའི་སྟོབས་ལྷགས་འབུལ་རྒྱུ་དང་། རྒྱལ་ནང་དུ་འཆར་མ་ཐུན་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་འཕྲུགས་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུའི་འབད་བརྟན་བྱེད་བཞིན་པར་གཞིན་སྒྲོན་ཆེན་པོ་བཅོ་རྒྱུ་རེད།

འདི་ལས་རོགས་སྐྱལ་བཟང་རྒྱལ་མཆོན་དང་ངས་རྒྱ་ཕྱོགས་སུ་འབྲེལ་མོལ་སྐབས་བརྗོད་པ་བཞིན། ང་ཆོའི་མདུན་ལ་ཡོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་འབྲུབ་མི་སྤྱོད་པ་ཞིག་མ་རེད། མཐོང་སྤང་དུ་མ་ཐུན་སྒྲིག་བྱེད་ཐབས་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་ང་ཆོའི་དབང་གི་བར་ཁྱད་ནམས་འབད་བརྟན་སྟོན་མེད་དང་དྲང་བདེན་གྱི་གྲོས་བསྐྱར་བརྒྱུད་ནས་རེ་ཅུང་དུ་གཏོང་བྱུག། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གོང་དུ་གཅིག་གྱུར་དང་བདག་དབང་གི་ཐད་ཡགོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མ་མཆོག་གི་ངོས་ནས་འཁུལ་གཞི་བུལ་བའི་ཆོད་སེམས་བཅངས་གནང་བ་དེ་དང་ལྡན་དུ། རྒྱ་ནག་གི་དབུ་འཐིད་ཆོས་ཀྱང་རྒྱ་ནག་གི་ཁྲིམས་ལྷགས་ཁག་ནང་འགན་སྤྲུང་བྱས་ཐེན་པའི་ཆོད་དོན་ཉེ། མི་རིགས་ཁྱད་པར་བཞིག་གི་ངོ་བོར་འཆོ་གནས་བྱེད་འདོད་ཀྱི་བོད་མིའི་མདོན་འདོད་ཁས་ལེན་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས།

ང་ཆོས་ཞི་མོལ་གྱི་ཐོག་ནས་དཀའ་སེལ་ཐབས་ལམ་ཞིག་རྟེན་རྒྱ་ལས་སྤྱོད་པོ་རེད་བསམ་གྱི་མེད། ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་ལངས་ཕྱོགས་དང་བར་ཁྱད་ནམས་ངོས་འཛིན་སྤྲོད་ཡོད་པས། ད་ཆ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀས་སྤྱོད་མོང་གི་འབབ་ས་ཞིག་འཆོལ་ཆེད་དང་ཡིད་ཆེས་སྤྱོད་སྤྲུང་གཟབ་ནན་གྱིས་འབད་བརྟན་བྱ་རྒྱུའི་འགོ་འཕྲུགས་དགོས་པ་ནི་ང་ཆོའི་ལྷག་བསམ་ནས་དག་གི་རེ་བ་ཡིན། དམིགས་འབེན་

འདིར་སྐུལ་སྤེལ་གནང་ཆེད་ཡགོང་ས་རྒྱལ་ཡི་རྒྱ་མ་མཚོག་སྐྱོང་མ་རྒྱ་ནག་ཏུ་གནས་གཟིགས་ལ་ཐེབས་བཞེད་མཛད་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་བོད་བྱིན་དགེ་སྐྱོད་ཀྱི་ལོ་མང་པོ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་གི་སྤྱུག་བསམ་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲིད་གི་གྲོགས་པོ་ཚོས་དགག་བྱ་ཞུས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཡགོང་ས་རྒྱལ་ཡི་རྒྱ་མ་མཚོག་ནི། ད་དུང་གནས་ཐུས་ཀྱི་ཡིད་རྟོན་བྲལ་བའི་ཚོར་སྣང་འདི་གཙང་སེལ་གནང་སྟེ། གང་གིས་མཛད་སྒྲུབ་པ་ཚང་མ་གནང་བཞེད་བརྟན་པོ་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གི་དོན་ནས་འཆམ་མཐུན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་འཛུགས་སྐྱོང་ཐད་ཀྱི་འབད་བརྩོན་དང་དེ་བཞིན་ནི་བའི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རེ་འདོད་ལ་ང་ཚོས་རྒྱུ་རྐྱེད་ཆ་ཚད་ཡོད། དེ་ལྟ་ནའང་མཐའ་མ་ཞི་བའི་འཕེལ་རྒྱས་ལེགས་སྒྲུབ་ཡོང་མིན་ནི། བྱང་ཁུལ་གྱི་འཆམ་མཐུན་དང་བརྟན་ལྡན་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་དཀའ་ལྷོག་མ་སེལ་བར་མཛོན་འཁུར་འབྱུང་དཀའ་བ་ཡིན། རྒྱ་ནག་གི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ནི་མི་རིགས་སྣ་མང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པས་དེའི་ནང་ཁུལ་རྣམས་མང་ཅན་ཡིན་པ་ནི་དོན་དངོས་ཤིག་རེད། དོན་དངོས་འདི་ཉིད་མང་གཞིར་བྱས་ཏེ་འཆམ་མཐུན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་འཛུགས་སྐྱོང་གེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། བོད་ཀྱི་དཀའ་ལྷོག་སེལ་ཐབས་འཚོལ་སྒྲུབ་ཤེད་སྐབས། བོད་མི་ཚོས་རང་མོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྒྱ་ནག་གི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་གནས་བབ་དང་ལོན་ཤེད་རྒྱ་ནག་གི་ཁོ་མོས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་རེད།

རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནས་ཐུགས་སྦྱར་དང་རྒྱུ་རྐྱེད་ལུགས་ཆེ་གནང་བར་ཡགོང་ས་རྒྱལ་ཡི་རྒྱ་མ་མཚོག་དང་བོད་མི་མང་ལ་བྱིན་ཚོར་ཐབས་མེ་བྱུང་། དེ་ནི་སློ་སྦྱོར་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་རིན་ཐང་བྲལ་བ་ཞིག་རེད། དེ་དང་མཉམ་དུ་ང་ཚོས་མཐའ་མ་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་ནི་བོད་དང་རྒྱ་ནག་དབར་ཐད་ཀར་འབྲེལ་གཏུགས་ཀྱིས་སེལ་དགོས་པ་ཤིས་རྟོགས་གསལ་བོ་ཡོད། ངས་མཁྱོགས་ནས་སྤྱི་ཉིན་གཅིག་ཡགོང་ས་རྒྱལ་ཡི་རྒྱ་མ་མཚོག་ཁོང་གི་རྒྱུན་ལྡན་ནང་པའི་བག་ཆགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ། ཕྱག་གཉིས་ཐལ་སྒྲུར་གྱི་ཐོག་ནས་ཁྲིད་ཚོར་རོགས་རམ་གནང་རོགས་ཞུ་བའི་ཆབ་ཏུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་གསུངས་པར་ཐེབས་རྒྱུ་ཡོང་བའི་རེ་བ་བཙས་མིན་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

ངས་འདིར་ཁྲིད་རྣམས་པ། གཟིགས་བསྐྱོར་རིང་རྒྱ་ནག་གི་དགའ་ལོ་རིམ་པ་ཁག་ཚང་མས་ང་ཚོ་སྐྱོ་ཆབ་ཚོགས་པར་མཛད་བཅའི་སྤྱི་ལོན་དང་ཆད་མཐོའི་ཆེ་མཐོང་གནང་བ་དང་། དེ་བཞིན་ང་ཚོས་ཐུག་འཕྲད་བྱ་ལུལ་མི་སྣ་ཁག་གི་སྤྱོད་ཚུལ་ཡང་མིག་དཔེར་འོས་པ་འདུག་ཅེས་ཞུ་འདོད་བྱུང་།

ཡགོང་ས་རྒྱལ་ཡི་རྒྱ་མ་མཚོག་ལ། བོད་མི་རྣམས་རྒྱ་ནག་གི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཆམ་མཐུན་ཐོག་གནས་སྒྲུབ་པ་བྱ་རྒྱུའི་དགོངས་གཞི་ཞིག་ཡོད། དེ་རིང་གི་རྒྱ་ནག་ནི། ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་མི་མང་གི་རང་ཐག་རང་གཙོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཞིག་དང་། འདྲ་མཉམ་གྱི་རྩ་དོན་མང་གཞིར་བྱས་པའི་རྩ་ཁྲིམས་ཁྲིམས་སུ་བཙས་པར་བརྟན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། དེ་བས། ང་ཚོའི་འབྲེལ་བ་ཡང་འདྲ་མཉམ་གྱི་རྩ་དོན་འདིའི་ཐོག་བཅུགས་ཏེ་བོད་མི་མང་ལ་རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་ཆ་ཤས་ཤིག་རང་དབང་དང་རང་མོས་ཀྱི་སློན་ཀྱི་ཆེ་མཐོང་སྟོན་པར་བྱ། ང་ཚོས་ལོ་རྒྱུས་བསྐྱར་འབྱེད་ཐབས་མེད་ཀྱང་མཉམ་དུ་འབྱུང་འཁུར་ཐག་གཙོད་ཤེད་སྟེ། ཐུག། །

དབལ་ཡུལ་དབང་ཀམ་ལ་མཆོག་ལ་བཅར་འདྲི་བྱས་པ།

དཔལ་ལྗར་ཀླུ་ལ་དབང་ཀམ་པ་མཆོག་ལ་བཅར་དྲི་བྱས་པ།

བཀའ་དྲི། ངས་ཐོག་མར་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་ཆོས་དྲུང་དཀར་པོ་ཚུམ་སྤྲིག་ཆོག་པ་པོའི་ལས་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་བྱས་ཉེ་སྤྱོད་གསུམ་གྱིས་བ་ཆེན་པོས་འཆམས་འདྲིའི་བཀའ་ཞུས་བའདེ་ལེགས་ཀྱི་ཀླུ་ཡིན། ཐོག་མར་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་བཅོན་གྱོལ་དུ་ཕེབས་པའི་དགོངས་གཞི་གང་ཡིན་པ་དང་། བཅོན་གྱོལ་དུ་ཕེབས་མཆོག་དགོངས་བཞེད་གནང་བ་མི་བཞེན་བྱུང་སོང་ངམ། ཡང་ན། དགོངས་བཞེད་ལས་ལྷག་པའི་བྱུང་འབྲས་བྱུང་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། བོད་ནས་ཚུར་བཅོན་གྱོལ་ལ་ཡོང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་རྣམས་པ་གསུམ་ངས་དུས་རྒྱུན་ནས་ཆང་མར་འབྲེལ་བ་ཤང་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་མཚན་དང་པོ་དེ། ང་ཚོ་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་སྤྲུགས་དང་བཅས་པའི་བསྐྱེད་པ་ཆང་ལ་མ་རྩོད་བཞེད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡང་ང་ཚོའི་ཅ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཞལ་དང་། སྐྱེད་ནས་སྐྱེད་དུ་བརྒྱུད་དེ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲའི་བརྒྱུད་པ་དེ་མ་མེད་པ་དེ་བརྒྱུད་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་དེ་སོ་སོ་རང་ཉིད་དམ་པ་གོང་མ་དེ་ཚོའི་རྒྱུ་སྤྲུག་པ་ཞེས་ཡིན་པའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་དེ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་པས་མ་གྱི་འདུག ལྷག་པར་དུ་སོ་སོ་རང་ཉིད་ལ་ཀམ་པ་ཞེས་པའི་སྤྲེས་བྱ་དམ་པའི་མཆོན་ཆེན་པོ་ཞེས་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། དེའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་སྤངས་ག་འདྲ་ཞེས་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ནའང་། ཡང་དང་པོ་དེ་སོ་སོའི་བརྒྱུད་པའི་གངས་པ་ལས་ལུས་པ་བརྒྱུད་འཛིན་བྱུང་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་པས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་མཚན་གཉིས་པ་དེ། བོད་ལ་སྤྲུལ་སྤྲུག་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན། རྣམ་ཞེས་སོ་སོ་ཁྱེད་མ་ཐུག་ཀྱི་ཡོ་ཆོད་ཅིག་ལ་སྤྲེལ་པའི་ཁ་ཐུག་ལ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ངོས་ནས་དཔོན་གནས་འདྲ་བོ་སྤྲད་དེ་བོད་མི་རིགས་དང་ལྗར་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཆོན་སྤྲོད་ཀྱི་དགོས་པའི་གནས་སྤངས་ཆགས་ཀྱི་རེད་པས་མ་པའི་དངངས་སྤྲུག་ཅིག་ནས་རྒྱ་ནག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད།

ཁྱུ་མཆན་གསུམ་པ་སྟེ། ཁྱུ་ལ་དབང་ཀམ་པ་སྟེ་མེད་རིམ་བྱོན་པོད་གཅིག་ལྷན་ཡིན་པར་འཛམ་གླིང་གི་ཡུལ་གྲགས་པར་
 བོ་ཞིག་ལ་ཆོས་དམ་ཆོག་གི་འབྲེལ་བ་ཡོད་བསྟན་པ་ཞིག་རེད། དེའི་ནང་ནས་ཁྱུ་ལ་དབང་ཀམ་པ་སྟེ་མེད་བཅུ་གྲགས་
 པ་དེ་ཕྱི་ཁྱུ་ལ་ཡུལ་གྲགས་པར་བོ་ཞིག་ལ་མེད་པས་ཉེ་ཆོས་འབྲེལ་དེ་ཐོབ་ཀྱི་སྟོབ་མ་དང་རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་མང་
 བོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། ཁོ་ཆོས་དུས་རིང་མོ་ནས་ང་ལ་ཐུག་ཆུང་འདོད་པ་དང་འཛམ་གླིང་གི་ཡུལ་གྲགས་པར་
 ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བྱ་བ་བྱེད་ཆུང་འདོད་པ་དང་མཁན་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཅ་
 བས། དེ་ཆོས་འདོད་པ་བསྐྱར་ཆུ་དང་བསྟན་པ་ཁྱས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ཆུ་དེ་རེད། དགོས་པ་ཁྱུ་མཆན་དེ་གསུམ་ཀྱི་
 རང་ནས་དབང་ལུང་མན་ངག་བརྒྱད་འཛིན་བྱ་ཆུ་དེ་གང་འཆམས་ཀྱིས་དོན་དག་འབྲུབ་པ་འདྲ་བོ་རེད། གཉིས་པ་དེ་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཁྱུ་གང་དམངས་གཙོའི་ལུང་བར་སྟེན་པས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷུལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲུལ་ཁྲིས་སུ་
 ཡོད་པ་ཡིན་དུས་དོན་དག་གཉིས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲུབ་བསྟན་པ་ཞིག་རེད་ཞིག་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་དོག་
 པ་ཞེ་བྲག་བྱེད་མི་དགོས་པ་དང་སེམས་ཁུལ་བྱེད་མི་དགོས་པ་ཞིག་བྱུང་པ་རེད། དོན་དག་གསུམ་པ་དེའི་ཐོག་ལ་ད་
 དུང་ཡིན་ནའང་དགའ་ངལ་རབ་དང་རིམ་པ་མང་བོ་ཞིག་སྟངས་སྟངས་པ་ཞིག་རེད་ཅུ་ཆུ་ཡིན།

བཀའ་འདྲི། རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཅེས་པ་དེ་གལ་གནད་ཆེན་པོ་གང་འདྲ་ཞིག་གཟེགས་པ་དང་། དེའི་
 ཐོག་མཇུག་འགན་ཁུར་པ་ཞེས་པ། དེར་ང་ཆོ་ལྷ་བུའི་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་སོ་སོས་ལག་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་ག་རེ་
 གཟེགས་ཀྱི་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། སྦྱིར་བཏང་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཟེར་བ་དེ་གཙོ་བོ་དེ་ང་རང་གིས་བྱས་ན་ང་ཆོས་ལྷ་སྒྲུང་ས་སམ་བསམ་སྟོག་ཏུ་
 སྒྲུང་ས་ཞིག་དང་། ལྷ་བ་ཁྱེར་སྒྲུང་ས་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཅེས་པའི་གོ་བ་ཞིག་ལེན་
 དགོས་པ་མིན་འདྲོ་བསམ་པ་ཞིག་རེད། སྦྱིར་བཏང་ང་རང་ཆོ་སོ་སོའི་མེ་རྟོག་གང་ལ་སོག་པའི་ལྷ་སྒྲུལ་ཟེར་ན་
 འདྲ། མདོར་ན་ལས་སྟོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་བསྟན་པའི་ཆོས་དང་བརྒྱད་པ་ག་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་དེ་རྟེན་ཟེར་པའི་
 ཐོག་ནས་ཆོས་བརྒྱད་གཞན་པ་དང་། བརྒྱད་པ་གཞན། ལྷག་པར་དུ་ང་ཆོ་བོད་གང་ས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་
 ཐམས་ཅད་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གཅིག་པ་ཡིན་པ་དང་། སྟོན་པ་གཅིག་གི་རྗེས་འབྲུག་ཡིན་པ་གཅིག་
 པ་ཡིན་དུས་དེའི་ཁྱུ་མཆན་ལ་བརྟེན་ནས་པན་ཚུན་གྲུས་བཅི་ཞུ་དགོས་པ་དང་དག་སྤྱོད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་
 བོ་ཞེ་བྲག་རེད་བསམ་ཀྱི་འདུག། ལྷ་རབ་བྱུང་ན་སོ་སོའི་བརྒྱད་པ་འཛིན་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་པའི་ཆོས་བརྒྱད་གཞན་
 དང་། བརྒྱད་པ་གཞན་གྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་ལ་སོགས་པའི་ཉམས་བཞེས་གང་འཆམས་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཡག་
 བོ་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་བྱེད་ཀྱི་འདུག། དེ་འདྲ་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ནའང་། ཆོས་བརྒྱད་གཞན་དང་། བརྒྱད་པ་གཞན་གྱི་སྒྲ་
 མ་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྦྱེས་བྱ་དམ་པ་དེ་ཆོར་ཐག་དོག་དང་བསྐྱར་འདེབས་དང་སྤང་སེམས་དེ་འདྲ་མི་བྱེད་པར་པན་
 ཚུན་གྲུས་བཅི་དང་དག་སྤྱོད་སྦྱོར་དགོས་པ་དེ་ཞེ་བྲག་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་རེད་བསམ་ཀྱི་འདུག། དངོས་གནས་
 བྱས་ན་དགོས་ཆུ་དེ་འདྲ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་དེ། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཡོང་ཡ་དེ་འདྲ་ཡག་སོ་ཞིག་ཡོང་
 ཐུབ་ཀྱི་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ང་ཆོས་འདོད་ཀྱི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཁོད་ལ་མང་བོ་ཞེ་བྲག་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། ལྷག་

པར་དུ་ཆོས་སྤྱི་ལྟ་བུ་འབྲེལ་ལ་བཞུགས། ཆོས་དང་སྤྱི་དགཉིས་པོ་དེ་འཛིན་སྐྱོང་གནང་མཁན་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་
 ཡོང་རྒྱུ་ལུགས་སྲོལ་ཞིག་དར་བ་ཡིན་དུས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདས་པའི་མི་རྒྱུས་ནང་ལ་ཆོས་བརྒྱད་གཅིག་གི་
 ཁ་འཛིན་དང་རྒྱལ་སྐྱོར་དེ་སྤེལ་དང་སྤྱི་ཡི་མགོ་ཁྲིད་པ་ཆེ་གི་མོས་རྒྱལ་སྐྱོར་བྱས་ཏེ་དེའི་ཞོར་ལ་ཆོས་བརྒྱད་
 ཆང་མ་གཏོར་བཞག་ས་འགྲོ་བ་དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་སྒྲུགས་པོ་དགོས་པ་མང་པོ་ཞིང་གྲག་བྱུང་ཡོད་པེད། བྱས་ཅོང་
 ང་ཆོའི་དེ་ཆོ་ལ་བྱི་མིག་བལྟས་ཏེ་ག་རེ་ཞོར་འབྲལ་བྱུང་འདུག དེ་ཆོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐོབ་སྐོང་ག་རེ་ལེན་དགོས་པ་
 འདུག དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ང་ཆོ་ཡིན་ནའང་ལྟ་བུ་མ་ཆེ་གི་འཛིན་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ག་རེ་གཏོར་དགོས་པ། དེ་བས་མ་
 སྐོབ་གཏོར་དགོས་པ་ཞིང་གྲག་གལ་ཆེན་པོ་པེད། དེས་པར་དུ་ང་ཆོས་བསམ་སྒྲོའི་འགྱུར་བ་གཏོར་དགོས་པ་ཞིག་དང་།
 ཆོས་བརྒྱད་བར་གྱི་ཆགས་སྣང་གི་འཐབ་འཛིང་འདི་རྒྱན་གཙོད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་
 རེད་བསམ་གྱི་འདུག

བཀའ་འདྲི།

ཁོར་ཡུག་སྤྱང་སྐོབ་ཐོག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་མཛད་ཁྱར་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་བཞེས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྤྱེ་ཁག་ནང་
 དེའི་ཐོག་ལས་སྟོན་དང་སྤྱི་འཁྲིད་བྱེད་པའི་བསྐྱལ་ལྷགས་གནང་ཡོད། ཁོར་ཡུག་གི་གནད་དོན་དེ་གནད་འགག་ཅི་
 ཅུམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། དེར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཆོས་དམིགས་བསམ་ཞབས་འདེགས་ཇི་ལྟར་ལྷུ་ཐུབ་བཅ།

བཀའ་ཡན།

ཁོར་ཡུག་གི་གནད་དོན་དེ་དུས་རབས་འདིའི་འཛམ་བྱ་གླིང་གི་གནད་དོན་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་
 པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་ཁོར་ཡུག་གི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་མིས་བཟོས་པ་འཇམ། མིའི་བྱ་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་
 ཡོད་པ་བསྐྱད་པ་ཡིན་དུས་ང་ཆོས་མིའི་ཀུན་སྐྱོང་དང་སྤྱོད་ལམ་ཁྱེད་ཕྱོགས་ལ་འགྱུར་བ་གཏོར་དགོས་པ་དེ་གལ་
 ཆེན་པོ་ཞིང་གྲག་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། ནང་བ་སངས་རྒྱུས་པའི་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་མང་ཆེ་བ་དེ་གཙོ་པོ་
 མིའི་བསམ་པ་བཟོ་བཅོས་བྱ་རྒྱ་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱོད་ལམ་ཡར་རྒྱས་གཏོར་བ་དེ་འདྲ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་
 པེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དེའི་ལམ་སྟོན་བྱེད་མཁན་དང་སྤྱི་འཁྲིད་མཁན་དེ་འཛམ་གླིང་གི་ཆོས་ལུགས་ཁག་དང་། ལྷག་
 པར་དུ་ནང་བ་སངས་རྒྱུས་པའི་ཆོས་ལུགས་དེ་མིའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་ཐོག་ལ་སྐོབ་གསོ་བྱེད་མཁན་གྱི་ཤེས་རིག་
 ཟེར་ན་འདྲ། ཚན་རིག་ཟེར་ན་འདྲ། རིག་གཞུང་ཟེར་ན་འདྲ་སྤྱན་སྤྱུལ་ཆོགས་ཤོས་དེ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད་ཅན་
 གྱི་འདུག དེའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཆོའི་དགོན་སྤྱེ་ཁག་གི་དགེ་འདུན་པ་ཆོ་ཡིན་ན་རེད། དགོན་སྤྱེ་ཁག་གི་
 དབུ་ཁྲིད་མཁན་གྱི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱི་བྱ་སྒྲུབ་རྣམས་པ་ཆོ་ཡིན་ན་རེད། ཆང་མས་ཁོར་ཡུག་གི་གནད་དོན་དེ་
 མཁྱེན་རྟོགས་དགོས་པ་ཞིག་དང་། དེ་མཁྱེན་རྟོགས་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེལ་ཡོད་མང་ཆོགས་དང་མི་དམངས་
 ལ་སྐོབ་སྐོང་བྱས་ཏེ། གང་འདྲ་བྱས་ཏེ་ང་ཆོ་མིའི་གཞི་རྒྱའི་བསམ་སྒྲོ་གཏོར་སྤངས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་སྤྱོད་ཁྱེར་
 སྤངས་དེ་ཆོ་ག་འདྲ་འགྱུར་བ་གཏོར་བྱས་ཀྱི་རེད། སྤྱིར་བཏང་དེང་སང་ཁོར་ཡུག་གི་ཐོག་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་མཁན་
 ཚན་རིག་གི་སྤྱེ་ཚན་ཡིན་ནའང་རེད། དེ་མིན་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚན་རིག་གི་སྤྱེ་ཚན་མང་པོ་ཞིག་ནས་ཁོར་ཡུག་ལ་
 ཉམས་ཞིབ་བྱས་ཏེ་ཁོར་ཡུག་གི་གནས་ཚུལ་དེ་རྩ་བ་པོ་ག་འདྲ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་མེད་སྐོར་ལ་གནས་ཚུལ་རབ་དང་
 རེམ་པ་མང་པོ་ཞིག་འཛམ་གླིང་གི་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་འདྲ་མིན་ནས་སྟོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ང་ཆོ་ལ་གནས་

ཚུལ་ཡོད་པ་གཅིག་པོས་མི་པན་པར་དོན་དག་གཙོ་བོར་ཆོའི་བསམ་སྡོད་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན་དུས།
དེ་ལ་ང་ཆོས་ཆོས་ཕྱོགས་ནས་སྒོ་བ་གསོ་རྒྱལ་དགོས་པ་གཤམ་ཆེན་ཞེ་དག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲའི་ཆང་
མས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཅང་ང་རང་ཡིན་ནའང་དེ་གཤམ་ཆེན་པོ་མཐོང་སྟེ་དགོན་སྟེ་ཁག་ལ་འབོད་སྐུལ་ཞུ་
རྒྱ་བྱུང་སོང་།

བཀའ་ལློ། ང་ཆོ་བོད་དུ་ཤ་བྱ་རྒྱའི་གོ་མས་གཤམ་ཕྱགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་ན་ཡང་དེར་ད་བར་དགག་ཆ་གནང་མཁན་མང་པོ་
བྱུང་མེད། དེར་སྐབས་བོད་ཕྱི་ནང་གང་སར་ཤ་མེད་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་མཁན་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་
གིས་ཀྱང་དེའི་ཐོག་ཏུ་ཅང་དམ་དག་ཆེན་པོ་གནང་བཞིན་ཡོད། དེར་བརྟེན་ལས་དོན་དེ་དག་གི་དགོངས་གཞི་གཙོ་
བོ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཕན་ལུས་དང་དགེ་མཆོད་གང་དང་གང་དག་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། སྤྱིར་བཏང་ངས་དམར་སྤངས་རྒྱའི་སྐོར་ལ་ཐོག་མར་སྤྲད་ཆ་ཞུས་པའི་སྐབས་སུ་གང་ལྟར་ང་ཆོ་ཐེག་ཆེན་པར་ཁས་
ལྷངས། དམ་བཅས་པ་ཡིན་དུས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་གྱི་མཐེལ་ལྟ་བུ་དེ་བྱམས་དང་སྤྱིང་ཐེའི་ཉམས་ལེན་
ཆགས་བསྟན་ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཅང་བྱམས་དང་སྤྱིང་ཐེའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་བཞིན་དུ་བ་མར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་
ནམས་ཀྱི་ཤ་ཁྲག་ལ་འཛེམ་བག་མེད་པར་ལོངས་སྡོད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ན། དེ་གཞི་ཅའི་ཉམས་ལེན་དང་འགུལ་བ་
ཆགས་བསྟན་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཅང་ང་ཆོས་དེ་ལ་སེམས་ཕྱགས་ནན་ཏན་བྱེད་དགོས་པ་དེ་གཤམ་ཆེན་པོ་རེད་
འདུག དེ་འདྲའི་ནུས། དཔེར་བཞག་ན། ཉིན་མ་གཅིག་གི་ནང་ལ་ཁ་ཟས་ཐངས་གསུམ་ཟ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་
ནང་ནས་ཐངས་གཅིག་ལ་ཤ་མ་མཆོད་པ་ཡིན་ནའང་དེས་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཞེ་དག་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱ་བྱུང་
སོང་། དེ་ལ་ཆང་མས་རྒྱུ་སྐྱོར་དང་མོས་མ་ཐུན་གནང་སྟེ་དེའི་ཐོག་ནས་ཕྱགས་ཀྱིན་ཐེར་ན་རེད། འགྱུར་བ་ལྟ་
བུ་གང་འཆམས་ཤིག་བྱུང་སོང་། གཙོ་བོ་དེ་མང་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱུ་སྐྱོར་དང་མོས་འདུན་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་
བ་ཞིག་རེད། སྤྱིར་བཏང་དམར་སྤངས་ཏེ་དཀར་སྐྱོད་བྱ་རྒྱའི་ཐང་ནས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོ་བ་གསོ་རྒྱུ་པ་མ་ཡིན་
པར་དེར་སང་འཛམ་གླིང་འདིར་ཆོན་རིག་གི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་དམར་སྤངས་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཁ་ཤས་
ཡོང་བསྟན་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གཅིག་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཁོར་ཡུག་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱིང་ནས་རེད། དཔེར་ན་ཨ་རི་ལྟ་
བུའི་ཡར་ཐོན་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོར་ཚུ་གསོ་ཆགས་བྱ་རྒྱུ་དེ་བཟོ་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། དེ་
འདྲའི་ཐོག་ནས་དེར་སང་ཤོད་ཁང་ལྟར་ཞུའི་སྤངས་པ་ཐེར་བ་འདྲ་བོ་དེ་ཆོ་ཁོར་ཡུག་གི་ཁྱོད་ལ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་
ཡིན་དུས་དེས་འཛམ་གླིང་གི་གནས་གཤམ་འགྱུར་ཐྱོག་འགྲོ་བ་དང་། གོ་ལའི་ཆ་ཤོད་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞོན་
ཀྱིན་ཕྱགས་ཆེན་པོ་ཡོང་བསྟན་པ་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་བ་ཤད་གཅིག་རྒྱག་གི་ཡོད་རེད། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་
མི་ཆོས་རིང་ལུགས་ཐེར་ན་འདྲ། ཡང་མིན་ན་ཆོས་ཕྱོགས་ནས་བསམ་སྒོ་བཏང་ན་དགེ་མི་དགའི་སྤངས་དོར་གྱི་
ཕྱོགས་ནས་འབྲེལ་བ་ཤད་བརྒྱུ་བ་པ་ཡིན་ནའང་། སྐམ་གནས་ཀྱི་དུད་འགྲོ་ཡིན་ན་རེད། མཆོ་གནས་ཀྱི་དུད་འགྲོ་
ཡིན་ན་རེད་གང་ལྟར་གངས་ཀྱིས་མི་ལངས་པ་ཞིག་ང་ཆོས་ཁ་ཟས་དང་། རྒྱན་གོས་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་དུ་བེད་
སྡོད་བསྟན་པ་དེ་མ་འོས་མ་འཆམས་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་འབྲེལ་བ་ཤད་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་
དུ་འགྲོད་བསྟེན་གྱི་ཐོག་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ནའང་། དེར་སང་སེམས་ཅན་གསོ་ཆགས་བྱ་རྒྱའི་ཐང་ནས། དཔེར་ན་ཨ་

རིལ་བྱར་ཆ་བཞག་ན། ཨ་རིའི་སྒྲང་ཤ་དེ་འཛམ་སྒྲིང་གང་སར་ཆོང་འབྲེམ་བྱེད་བསྐྱད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱལ་ཁབ་
 མང་པོ་ཞིག་གིས་ཨ་རིའི་སྒྲང་ཤ་བཀག་འགོག་བྱས་པ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན་ན་ཟེར་ན།
 སྒྲང་ཤ་དེའི་ནང་ལ་གསོ་ཆགས་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་ཇུས་འགྲུལ་གྱི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་སྒྲང་གོག་ལ་སྤྱད་ཡོང་དུས།
 དེས་མིའི་འཕྲོད་བསྟེན་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཡོང་བསྐྱད་པ་དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་བརྟུག་དབྱེད་བྱེད་མཁན་ཡོང་གི་
 ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཅང་དམར་ཟས་ཟ་རྒྱུ་དེ་ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་བསྐྱད་པ་ཞིག་གནད་དོན་མང་པོ་
 ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་བསྐྱད་པ་ཡིན་དུས། དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱི་ཐོག་ནས་ང་ཆོ་ནང་པ་ཡིན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་བར་ཆང་
 མས་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་དང་། ལ་མཆོད་མ་མཆོད་ཟེར་བ་དེ་བསམ་སྒྲོ་ཡག་པོ་བཏང་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་
 དགོས་པའི་གནད་དོན་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད་ཅན་གྱི་འདུག

བཀའ་འདྲི།

རིན་པོ་མཆོག་པོད་ཀྱི་སྤྲ་ཆེན་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་ཚོམ་ཡིག་དང་རི་མོ་ལྷ་བུའི་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་བྱ་གཞག་དེ་ཆོར་
 ཟུགས་མོས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ལྷ་བྱར་མཇུག་གྱི་འདུག དེས་ན་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་བྱ་གཞག་དེ་དག་ཅི་ཙམ་གཤམ་ཆེན་པོ་ཡིན་
 པ་དང་། དེ་སྤྲི་ཆོགས་ཀྱི་པན་བདེ་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཡོད་པ། ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་དག་གང་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན།

སྤྱིར་བཏང་ང་རང་ཚོམ་རིག་སྒྱུ་རྩལ་ཡིན་ནའང་རེད། རི་མོའི་སྒྱུ་རྩལ་ཡིན་ནའང་རེད། མདོར་ན་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་རིགས་
 མང་པོ་ཞིག་ལ་དགའ་འཛོམས་ཡོང་བསྐྱད་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་རིག་པ་དང་སྒྱུ་རྩལ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་མཆན་
 ཉིད་རིག་པ་དེ་དག་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་གང་ཡང་མེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས། སོ་སོ་དགའ་འཛོམས་ཡོད་ཟེར་བའི་རྒྱ་
 མཆན་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞན་རྒྱ་མཆན་རྒྱས་པ་ཞིག་གང་ཡང་ཉུ་བྱལ་གྱི་མི་འདུག ཡིན་ནའང་གཙོ་བོ་དེ་ང་རང་
 ཆོ་བོད་ལ་ཆ་མཆོན་པ་ཡིན་ན། བོད་རང་གི་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྱུ་རྩལ་ཕྱན་སྒྲུམ་ཆོགས་པ་ཞེ་
 འག་ཡོད་བསྐྱད་པ་ཡིན་པ་རེད། ཡིན་ནའང་དེང་སང་དུས་ཆོད་ལ་ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་ནས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་
 གཞུང་ཉམས་རྒྱུ་དུ་འགྲོ་བསྐྱད་ཡོད་རེད། ལྷག་པར་དུ་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་རིགས་དེ་ཆོ་ཡིན་ན། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བོད་
 མི་སོ་སོའི་ངོས་ནས་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་རིན་ཐང་ལ་དེ་ཙམ་གྱི་མཐོང་ཆེན་མེད་པ་དང་།
 དཔེར་ན་རི་མོའི་སྒྱུ་རྩལ་ལྷ་བྱར་ཆ་མཆོན་པ་ཡིན་ན་མང་ཆེ་བ་ཆོང་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་མ་གཏོགས་མི་
 རིགས་ཤིག་གི་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རིན་ཐང་མ་མཐོང་བ་དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་ཉམས་རྒྱུ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ། དེ་
 བཞིན་དུ་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་དུས་དང་བསྐྱེད་པའི་ཐོག་ནས་གསར་གཏོད་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལར་
 རྒྱས་གཏོང་བའི་རིགས་དུས་དང་བསྐྱེད་པའི་ཐོག་ནས་མ་བྱུང་བ་ཡིན་དུས་ཇེས་ལུས་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་འགྲོ་
 བ་སོགས་མང་པོ་ཞེ་དག་ཡོང་བསྐྱད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དེ་ཆོའི་ཐོག་ལ་ཡིན་ནའང་སོ་སོའི་ངོས་ནས་
 ཅུང་ཟད་སྒྱུ་རྩལ་ལ་དོ་སྣང་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་གཞན་ལ་ཕྱགས་རྒྱུན་ཐེབས་པའི་རེ་བ་དེ་འདྲ་ཡང་ཡོད་ཅུ་
 ཡིན།

བཀའ་འདྲི།

དེང་སྐབས་རང་རེའི་དགོན་པ་ཁག་གི་དཔལ་འཕྲོར་གྱི་གནས་སྤངས་ཇེ་ལེགས་སུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་ཀྱང་། བྱ་རྒྱུན་གྱི་

གངས་འབོར་དང་སློབ་གཉེར་གྱི་གནས་ཚད་རྩིས་ཀྱི་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པར་བརྟེན། དེར་གཤོང་ལེན་བྱེད་ཐབས་
ཐད་རིན་པོ་ཆེར་དགོངས་ཚུལ་གང་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། དེ་ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་ལྟ་དགོས་རེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ང་ཚོ་གཞི་བྱས་གཉིས་སུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་
ཅུའི་དཀའ་ངལ་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཡོང་གི་མེད་འགྲོ་བས་མ་གྱི་འདུག། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དེང་སང་ལྷག་པར་དུ་
ནམ་གཤམ་གྱི་རྒྱ་མང་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སློབ་གཉེར་བྱ་རྒྱུའི་ཐད་འཇུག་པོར་མང་པོ་ཞིག་འགྲོ་བཟུང་གྱི་
ཡོད་ས་རེད། ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ང་རང་གི་མཐོང་ཚུལ་ག་རེ་ཡོང་གི་འདུག་ཞུས་པ་ཡིན་ན། སློབ་གཉེར་གནང་
མཁན་དག་འདུན་པ་ཚོ་ཡིན་ནའང་རེད། དགོན་པ་ཁག་གི་ལས་ཀྱི་སྒྲུ་མོར་གཏོགས་པ་ཚོ་ཡིན་ནའང་རེད། མགོ་
ལ་བཞུགས་མཁན་བསྟན་འཛིན་དག་གའི་བཤེས་གཉེན་སྐྱེས་ཚེ་ཡིན་ནའང་རེད་ཆང་མས་ཤུགས་བསྐྱོན་ས་འདྲ་
བོ་དེ་དགོན་པ་བཞེངས་རྒྱ་དང་། རྟེན་བཞེངས་གནང་རྒྱ་མ་ཚར་བར་བཞུགས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་བཞུགས་ཏེ་དངོས་
ཡོད་གནས་ཚུལ་ནང་ལ་དགོ་འདུན་པ་ཚོ་འོ་སློབ་གཉེར་གནང་རྒྱ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་སློབ་གཉེར་གྱི་སྤྱི་ཚད་དེ་ཚོའི་
ཐོག་ནས་ཞེ་དག་ཤུགས་བསྐྱོན་ཏེ་གཞིགས་སྤྱོད་ཀྱི་མེད་པ་འདྲ་པོ། ག་དུས་ཡིན་ནའང་དགོན་པ་ཆང་མ་ལ་བཤད་
ཟུ་རེ་རེ་རྒྱག་དགོས་པ་འདྲ་པོ་ཞིག་དང་། དགོན་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྒྲུབ་ཁང་རེ་རེ་རྒྱག་དགོས་པ་འདྲ་པོ། གང་ལྟར་
འགྲོ་སོང་དང་དབལ་འབྱོར་གྱི་ཡོ་ལང་དེ་ནི་ཆེན་པོ་ཞེ་དག་རེད། ཡིན་ནའང་རྗེས་མ་བརྒྱབ་ཆར་དུས་དེའི་འཛིན་
སྐྱོང་ཡག་པོ་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་ཞིག་དང་། སྤྱི་ཚད་ལ་ལྟོགས་ནན་པོ་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་འདྲ་པོ་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཞེ་དག་
ཡོང་བཟུང་གྱི་འདུག། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་གནད་འགག་འཇུག་པེ་མ་ཞོར་བ་ཞིག་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་ཤུགས་རྒྱབ་ས་ལྟེ་བ་དེ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་བྱ་རྒྱ་དང་། དེ་བཞིན་གཞུང་ཆེན་པོ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་ས་
མཚན་གའི་ཤེས་ཡོན་དང་སློབ་གསོ་སྤྱད་ཕྱོགས་ཐད་ནས། མ་གཞི་ནས་ཆང་མས་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་རེད་དེ། དངོས་
ཡོད་གནས་ཚུལ་ལག་ལེན་བཟུང་ཕྱོགས་ཐད་ནས་དེ་འདྲ་མང་ཙམ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཡག་པོ་མིན་འགྲོ་བྱས་སོང་།

བཀའ་དྲི། བོད་ཕྱི་ནང་གི་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་རིན་པོ་ཆེར་མ་འོངས་པར་བོད་སྤྱི་པའི་འགན་འཁུར་གནང་བའི་རེ་བ་ཆེན་
པོ་ཞིག་བྱེད་གྱི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གིས་དེའི་ཐད་དགོངས་གཞི་དང་མཛད་འཆར་གང་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། བོད་ཕྱི་ནང་ལ་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་སྤུན་ཆུ་ཆང་མས་ང་ལ་ལྷག་བསམ་ནམ་དག་གི་ཐོག་ནས་རེ་སློན་བཟང་པོ་
བཅངས་པ་དེ་ལ་ངས་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་ཡི་ཡོད། ད་ཡིན་ནའང་། ང་རང་ཡིན་ནའང་མི་གསལ་བ་ཞིག་
གང་ཡང་ཆགས་ཡོད་མ་རེད། འོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཡོད་པའི་མི་ཟེར་ན་འདྲ། རྒྱ་མ་ཞིག་ཆགས་བཟུང་ཡོད་པ་
རེད། ཀྲུ་ཟེར་བའི་མཚན་ཁུར་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཀྲུ་མ་སྤྱོད་རིམ་
བྱོན་གྱིས་མཛད་འཕྲིན་ལ་སྦྱོང་སྤངས་ལ་ཡང་བྱི་མིག་ལྟ་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་བཟུང་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་
དུས། རྒྱལ་དབང་ཀྲུ་མ་རིམ་བྱོན་གྱིས་གཙོ་བོ་ཆོས་ཕྱོགས་ནས་མཛད་འཕྲིན་བསྐྱུངས་པ་མ་གཏོགས་ཆབ་སྲིད་
ཀྱི་ཐོག་ལ་ཐད་ཀར་བྱག་ལས་གནང་བཞག་པ་དེ་འདྲ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་མ་རེད། དེ་ཐོག་ནས་ཀྱང་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་

ངས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་ཀ་དེ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་མེད་འགྲོ་བས་མ་ལ་ལྟ་བུའི་བསམ་སྒྲོའི་འཆར་སྒྲོ་དེ་འདྲ་ཡོང་སྲིད་པ་ཞིག་
 རེད་དེ། དེ་སྤྱིགས་གཅིག་ནས་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཞིག་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་རེད། སྤྱིགས་གཅིག་ནས་ང་ཚོ་ཚོས་
 སྤྱིགས་ནས་ཞུས་པ་ཡིན་ན། ང་རང་ཚོ་བསྟན་པ་རིས་མེད་དང་མང་པོས་བཀྱར་བའི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་འདྲ་བོ་དེ་
 ལ་རྒྱལ་དབང་ཐབས་ཅད་མཁུན་པ་མཆོག་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། དེའི་འོག་ལ་ང་རང་ཚོ་ཚོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་
 དབུ་ཁྲིད་རེ་རེ་ཡོད་པ་རེད། ང་རང་ཚོ་ཀམ་ཚང་འདྲ་བོར་ཆ་བཞག་ན་ངས་མགོ་འདྲ་བོ་ཁྲིད་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྐད་ཆ་
 རེད། བྱས་ཅང་སོ་སོས་དེ་འདྲ་བྱས་ཡོད་དུས་སོ་སོའི་དབུ་ཁྲིད་ཡོད་བསྐྱད་པ་ཞིག་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དེ་ལས་
 ལྷག་ཅིག་དགོས་ཡུལ་ཡོད་པ་རེད། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན། མང་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོས་བཞག་པའི་
 བཀའ་སྒྲོན་ཁྲི་བའོས་འདམས་བྱས་ཡོད་པ་རེད། ཚོས་སྲིད་གང་ཐད་ནས་ཡིན་ནའང་གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་ངས་སེམས་
 ཁལ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་དང་། དེ་ལ་འགྱུར་བ་ཞེ་དྲག་ཅིག་ཡོད་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་མི་འདུག ཡིན་ནའང་སོ་སོ་བོད་
 རིགས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། བོད་ཀྱི་སྤྱི་མ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་ནས་བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དུ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་བྱུང་བ་ག་
 འདྲ་ཡོད་ནའང་སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཞུ་དགོས་བསམ་པ་དེ་འདྲ་ཡིན།

བཀའ་འདྲི།

ལ་གོང་ས་མཆོག་གིས་ཆོན་རིག་དང་ནང་ཚོས་བར་གྱི་ཉམས་སྲོང་སྤེལ་རེས་ཀྱི་ལས་དོན་དེ་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་
 གནང་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གྲུང་དེ་འབྲེལ་ཆོགས་འདུ་མང་པོར་སེབས་པར་མ་ཐད། ཉེ་སྡོད་ལ་གོང་ས་མཆོག་
 གིས་ལས་དོན་དེའི་མཐུག་སྐྱོད་རིན་པོ་ཆེ་ཁྱེད་ཀྱིས་པས་གནང་བའི་བཀའ་སྒྲོབ་བསྐྱུལ་ཡོད། དེར་བརྟེན་རིན་པོ་ཆེ་
 མཆོག་ལ་ལས་དོན་དེའི་ཐད་མཇུག་འཆར་གང་དང་གང་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན།

ང་ཚོ་དུས་རྒྱུན་བདུན་པའི་གཅིག་ལྟ་བུའི་ཆོན་རིག་གི་ཆོགས་འདུ་དེ་འདྲ་ལ་བཅའ་ཀྱི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས།
 དངོས་གནས་བྱས་ན་ཆོན་རིག་གི་སྒྲོབ་ཆོན་སྤངས། ཆོན་རིག་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་སྒྲོབ་སྐྱོད་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་དེ།
 ཡིན་ནའང་གང་འཆམས་ཆོན་རིག་གི་སྒྲོབ་ཆོན་སྤངས་ཏེ་ཆོན་རིག་གི་མང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་དེ་ཚོ་སྒྲོབ་སྐྱོད་བྱ་རྒྱུའི་
 གོ་སྐབས་ཞེ་དྲག་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་མ་བྱུང་དུས་ཆོན་རིག་དང་ཚོས་བར་དུ་སྐད་ཆ་བཤད་ཀྱི་ཡིན་ལ་བ་
 ནའང་། དང་པོ་ཚོས་དེ་ཡག་པོ་ཞིག་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་སྤྱིང་ལ་ཆོན་རིག་དེ་ཡང་ཆ་མགོ་ཡ་མགོ་ཞེ་དྲག་
 མེད་པ་ཡིན་དུས་མི་ལས་བཟང་པོ་འདྲ་ཞིག་བཏང་པ་མ་གཏོགས། ལག་ལེན་དངོས་ཀྱི་ཐོག་ལ་དཀའ་ངལ་འབྱུང་གི་
 འདུག་བསམ་གྱི་འདུག དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་མ་འོངས་བར་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་ཡིན་ན། ཆོན་རིག་གི་མང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་
 དེ་འདྲ་ལ་སྒྲོབ་སྐྱོད་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབྱིན་རིའི་སྐད་ཡིག་གིས་མཆོན་པའི་བྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་ཡིག་དེ་
 ཚོར་སྒྲོབ་སྐྱོད་གང་འཆམས་བྱ་ཐུབ་པ་བྱུང་ན། གཞིན་ནས་ནང་ཚོས་དང་ཆོན་རིག་བར་གྱི་ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་བྱག་ལས་
 དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཡིན་ནའང་ཞབས་འདེགས་སྤུང་བའི་ཞུ་བ་མི་ཡོང་བསམ་གྱི་ཡོད།

བཀའ་འདྲི།

ད་ལྟ་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་དེ་ཉ་ཅང་གཉན་སྤང་དང་ཁུ་སྤྱོད་ཐབས་ཐད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་སྟེ། བོད་མི་མང་
 པོས་རང་ལུས་མེར་བསྟེག་གི་ལས་འགུལ་རྒྱུན་མར་སྤེལ་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། དེར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བཟང་སྤྱོད་གས་

ཀྱི་ཡ་ལན་གང་ཡང་བྱེད་ཀྱི་མེད། གནད་དོན་དེའི་ཐོག་རང་དེའི་འབྲེལ་ཡོད་ཚོགས་པ་དང་གནད་ཡོད་མི་སྒྲིལ་ཚོས་
ཀྱང་མཚམས་འཇོག་དགོས་པའི་བསྐྱེད་མ་གནད་གི་མེད་པ་དེར་དགོངས་ཚུལ་ཅི་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། དེ་ལྟ་ཁག་སོ་ཞེ་དྲག་ཅིག་རེད། བོད་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་གཅེས་བོད་མི་དེ་ཚོ་ཆང་མའི་སྤྱིང་སྤྱོད་ས་ཆེན་པོ་དང་། ལྷག་
བསམ་གཤམ་བ་མེད་པ་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་ཁོ་རང་ཚོས་བོད་མི་རིགས་ལ་བཅངས་པའི་བརྟེན་དྲུང་དང་སོ་སོའི་བ་ཡུལ་
ལ་བཅངས་པའི་བརྟེན་དྲུང་དེ། ཁོ་རང་ཚོས་རང་ལུས་མེ་མཚོད་ལུས་བ་དེས་མཚོན་སྤྱབ་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་
ཆོ་སེམས་ཁྲལ་ཞིག་ག་རེ་ཡོད་ཅེ་ན། བོད་ནས་བོད་མི་པོ་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་གིས་རང་ལུས་མེ་བསྐྱེད་ཀྱང་
བཞིན་ཡོད་ནའང་། ང་ཚོ་སྤྱི་ལོག་ལ་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཚོས་ཁོ་ཆོའི་རེ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་ལྷགས་དྲག་སོ་ཡོད་པ་དེ།
ང་ཚོས་དེ་སྤྱི་མཐུན་ནས་མཐུན་སྦྱོར་ག་འདྲ་ཞིག་བྱེད་སྤྱབ་ཀྱི་ཡོད་མེད། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་ནས་བོད་ཀྱི་
གནད་དོན་དེར་དོ་སྣང་ལྷགས་ཆེན་སོ་ཞིག་བྱས་ཏེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་གཞོན་ལྷགས་གང་འདྲ་ཞིག་སྤྱད་སྤྱབ་མིན།
དེ་བཞིན་དུ་གཙོ་ཆེ་ཤོས་དེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ངོས་ནས་དེ་ལ་ལྟ་ཚུལ་ག་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ། དེ་ཚོ་ཐེ་ཚོས་བྲ་དགོས་
པ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས། ད་ལྟ་བར་དུ་དམིགས་བསལ་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་རེད་ཅེས་ནས་འབྱུར་གསལ་སོ་རེད་ཅེས་
ང་ཚོས་མཐོང་རྒྱུ་མེད་པ་ཡིན་དུས། བ་ནས་འབར་བཞིན་པ་དེ་ནི་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མེ་འབར་
བསྐྱད་པ་རེད། དེ་ལ་རང་འགར་མིག་གིས་བལྟས་ནས་བསྐྱད་པ་ན་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས། ངས་སྡེ་
མོ་ནས་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་སོང་། འོགས་གཅིག་ནས་ང་ཚོ་བོད་རིགས་དེ་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཤིག་རེད། བྱས་ཅང་ང་ཚོ་
བོད་པ་གཅིག་ཡིན་ནའང་གསོན་པོར་གནས་སྤྱབ་པ་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན་ན། སྤྱི་མཐུན་ནས་བོད་པའི་གནད་དོན་དེ་རི་
སྤྱིད་ནས་གནས་ཀྱི་བར་དུ་བོད་པའི་བདེན་དོན་དེ་འཐབ་ཚོད་བྱེད་སྤྱབ་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། ད་དེ་བཞག་དཀའ་
ལས་ཁག་སོ་ཡིན་དུས་མི་མང་སོ་ཞིག་གིས་དེའི་དབང་གིས་མ་གསུངས་པ་མིན་འགྲོ་བསམ་གྱི་ཡོད། ང་རང་གི་
ངོས་ནས་གནས་སྤངས་ཇ་དྲག་སོ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དངོས་གནས་བོད་ལ་སྤྱོད་མཁན་གྱི་བོད་མི་ཚོར་ཁག་
ཡོད་མ་རེད། ཁོ་རང་ཚོའི་གནད་སྤངས་དེ་སོ་སོར་ཉིད་ལ་འཆེ་བ་ག་ཆོད་བྱུང་ནའང་གཞན་དག་ལ་འཆེ་བ་མི་
བྱེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་སྟེ་ལས་འབྲལ་དེ་འདྲ་སྤེལ་བསྐྱད་ཀྱི་ཡོད་རེད། འོགས་གཅིག་ནས་རྒྱ་བསམ་ཆེན་ཞེ་དྲག་
རེད། འོགས་གཅིག་ནས་བོད་མི་འདི་འདྲ་ཞིག་གོང་པ་རེད་ཟེར་ནས་གངས་ཀ་བཅི་བསྐྱད་པ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཁོ་
རང་ཚོས་སྒྲོས་གཏོང་ཆེན་སོ་བྱས་པ་ནང་བཞིན་བྱུང་འབྲས་མ་ཐོན་པ་ཡིན་ན། རང་གཞན་ཆང་མ་སྒྲོ་མམ་དགོས་པ་
ཞིག་རེད། དཔེར་ན། ཆོང་འདྲ་སོ་ཞིག་ཡིན་ན་ཏེ་ལོག་ཡག་འདྲ་སོ་ཞིག་རེད། དེས་ན་ད་དུང་སྤྱི་མཐུན་ནས་དེ་ལྟར་
སོང་ན་བྱུང་འབྲས་ག་འདྲ་ཞིག་ཡོང་ས་རེད། ང་རང་གི་ངོས་ནས་བལྟས་ནས་ད་ལྟའི་དུས་སྐབས་འདི་ལ་བྱུང་འབྲས་
ལྷགས་ཆེན་ཞིག་ཐོན་རྒྱུ་དཀའ་ལས་ཁག་སོ་མིན་འགྲོ་བསམ་གྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཆང་མས་མེ་བསྐྱེད་གཏོང་
རྒྱུ་མཚམས་འཇོག་གནད་སྟེ་དེ་མིན་གྱི་ཐབས་ཤེས་གཞན་གང་ཡོད་ལ་འབད་བརྩོན་བྱས་ཏེ་ང་ཚོས་སྤྱི་མཐུན་ནས་
བདེན་དོན་འཐབ་བརྩོན་བྱེད་དགོས་པ་རེད་དམ་གྱི་ཡོད།

བཀའ་འདྲི། བོད་དུ་སྤྱུལ་སྤྱིའི་ལམ་ལྷགས་ཐོག་མར་ཀམ་པས་སྤོལ་གཏོང་གནད་ཡོད་ཅིང་། ལྷགས་སྤོལ་དེ་བོད་ཀྱི་ནང་པའི་

གྲུབ་མཐའ་ཚང་མའི་ནང་ལག་བསྟར་བྱས་པ་དང་། སྤྱལ་སྤྱིའི་གངས་འབོར་ཡང་ཉ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་འཕེལ་ཆུས་
 བྱེན་ཡོད། འོན་ཏེ་ད་ལྟ་སྤྱལ་སྤྱིའི་མཆན་གནས་ཟེས་འབྲེལ་གྱི་མཛད་པ་སྤྱིང་མཁན་ཉ་ཅང་དགོན་པོ་ཡིན་པ་མ་ཟད།
 བསྟན་པ་དང་དགོན་པའི་མཆན་ཤས་སུ་འགྲོ་བའི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཐོན་བཞིན་ཡོད། དེར་བརྟེན་
 རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་སྤྱལ་སྤྱིའི་ལས་ལུགས་དེ་ད་ལྟའི་དུས་སྐབས་དང་འཆམས་པ་དང་། དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་ཞིག་
 ཏུ་གཟིགས་ཀྱི་ཡོད་དམ།

བགའ་ཡན།

སྤྱིར་བཏང་སྤྱལ་སྤྱིའི་ས་འཛིན་ཞུ་སྟངས་ཐད་ནས་ཁ་ཤས་ནི་སྒྲ་མ་དེའི་སྤྱལ་བའམ་ཡང་ན་དེའི་ཡང་སྤྱིད་ཡིན་པོ་
 ཆོད་དེ་ངོས་འཛིན་གནང་བཞག་པ་དེ་འདྲ་ཡང་འདུག ཡང་འགའ་རེ་ནི་སྒྲ་མ་དེ་དང་དེའི་ཡང་སྤྱིད་མིན་ནའང་བསྟན་
 པ་ལ་མན་རེས་ཤར་ཉེ་སྒྲ་མ་དེའི་ཡང་སྤྱིད་ཡིན་ཞེས་དགོས་པའི་དབང་གིས་ངོས་འཛིན་བྱས་བཞག་པ་དེ་འདྲ་ཡིན་
 ཡོད་པ་འདྲ། ཡིན་ནའང་དེང་སང་དུས་ཆོད་ལ་སྤྱལ་སྤྱིའི་ས་འཛིན་ཞུ་བེར་བ་དེ་པལ་ཆེར་མཆམས་རེར་དཔལ་
 འབྱོར་མཁོ་སྤྱབ་བྱ་རྒྱུར་བེད་སྤྱོད་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་འདྲ་པོ་དང་། མཆམས་རེར་ཆབ་སྤྱད་དང་འབྲེལ་ནས་དེ་འདྲ་ཡང་
 ཡོང་གི་ཡོད་པའི་བཟོ་འདྲ་པོ་དང་། གང་ལྟར་སྤྱལ་སྤྱིའི་ལས་ལུགས་དེ་ལས་དང་ལུགས་སྤོལ་ནང་བཞིན་མ་བྱིན་
 པར་ལས་འབྲེགས་པོ་ཞིག་ལ་སོང་བ་ཡིན་དུས་སྤྱི་ཆོགས་ནང་ལ་བདེ་བ་གསུམ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་བསྟན་ཀྱི་ཡོད་པ་
 རེད། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱལ་སྤྱི་བརྒྱན་མ་ཡིན་ནའང་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་བསྟན་ཀྱི་ཡོད་རེད། བརྒྱན་མ་མང་པོ་སྤྱོད་པའི་དང་
 བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེའི་ཞོར་ལ་བདེན་པ་དེ་ཆོར་ཡང་ཤུགས་རྒྱེན་ཐེབས་ཉེ་དཀའ་ངལ་ཞེ་དྲག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་
 རེད། གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་གོས་པ་དང་པོ་ང་ཆོ་ཆང་མས་སྤྱལ་སྤྱིའི་ས་འཛིན་གནང་མཁན་ཡིན་ནའང་འདྲ། དེའི་ཐོག་ལ་
 དབང་ཆ་ཡོད་མཁན་ཟེར་ནའང་འདྲ། འབྲེལ་བ་ཡོད་མཁན་ཆང་མའི་ངོས་ནས་དེའི་ཐོག་ལ་དོ་དམ་ནན་པོ་གནང་ན་
 ཡག་པོ་མིན་འགྲོ། མཆམས་རེར་འབྲེལ་ལ་ཁེ་པན་རྩུང་བྱུང་བ་ཡིན་ནའང་དུགས་ནས་བསྟན་པ་སྤྱི་ལ་གཞོད་བསྟན་
 པ་ཞིག་དང་། རང་གཞན་རོགས་གསུམ་ཆང་མར་གཞོད་བསྟན་པ་དེ་འདྲ་ཆགས་ཀྱི་འདུག དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་
 དམ་དྲག་ནན་པོ་འདྲ་པོ་གནང་དགོས་ཡག་དེ་གལ་ཆེན་པོ་མིན་འགྲོ། ད་དུང་སྤྱི་མ་ཐུད་ནས་སྤྱལ་སྤྱིའི་ལས་ལུགས་
 དགོས་མི་དགོས་ཟེར་བ་དེ་ཐག་གཅོད་རྒྱ་སྤྲེགས་པ་མིན་འགྲོ་བསམ་པ་བྱུང་། གང་ཡིན་ཞུས་ན། ད་ལྟ་ང་རང་ཆོ་
 བོད་མི་གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་བྱས་ཉེ་ལྟ་རུ་བམི་རུ་བྱེད་དགོས་པའི་དུས་ཆོད་ཅིག་ལ་སྤྱོད་པ་ཡོད་པ་ཡིན་དུས།
 དེའི་སྐབས་ལ་སྤྱལ་སྤྱི་དགོས་ཀྱི་འདུག་མི་འདུག་ཅེས་ཐག་གཅོད་པའི་དུས་ཆོད་ཅིག་ལ་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་བཟོ་འདྲ་
 པོ་རེད། ད་ལྟ་ང་རང་ཆོ་སྤྱི་ཆོགས་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་ཡིན་ནའང་དེའི་མགོ་ཁྲིད་མཁན་ལ་མིང་ཞིག་མ་བཏགས་ན་མགོ་
 ཁྲིད་རྒྱ་དེ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡོད་རེད། མི་པལ་བ་ཞིག་ཡར་བསྐྱོས་བཞག་པ་ཡིན་ན་མིས་ཁས་ལེན་གྱི་མ་རེད།
 དེ་གཅིག་རེད་གཉིས་རེད་ཅེས་ལབ་པ་ཡིན་ན་མིས་མཐོང་འཛིག་པར་པན་ཐོག་གི་རེད། མ་འོངས་པར་བོད་ལ་རང་
 དབང་ཐོབ་པ་དེ་འདྲ་བྱུང་ན། སྤྱལ་སྤྱི་ཟེར་བ་དེ་ག་འདྲ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག་གཞུང་གི་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཐག་
 གཅོད་ཞུ་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཡིན་ནའང་ག་འདྲ་ཞིག་གནང་དགོས་པ་དེ་
 དུས་དང་མཐུན་པར་གནང་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཅན་གྱི་འདུག ཐུགས་ཟེ་ཆེ།

བདག་གི་ལུ་འབྲེལ་དཔེ་ལྷོག་ཟིན་ཐོ།

(ཚན་པ་གཉིས།)

མེད་ལྷོད་བའི་རྒྱུ་ཆ།

གཤམ་ཉེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་ཁྱོད་རང་རྟག་པར་ཆེས་འཇུག་སྒོ་བའི་བྱ་བ་གང་རེད་ཅེས་ཀྱིས་ཆེ་ངས་ཆམ་ཆེས་
 མེད་པར་ཏ་བར་ཉུལ་རྒྱ་དང་དཔེ་དེབ་བརྒྱུད་རྒྱ་དེ་རེད་ཅེས་ལན་འདེབས་བྱེད་པེས་ཡིན། དེ་ནི་དོན་ངོ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ངས་ནི་རྒྱལ་བས་བབ་སྒོ་བ་གཉེར་གྱི་བར་གསེང་དང་གུང་གསེང་ནས་ཡོད་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྒྱུག་
 འདོད་པའི་དཔེ་དེབ་དང་ཚུམ་ཡིག་སྣ་ཆོག་གས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྒྱ་ཆོད་གྲོན་པར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ལ། གོང་དུ་ཏ་
 བར་ཉུལ་རྒྱ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་དགའ་ཕྱོགས་སུ་གདམ་པའང་ཏ་བའི་འཛིག་རྟེན་ནས་ལྷོག་འདོད་པའི་དཔེ་དེབ་
 དང་ཚུམ་ཡིག་མང་པོ་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྤྱོད་རོལ་བྱ་བྱུབ་པས་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་ཅང་། ཁོ་བོས་ནས་རྒྱ་ཏ་
 བར་ཉུལ་བ་ནི་དཔེ་ལྷོག་ཁང་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་འདུ་ཤེས་འཛིན་གྱི་ཡོད་ལ། དཔེ་ལྷོག་བྱ་བ་ནི་རང་
 ཉིད་ལ་ཅེ་ཞིག་གི་སྒོ་གཤོག་ཐོགས་པའི་ཆེད་དུ་འཇུག། ཅེ་ཞིག་གི་བསམ་པའི་རྒྱགས་ཕྱེ་འཆོལ་བའི་དགོས་
 མཁོའི་ཐབས་དང་ལམ་དུ་ལྟ་ཡི་ཡོད། ཡང་གཅིག་བཤད་ན། དཔེ་དེབ་ལྷོག་པ་ནི་དཔེ་དེབ་ཀྱི་མགོ་ནས་
 མཇུག་བར་བམ་ལྷོག་ཟེངས་འགར་བྱེད་པའཇུག། ཞིབ་ལྷོག་ལན་ཅིག་བགྱིས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དཔེ་དེབ་
 དེའི་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོག་གང་ཞིག་གིས་དོན་ཅེ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་བདེ་བས་བ་དང་། གསིག་བ་དང་། དུག་གས་བ་
 དང་། བཟེ་བར་བྱས་པ་དག་ཟིན་ཐོར་འདེབས་དགོས་པ་དེ་ཡིན། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དང་བསམ་པ་སྒོ་དེའི་
 ཤེད་ཀྱིས་འདིར་ཁོ་བོས་ཀྱང་དཔེ་ལྷོག་འཆོ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ལུ་འབྲེལ་ཟིན་ཐོ་ཞིག་རང་ཁེར་བྱས་འབྲེ་
 བར་བཅུམས་ཏེ། ཁྱོད་ལྷོག་པོར་བརྒྱུག་ཏུ་གཞུག་པར་བྱ་བ་ཡིན།

གིས་ "གལ་ཏེ་མི་ཞིག་གིས་ཁྱེད་ལ་འཁོན་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་འདོད་བྱེད་པ་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་མི་དེར་ཡིད་ཆེས་པ་ཞིག་རྒྱུད་འཇུག་དགོས་
" ཞེས་རང་ཉིད་ཀྱི་དགྲ་ལ་འད་བཅོམ་བ་བཅངས་དགོས་ཚུལ་གསལ་བའི་གསུང་ཆོག་དུས་བྱ་དེའི་དགོངས་དོན་ལ་འཇུག་བཞིན་སྟེ་
མ་ཐུང་དུ་མ་དུན་སྒྲིབ་བྱས་པ་རེད། དཔེ་དེབ་ཞུས་མེད་ཀྱིས་མ་དུན་སྒྲིབ་བྱས་པ་རེད།

ཁོང་གིས་ཐོག་མར་ས་ཁུལ་གྱི་ཐུག་པ་ཞིག་ཏུ་སྤྱི་སྤྱོད་རྒྱུ་འཁོར་ནང་དུ་མི་རིགས་དཀར་ནག་དཔྱེ་འབྱེད་བྱེད་པར་
ངོ་རྒྱལ་ལས་འགུལ་གྱི་སྤྱི་སྤྱོད་པ་ནས་བརྒྱུ་ཏེ་རིམ་གྱིས་འདྲ་མཉམ་མིན་པའི་འོས་བསྐྱེད་རང་དབང་དང་། མཉམ་གཞི་མིན་
པའི་དབུལ་ཐོངས་ཀྱི་དཀའ་འཇུག་བཅས་ཀྱི་ཆེད་ཐེ་ཆོས་དང་འཛིགས་ཞུས་མེད་པར་དཀའ་འཇུག་གི་འགག་འཕྲུལ་དེ་མི་བཞིན་བརྟེན་
ཏེ་མི་རིགས་ནག་པོའི་སྤྱི་འབངས་ཐོབ་ཐང་ཚོད་ལེན་ཁོང་བསུབ་ཏུ་མེད་པའི་མཛད་རྗེས་རྒྱལ་མཆོག་བཞག་ཡོད་དེ། འདས་པའི་ལོ་
ངོ་བརྒྱ་ཕྱག་རིང་གི་ཨ་རིའི་མི་རིགས་དཀར་ནག་དཔྱེ་འབྱེད་ཀྱིས་འདྲ་མཉམ་མིན་པའི་མཐོང་རྒྱུད་དང་གཉལ་གཞོན་གྱི་ལས་ལུགས་
ཤིག་མཇུག་བསྒྲིབ་བར་བྱས་ཡོད་ལ། དེ་སྤྱི་མི་རིགས་ནག་པོའི་ས་གནས་སོ་སོའི་མི་འབོར་གྱི་གངས་ཆད་བྱེད་ཀྱི་མ་ཐེན་ཅན་
ཀྱིས་འོས་ཤོག་འཕེན་པའི་ཆ་རྒྱུ་དུ་ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་དགོས་པའི་ལས་སྒྲུབ་མེད་པར་བྱས་ཏེ། སྤྱི་མཆོངས་ལྟར་འོས་བསྐྱེད་ཐོབ་
ཐང་གི་སྤྱི་གཞི་ཞིག་རྒྱལ་ཡོངས་ཙུ་ཁྲིམས་སྤྱི་གཏན་ལ་པལ་པར་བྱས་ཡོད། དེ་ལྟར་མར་ཁྱེད་ལྟ་ཐར་གིང་གིས་ཆེ་སྤྱི་གཞི་འཕམ་ཚོད་
ལ་བརྗེས་ཏེ་ཨ་རིའི་མི་རིགས་ནག་པོའི་སྤྱི་འབངས་ཐོབ་ཐང་ལ་བཞག་པའི་སྒྲན་མེད་ཅིང་། གོང་ནའང་མེད་པའི་མཛད་རྗེས་ཀྱིས་
དེ་རིང་གི་ཨ་རིའི་སྤྱི་འཛིན་ལས་ཐོག་པ་སྤྱི་ཞབས་ཨོ་ལྷ་མར་ཡང་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་འཛིན་ཆ་ནས་ཀྱོག་ཀྱོག་དཔོན་ཉམས་བྱེད་སྐབས་
བྱུང་བ་རེད་ལ། ཐངས་རྗེས་མའི་སྤྱི་འཛིན་འོས་མིའི་འགྲན་ཚོད་དུ་འང་ཁ་པོ་ཆེན་པོས་ཞུགས་པའི་ཐོབ་ཐང་ལྡན་པ་རེད། རང་དབང་
འཕྲོག་པ་རེད།

ཁོ་མོས་འདི་ལྟར་སྤྱི་སྤྱོད་པ་གཞི་བཞུགས་དང་འཆོམ་བ་རྒྱལ་མཆོག་དུ་གྱུར་པའི་རང་དབང་འཕམ་ཚོད་པ་ཁོང་གི་མི་ཆེའི་ལོ་
རྒྱུས་ལ་ཞིབ་མཐུན་ཐངས་ཤིག་བྱས་ཅན་། འཆོམ་མེད་ཞི་བའི་ལྷ་བྱུ་བ་ནི་འཕམ་ཚོད་གང་ཞིག་ལས་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ལག་ཆ་ཚོར་ཅན་
དང་། ལྷས་ལྷགས་ཅན་དང་། སྤྱི་འཕམ་ཚོད་ཞིག་ཡིན་པའི་ཡིད་ཆོན་རྒྱ་ལྷག་ཏུ་འཕེལ་ལ། དང་བདེན་དང་རང་དབང་གི་ཆེད་དུ་
འཕམ་ཚོད་བྱས་པའི་གོ་རིམ་ཁོང་འཆོམ་མེད་ཞི་བར་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་སྤྱི་གཞི་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འདི་ལྷ་བྱུ་ནི་ང་ཆོས་ནས་
ཡང་ལྷ་སྤྱོད་དང་། སྤྱོད་བཅར་དང་། བསམ་ཞིབ་དང་། ཉམས་ལེན་བཅས་བྱེད་པ་ནི་རིམ་བུའི་དོན་མི་རྒྱུད་པའི་ལས་ཤིག་རེད་ཨང་།
སྤྱི་མའི་བསམ་སྤྱོད་ཆོངས་འཆར་ཞིག་ཀྱང་ཁར་དུ་སྤྱི་བྱུང་ངོ་།

༢༠༡༢ ལོའི་ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༤ ཉིན་གྱི་མཆོན་མོར་རང་གས་ཀྱི།

ཆིག་སྒྲིལ་གྱི་བྱས་པ།

----- ཨེ་ཟེ་རལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ཐེངས་འགར་བསྐྱགས་རྗེས།

ངས་རང་གི་སྒྲིག་ཁྲུང་གི་ཡིག་མཛོད་ལས་པར་འཛོལ་ཚུར་འཛོལ་བྱས་བྱས་མཐར་ཡུན་རིང་པོར་ཡོད་ཤིང་གྲུས་པའི་
 ཚུམ་ཡིག་ཅིག་ཁོ་བོའི་བྲིས་པ་ཉག་ཉིག་གི་ཁྲོད་ནས་སྟབས་དང་སྟེས་གྱིས་རག་བྱུང་བས། འབྲལ་མར་མགོ་ནས་མཐུག་བར་ཆར་
 གཅིག་བསྐྱགས་པ་ཡིན། ཁོ་བོས་ཚུམ་ཡིག་འདི་བསྐྱགས་པ་དེ་རིང་གི་འདི་དང་མ་མཐའ་བསྐྱགས་ཐེངས་གསུམ་བཞི་ཞིག་ཡིན། ང་
 ཚུམ་ཡིག་འདི་ཉ་ཅང་སྒྲོག་སྒྲོ་བོ་ཡོད། ངས་འདི་ལྟར་གསལ་ཁ་མེད་པར་ཅི་ཞིག་འཆད་འདོད་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཞིག་གི་འགོ་བརྒྱུགས་པ་ན་
 ཁྲོད་གྱིས་ངས་ཐོག་མར་ཆར་གཅིག་གཉིས་ཤིག་བསྐྱགས་སྟོང་ཞིང་། བར་དུ་ཡུན་རིང་པོར་ཟེན་པ། དེ་རིང་སྐར་ཡང་ལག་ཏུ་ཉིད་
 སྐར་ཡང་ཆར་གཅིག་བསྐྱགས་མ་ཐག་པའི་ཚུམ་ཡིག་དེ་ཀོ་ཅི་ཞིག་ཡིན་པར་ཤེས་འདོད་ངང་གིས་སྒྲི་བར་ངས་ལ། ཚུམ་ཡིག་དེའི་
 བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་བས་ཀྱང་རྟོགས་འདོད་ཡོད་ཤིང་གྲུས་པའི་

ཚུམ་ཡིག་འདི་ནི་སའི་གོ་ལའི་བྲིས་གཞི་ཆེན་པོ་འདིའི་ཁྲོད་ཀྱི་ད་ལྟའི་ཨེ་ཟེ་རལ་ (Isral) ཞེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་རང་
 བཅན་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་གསལ་བའི་ཚུམ་ཡིག་བོད་འབྲུར་མ་ཞིག་རེད། ཚུམ་ཡིག་འདི་སྤྱི་ཞིག་གིས་སྐད་གང་ཞིག་ཏུ་ཐོག་
 མར་བརྒྱུགས་ཚུལ་མི་གསལ་མོད། འཇམ་དབྱངས་ཞོར་བྱས་སྐྱུར་སྒྲིག་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཡིད་དུ་རབ་རིབ་ཅིག་གང་ལ།

ངས་ཚུམ་ཡིག་འདི་ཁོ་ན་སྤྱིར་ཆར་འགའ་ཤས་ཤིག་བསྐྱགས་དོན་ནི། ཚུམ་ཡིག་འདིའི་ཁྲོད་ན་ཐོག་མར་ཨེ་ཟེ་རལ་
 རྒྱལ་ཁབ་ཚུགས་ནས་ལོ་ངོ་ ༡༩༠༠ རྗེས་སུ་སྐབས་དེར་འཇམ་དབྱངས་དུ་སྒྲིང་དུ་སྟོབས་དང་ཤུགས་རྒྱས་པའི་གནད་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་རོམ་
 ཞེས་པས་བཅན་འོག་དབང་བསྐྱར་བྱས་ཚུལ་དང་། དབང་བསྐྱར་དེའི་ཁྲོད་ནས་ཁོ་ཆོ་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་གཞན་དུ་སྐབས་བཅོལ་དུ་
 བྱེད་ཀྱི་རང་གི་པ་མེས་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། ཐུན་མིན་གོམས་གཤིས་སོགས་རྒྱུན་འཛིན་རྗེ་ལྟར་བྱས་ཚུལ། དེ་ལྟར་རྒྱུན་འཛིན་

བྱས་པའི་རིང་ཁོ་ཚོར་མི་རིགས་གཞན་གྱིས་མཐོང་ཆུང་གཉའ་གཞོན་དང་། སྤྱག་སྡོང་མནར་གཅོད་གྱིས་མི་རབས་ནས་མི་རབས་
 བརྒྱད་དེ་ལོ་ངོ་ཉིས་སྟོང་ཕྱིན་ཀྱང་གོ་ལའི་མི་རིགས་སུ་གང་གི་ནང་དུ་ཡང་བྱེ་མ་ཆུ་སིམ་ལྟར་མ་སོང་བར་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཁྲིད་ནས་ཨེ་
 ཟེ་རལ་ཞེས་ལོགས་སུ་འཕམ་ན་དེད་དུ་མཛུ་བ་མོ་འཛུགས་ས་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་གནས་པ་དང་། ལྷག་པར་འཛམ་གླིང་དམག་ཆེན་གཉིས་
 པའི་སྐབས་ཨེ་ཟེ་རལ་གྱི་མི་དམངས་ས་ཡ་དུག་ཉེས་མེད་སྟེ་བ་གསོད་བྱས་ཡོད་ནའང་། ད་དུང་། དཔལ་མ་ཞུས། རྫོ་མ་ཞི། མགོ་མ་
 སྐྱར། བག་མ་འཁུམ་པར་ཆེག་སྤྱིལ་དང་རང་གཤིས་བརྟན་པོས་རང་དབང་འཐབ་ཅོད་བྱས་ཏེ་མཐར་ཁྱལ་ཁ་ཐོབ་ཚུལ་གསལ་བ་
 སོགས་སུ་ཞིག་གིས་ཆེད་དུ་སྤྲིག་སྡོར་བྱས་པའི་གྲགས་ཅན་སྟོག་བརྟན་ཞིག་དང་ཨ་ན་མ་ནར་འདུག་པས་ཡིན། ཨེ་ཟེ་རལ་གྱི་རང་
 བཅན་འཐབ་ཅོད་བརྒྱད་རིམ་གྱིས་མིའི་རིགས་ལ་གོ་བསྟོན་གསལ་འདེབས་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱས་ཡོད་ལ། དེ་མཆུངས་གོ་ལ་རྩིལ་བོར་
 མིག་དཔེ་འགན་མི་བཟོད་པ་ཞིག་ཀྱང་བཞག་འདུག་པར་སྐྱམ་སྟེ། ལོ་ངོ་ཉིས་སྟོང་ལྷག་ལ་རང་ལ་བདག་པའི་ས་ལག་མཐེལ་ཅམ་ཞིག་
 མེད་པར་གཞན་དང་གཞན་གྱི་མཐོང་ཆུང་གཉའ་གཞོན་གྱི་ཁྲིད་དུ་འཆོ་དགོས་བྱུང་ཡང་། སུ་ཞིག་གིས་བྱུ་བ་ཆོད་དང་། མཐོང་ཆུང་
 བཅན་གཞོན་བྱས་པ་ནི་ལར་ཞེན་གྱི་སྤྱིང་སྟོབས་རེ་ཆེ་དང་སེམས་ཤུགས་རེ་འབར་དུ་འགོ་བའི་རྒྱ་དང་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པ་ལྟར་སྤྱིར་
 རིགས་ཞེན་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་། ཆེག་སྤྱིལ་གཡོ་འཁྱོམ་མེད་པ། ལངས་ཕྱོགས་སྤྱིལ་ཏུ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་བཅས་ཀྱིས་མཐར་རང་
 དབང་རང་བཅན་སྤར་གསོ་བྱུང་ཞིང་། ཁྱིམ་མཆེས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་ཀྱང་འགན་མི་ཚུགས་པའི་རང་རྒྱ་འཕེར་བའི་
 རྒྱལ་ཁབ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་གི་ངོ་བོར་གནས་པ་ནི་རེ་འདྲའི་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་། ས་སྤང་རིལ་བོ་འདྲིའི་སྟེང་གི་མིའི་རིགས་ལ་སྟོ་སྟོབས་
 སྟེར་བྱས་པའི་དངོས་བྱུང་གི་གཏམ་རྒྱུད་སྤྱིལ་ཤུགས་ལྡན་པ་ཞིག་རེད་ཨང་།

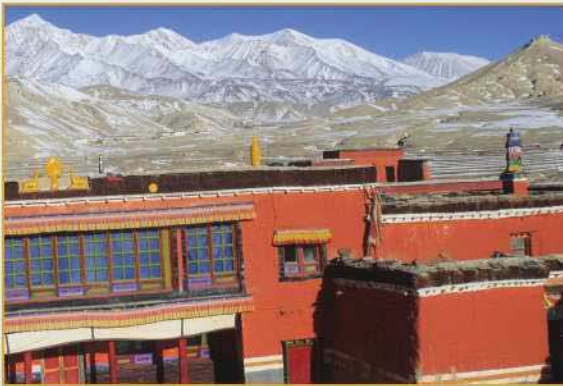
༡༠༡༩ ལོའི་ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༡༠ ཉིན་རང་ལག་ཏུ།

སྒྲིལ་དཔོན་པའི་མོག་མ་དག་དཀར་གྱི་གཙུག་ལག་ཁར་།

ནུལ་སྤྱལ་ཆོས་སྡེ་ལྷན་པ་ཉམས་དང་སྤྱལ་གྱིང་།

མེན་ཐང་ཚེས་ཤེས་ལ་དཀར་ཐེག་ཆེན་དར་སྤུས་ལྷིང་།

གཞིར་རང་ཚོས་སྡེ་ཁྱེད་ལ་སྐྱེས་པ་ཤིང་ཁྱེད་དང་ཁྱེད་ཀྱིས་མཁོ་

ལྷོ་རྒྱལ་ཁ་ཁར།

ལྷོ་ཁེ་ཡུལ་གྲོང་ས།

CHO DUNG KARPO

(Sakya Literary Magazine) Gongkar Choede monastery
Laldang (Tibetan Colony) Plot Brotiwala, P.O. Vikas Nagar 248198
Dehra Dun, Uttarakhand (India) E-mail: chodungkarpo@gmail.com